

ÅRSRAPPORT

2020

Fra korn
til konsern

Bank for folk og bedrifter i bygd og by gjennom 175 år

SpareBank
ØSTLANDET

Innhold

SIDE

Hvordan lese vår rapport	3
Kort om SpareBank 1 Østlandet	4
Finansielle mål og oppnåelse	6
Konsernsjefen har ordet	8
Makrobildet	10
1. Om SpareBank 1 Østlandet	12
1.1 Hovedtall fra konsern	14
1.2 Egenkapitalbeviset	18
1.3 Vårt strategiske fokus	22
1.4 Tilbakeblikk 2020	28
1.5 Vår stolte historie - fra korn til konsern	30
2. Vår virksomhet	38
Organisasjonskart og eierposter	40
Konsernledelsen	41
Forretningsområder og støttefunksjoner	42
2.1 Eierstyring og selskapsledelse	44
2.2 Virksomhetsredegjørelse	56
2.3 Bankens samfunnsrolle	68
2.4 Våre medarbeidere	76
3. Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn	80
Rammeverket for vår bærekraftssatsing	82
3.1 Ansvarlige utlån	84
3.2 Arbeid mot økonomisk kriminalitet	92
3.3 Etikk og anti-korrupsjon	94
3.4 Krav til finansielle leverandører	96
3.5 Etisk markedsføring av produkter og tjenester	98
4. Redegjørelse og resultater	100
Informasjon om styret	102
4.1 Styrets årsberetning	103
4.2 Resultatregnskap	118
4.3 Utvidet resultat	118
4.4 Balanse	119
4.5 Endring i egenkapital	120
4.6 Kontantstrømpoppstilling	122
4.7 Noter	125
4.8 Egenerklæring og beretning	196
4.9 Datterselskaper - resultater	204
Vedlegg: Alternative resultatmål	208
Vedlegg: Utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid	212

Redaksjon: Caroline Ballo, Nina Høibråten Buer, Karoline Bakka Hjertø, Siv Stenseth og Ingvild Bjørklund Wangen. **Design og produksjon:** Ferskvann reklamebyrå. **Forsiden** viser et utvalg bilder fra bankens 175-årige historie. De historiske bildene i denne årsrapporten er hentet fra jubileumboka "Sterkere sammen – Hvordan 23 banker ble til én." Bildene ellers i rapporten er av våre dyktige medarbeidere ved ulike lokasjoner og avdelinger i hele markedsområdet. **Forsidefoto:** Pål Henning Berg. **Foto:** Juliane Kravik. **Øvrige foto:** Bjørnar Mickelson, Siv Stenseth, Ingvild Bjørklund Wangen og Svein Øvregård.

Finansrådgiverne Elisabeth Færevaa og Joachim Vorkinn. Oslo.

Hvordan lese vår rapport

Denne årsrapporten er en integrert rapport basert på prinsippene for integrert rapportering fra IIRC. Den viser hvordan SpareBank 1 Østlandet bidrar til bærekraftig vekst og utvikling for våre kunder, eiere, ansatte og i samfunnet for øvrig.

I kapitlet *Om SpareBank 1 Østlandet* presenterer vi hovedtall fra konsernet og en oversikt over utviklingen til bankens egenkapitalbevis. Kapitlet forteller også om vårt strategiske fokus, nyheter i året som gikk samt høydepunkter fra vår historie.

Vår virksomhet gir en oversikt over hvordan banken styres og driftes, inkludert våre prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. Her finner du også virksomhetsredegjørelsen for ulike områder i 2020 samt informasjon om bankens samfunnsrolle og våre medarbeidere. I tillegg forklarer vi hvordan vårt arbeid bidrar i et globalt perspektiv.

I *Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn* presenterer vi rammeverket for vår bærekraftssatsing og vårt arbeid med bankens viktigste bærekraftstemaer. Kapitlet omhandler også hvilke mål og retningslinjer som er førende og hvilke bærekraftsmål de leverer på.

Kapitlet *Redegjørelse og resultater* utgjør hoveddelen av årsrapporten og

inneholder styrets årsberetning, resultatregnskap, balanse, endringer i egenkapital, kontantstrømpoppstilling, noter, erklæring fra styret og konsernsjef, revisors beretning og datterselskaper.

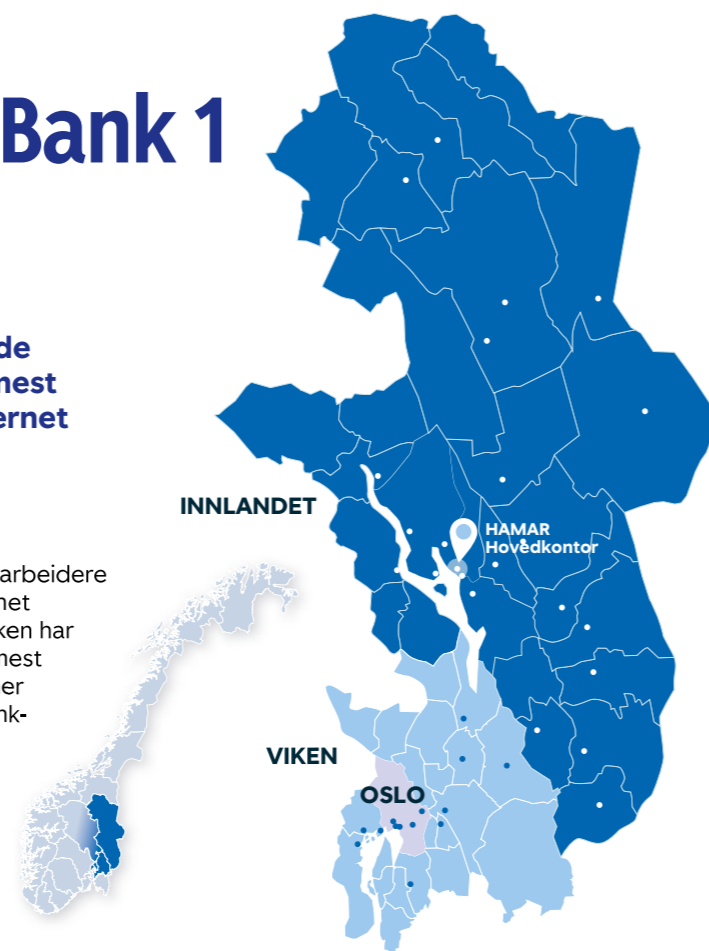
Etter hoveddelen kommer flere vedlegg, deriblant *Utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid*. I vedlegget redegjør vi for øvrige områder i bankens bærekraftsarbeid og gir utdypende informasjon om de mest vesentlige temaene.

SpareBank 1 Østlandet rapporterer i henhold til gitte standarder og lover, både for finansiell informasjon og for bærekraftsdata. Det er utarbeidet en GRI-indeks for å hjelpe leseren til å finne relevant og vesentlig bærekraftsdata. Mer informasjon om hvilke lover, standarder og prinsipper som følges i rapporteringen ligger i *note 2 – regnskapsprinsipper* (side 127), og prinsipper til bærekraftsrapporteringen (side 239).

Kort om SpareBank 1 Østlandet

SpareBank 1 Østlandet er Norges fjerde største sparebank og ett av landets mest solide regionale finanskonsern. Konsernet tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester.

Basert på gode kundeopplevelser og dyktige medarbeidere bidrar vi til bærekraftig vekst og utvikling i samfunnet generelt og for våre kunder, eiere og ansatte. Banken har hovedsete i Hamar og er fysisk til stede i Norges mest ekspansive markedsområde med om lag 1,7 millioner innbyggere. Vi tilbyr våre tjenester gjennom 37 bankkontorer, digitale flater og effektive kundesentre.

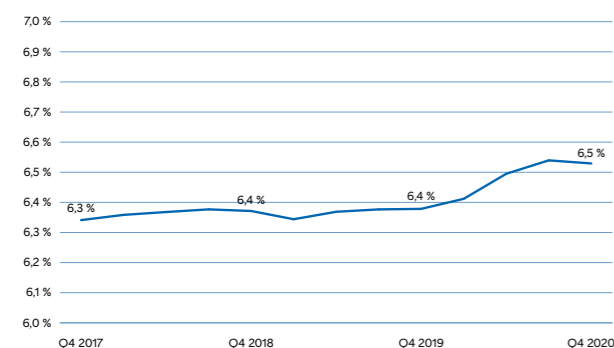

Antall kunder

År	Vekst	Totalt	Privat	Bedrift
2020	3 %	365 000	340 000	25 000
2019	5 %	354 000	330 000	24 000
2018	6 %	337 000	312 000	25 000
2017	10 %	318 000	294 000	24 000

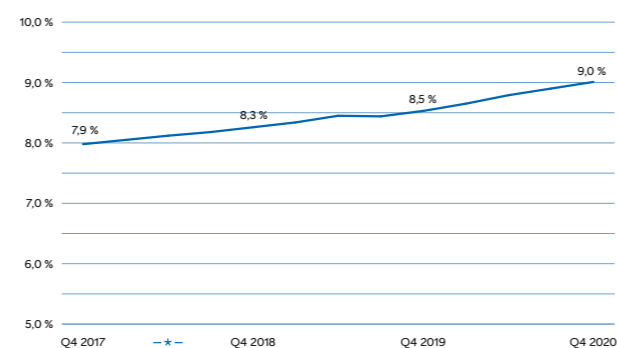
Vi øker i både person- og bedriftsmarkedet i vårt markedsområde

Personmarked, kundeandelsutvikling boliglånkunder

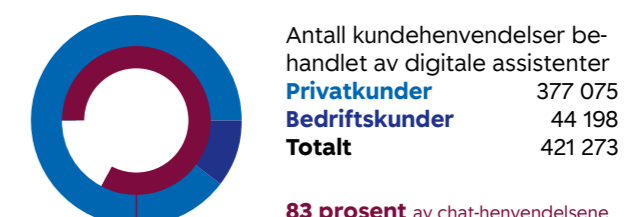
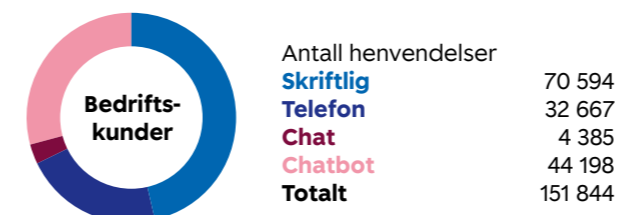
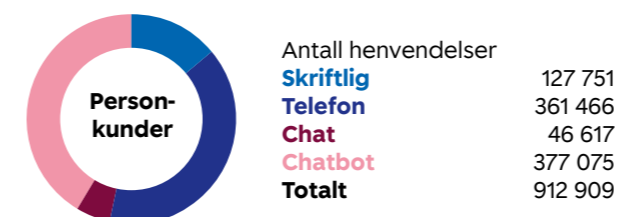
— Kundeandelsutvikling boliglånkunder inkludert samskyldnere
Kundeandel = antall hovedlånetakere og samskyldnere dividert på befolkningen > 18 år.

Bedriftsmarked, kunde-/markedsandel

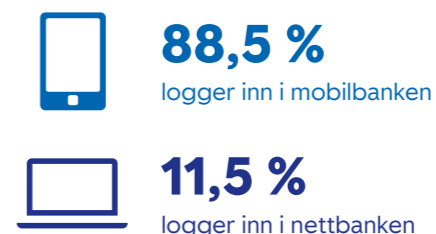
— Kunde-/markedsandel
—*— Estimat for perioden Q4 2017 - Q2 2018

Trafikk ved kundesentrene

83 prosent av chat-henvendelsene som startes via våre virtuelle assistenter, behandles uten å bli satt videre til rådgivere ved kundesentrene

Digitale flater

92 % Andel lånesaker startet digitalt

80 % i 2019

93 % digitaliseringsgrad*

90 % i 2019 75 % i 2018

* Digitaliseringsgraden viser hvor mye kundene gjør selv i digitale kanaler.

Vårt arbeid med bærekraftsmålene

Banken jobber for å understøtte FNs bærekraftsmål. Her ser du målene som banken har særlig stor påvirkning på, og som vi jobber for å oppnå. I denne rapporten vil du finne igjen bærekraftsmålene i marginen på enkelte sider. Dette betyr at siden inneholder informasjon om hvordan vi jobber for å nå målene som er visualisert.

Finansielle mål og oppnåelse

De finansielle målene som er valgt, er et uttrykk for at styret anser at banken fortsatt har lønnsomme vekstmuligheter gjennom sin posisjonering i Norges mest interessante markedsområde. Styret styrker fokuset på å balansere soliditet, lønnsomhet og vekst til beste for regionen, eiere, kunder og ansatte.

		2021	2020	2019	2018	2017
Lønnsomhet Egenkapitalavkastning	Målsetting	11,00 %	11,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %
	Oppnåelse		10,1 %	✓ 12,8 %	✓ 10,5 %	✓ 10,2 %
Utbytte 50 % av majoritetens andel av konsernresultatet	Målsetting	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %
	Oppnåelse		✓ 50 %	✓ 40 %*	✓ 50 %	✓ 50 %
Soliditet Ren kjernekapitaldekning	Målsetting	Myndighetskrav + 100 bps (15,1 %)	Myndighetskrav + 100 bps (15,1 %)	16,0 %	16,0 %	16,0 %
	Oppnåelse		✓ 17,8 %	✓ 17,2 %	✓ 16,8 %	✓ 16,8 %
Kostnader Kostnadsvekst morbank	Målsetting	2,0 %	0,0 %	2,0 %	-5,0 %	
	Oppnåelse		✓ -0,4 %	2,5 %	✓ -5,3 %	

Lønnsomhet

Konsernet hadde et lønnsomhetsmål på 10 prosent egenkapitalavkastning frem til år 2019. Fra år 2020 besluttet styret å øke egenkapitalavkastningsmålet til minst 11 prosent årlig. Med fusjonen vel gjennomført i 2017 i alle ledd av organisasjonen, har banken i årene etter fusjonen levert effektivitetsgevinster og lyktes med å slanke bemanningen ved hjelp av naturlig avgang og turn-over. En slankere og samtidig mer samkjørt organisasjon medførte at styret anså det som naturlig å øke ambisjonene framover. Konsernets egenkapitalavkastning for 2020 er tilfredsstillende sett i lys av koronapandemien.

Utbytte

Utbytteambisjonen på 50 prosent av majoritetens andel av konsernresultatet er et uttrykk for ønsket om å balansere eierens ønske om utbytte med fortsatt finansiering av bankens vekstambisjoner. *I tråd med Finanstilsynet anmodning ble utbyttet for 2019 revurdert i lys av koronapandemien og ble redusert fra 50 prosent til 40 prosent av konsernets overskudd etter skatt for regnskapsåret 2019. For 2020 foreslår styret ovenfor bankens representantskap en utdelingsgrad på 50 prosent av årsresultatet etter skatt. Utbetalingen av bankens overskudd fra 2020 foreslås gjennomført i to omganger. Ved ordinært tidspunkt for utbyttebetalinger utbetales et utbytte på 1,75 kroner per egenkapitalbevis og gavemidler på 6 mill. kroner. Styret ber representantskapet om en fullmakt til å vurdere og utbetale hele eller deler av resterende utbytte etter 30. september 2021 dersom kapital-situasjonen tillater det. Det vises for øvrig til note 40 "Egenkapitalbevis og eierstruktur".

Soliditet

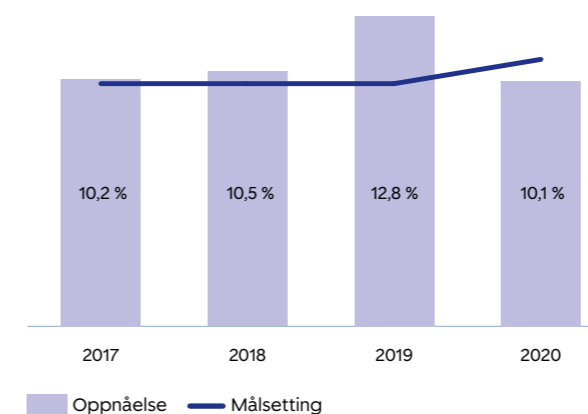
Konsernet hadde et langsiktig kapitalmål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent fram til år 2019. Fra 2020 ble konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning endret til å være 100 basispunkter over myndighetskravet, som p.t er på 14,1 prosent. Revideringen av kapitalmålet er et signal om sterkere fokus på effektiv kapitalbruk til eierens og kundenes beste. Styret er trygg på at bankens posisjon som ubestridt solid ivaretas av det faktum at det nå er betydelige buffere i regulatoriske krav, banken opererer i Norges mest syklisk stabile region og har en utlånportefølje preget av god og ønsket kredittkvalitet. Ved utgangen av år 2020 var konsernets rene kjernekapitaldekning på 17,8 prosent, og dermed betydelig høyere enn gjeldende myndighetskrav og konsernets målsetting.

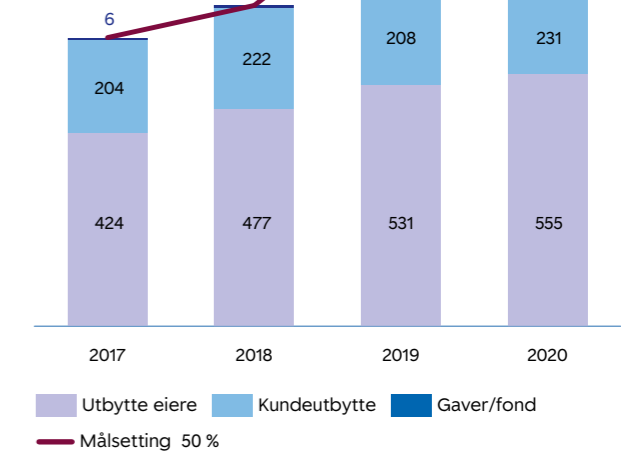
Kostnader

Banken innførte fra 2018 kostnadsvekst i morbank som et av de finansielle måltallene. Kostnadsvekst i morbank er valgt fordi dette best viser effektiviseringen i kjernevirksomheten over tid, og letter sammenligningen mot andre banker. I 2018 var kostnadsålet en kostnadsreduksjon på 5 prosent grunnet ambisjon om å hente ut fusjonsgevinster etter fusjonen i 2017. For 2019 ble målsetting en endret til kostnadsvekst på 2 prosent. Ved inngangen til 2020 ble det kommunisert en målsetting om kostnadsvekst innenfor 3 prosent, men som følge av koronapandemien reviderte styret målsettingen for 2020 til null kostnadsvekst. Morbankens kostnadsvekst endte på -0,4 prosent i 2020, og er dermed innenfor målsatt nivå. For 2021 er målsetting en satt til 2 % kostnadsvekst.

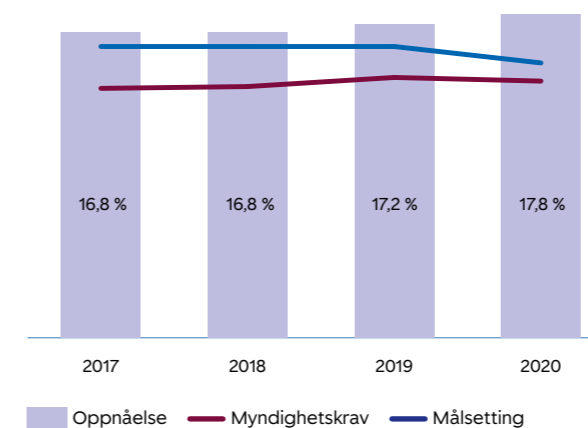
Egenkapitalavkastning

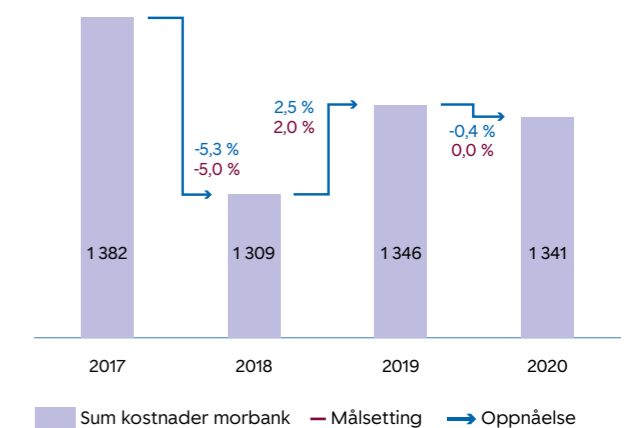
Avsatt utbytte

Ren kjernekapitaldekning

Kostnadsvekst morbank

Et meget godt konsernresultat i et spesielt år

God kundekontakt, høyt aktivitetsnivå og betydelig kundevekst beskriver i korte trekk koronaåret 2020 for SpareBank 1 Østlandet. Konsernresultatet ble 1 608 (1 928) millioner kroner etter skatt. Vi er meget godt fornøyd med dette resultatet i et år preget av usikkerhet og en annerledes hverdag.

I mars 2020 ble det klart at verden var rammet av en pandemi. Samfunnet ble stengt ned. I SpareBank 1 Østlandet har vi gjennom året kontinuerlig hatt fokus på å redusere smittefare for konsernets medarbeidere og å bidra til samfunnets beste.

Smitteutviklingen både lokalt og nasjonalt, samt føringene fra myndighetene har variert fra måned til måned og fra uke til uke. Vi har så godt vi har kunnet, tilpasset bankens drift til kundenes og omgivelsenes behov.

Bankens utlånsrenter ble satt ned i flere omganger på vårparten. En del kunder fikk avdragsutsettelse på sine lån og noen bedrifter fikk statsgaranterte likviditetslån og annen hjelp for å komme seg over kneika. En gradvis gjenåpning av samfunnet kombinert med statlige tiltak førte etter hvert til at pilene begynte å peke i positiv retning.

Boligmarkedet har vært mer eller mindre upåvirket av pandemien både lokalt og nasjonalt. Lave renter har medført høy omsetning av boliger, og markedet for fritidsboliger har vært brennhett.

Aktivitetsnivået i banken har som følge av økt pågang fra kunder vært høyt gjennom hele året. Til tross for færre fysiske kundemøter, begrensede åpningstider og utstrakt bruk av hjemmekontor og digitale møter fra midten av mars 2020, har vi opplevd å være tett på kundene. Vår erfaring er at bankens markedsposisjon og tilbud til kunder har stått seg godt i denne krisesituasjonen.

Organisasjonens leveranser dette året har vært imponerende. Både medarbeidere og kunder har vist stor evne til omstilling. Banken feiret sin 175-årsdag på koronatilpasset vis i november, og det er ikke tvil om at bankens solide historie som

lokalbank med høy tillit i markedet og nærhet til bedrifter og personkunder, fortsatt er et fortrinn.

Med ledende digitale tjenester og lokal forretningsforståelse har banken gjennom pandemiåret dekket kunders behov for økonomisk trygghet og gitt rask respons i en krevende tid for mange. Netto kundevekst siste 12 måneder er på over tre prosent, noe som sammen med en utlånsvekst på drøye 7 prosent, tilsier at banken fortsetter å ta markedsandeler. Også innenfor sparing og forsikring har utviklingen vært meget bra.

De spesielle omstendighetene med Covid-19, medførte at konsernets årsresultat likevel ble noe lavere i 2020 enn året før. Dette skyldes i hovedsak lavere bidrag fra eierinteresser og økte tapsavsetninger for å møte mulige forsinkede effekter av koronasituasjonen. Rentenedsettelsene på vårparten medførte et sterkt press på rentemarginene, men etter at rentene stabiliserte seg, har marginene utviklet seg positivt. God kostnadskontroll og solid utlånsvekst har bidratt i positiv retning.

Koronaen har ikke lagt demper på bankens innsats med å integrere bærekraft i alt vi gjør. En påvirkningsanalyse for bærekraft (UNEP FI) er gjennomført og følges nå opp gjennom konkrete mål innen både bedriftsmarkedet og personmarkedet. Vi har det siste året lagt ned en solid innsats for å styrke bankens klimaarbeid. SpareBank 1 Østlandet er en av to norske banker som har signert FNs Collective Commitment to Climate Action. Vi har også definert egne mål i «Handlingsplan for klima» for å bidra til å nå målene i Parisavtalen og FNs bærekraftsmål. Som følge av det gode bærekraftsarbeidet som er utført, har banken fått topp score i flere nasjonale og internasjonale ESG-rateringer.

Vår erfaring er at bankens markedsposisjon og tilbud til kunder har stått seg godt i en krisesituasjon.

Arbeidet med bærekraft går i riktig retning, men vi er langt fra i mål. Etablering av grønt obligasjonsrammeverk er en naturlig forlengelse av bankens strategi og satsing inn i 2021.

Vi er spent på hvordan utviklingen av pandemien og takten i vaksinasjonsprogrammene vil påvirke folks, næringslivets og landets økonomi framover. SpareBank 1 Østlandets forventningsundersøkelse på tampen av 2020 viste at det fortsatt er lav konkursfrykt og mindre behov for omstilling blant bedriftene. Forbrukerne er positive til egen økonomi det kommende året. Hele seks av ti har svart at de planlegger større investeringer også i 2021.

Vi har stor tro på at vi sammen kan finne løsninger for å komme trygt gjennom pandemien. Banken er forberedt på og godt posisjonert for å bistå både eksisterende og nye kunder også i tiden framover.

Jeg vil takke våre medarbeidere og kunder for godt og nært samarbeid i det krevende året vi har lagt bak oss.

Richard Heiberg – Konsernsjef

Makrobildet

Ved inngangen til 2020 var de største bekymringene handelskrigen mellom Kina og USA og en Brexit der man fortsatt ikke hadde sett en løsning. Det var erkjent at økonomien nok hadde passert toppen av oppgangssyklusen, men framtidsutsiktene var fortsatt positive.

Situasjonen endret seg brått da WHO den 11. mars 2020 erklærte at verden stod overfor en pandemi. Det førte til internasjonale og nasjonale nedstenginger som umiddelbart påvirket landenes økonomiske aktivitet. Skoler, barnehager og flere næringer stengte ned, noe som resulterte i den høyeste andelen permitterte og arbeidsledige vi har sett i nyere tid. Befolkningen ble mindre mobil med hjemmeskole, hjemmekontor og små kohorter. Det gikk spesielt ut over tjenesteytende næringer, men også reiseliv, hotellvirksomhet, transport og frisører ble hardt rammet.

I SpareBank 1 Østlandets markedsområde ligger flere av Norges største vintersportsdestinasjoner. Med fantastiske forhold og fullbookede hoteller lå det an til rekordpåske. I stedet ble det stengte bakker og hoteller, permitteringer og oppsigelser, og for Norges største alpindestinasjon, Trysil, ble dette spesielt merkbart.

Myndighetene kom relativt raskt med virkemidler for å avhjelpe og stimulere økonomien. Kombi- nert med en gradvis gjenåpning av samfunnet førte tiltakene til at pilene begynte å peke i positiv retning. Dette gjenspeilet seg i SpareBank 1 Østlandets forventningsundersøkelse fra april-mai som ble gjennomført i samarbeid med Kantar. Undersøkelsen viste at forventningene til landets økonomi hadde falt, men at folk gjennomgående hadde tro på egen økonomi. Mange bedrifter svarte at de endret endret

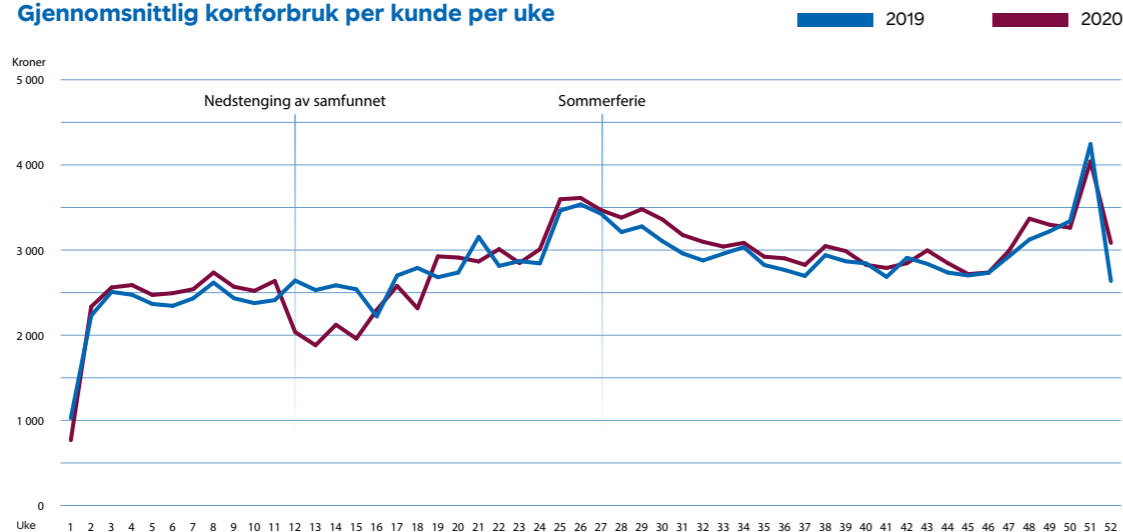
forretningsmodell eller fant nye inntektskilder for å være bedre tilpasset en ny virkelighet. Samtidig var det klare forskjeller fra de næringene som ble hardest rammet, for eksempel hotell, reiseliv og uteliv, til bedrifter som så en markant oppgang, deriblant varehandel og primærnæringer.

Norges Bank sørget for gode likviditetsfasiliteter til bankene og kuttet styringsrenta fra 1,5 prosent til 0 prosent. Folk som ikke var rammet av permitteringer eller oppsigelser, fikk dermed bedre råd. En undersøkelse av kortbruken blant kundene til SpareBank 1 Østlandet viste en markant endring i forbruksmønsteret i 2020, fra reiser, transport, hotell og overnatting til dagligvarer, oppussing, byggevarer og møbler. Det totale gjennomsnittlige kortforbruket per kunde økte med 1 prosent fra 2019 til 2020.

Samtidig har boligmarkedet lagt bak seg et svært sterkt år. 2020 ble et år med stigende priser og rekordhøyt salg av bruktboliger. Det ble solgt flere boliger enn det som ble lagt ut for salg, noe som var prisdrivende. Salgsvolumet var 2,8 prosent høyere i 2020 enn i 2019.

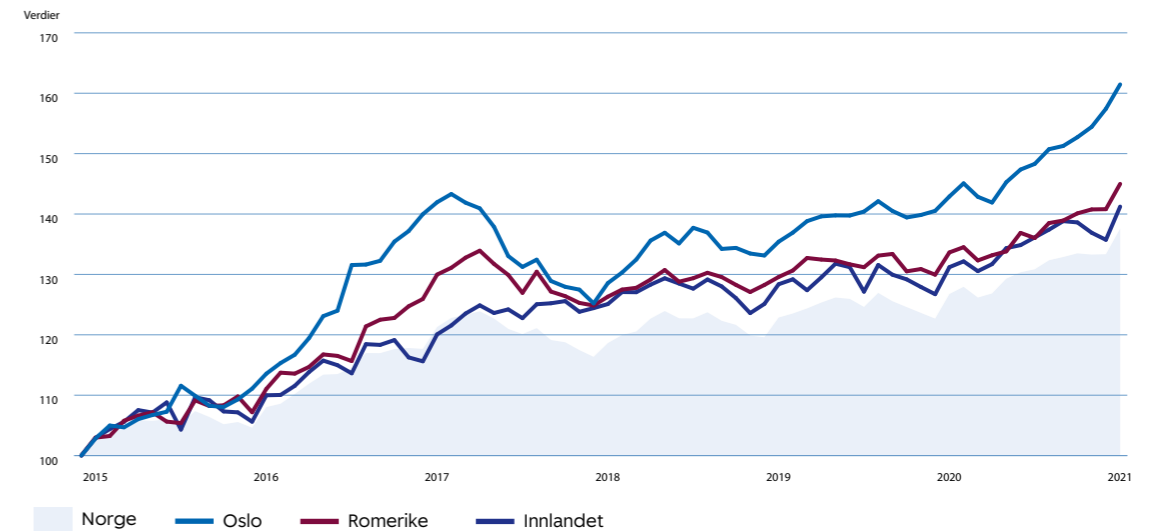
Med 2020 bak oss, ser vi at de verste antakelsene fra inngangen til koronapandemien ikke har slått til. Økonomisk har det vært en rask innhenting. Arbeidsledigheten er redusert, og man forventer en normalisering i løpet av andre halvår 2021. Økonomien har høyere fart og forventningene blant folk og bedrifter stiger.

Gjennomsnittlig kortforbruk per kunde per uke

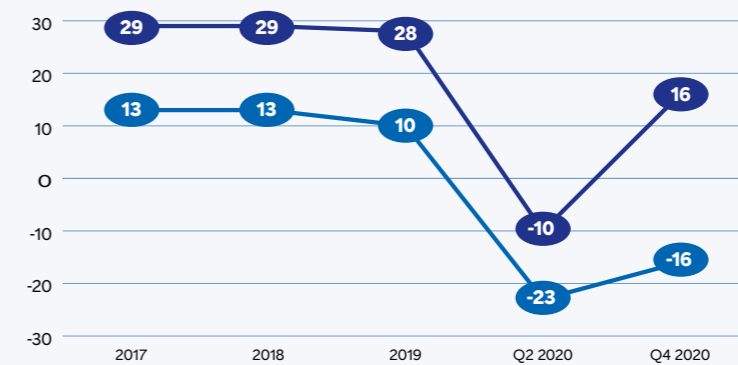
Kilde: SpareBank 1 Østlandet

Indekserte boligpriser i markedsområdet sammenlignet med Norge som helhet

Grafene viser utvikling i boligpriser etter beregning av boligprisindeks.

Kilde: Eiendom Norge (januar 2021)

Stigende forventninger blant bedrifter og forbrukere på Østlandet

- Bedrifter
- Forbrukere

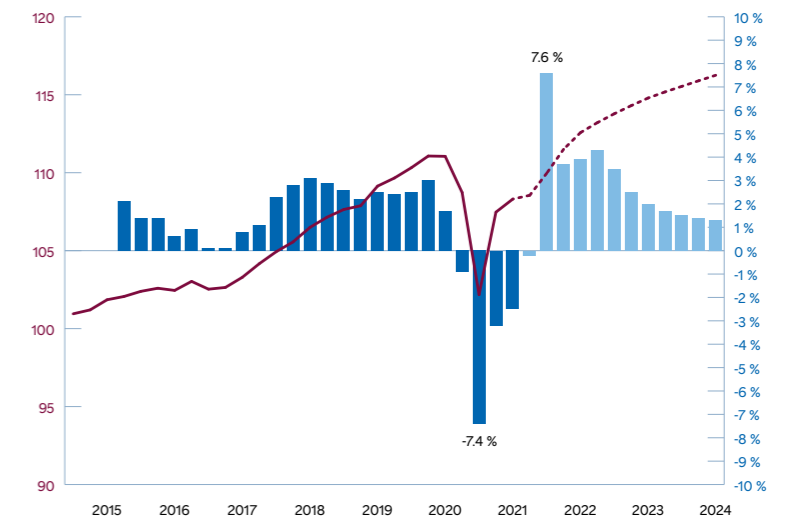
Skalaen på forventningsindikatoren går fra 100 til minus 100, hvor positive tall indikerer optimistiske forventninger og negative tall pessimistiske forventninger.

Kilde: Forventningsundersøkelse gjennomført av Kantar for SpareBank 1 Østlandet.

Norges Bank forventer at økonomien henter seg kraftig inn igjen i 2021

- BNP 12-måneders vekst
- Indeksert BNP, sesongjustert

Kilde: Norges Bank PPR 4-20

Norges Bank forventer at 2021 blir det store comebackåret. For at dette skal bli en realitet, må smittekurvene avta, og den økonomiske aktiviteten normaliseres. Fortsatt disiplinert dugnad i befolkningen kombinert med utrulling av vaksiner er viktig for å lykkes med dette. Situasjonen er fortsatt svært krevende for de mest utsatte næringene, og det vil sannsynligvis bli behov for målrettede virkemidler for å komme over kneika.

1

Om SpareBank 1 Østlandet

1.1	Hovedtall fra konsern	14
1.2	Egenkapitalbeviset	18
1.3	Vårt strategiske fokus	22
1.4	Tilbakeblikk 2020	28
1.5	Vår stolte historie - fra korn til konsern	30

**Elisabeth
Landsverk**

Finansrådgiver og bankens
privatøkonom.
Hamar

Hovedtall fra konsern

	2020	2019	2018	2017	2016
	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent
Resultatsammendrag (mill. kroner)					
Netto renteinntekter	2 177	2 166	2 074	1 956	1 490
Netto provisjons- og andre inntekter	1 441	1 388	1 286	1 263	939
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	545	735	291	277	220
Sum inntekter	4 164	4 289	3 651	3 496	2 649
Sum driftskostnader	1 902	1 930	1 881	1 898	1 203
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	2 262	2 359	1 770	1 598	1 446
Tap på utlån og garantier	330	32	35	-20	75
Driftsresultat før skatt	1 932	2 326	1 735	1 618	1 371
Skattekostnad	323	398	321	356	271
Resultat etter skatt	1 608	1 928	1 414	1 263	1 100
Renter hybridkapital	20	15	17	13	13
Resultat etter skatt inkl. renter på hybridkapital ¹	1 589	1 913	1 396	1 250	1 086

Lønnsomhet					
Egenkapitalavkastning ¹	10,1 %	12,8 %	10,5 %	10,2 %	10,6 %
Kostnadsprosent ¹	45,7 %	45,0 %	51,5 %	54,3 %	45,4 %

Balansetall (mill.kroner)					
Brutto utlån til kunder	113 368	107 035	98 940	90 460	82 945
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ¹	161 259	150 688	140 165	129 535	119 450
Utlånsvekst siste 12 mnd ¹	5,9 %	8,2 %	9,4 %	9,1 %	89,5 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak ¹	7,0 %	7,5 %	8,2 %	8,4 %	95,4 %
Innskudd fra kunder	85 613	78 494	71 497	65 985	63 070
Innskuddsvekst siste 12 mnd ¹	9,1 %	9,8 %	8,4 %	4,6 %	88,5 %
Innskuddsdekning ¹	75,5 %	73,3 %	72,3 %	72,9 %	76,0 %
Innskuddsdekning inkl. utlån overført til kredittforetak siste 12 mnd ¹	53,1 %	52,1 %	51,0 %	50,9 %	52,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹	144 108	130 394	117 358	105 157	83 074
Forvaltningskapital	146 074	134 783	123 472	108 321	101 242
Forretningskapital ¹	193 964	178 436	164 696	147 396	137 747

Tap og mislighold⁷					
Tap på utlån i prosent av brutto utlån ¹	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Utlån og forpliktelser i trinn 2 i prosent av brutto utlån ¹	8,3 %	7,4 %			
Utlån og forpliktelser i trinn 3 i prosent av brutto utlån ¹	0,4 %	0,4 %			
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ¹			0,3 %	0,3 %	0,3 %
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ¹			0,1 %	0,3 %	0,3 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ¹			0,4 %	0,4 %	0,4 %

Soliditet og likviditet					
Ren kjernekapitaldekning	17,8 %	17,2 %	16,8 %	16,8 %	16,9 %
Kjernekapitaldekning	18,8 %	17,9 %	17,6 %	17,7 %	17,9 %
Kapitaldekning	20,8 %	19,8 %	19,6 %	20,5 %	20,3 %
Netto ansvarlig kapital	16 704	15 444	14 672	14 138	12 656
Egenkapitalprosent ¹	11,7 %	11,8 %	12,0 %	12,3 %	12,0 %
Uvektet kjernekapitalandel	7,2 %	7,2 %	7,5 %	7,1 %	7,4 %
LCR ²	140,6 %	162,2 %	152,5 %	114,0 %	116,6 %
LCR i NOK ²	130,5 %	147,1 %	164,2 %	113,0 %	113,1 %
LCR i EUR ²	619,0 %	1248,3 %	123,2 %		

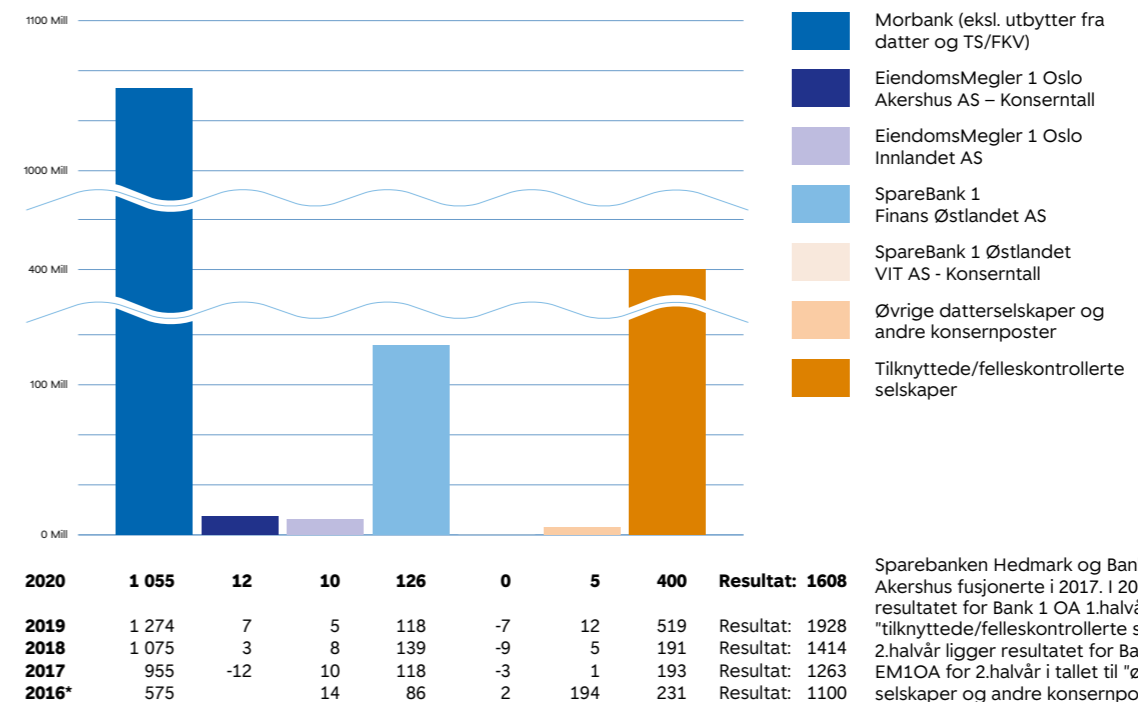
	2020	2019	2018	2017	2016
	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent	Beløp/ prosent
Kontor og ansatte					
Antall kontorer ³	37	37	38	38	38
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1 149	1 127	1 139	1 109	1 140
Sykefravær ³	4,0 %	4,5 %	4,0 %	4,0 %	4,3 %
Kvinneandel ³	51,9 %	52,2 %	53,0 %	53,0 %	56,3 %
Kvinnelige ledere ³	36,1 %	35,8 %	39,0 %	39,0 %	44,4 %
Turnover ³	3,8 %	4,6 %	2,0 %	2,0 %	3,1 %

Annet					
Antall klager	360	388	261	171	102
Antall kunder totalt	365 108	353 713	336 728	318 507	290 000

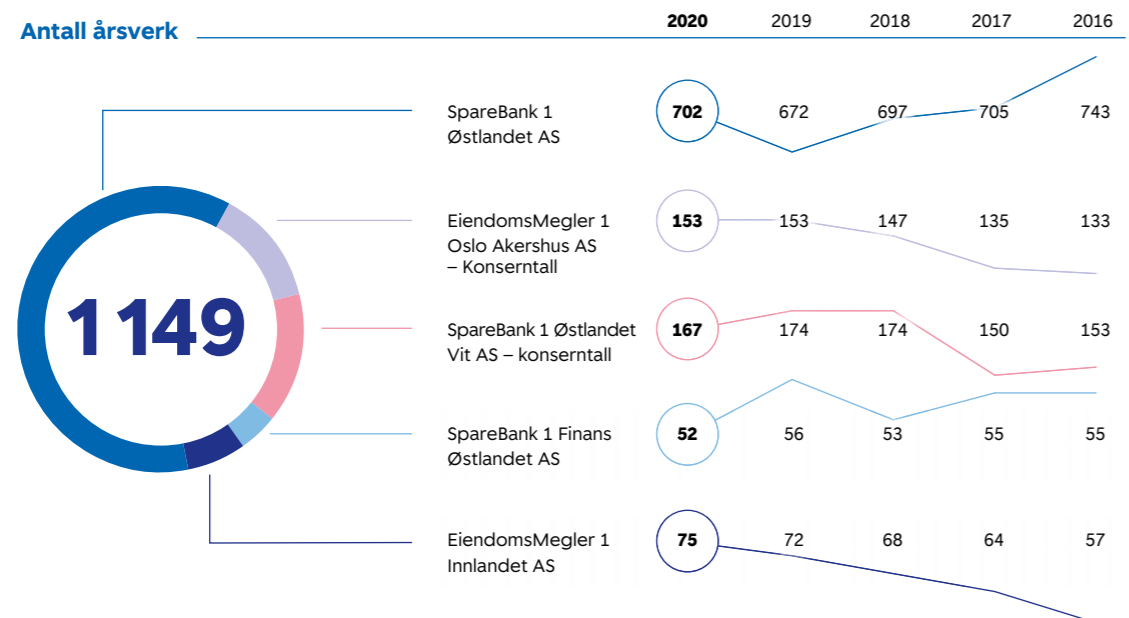
Egenkapitalbevis (EKB) 4)					
Egenkapitalbevis/brøk	70,0 %	70,1 %	69,3 %	67,6 %	
Antall utstedte bevis	115 829 789	115 829 789	115 319 521	107 179 987	
Børskurs (i kr)	97,80	92,50	83,00	90,50	
Børsverdi (mill. kroner)	11 328	10 714	9 572	9 700	
Bokført egenkapital per EKB konsern ¹	98,76	93,67	85,83	80,96	
Resultat per EKB, i kr ⁵	9,57	11,55	8,46	7,81	
Utbytte per EKB ⁶	4,79	4,58	4,12	3,96	
Pris/resultat per EK-bevis ¹	10,22	8,01	9,81	11,59	
Pris/bokført egenkapital ¹	0,99	0,99	0,97	1,12	

- 1) Alle alternative resultatmål er definert i eget vedlegg.
- 2) Liquidity Coverage Ratio (LCR): Måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager fram i tid gitt en stressituasjon.
- 3) Tall for morbank
- 4) SpareBank 1 Østlandet ble børsnotert 13.06.2017.
- 5) Resultat etter skatt og renter hybridkapital for kontrollerende eierinteresser * eierandelsbrøk /antall EKB.
- 6) Utbyttet for 2019 ble i henhold til styrets reviderte innstilling kommunisert i børsmelding datert 19.03.2020 redusert utbyttegrad fra 50 prosent til 40 prosent. Utbytte per EKB ble endret fra 5,72 kroner til 4,58 kroner.
- 7) Fra 2019 endret SpareBank 1 Østlandet nøkkeltall knyttet til tap og mislighold som følge av overgangen til IFRS 9.

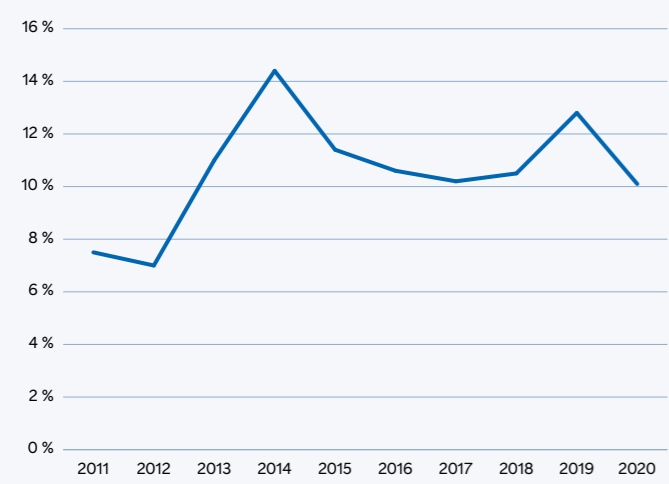
Konsernresultat etter skatt

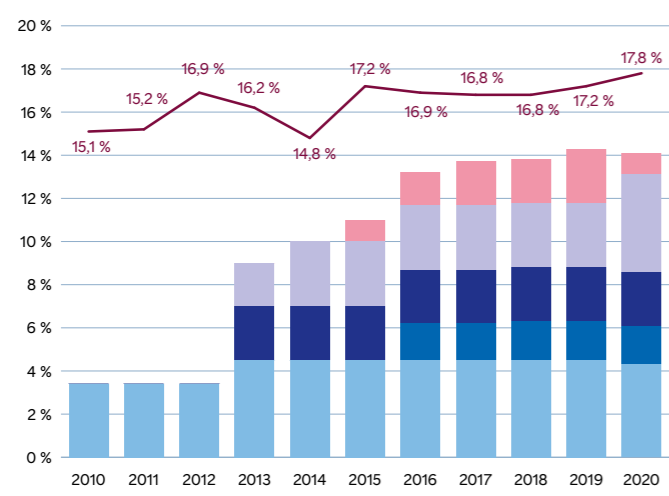

Utvikling egenkapitalavkastning

God egenkapitalavkastning sett i lys av et år preget av koronapandemien

Utvikling ren kjernekapitaldekning

Historisk høy ren kjernekapitaldekning i 2020

- Motsyklisk buffer
- Systemrisikobuffer
- Bevaringsbuffer
- Pilar 2
- Minstekrav

Stian Lorentz Barli Colberg, kredittsjef personmarked. Oslo.

Egenkapitalbeviset

Dette er en oversikt over utviklingen til SpareBank 1 Østlandets egenkapitalbevis (SPOL) siden børsnoteringen 12. juni 2017. Mer informasjon er tilgjengelig på sb1ostlandet.no/ir.

Ved utgangen av 2020 var SpareBank 1 Østlandet den tredje største egenkapitalbevisbanken i Norge med forretningskapital på 194 milliarder kroner og en markedsverdi på egenkapitalbevisene på 11,3 milliarder kroner basert på en sluttkurs på 97,80 kroner.

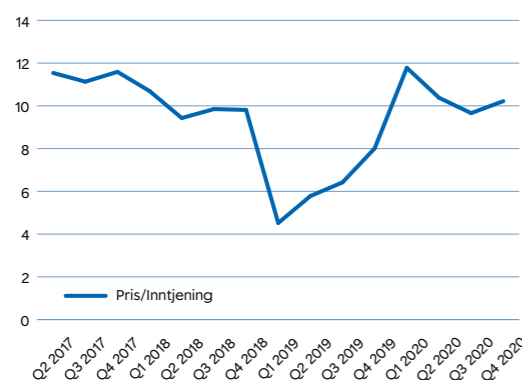
Totalavkastningen for SPOL-beviset, inkludert utbytte, var 17,1 prosent mot 16,5 prosent for totalindeksen på Oslo Børs (OSEBX) og 24,6 prosent for egenkapitalindeksen (OSEEX). Ved utgangen av året ble egenkapitalbeviset handlet til 97,80

kroner, noe som tilsvarer 0,99 ganger bokført egenkapital. Høyeste notering i løpet av 2020 var 101,60 kroner i desember, mens laveste var 70,10 kroner rett etter koronanedstengingen i mars.

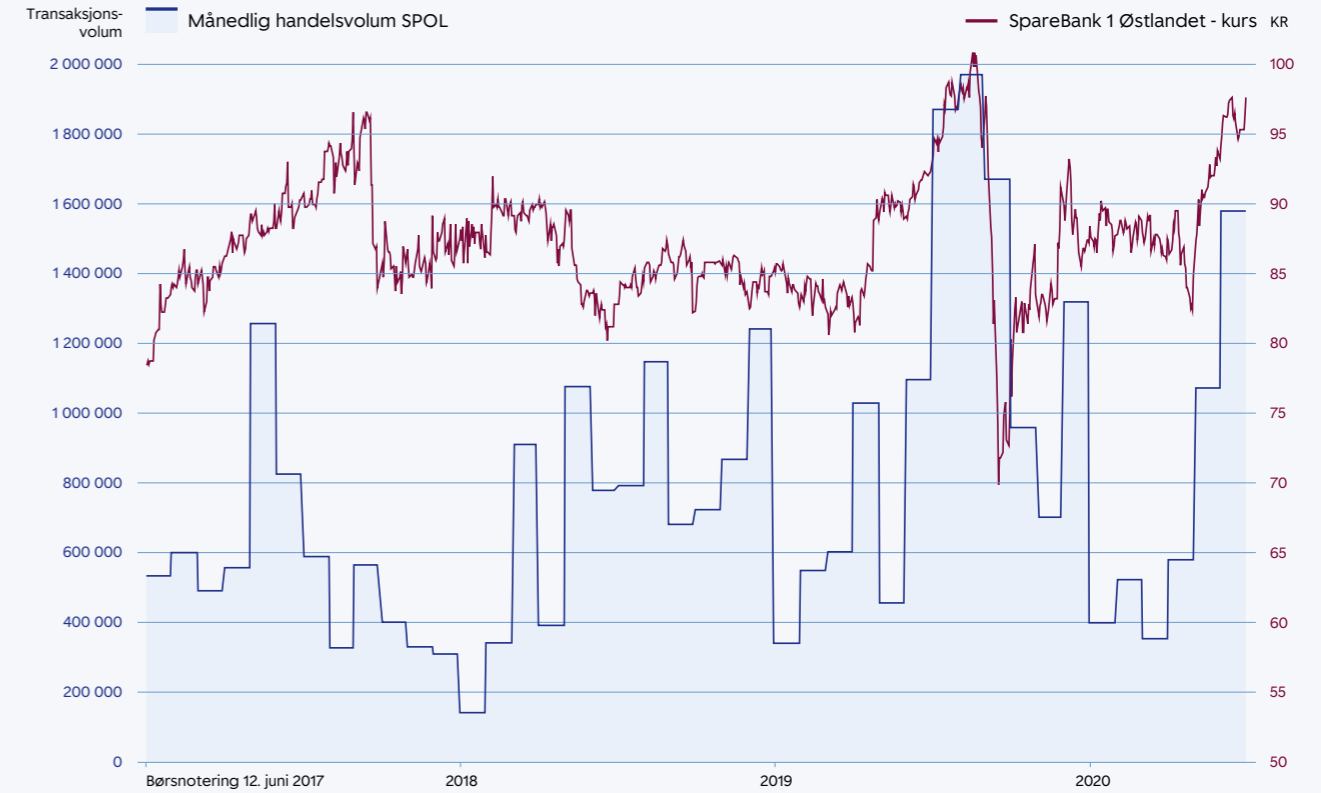
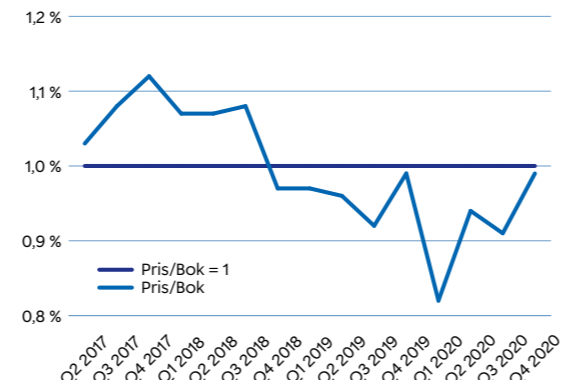
Et framtrepende trekk ved SpareBank 1 Østlandets egenkapitalbevis er lav volatilitet sammenlignet med tilsvarende regionsparebanker. Dette gjorde at egenkapitalbeviset klarer seg gjennom markedsurøen på en bra måte.

Utvikling i markedspris på egenkapitalbeviset mot resultat per egenkapitalbevis (Pris/Inntjening)

Utvikling i markedspris på egenkapitalbeviset mot bokførte verdier (Pris/Bok)

Omsetning

Den gode likviditetsutviklingen i SpareBank 1 Østlandets egenkapitalbevis fortsatte fra 2019. Totalt handelsvolum utgjorde 11,9 millioner egenkapitalbevis i 2020. Dette er 25 prosent høyere handelsaktivitet enn i 2019 til tross for en meget rolig periode i april og mai 2020.

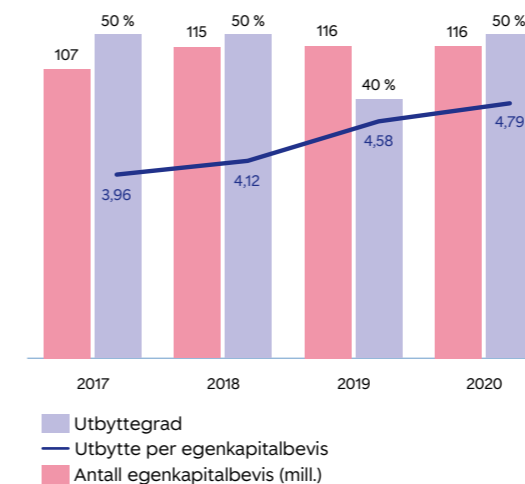
SpareBank 1 Østlandet er en del av Oslo Børs Egenkapitalindeks og vekter 10,2 prosent der. Internasjonalt er SPOL også med i MSCI, World Small Cap Index, som eneste norske sparebank.

Utbyttepolitikk

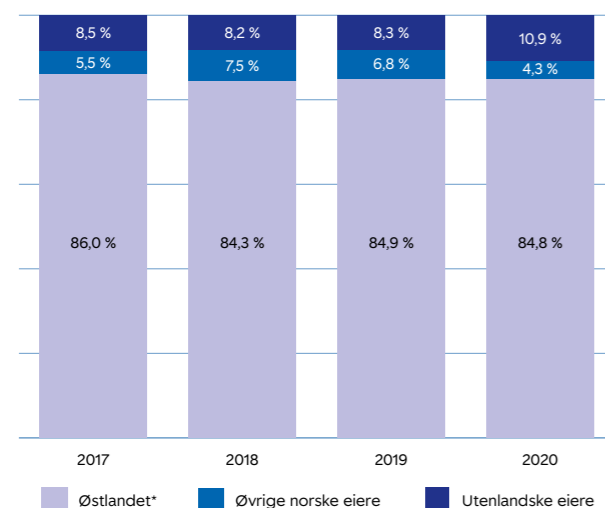
SpareBank 1 Østlandet legger vekt på å gi sine eiere et konkurransedyktig og stabilt kontantutbytte, basert på god lønnsomhet og høy utbyttekapasitet. Banken har som mål å utbetale 50 prosent av hvert års overskudd etter skatt (majoritetsandelen av konsernresultatet) som utbytte til egenkapitalbevisene og som kundeutbytte fra grunnfondskapitalen.

Bankens langsiktige lønnsomhetsmål er en egenkapitalavkastning på 11 prosent. Målet for egenkapitalavkastningen er litt lavere enn for sammenlignbare banker, noe som reflekterer SpareBank 1 Østlandets målsetting om å bevare den veletablerte og langsiktige posisjonen som en solid regional sparebank.

Bankens målsetting for soliditet gjenspeiles i et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på minst ett prosentpoeng over regulatorisk krav.

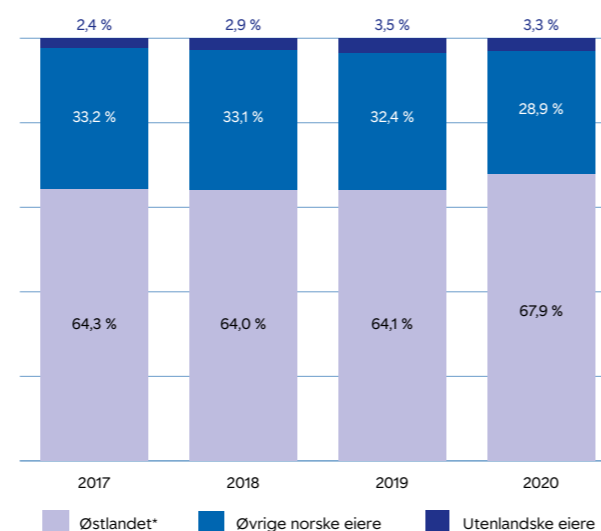
Geografisk fordeling av investorer (beholdning)

Figur 1 Geografisk fordeling av investorer (beholdning).

*) Østlandet er definert som SpareBank 1 Østlandets markedsområde i Oslo, Innlandet og Viken.

Geografisk fordeling av investorer

Figur 2 Geografisk fordeling av antall investorer

*) Østlandet er definert som SpareBank 1 Østlandets markedsområde i Oslo, Innlandet og Viken.

20 største eiere av egenkapitalbevis	2020		2019		Endring
	Antall egenkapitalbevis	Andel i prosent	Antall egenkapitalbevis	Andel i prosent	
Sparebankstiftelsen Hedmark	60 404 892	52,1 %	60 404 892		-
Landsorganisasjonen i Norge	11 121 637	9,6 %	11 121 637		-
Pareto Invest AS	2 762 610	2,4 %	219 162		2 543 448 ▲
Fellesforbundet	2 101 322	1,8 %	2 101 322		-
Geveran Trading Co LTD	1 952 005	1,7 %	-		1 952 005 ▲
Eika Egenkapitalbevis	1 854 512	1,6 %	1 399 723		454 789 ▲
Danske Invest Norske Institusjoner II	1 710 467	1,5 %	1 827 225		(116 758) ▼
Odin Norge	1 621 218	1,4 %	1 621 218		-
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	1 313 555	1,1 %	1 313 555		-
Landkreditt Utbytte	1 000 000	0,9 %	1 000 000		-
Brown Brothers Harriman & Co.	1 000 000	0,9 %	1 000 000		-
The Bank of New York Mellon SA/NV	896 545	0,8 %	780 038		116 507 ▲
Tredje AP-fonden	804 750	0,7 %	2 418 126		(1 613 376) ▼
State Street Bank and Trust Comp	785 311	0,7 %	1 161 076		(375 765) ▼
Danske Invest Norsk Aksjer Institusjon	750 607	0,6 %	757 345		(6 738) ▼
State Street Bank and Trust Comp	627 794	0,5 %	765 177		(137 383) ▼
Brown Brothers Harriman & Co.	568 688	0,5 %	-		568 688 ▲
JPMorgan Chase Bank, London	545 030	0,5 %	545 030		-
Skandinaviska Enskilda Banken AB	544 910	0,5 %	544 910		-
Industri Energi	479 443	0,4 %	545 030		(65 587) ▼
Sum 20 største eiere av egenkapitalbevis	92 845 296	80,2 %	89 525 466		3 319 830
Øvrige eiere	22 984 493	19,8 %	26 304 323		(3 319 830)
Totalt antall egenkapitalbevis	115 829 789	100,0 %	115 829 789		

Runar Hauge, finansforvalter Treasury/IR. Hamar.

Egenkapitalbevis og eierstruktur

Bokført eierandelskapital ved utgangen av 2020 var 5 791 millioner kroner fordelt på 115,8 millioner egenkapitalbevis pålydende 50 kroner. SpareBank 1 Østlandet hadde ved utgangen av året 5 122 private og institusjonelle investorer. Største eier er Sparebankstiftelsen Hedmark som eier 52,1 prosent av egenkapitalbevisene. Landsorganisasjonen i Norge er nest største eier. I løpet av året har Pareto Invest AS og Geveran Trading Co LTD kjøpt betydelige poster, og de er nå henholdsvis tredje og femte største eiere.

Målt i markedsverdier er omtrent 89 prosent av egenkapitalbevisene eid av norske investorer. USA, Kypros og Sverige utgjør de største grupperingene blant utenlandske investorer. Ser vi på antall investorer, ligger Innlandet på topp foran Oslo og Viken.

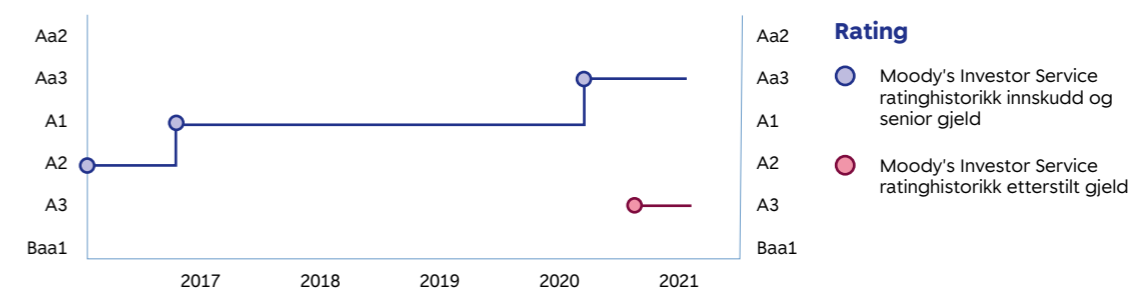
Rater og kåringer

Moody's Investors Service (Moody's) oppgraderte 5. mars 2020 SpareBank 1 Østlandets «Baseline credit assessment» (BCA) og innskudds-/gjeldsrating. Dette innebar at ratingen

av bankens innskudd og seniorgjeld ble oppgradert fra A1 til Aa3, med stabile framtidutsikter. Bankens BCA og justert BCA ble oppgradert fra baa1 til a3. Den 3. juli tildelte Moody's ratingen A3 til bankens etterstilte seniorgjeld. Den 4. september 2020 bekreftet Moody's bankens BCA og innskudds-/gjeldsrating til Aa3. SpareBank 1 Østlandet har med dette den høyeste kredittratingen fra Moody's blant sparebankene i Norge.

I desember 2020 fikk SpareBank 1 Østlandet toppkarakteren "A" på klimarapportering fra den internasjonale nonprofit klimainstitusjonen CDP. Banken er en av ni norske virksomheter som fikk toppkarakter og plass på CDPs prestisjetunge A-liste.

I november 2020 klatret SpareBank 1 Østlandet opp til 3. plass på Etisk bankguide med 86 prosent score. Etisk bankguide er en policyanalyse der bankene får score for sine offentliggjorte retningslinjer og policydokumenter på en rekke områder. Temaene varierer fra korrupsjon, skatt, klimaendringer og likestilling til våpen, jordbruk, skogbruk og energiproduksjon.

Vårt strategiske fokus

Forretningsidé

SpareBank 1 Østlandets forretningsidé er å yte finansiell rådgivning til privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor i vårt markedsområde på Østlandet. Slik kan kundene realisere sine mål gjennom investering, sparing, betaling og sikring av liv og verdier.

I tillegg skal selskapet drive eiendomsmegling, leasingvirksomhet og regnskaps-tjenester. Basert på gode kundeopplevelser og dyktige medarbeidere bidrar vi til bærekraftig vekst og utvikling i samfunnet, samt for våre kunder, eiere og ansatte.

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Våre verdier og hva de betyr for oss

Dyktig – nær – engasjert

Vi kjenner markedets, kundenes og eernes forventninger og behov.

Vi leverer løsninger med riktig kvalitet til riktig tid.

Vi holder oss oppdatert, forbedrer oss og er i forkant av utviklingen.

Vi gjør det enkelt for kundene å velge løsninger som er bra for deres egen økonomi.

Vi tilbyr konsernets bredde og samhandler til beste for kundene, eierne, våre ansatte og samfunnet vi er en del av.

Dyktig

Vi skaper gode kundeopplevelser.

Vi er tilgjengelige og tilbyr relevante løsninger i kundens prefererte kanal.

Vi forstår og leverer i samsvar med kundenes individuelle behov.

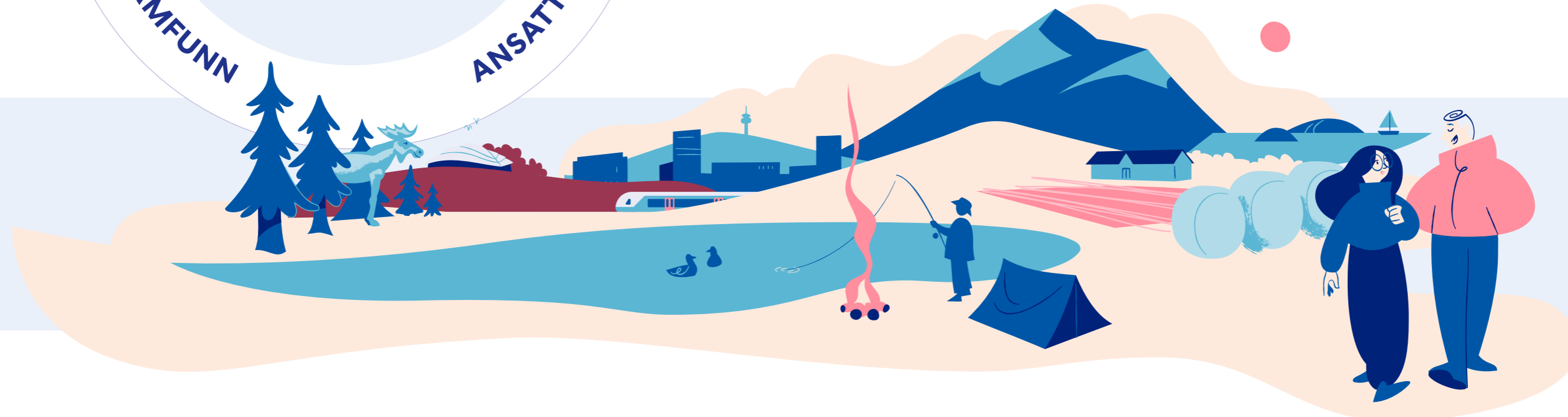
Vi formulerer oss enkelt, forståelig og tydelig.

Vi er synlige og tar relevante initiativ overfor våre kunder, kollegaer og samarbeidspartnere.

Vi skaper engasjement, god motivasjon og gode resultater.

Vi samarbeider om et godt arbeidsmiljø, involverer og spiller på hverandres styrker til det beste for kundene og konsernet.

Vi tar samfunnsansvar og bidrar til bærekraftig vekst og utvikling.

Strategi og strategiske satsingsområder

SpareBank 1 Østlandets hovedstrategi har seks sentrale hovedmål for våre strategiske satsingsområder i perioden 2018-2021.

Våre strategiske mål innen utgangen av 2021:

- ✓ Er vi det tredje største sparebankkonsernet i Norge
- KR Har vi et av de mest attraktive egenkapitalbevisene på Oslo Børs
- Skiller vi oss tydelig fra hovedkonkurrentene og har økt våre markedsandeler
- Har vi gjort bank enkelt for kundene og ansatte
- Er vi best på breddesalg i alliansen og har utnyttet det lønnsomme samhandlingspotensialet i konsernet
- Er vi etablert som en bank med en tydelig bærekraftsprofil

For å realisere våre strategiske mål har vi i 2020 hatt forsterket fokus innenfor fire sentrale områder:

Skape Norges beste kundeopplevelse

- God kundeservice ble ekstra viktig da koronapandemien traff oss i mars 2020. Våre medarbeidere bidro til at mange kunder raskt fikk råd og hjelp fra banken vedrørende boliglån og andre økonomiske utfordringer.
- Rask og relevant respons i alle kanaler er et sentralt mål, og under pandemien er det satt inn ekstra ressurser for å være tilgjengelig for kundene.
- Effektive selvbetjeningsløsninger fikk stor betydning da antall kundeforhøvelser økte raskt i begynnelsen av pandemien. Chat ble vår største kommunikasjonskanal fra og med mars 2020. Chatboten ble umiddelbart videreutviklet for å håndtere henvendelser om blant annet reiseforsikring, avdragsfrihet og renteendring. Les mer på side 64.
- Vi jobber kontinuerlig med å tilby kundene Norges beste digitalbank på nett og mobil. Alle våre digitale tjenester blir løpende oppgradert til det beste for brukerne. I 2020 var vi eksempelvis første norske bank med abonnementshåndtering i mobilbanken.
- Banken er pådriver for bærekraftig utvikling og endret atferd hos bedrifter og privatkunder. Eksempler på dette er grønt boliglån, grønt billån, lån til solcelleanlegg, rådgivning om bærekraftig

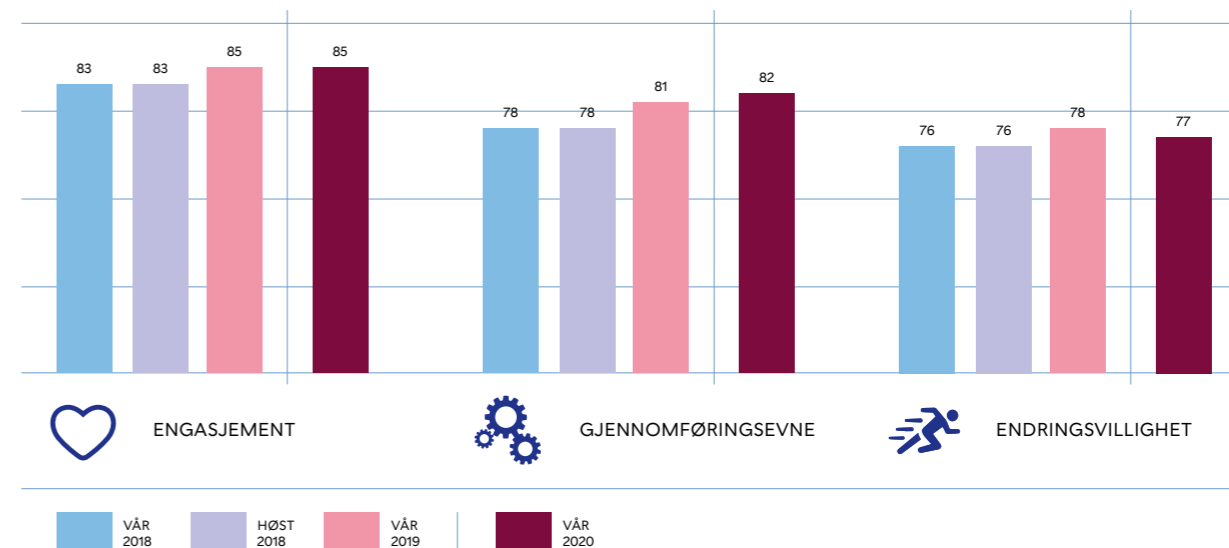
personlig økonomi og bærekraftsvurderinger i utlån til den enkelte bedrift.

- Vi jobber med å øke samhandlingsgraden mellom datterselskapene til det beste for kundene. Et eksempel er *Bank+Regnskap* som etter gjennomført pilotering sammen med vårt datterselskap TheVIT, ble iverksatt i januar 2021. Løsningen skal gjøre regnskap så enkelt som mulig for små og mellomstore bedrifter samt lag og foreninger ved å integrere bank og regnskapssystemer tettere.

Lønnsom vekst

- Vi leverer på våre finansielle ambisjoner. Konsernet har i 2020 god lønnsomhet, er solid med en ren kjernekapitaldekning godt over kravene i en normalsituasjon, og likviditeten i konsernet er god.
- Banken fikk en netto kundevekst på 3 prosent i 2020, og vi er godt posisjonert for å bistå både nye og eksisterende kunder i tiden framover.
- LO-avtalen, der banken er samarbeidspartner for boliglån til LO-medlemmer, har bidratt til ønsket vekst også i 2020.
- Den gode likviditetsutviklingen i bankens egenkapitalbevis fortsatte fra 2019. Handelsaktiviteten var 25 prosent høyere i 2020 enn året før til tross for en meget rolig periode i april og mai 2020. Se mer informasjon om vårt verdipapir SPOL i kapitlet *Egenkapitalbeviset* side 18.

Organisasjonsundersøkelser - banken scorer høyt over tid

Effektiv drift

- Morbanken fokuserer på kostnadseffektiv drift og innfridde ambisjonen om nullvekst i 2020. Gjennom lavere gjennomsnittlig bemanning i 2020 enn året før, sterkt fokus på kostnadskontroll, samt reduserte kostnader for reiser og arrangementer i lys av koronapandemien, reduserte morbanken kostnadene med 0,4 prosent fra året før.
- Vi jobber kontinuerlig med effektiv tids- og kostnadsbruk på alle prosesser som gir økt kunde- og forretningsverdi. For eksempel har bedriftsmarkedet i inneværende strategiperiode mål om å forbedre og forenkle arbeidsprosesser slik at divisjonen kan håndtere 50 prosent større utlånsvolum med samme bemanning. Bedriftsmarkedet ligger godt an til å nå dette målet.
- Banken legger til rette for at kundene kan bli enda mer selvbetjente i de digitale kanalene. Digitaliseringsgraden, som viser om kunden oppretter produkter selv, eller om det gjøres manuelt av banken, har økt til 93 prosent.
- Vi tar ut effekter av samarbeidet i SpareBank 1-alliansen gjennom gevinstrealisering av leverte prosjekter.

Bærekraft som strategisk mål

Banken har satt ned et bærekraftsråd bestående av de ni avdelingene som er særlig sentrale i satsingen. Rådet ledes av bankens leder for bærekraft. Ansvar for å levere på målene som er definert i vår bærekraftstrategi og handlingsplan, er lagt til de aktuelle konserndirektørene

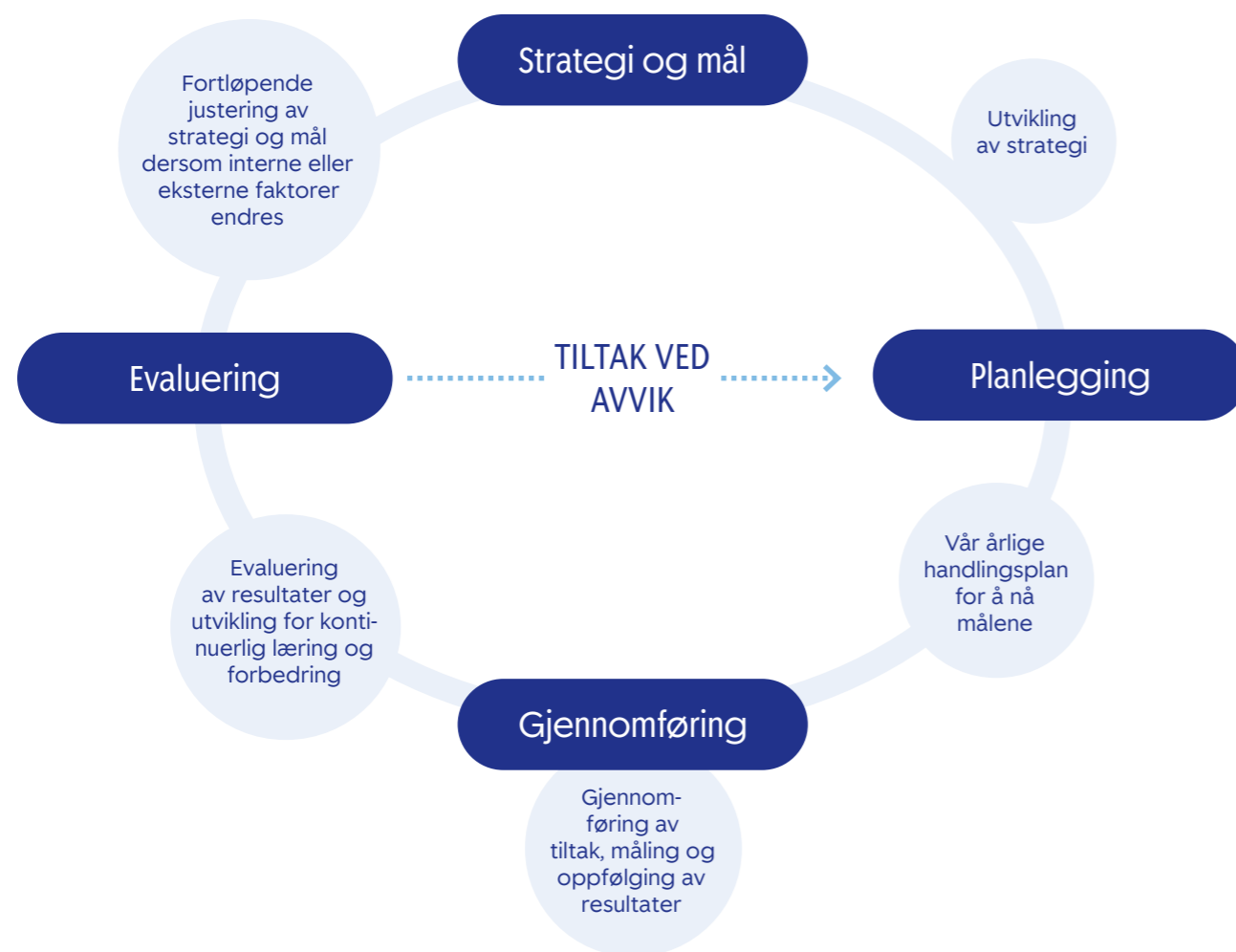
Organisasjonsutvikling og kompetanse

- Organisasjonsundersøkelser viser at medarbeiderne føler en stor grad av tilhørighet og stolthet over SpareBank 1 Østlandet og de resultatene vi skaper sammen. Banken scorer høyt over tid på de ulike indeksene i medarbeiderundersøkelsen der 100 er maksimal score og alt over 70 i score anses som meget bra. *Jobbengasjement* er den enkeltfaktoren som best sier noe om trivsel, helse og «arbeidsrelatert velvære» for medarbeidere og ledere. *Gjennomføringsevne* sier noe om organisasjonens tro på at vi får gjennomført de planer og tiltak som vi setter oss. *Endringsvillighet* handler om organisasjonens tro på egen, avdelingens og bankens endringsevne og -vilje.
- Medarbeiderne har vist stor mobilitet og omstillingsevne i et krevende år.
- En koronavennlig markering av bankens 175-årsjubileum med interne og eksterne kommunikasjons tiltak samt utgivelsen av en historiebok *Sterkere sammen – Hvordan 23 banker ble til én*, har som mål å bygge bevissthet om vår felles stolte historie.

og rapporteres via virksomhetsstyring til konsernledelsen kvartalsvis. Bærekraftsrådet behandler rapporten og gir en vurdering av overordnet status for satsingen. For mer informasjon om mål og styring, se rammeverket for vår bærekraftsatsing, side 82.

Fra strategi til bærekraftig handling

Slik følger vi opp strategi og mål

Vår modell for virksomhetsstyring sikrer en balansert evaluering og løpende oppfølging av bankens resultater mot ønsket målbilde. Hvert år utarbeides operasjonelle handlingsplaner med mål, definerte måleparametere og strategiske initiativ som løpende følges opp og evalueres gjennom året.

Hensikten med modellen er å:

- Definere en tydelig sammenheng mellom de strategiske målene vi har satt oss, og daglig beslutninger og handlinger.
- Forankre bankens strategi i organisasjonen slik at alle forholder seg aktivt til den og engasjerer seg i arbeidet med å realisere den.
- Effektivisere evalueringsprosessene slik at vi til enhver tid har riktig informasjon og kan fokusere på kontinuerlig læring og forbedring der det er nødvendig.

Bjørnar Mickelson, informasjonssjef. Hamar.

Tilbakeblikk 2020

Q1

SpareBank 1 Østlandet er topp 3 på kundeservice i bankbransjen i en undersøkelse fra Kantar og Tekna.

Vi lanserer Grønt billån for elbiler.

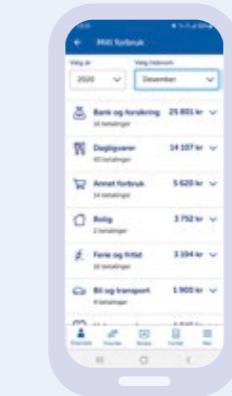
Til sponsor- og eventprisen 2020 er SpareBank 1 Østlandet nominert til årets sponsorkampanje med Jentetaxi, et tiltak for å bringe kvinner i Oslo trygt hjem i julebordsesongen. Byttehelgen for brukt skiutstyr, der banken er medarrangør, kåres til årets eksterne event.

Banken er en av hovedaktørene bak Agenda Innlandet, en ny møteplass for næringsliv og politikk der målet er å løfte Innlandet og sette regionen på den nasjonale agendaen.

Tjenesten «Endre abonnement» lanseres i nett- og mobilbanken og gir kundene mulighet til å rydde i ulike typer abonnementer.

Som følge av korona-situasjonen senker vi rentene på boliglån flere ganger fra mars til mai, med til sammen inntil 1,25 prosentpoeng.

Q2

Tjenesten «Min økonomi» lanseres i nett- og mobilbank og skal gi kundene bedre oversikt over egen økonomi.

Vi fornyer samarbeidsavtalen med Landsorganisasjonen (LO). SpareBank 1 fortsetter dermed som hovedleverandør av produkter og tjenester innen bank og forsikring til LO-medlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

Banken gir 6 millioner kroner i ekstraordinære gavemidler til lag og foreninger for å sikre at aktiviteter til barn og unge opprettholdes gjennom koronakrisen.

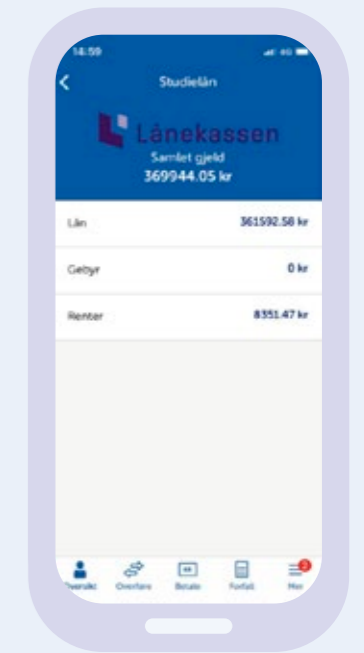
Vi bistår bedrifter rammet av koronakrisen med virkemidler som likviditetslån med statsgaranti, avdragsfrihet og beredskapslån. Samtidig lanserer vi dagpengelån til personkunder rammet av korona-situasjonen.

Q3

En AR-app for økonomiundervisning i skolen, utviklet av banken og EON Reality, eksporteres til Japan for bruk i japanske skoler.

Som en av de første bankene i Norge gir vi kundene mulighet til å se studielån fra Lånekassen i digitalbanken.

A

Vi får toppkarakteren A- i en analyse av bærekraftsrapporteringen til de 100 største selskapene på Oslo Børs, gjennomført av The Governance Group.

Ansatte ønskes som langsiktige eiere i banken, og det opprettes et nytt spareprogram i egenkapitalbevis for våre medarbeidere.

Q4

Banken får toppkarakteren A på klimarapportering av den internasjonale non-profit klimainstitusjonen CDP.

I desember gir vi 200 000 kroner i julegave til Barnekreftforeningen i vårt markedsområde. Gaven blir delt mellom foreningens lokallag i henholdsvis Oslo/Akershus og Innlandet.

Banken fyller 175 år, og dette feires blant annet med en egen jubileumsbok, en spareutstilling i samarbeid med Anno museum, rockekonsserter i gave til sykehusbarn, samt kake til eldresentre i alle kommuner i vårt markedsområde.

3

Vi klatrer til 3. plass i den norske Etisk bankguide-rangeringen og får 86 prosent i score av 100 mulige.

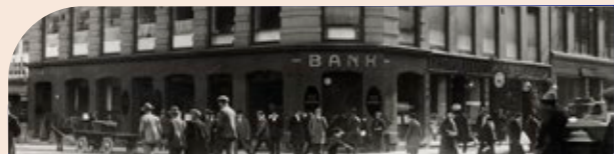
Fra korn til konsern

– Solid historie som bank for folk og bedrifter i bygd og by gjennom 175 år

SpareBank 1 Østlandets stolte og solide historie strekker seg tilbake til 1845. I løpet av 175 år har 23 banker blitt etablert, for deretter senere å bli fusjonert med mål om å bli sterkere sammen. I dag er SpareBank 1 Østlandet Norges fjerde største sparebank og har befestet sin posisjon som en slagkraftig og synlig bankaktør på det sentrale Østlandet.

Hof Sparebank
– den første banken i SB1Øs historie ble etablert av den samfunnsengasjerte presten og ordføreren Haagen Ludvig Bergh. Penger fra salget av kornmagasiner i Hof, Våler og Åsnes utgjorde bankens grunnfond.

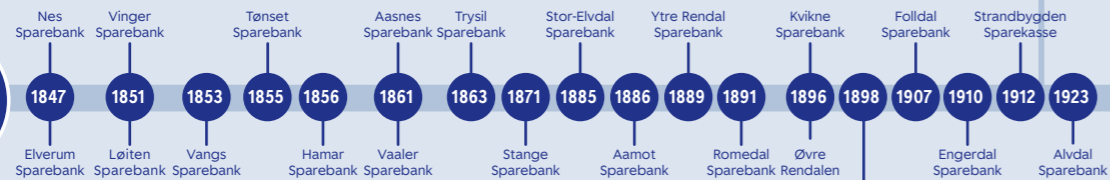

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon (LO)
inngår avtale om å kjøpe aksjemajoriteten i Kristiania & Oplandske Vekselbank. Fra 1920 til 1931 blir LOs nye arbeiderbank et viktig verktøy for å finansiere tidens streikeperiode i Norge.

1845

Sparebankene i Hedmark ble dannet med grunnfond fra salg av kornmagasiner, tømmerhogst i allmenninger, pengegaver og innskudd fra organisasjoner, kommuner og privatpersoner. Fra midten av 1800-tallet og fram til cirka 1920 ble det etablert sparebanker i tilnærmet samtlige kommuner i Hedmark, og 22 av dem dannet grunnlaget for dagens SpareBank 1 Østlandet.

1845

Elverum, Vangs og Vingers Sparebank veksler opp igjennom historien på å være den største banken i fylket ettersom økonomiske opp- og nedturen påvirket jord-, skogbruk og industri.

1851

SB1 Østlandets tre første banker ble startet av eliten. Den fjerde, i Løten, blir startet fra underklassen, Løiten Arbeideres Spareskillingsbank tilsluttet Thranebevegelsen.

1898

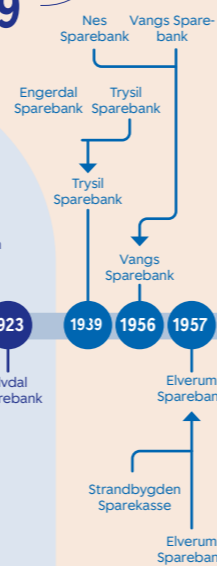
Avholdsbevegelsen startet Totalisternes Aktiebank, opprinnelsesbanken til Bank 1 Oslo Akershus. Banken byttet navn til Kristiania Ørebank og i 1918 til Kristiania & Oplands Vekselbank AS.

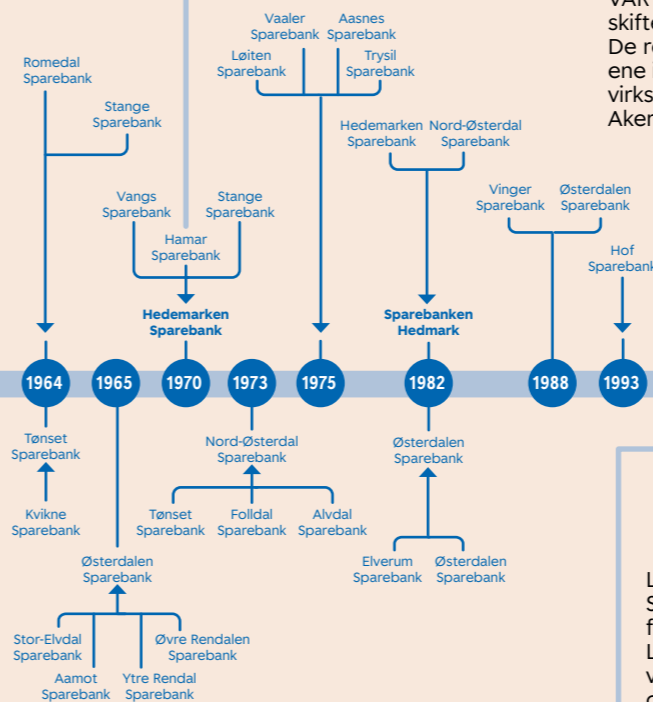
1958

Sjekkhefte og lønnskonto ble etablert som en nyhet for bank og kunder. I løpet av de neste 30-40 årene endret folks betalingsvaner seg fra kontanter, til sjekkbruk, bankkort og minibank.

1919

1970

Den store fusjonsperioden mellom sparebankene i Hedmark startet rundt 1940 og foregikk fram til de aller fleste sparebankene ble samlet i Sparebanken Hedmark i 1988.

1996

Sparebanken Hedmark lanserer Europas første nettbank kun noen dager før den senere fusjonspartneren Landsbanken.

2006

Sparebanken Hedmark blir en del av SpareBank 1-alliansen med 12 prosent eierandel i SB1 Gruppen. Sparebanken Hedmark overtar Bank 1 Oslos virksomhet i Hedmark.

2016

Sparebanken Hedmark kjøper seg opp fra 40,5 til 100 prosent i Bank 1 Oslo Akershus. Tilnærmet hele oppgjøret til LO og SpareBank 1-bankene gis gjennom å utstede nye egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark.

Sparebanken Hedmark tar det første skrittet ut av Hedmark fylke og åpner bank i Gjøvik. Deretter fulgte Lillehammer samme år og Årnes i Akershus året etter. Bank 1 Oslo skifter navn til Bank 1 Oslo Akershus som reflekterer bankens sterke ekspansjon i både Oslo og Akershus.

2011

SpareBank 1 Gruppen inngår avtale om kjøp av VÅR Gruppen. VÅR Bank AS skifter navn til Bank 1 Oslo. De respektive regionbankene i SpareBank 1 overtar virksomheten utenfor Oslo, Akershus og Hedmark.

13. juni: SpareBank 1 Østlandet noteres på Oslo Børs og med solid interesse for egenkapitalbeviset fra både lokale, profesjonelle og utenlandske investorer.

2017

SpareBank 1 Østlandet lanserer som den første banken i Norge kundeutbytte for også å dele bankens overskudd med kundene, ikke bare eierne.

2017

1. april: Sparebanken Hedmark fusjonerer med Bank 1 Oslo Akershus, blir Norges fjerde største sparebank og tar navnet SpareBank 1 Østlandet.

Jubileumsåret 2020

Den 22. november 2020 var det nøyaktig 175 år siden Hof Sparebank i Solør fikk tillatelse til å starte bank. Siden den gang har 23 banker fusjonert for å bli sterkere sammen, og slik dannet de grunnlaget for dagens SpareBank 1 Østlandet.

Markeringen av jubileet ble på grunn av koronapandemien nedtonet og foregikk for det meste digitalt med artikler, historiske animasjoner og video-innslag med kunder som har vært med helt siden starten. Jubileumsstoffet ble publisert i eksterne og interne kanaler.

I samarbeid med Sparebankstiftelsen Hedmark og Anno museum åpnet banken en vandrestilling om sparing, "Fra korn til cash", som skal stilles ut i bankens lokalkontorer i løpet av 2021. I tillegg delte banken ut marsipankaker til eldresentre i regionen og enkelte gaver og opplevelser til glede og inspirasjon for barn og andre gjennom et år som var tungt for mange.

Jubileumsdagen ble markert med lansering av en nyskrevne historiebok, "Sterkere sammen - Hvordan 23 banker ble til én", av Øystein Krogsrud. Boka skildrer på en god måte hva som har ført til at banken i dag har etablert seg som en konkurransedyktig bank på det sentrale Østlandet.

På de neste sidene følger et kort sammendrag av bankens historie fordelt på fire epoker.

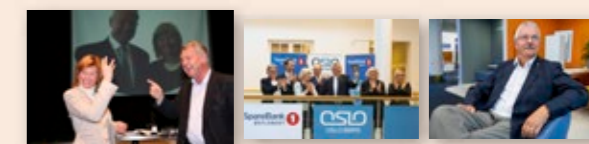
Jubileumsdagen ble markert med lansering av den nye historieboka "Sterkere sammen – Hvordan 23 banker ble til én"

1845–1920 Presten som skapte evig liv

SpareBank 1 Østlandet kan føre sine aner tilbake til 1845 da Hof Sparebank i Solør ble etablert. Presten Haagen Ludvig Bergh regnes som grunnleggeren av Hof Sparebank, og inspirasjonen hentet han trolig fra sin kone Christine Fredrikke som kom fra bank- og lærerfamilien Døderlein. Sparebanker ble definert som allmenntilgjengelige virksomheter i den første sparebankloven av 1824. Gjennom å oppmuntre til sparing skulle sparebankene bidra til å redusere presset på fattigkassa og fattigskatten. Som fersk kapellan i Hof prestegjeld i 1835 tok Haagen Ludvig opp kampen mot sin overordnede, sognepresten,

som ikke utbetalte rettmessig lønn til lærerne i prestegjeldet. Barna ble skadelidende og fikk ikke tilstrekkelig undervisning. Haagen Ludvig svarte med å bli prestegjeldets første ordfører i 1837. Et salg av Hof prestegjelds kornmagasiner ble et viktig grep for å styrke kommunens økonomi og danne Hof Sparebanks grunnfond. Haagen Ludvig ga for øvrig også 114 spesidaler som en privat gave til Hof skolekasse da han gikk av som ordfører i 1845.

Hof Sparebank er én av 22 tidligere sparebanker som i dag er samlet i SpareBank 1 Østlandet. De 23 sparebankene ble etablert i perioden fra 1845 til 1923 og var alle tidligere en del av Sparebanken Hedmark. I tillegg består SpareBank 1 Østlandet av den tidligere LO-eide forretningsbanken Landsbanken. Landsbanken hadde sin opprinnelse i Fællesudvalgets Sparekasseforening fra 1896 som ble til avholdsbanken Totalisternes Aktiebanc i 1898.

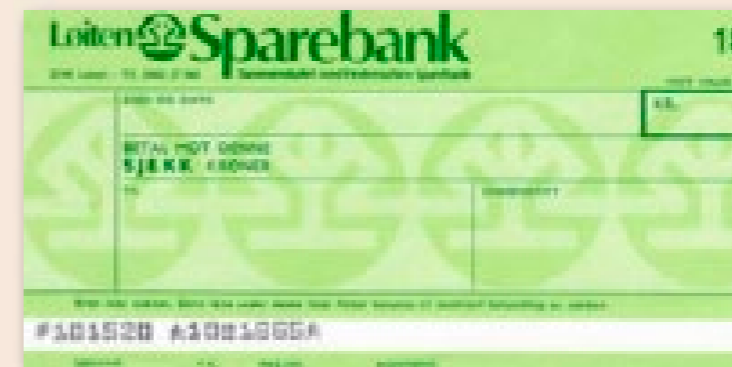

1920–1960 To av bankkrisens store vinnere

En økonomisk nedtur forårsaket historiens største bankkrise i Norge på 1920-tallet. SpareBank 1 Østlandets to største opprinnelige banker brukte kriseårene til å innta nye lederroller. LO overtok aksjemajoriteten i Kristiania & Oplands Vekselbank i 1920, og banken ble omdøpt til Arbeidernes Landsbank i 1926. Fra 1920 til 1931 ble innskuddskapitalen i LOs nye arbeiderbank avgjørende for at arbeiderbevegelsen klarte å finansiere tidenes streikeperiode i Norge. Fra 1932 gikk arbeiderbevegelsen og Arbeidernes Landsbank inn i en vekstfase som varte helt inn på 1960-tallet.

Hedmark fylke ble spesielt hardt rammet av den økonomiske nedturen i mellomkrigstida. Skogkommunene fikk store tap på grunn av kraftige fall i tømmerprisene. Skogbanken Elverum Sparebank var den ledende sparebanken i Hedmark i flere tiår før nedturen begynte. Administrerende direktør i banken, Peter Ødegaard, ble regnet som Fellesbankens far da den ble etablert i 1920. Slutten på Elverum Sparebanks storhetstid var nær. På 1920-tallet var det bondebanken Vangs Sparebank som ble en trygg havn blant de konkurstruede sparebankene i Hedmark. Vangs Sparebank var Hamars klart største sparebank etter å ha utkonkurrert kjøpmannsbanken Hamar Sparebank. Arbeidernes Landsbank ble den store vinneren blant norske aksjebankene fra 1920 til 1960, mens Vangs Sparebank ble den store vinneren i Hedmark. Snart skulle de to bankene bruke sin nye ledende status til å finne nye oppgaver.

1960–2000 Sjekker innledet tidenes fusjonsbølge

Lønningsposer ble brukt fram til lønnskontoen ble innført på slutten av 1950-tallet. Penger på bok framfor kontanter forårsaket en enorm vekst i bruk av sjekker. Økt antall transaksjoner bidro til at elektronisk databehandling ble innført i bankene. Ny teknologi krevde ny kompetanse og større investeringer og medførte en fusjonsbølge blant sparebankene. Vangs Sparebank påtok seg å lede byggingen av fylkessparebanken Sparebanken Hedmark fra 1960- til 1980-tallet. Vangs Sparebanks ledende rolle er grunnlaget for at SpareBank 1 Østlandet i dag har hovedkontor i Vangs Sparebanks bankbygg fra 1917.

Også forretningsbankene vokste gjennom fusjoner fra 1960-tallet. De kjøpte og fusjonerte med en rekke regionale forretningsbanker. Arbeidernes Landsbank derimot, som skiftet navn til Landsbanken i 1968, vokste ved å etablere nye filialer i alle landsdeler. I 1964 gikk LO inn i Samvirke Forsikring. LOs medlemsfordeler i både bank og forsikring bidro i 1997 til en fusjon mellom Landsbanken og Samvirke Forsikring. Navnet VÅR bank og forsikring spilte på at det nye finanskonsernet hadde vokst seg stort innenfor fagbevegelsen og samvirkebevegelsen og uten fusjoner eller oppkjøp utenfor.

Slik bevarte både Sparebanken Hedmark og VÅR bank og forsikring sin uavhengighet i den store fusjonsbølgen i finansnæringen fram mot år 2000. Ved inngangen til år 2000 valgte likevel arbeiderbevegelsen å forene sine krefter med sparebankbevegelsen, og LO solgte VÅR Gruppen til SpareBank 1 Gruppen.

Vangs Sparebank ledet byggingen av fylkessparebanken Sparebanken Hedmark fra 1960- til 1980-tallet. Den ledende rollen er grunnlaget for at SpareBank 1 Østlandet i dag har hovedkontor i Vangs Sparebanks bankbygg fra 1917.

2000–2020 Fra katedral til børs

Med internasjonal konkurranse og rendyrkede nettbanker ble størrelse enda viktigere enn før. Derfor ville LO heller være medeier i SpareBank 1 Gruppen enn å eie et eget finanskonsern. Den tidligere Landsbanken og VÅR Bank var blitt til Bank 1 Oslo etter å ha beholdt virksomheten i Oslo, Akershus og Hedmark. Sparebanken Hedmark var i allianse med Gjensidige NOR. I 2003 fusjonerte Gjensidige NOR med DnB til DnB NOR, og det medførte at Sparebanken Hedmark gikk inn i SpareBank 1-alliansen i 2006.

Sparebanken Hedmark hadde høy egenkapitalandel etter en årrekke med gode overskudd. Hedmark fylke hadde imidlertid en svak befolkningsutvikling. For Bank 1 Oslo, som etter hvert ble om-døpt til Bank 1 Oslo Akershus, var det motsatt. Befolkningsutviklingen i markedsområdet var sterk, men egenkapitalandelen var relativt lav. Det var bakgrunnen for at Sparebanken Hedmark kjøpte seg opp til 40,5 prosent eierandel i Bank 1 Oslo Akershus i 2013.

Sparebanken Hedmark ble en egenkapitalbevisbank i 2015. Sparebankstiftelsen Hedmark ble dannet ved at den vederlagsfritt ble tilført 60 prosent av bankens grunnfond. Sparebanken Hedmark kjøpte seg opp til en 100 prosent eierandel i Bank 1 Oslo Akershus i 2016. Tilnærmet hele oppkjøret til LO og SpareBank 1-bankene ble gitt gjennom å utstede nye egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark.

Sparebanken Hedmark fusjonerte med Bank 1 Oslo Akershus, ble landets fjerde største sparebank og tok navnet SpareBank 1 Østlandet 1. april 2017. Den 13. juni 2017 ble SpareBank 1 Østlandet notert på Oslo Børs med solid interesse for egenkapitalbeviset sitt fra både lokale, profesjonelle og utenlandske investorer.

Resten av historien kan du lese på bankens nettsider: sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/om-banken/var-historie.html

Sparebanken Hedmark fusjonerte med Bank 1 Oslo Akershus, ble landets fjerde største sparebank og tok navnet SpareBank 1 Østlandet 1. april 2017.

1.

2.

3.

Glimt fra jubileét høsten 2020

4.

1. Konsernsjef Richard Heiberg og banksjef Annica Sørlandsengen på historisk grunn i Hof, der den første banken i vår historie ble etablert i 1845. Foto: Glåmdalen.
2. Utstillingsleder Gry Linderud ved Anno Museum med vandreutstillingen «Fra korn til cash».

3. Regionbanksjef Snorre Sveløkken klipper snora og åpner jubileumsutstillingen på Hamar. Foto: Hamar Arbeiderblad.
4. Banksjef Monica Belinchon feirer jubileumsdagen med bok og blomster i Groruddalen, Oslo. Foto: Akers Avis Groruddalen.

2 Vår virksomhet

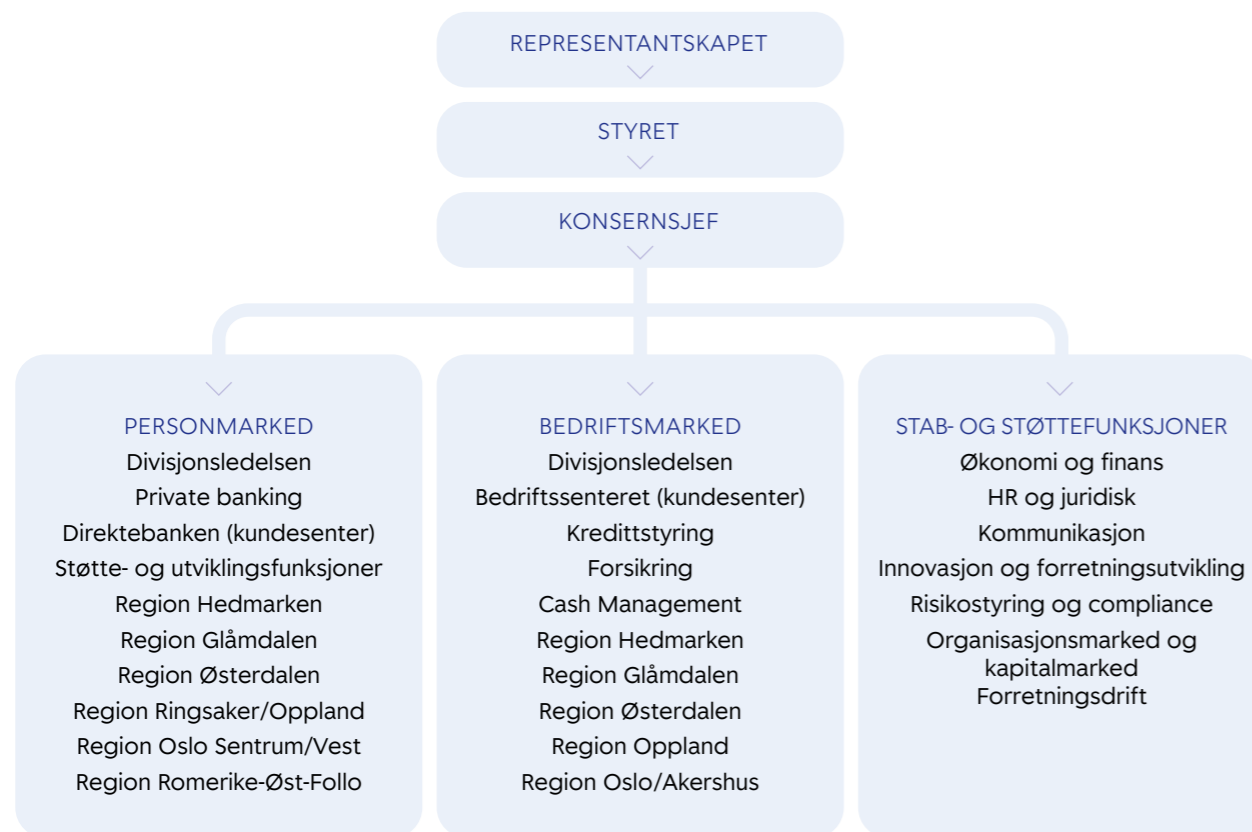
Organisasjonskart og eierposter	40
Konsernledelsen	41
Forretningsområder og støttefunksjoner	42
2.1 Eierstyring og selskapsledelse	44
2.2 Virksomhetsredegjørelse	56
2.3 Bankens samfunnsrolle	68
2.4 Våre medarbeidere	76

**Cam Tu
Nguyen**

Finansrådgiver
Tveita

Organisasjonskart og eierposter

Organisasjonskart

Eierposter

DATTERSELSKAPER	EIERANDEL	TILKNYTTET SELSKAP/ FELLESKONTROLLERT SELSKAP	EIERANDEL
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	95,0 %	SpareBank 1 Gruppen AS	12,4 %
SpareBank 1 Østlandet VIT AS	70,7 %	SpareBank 1 Utvikling DA	18,0 %
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	100,0 %	SpareBank 1 Betaling AS	18,7 %
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS	100,0 %	BN Bank ASA	9,9 %
AS Vato	100,0 %	SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS	14,8 %
Youngstorget 5 AS	100,0 %	SpareBank 1 Bank og Regnskap AS	20,0 %
		SpareBank 1 Boligkreditt AS	22,5 %
		SpareBank 1 Næringskreditt AS	15,2 %
		SpareBank 1 Kreditt AS	20,9 %

Konsernledelsen

Richard Heiberg

(født 1956), konsernsjef

Richard er siviløkonom fra BI, har en MBA fra University of Wisconsin, USA og har hatt ulike lederstillinger i Norske Skog, Forestia og Nordic Paper. Richard satt i styret i Sparebanken Hedmark fra 1995, deriblant som styreleder i fire år før han ble administrerende direktør i banken i 2010.

Geir-Egil Bolstad

(født 1967), finansdirektør

Geir-Egil er siviløkonom (BI) med spesialisering i finans og har en MBA (NHH). Han har 11 års erfaring fra SpareBank 1 Oslo Akershus som risk manager, finansdirektør og viseadministrerende direktør. Geir-Egil var en del av Bank 1 Oslo Akershus' ledelse fra 2009 og kom inn i SpareBank 1 Østlandets konsernledelse i 2017.

Kari Elise Gisnås

(født 1964), konserndirektør personmarked

Kari er utdannet innen økonomi (NLH), markedsføringsledelse (BI), salg og relasjonsbygging (NKI). Hun har markeds- og ledererfaring fra næringsmiddelindustrien og har også bred styreverfaring. Kari har jobbet i Sparebanken Hedmark fra 2001 og vært en del av bankens konsernledelse fra samme år.

Hans Olav Wedvik

(født 1974), konserndirektør bedriftsmarked

Hans Olav er utdannet økonom, har en bachelor i business administration (BI) og utdanning innen finans og risk management (NHH). Han har tidligere erfaring fra DnB Finans, DnB Asset Management ASA og var administrerende direktør fra 2006 til 2016 i SpareBank 1 Finans Østlandet AS før han kom inn i bankens konsernledelse samme år.

Eldar Kjendlie

(født 1965), konserndirektør HR og juridisk

Eldar har økonomiutdanning og en Master of Management innen ledelsesfag og arbeidsrett (BI). Han har jobbet i ulike stillinger i Sparebanken Hedmark fra 1988. Eldar har også erfaring fra prosjektledelse og styrearbeid. Han har vært en del av bankens konsernledelse siden 2002.

Siv Stenseth

(født 1963), konserndirektør kommunikasjon

Siv er sosionom (SHT), journalist (NJH) og har en Master of Management i kommunikasjon og ledelse (BI). Hun har bred erfaring både fra media, kommunikasjonsbransjen og arbeid med enkeltmennesker. Siv har hatt kommunikasjonsansvaret og tatt del i bankens konsernledelse fra 2003.

Dag-Arne Hoberg

(født 1957), konserndirektør innovasjon og forretningsutvikling

Dag-Arne er sivilingeniør (NTH) og har tilleggsutdanning innen ledelse og administrasjon. Han har lang og bred ledererfaring fra norsk IT-bransje før han begynte som IT-sjef i Sparebanken Hedmark høsten 1995. Dag-Arne har vært en del av bankens konsernledelse siden 2007.

Vidar Nordheim

(født 1962), konserndirektør risikostyring & compliance

Vidar er siviløkonom (BI). Han har erfaring fra Gjensidige Forsikring og har hatt en rekke stillinger i Sparebanken Hedmark siden 1990. Vidar har vært en del av bankens konsernledelse fra 2006.

Espen Mejlænder-Larsen

(født 1969), konserndirektør organisasjonsmarked og kapitalmarked

Espen er økonom og har en Master of Management i investering og finansiering (BI). Han har jobbet i Bank 1 Oslo Akershus fra 1995, deriblant som leder for treasury og kapitalmarked. Espen har erfaring fra SEB som obligasjonsmegler. Han var en del av SpareBank 1 Oslo Akershus' ledelse fra 2014 og gikk inn i SpareBank 1 Østlandets konsernledelse i 2017.

Elin B. Ørbæk

(født 1963), konserndirektør forretningsdrift

Elin er utdannet jurist og har siden 2012 vært juridisk direktør i banken. Elin er også utdannet fra Politiskolen og har en Master of Management fra BI innen HR, styrearbeid og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Hun har lang erfaring fra politiet, har vært advokat og partner i advokatfirmaet Campbell & Co og har arbeidet i bankens kredittstyringsavdeling. Hun har arbeidet i banken siden 2008 og ble en del av konsernledelsen i 2019.

Forretningsområder og støttefunksjoner

SpareBank 1 Østlandet tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester, og vi har et unikt konkurransefortrinn i kraft av vår 175-årige historie og lokalkunnskap om markedsområdet i Innlandet, Oslo og Viken.

Kundeområder

Personmarked (PM)

PM betjener våre 340 000 personkunder. Gjennom kjernevirksomhetene, deriblant sparing, finansiering, betalingsformidling, forsikring, skadeforebygging, forvaltning av kapital og investeringer, dekker banken kundenes behov for finansielle tjenester. I løpet av det siste krevende året har dette vært spesielt viktig. Henvendelsene har vært mange, og banken har i de mest akutte periodene satt inn ekstra ressurser og foretatt ekstraordinære tiltak for å avhjelpe situasjonen.

Bedriftsmarked (BM)

BM betjener våre 25 000 bedriftskunder som i all hovedsak er små og mellomstore bedrifter, offentlig sektor og offentlige kunder samt lag og foreninger. En viktig del av bankens samfunnsbidrag er å finansiere gode prosjekter som legger til rette for vekst og utvikling av arbeidsplasser, noe som igjen bidrar til lokal velferd i vårt markedsområde og styrker regionens attraktivitet.

BM tilbyr finansiering av investeringer og drift, rådgivning, betalingsformidling i innland og utland, sikring av rente- og valutaforretninger, plassering av overskuddslikviditet, forsikring av personer samt bygg og løsøre til næringslivet. Mye av virksomheten skjer i tett samhandling med PM, SpareBank 1 Markets samt datterselskaper og tilknyttede selskaper som tilbyr leasing, factoring, regnskaps- og rådgivningstjenester. Divisjonen har spesialister innen forsikring, pensjon og betalingsformidling.

Organisasjons- og kapitalmarked (OM)

Kapitalmarkedsavdelingen betjener formuende privatkunder og bedrifter med god rådgivning og gode løsninger for å oppnå risikotilpasset meravkastning på ledig kapital. Bankens meglerbord bidrar til at både import- og eksportbedrifter får dekket sine behov for utenlandsk valuta. De gir også kundebistand til å avdekke en vesentlig del av deres valuta- og renterisiko.

Organisasjonsmarked (OM) betjener LO, LO-tilknyttede forbund og foreninger som er viktige samarbeidspartnere, eiere, investorer og kunder. Avdelingen jobber tett med tillitsvalgte i vårt markedsområde hvor OMs rolle er å synliggjøre, presentere og lære opp tillitsvalgte og LO-medlemmer i LOs fordelsprogram, herunder LOfavør Boliglån.

Stabs- og støttefunksjoner

Konsernets støtteområder har ansvar for oppgaver og tjenester innen økonomi og finans, HR og juridisk, kommunikasjon, innovasjon og forretningsutvikling, risikostyring og compliance, organisasjonsmarked og kapitalmarked og forretningsdrift.

Kjell Inge Bækken, regionbanksjef for personmarkedet i Østerdalen.

Eierstyring og selskapsledelse

SpareBank 1 Østlandet vurderer årlig hvordan prinsippene for eierstyring og selskapsledelse fungerer i selskapet. Banken avlegger en redegjørelse for dette i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

Regnskapslovens § 3-3b

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens § 3-3b, 2. ledd, er dekket i SpareBank 1 Østlandet. Inndelingen refererer til nummereringen i paragrafen.

Regnskapsloven § 3-3 Redegjørelse om foretaksstyring	Kommentarer/henvisninger
1 Angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge	Prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Østlandet er basert på norsk lov. Konsernet følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det henvises til NUES pkt. 1 nedenfor.
2 Opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelige	Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på nues.no.
3 En begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1	Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves.
4 En beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.	Se redegjørelsen for NUES pkt. 10 nedenfor.
5 Vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5	Se redegjørelsen for NUES pkt. 6 nedenfor.
6 Sammensetningen til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelle arbeidsutvalg for disse organene samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid	Se redegjørelsen for NUES pkt. 6, 7, 8 nedenfor.
7 Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer	Se redegjørelsen for NUES pkt. 8 nedenfor.
8 Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis	Se redegjørelsen for NUES pkt. 3 nedenfor.

Catherine Norland er heltids tillitsvalgt og nestleder i LO Finans Østlandet. Oslo.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 17. oktober 2018 er fulgt opp i SpareBank 1 Østlandet.

Anbefaling fra NUES	Avvik
1 Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	Ingen
2 Virksomhet	Ingen
3 Selskapskapital og utbytte	Ingen
4 Likebehandling av aksjonærer og transaksjoner med nærstående	Ingen
5 Fri omsettelighet	Ingen
6 Generalforsamling	SpareBank 1 Østlandet forholder seg til lover og forskrifter som regulerer finansforetak i sammensetningen av styringsorganer.
7 Valgkomite	Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant de gruppene som er representert i representantskapet, iht. vedtektsbestemmelser. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem hentet utenfor representantskapet.
8 Styret, sammensetning og uavhengighet	Ingen
9 Styrets arbeid	Ingen
10 Risikostyring og internkontroll	Ingen
11 Godtgjørelse til styret	Ingen
12 Godtgjørelse til ledende ansatte	Ingen
13 Informasjon og kommunikasjon	Ingen
14 Selskapsovertakelse	Lovpålagte eierbegrensninger
15 Revisor	Ingen

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet har vedtatt en egen policy for eierstyring og selskapsledelse og legger vekt på å videreutvikle policyen innenfor rammen av aktuelle lover og i tråd med sentrale anbefalinger.

Selskapet skal gjennom sin eierstyring

og selskapsledelse sikre en forsvarlig formuesforvaltning og øke tryggheten for at uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Østlandet omfatter verdier, mål og overordnede prinsipper som selskapet styres og kontrolleres etter, for å sikre eiernes, kundenes og andre gruppers interesser. Selskapet følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse så langt den egner seg for sparebanker med egenkapitalbevis. Eventuelle avvik er det redegjort for i teksten under.

Selskapet har vektlagt en del forhold slik som beskrevet under:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll.
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring.
- Effektiv risikostyring.
- Helhetlig informasjon og effektiv kommunikasjon.
- Å likebehandle egenkapitalbevis-eierne og ha et balansert forhold til øvrige interessegrupper.
- Å overholde lover, regler og etiske standarder.

Medarbeiderne i SpareBank 1 Østlandet skal kjennetegnes ved at de har en høy etisk standard. Dette innebærer at de ansatte skal vise en adferd som oppfattes som tillitvekkende, ærlig og redelig og som følger de normer, lover og regler som gjelder i samfunnet. SpareBank 1 Østlandets etiske retningslinjer omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, samt relevante privatøkonomiske forhold. Retningslinjene gjelder for styrets medlemmer i tillegg til alle faste og midlertidige ansatte. Verdipapirhandel og egenhandel med finansielle instrumenter er regulert i egne interne retningslinjer.

Avvik fra anbefalingens punkt 1: Ingen

2. Virksomhet

SpareBank 1 Østlandet er et selvstendig finanskonsern og medlem av SpareBank 1-alliansen. «Sammen om å skape» er selskapets visjon. Ifølge vedtektene er formålet med virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets innskyttere, levere finansielle tjenester til publikum, næringsliv og offentlig sektor og på en trygg måte forvalte de midlene selskapet rår over i samsvar med lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Selskapet kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med den til lovgivning som gjelder til enhver tid. Vedtektene finnes på selskapets nettsider.

Selskapets forretningsidé er å yte finansiell rådgivning til privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor i det primære markedsområdet som inkluderer Innlandet, Oslo og Akershus, slik at kundene kan realisere sine mål gjennom investering, sparing, betaling og sikring av liv og verdier. I tillegg skal selskapet drive eiendomsmevling,

leasingvirksomhet og regnskapstjenester. Basert på gode kundeopplevelser og dyktige medarbeidere skal konsernet bidra til vekst og utvikling av samfunnet vi er en del av.

SpareBank 1 Østlandets styre er ansvarlig for og leder selskapets strategiske planlegging. De skal også gjøre vedtak som danner grunnlag for selskapets ledelse til å forberede og gjennomføre investeringer og strukturelle tiltak. Mål, strategier og risikoprofil vurderes minst årlig.

Selskapets etiske retningslinjer er tilgjengelig på selskapets nettsider.

SpareBank 1 Østlandet ønsker å medvirke til bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift. Dette innebærer blant annet å ivareta hensynet til etikk, miljø og sosiale forhold. Konsernet har derfor utarbeidet en egen strategi for selskapets samfunnsansvar (CSR) og bærekraft.

Samfunnsansvar og bærekraft er integrert i selskapets virksomhet i form av strategier, tiltak og aktiviteter som selskapet planlegger og gjennomfører. Dette kommer til uttrykk gjennom hvordan vi forvalter de ressursene vi disponerer, og i dialogen med ansatte, eiere, kunder, leverandører, lokalsamfunn og øvrige interessenter.

Selskapet har egne nettsider for samfunnsansvar og bærekraft. For mer informasjon se kapitlet om samfunnsansvar og bærekraft i årsrapporten.

Selskapets mål og hovedstrategier skal framgå i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens punkt 2: Ingen

3. Selskapskapital og utbytte

Styret vurderer løpende kapital situasjonen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 Østlandet har et langsiktig mål for ren kjernekapital på 16 prosent.

Selskapets Pilar 3-rapportering som er publisert på selskapets hjemmesider, gir en detaljert informasjon om kapitaldekningen, se egen note i årsrapporten. Det er også en nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper SpareBank 1 Østlandet legger til grunn for å vurdere kapitalbehovet.

Utbytte

Selskapet skal til enhver tid ha en klar og forutsigbar utbyttepolitikk fastsatt av styret. Utbyttepolitikken gir grunnlag for de utbytteforslagene som styret fremmer

Samfunnsansvar og bærekraft er integrert i selskapets virksomhet i form av strategier, tiltak og aktiviteter som selskapet planlegger og gjennomfører.

for representantskapet. Utbyttepolitikken offentliggjøres på selskapets nettsider.

Representantskapet vedtar hvert år hvor stor andel av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbeviserne og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen, utbetales normalt til kundene gjennom det årlige kundeutbyttet. Ordningen med kundeutbytte forhindrer at egenkapitalbeviserens eierandel vannes ut. Egenkapitalbeviserens andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningfond.

Underskudd

Eventuelt underskudd dekkes ved overføring fra grunnfondskapitalen, herunder gavefondet og deretter eierandelskapitalen som overstiger vedtektsfestet eierandelskapital, herunder utjevningfondet. Underskudd som ikke dekkes av dette, dekkes ved overføring fra overkursfondet, og dernest ved å sette ned eierandelskapitalen som er fastsatt i vedtektene.

Kjøp av egne egenkapitalbevis

Styret har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil fem prosent av bankens eierandelskapital. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 50 og 150 kroner. Styret står fritt til å avgjøre på hvilke måter erverv, pantsettelse og avhendelse av egenkapitalbevis kan skje.

Kapitalforhøyelse

Styret har fullmakt til å forhøye eierandelskapitalen i henhold til finansforetaksloven § 10-10 (2), jf. allmennaksjeloven § 10-14 (2). Eierandelskapitalen kan i en eller flere omganger forhøyes med inntil 10 prosent av bankens eierandelskapital. Pålydende per egenkapitalbevis er 50 kroner. Egenkapitalbeviserens fortrinnsrett kan fravikes. Fullmakten kan benyttes dersom det er nødvendig å styrke bankens egenkapital, utstedte egenkapitalbevis som vederlag ved erverv av virksomhet innenfor bankens formål, eller i forbindelse med salg av egenkapitalbevis til ansatte og/eller tillitsvalgte. Fullmakten omfatter økning av eierandelskapitalen mot innskudd i andre eiendeler enn penger eller rett til å pådra banken særlige plikter etter allmennaksjeloven § 10-2, men ikke beslutning om fusjon etter allmennaksjeloven § 13-5. Fullmakten erstatter tidligere fullmakter for å øke eierandelskapitalen og skal gjelde til ordinært representantskapsmøte i 2020, likevel senest 30. juni 2020.

Avvik fra anbefalingens punkt 3: Ingen

4. Likebehandling av aksjonærer og transaksjoner med nærstående

SpareBank 1 Østlandet har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid legges det vekt på at alle egenkapitalbevisere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Eiere som holder mer enn 10 prosent av utstedte egenkapitalbevis, har rett til representasjon i egenkapitalbeviserens valgkomite. Selskapet forholder seg til finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for sparebanker med egenkapitalbevis.

Blir eierandelskapitalen forhøyet, skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet. SpareBank 1 Østlandet vil med ujevne mellomrom ha mulighet for å gjennomføre ansatteemisjon i den hensikt å styrke ansattes eierskap til egen bank og interesse for bankens kapitalinstrument. Utøvelse av en eventuell fullmakt om kjøp av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

Transaksjoner med nærstående

Det bør foreligge en uavhengig verdurdering ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom SpareBank 1 Østlandet og egenkapitalbevisere. Dette gjelder ikke når representantskapet behandler transaksjonen etter allmennaksjelovens regler om avtaler med nærstående og konserninterne transaksjoner. Etter loven skal representantskapet godkjenne visse avtaler mellom selskapet og egenkapitalbevisere når vederlaget utgjør over en tjuedel av aksjekapitalen på tidspunktet for ervervet. I den forbindelse skal styret sørge for at en uavhengig sakkyndig, som statsautorisert eller registrert revisor, utarbeider en redegjørelse for blant annet avtalen/eiendelene mv.

Avvik fra anbefalingens punkt 4: Ingen

5. Fri omsettelighet

Selskapets egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker SPOL og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens punkt 5: Ingen

6. Generalforsamling

En sparebank er i utgangspunktet en selveiende institusjon. Styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene skiller seg fra aksjeselskaper, jf. Finansforetaksloven kap. 8 om hvilke organer en sparebank skal ha.

Representantskap (generalforsamling)

Selskapets øverste organ er representantskapet. Dette er sammensatt av egenkapitalbevisere, innskytere, ansatte og representanter fra det offentlige. Egenkapitalbeviserne har 12 medlemmer i representantskapet. Innskytere, ansatte og representanter har henholdsvis 14, 10 og 4 representanter.

Representantskapet skal se til at selskapet virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Etter lovgivningen legges det vekt på at de valgte medlemmene til sammen avspeiler bankens kundestruktur og andre interessegrupper og samfunnsfunksjoner. I en sparebank som har utstedt omsettelige egenkapitalbevis, må minst en femdel og ikke mer enn to femdel av representantskapets medlemmer velges av eierne av egenkapitalbevisene.

Representantskapet fastsetter selskapets årsregnskap, gir styret fullmakt til å ta opp ansvarlig lån og til å foreta kapitalforhøyelser samt velger medlemmene til selskapets styre og valgkomite. Videre vedtar representantskapet godtgjørelse for

nevnte organer. Til representantskapets møter innkalles også styrets medlemmer, administrerende direktør og revisor. Disse kan delta i forhandlingene, men har ikke stemmerett. Representantskapets leder er møteleder, eller ved dennes fravær, nestlederen.

Ved forfall til representantskapets møter innkalles varamedlemmer. Egenkapitalbevisere kan ikke møte med fullmektig.

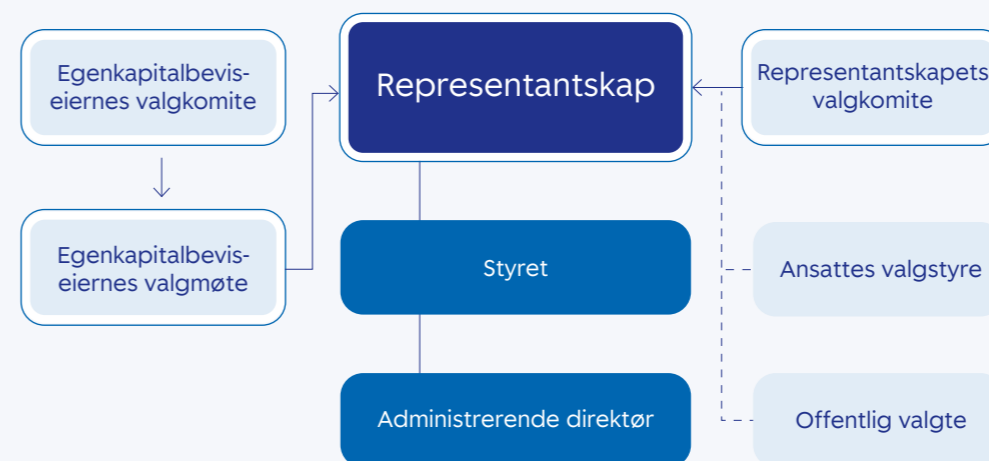
Innkalling til representantskapets møter sendes medlemmene og er tilgjengelig på selskapets hjemmeside senest 21 dager før møtet avholdes. Målet er at forslag til vedtak og saksvedlegg som sendes ut, er tilstrekkelig detaljert og dekkende til at representantskapets medlemmer kan ta stilling til de sakene som skal behandles. Protokoll fra møtene i representantskapet gjøres også tilgjengelig på selskapets hjemmesider.

En oversikt over representantskapets medlemmer finnes også på selskapets hjemmesider.

Egenkapitalbeviserens valg møte

Det avholdes årlig et valg møte for egenkapitalbeviserne hvor representanter til representantskapet blir valgt og hvor det informeres om selskapets finansielle situasjon. Egenkapitalbeviserens innkalles til valg møte senest 14 dager før valg møtet avholdes. Innkallingen inkluderer valgkomiteens innstilling til representanter til representantskapet samt andre relevante saksdokumenter.

Styringsorganer og valgstruktur i SpareBank 1 Østlandet

Avvik fra anbefalingens punkt 6: SpareBank 1 Østlandet forholder seg til lover og forskrifter som regulerer finansforetak i sammensetningen av styringsorganer. Avvikene vurderes ikke å innebære noen reell forskjell fra anbefalingen.

Den som er registrert som eier av egenkapitalbevis i VPS, har stemmerett. Hvert egenkapitalbevis gir rett til én stemme. Den som har stemmerett, er valgbar. Alle egenkapitalbeveiere kan delta på møtet, og det er anledning til å stemme med fullmakt.

Valgmøtet ledes av representantskapets leder. Avstemming skjer skriftlig dersom ikke samtlige møtende samtykker i at avstemmingen skjer på annen måte.

7. Valgkomite

I samsvar med SpareBank 1 Østlandets vedtekter er det etablert en valgkomite for innskytere og en valgkomite for egenkapitalbeveiere. I tillegg har de ansatte et valgstyre for sine representanter.

Valgkomite for representantskapet

Representantskapet velger en valgkomite blant representantskapets medlemmer. Valgkomiteen består av fem medlemmer og fem varamedlemmer. Valgkomiteen består av en representant fra henholdsvis egenkapitalbeveierne, offentlig valgte og ansatte, samt to representanter for innskyterne, i tillegg til varamedlemmer fra hver gruppe. Egenkapitalbeveierens representant i valgkomiteen må være medlem av valgkomiteen for egenkapitalbeveierne.

Komiteen legger i forbindelse med valgene vekt på at sammensetningen er basert på kompetanse og kjønn. Komiteens oppgave er å forberede valg på leder og nestleder i representantskapet, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til selskapets styre samt medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen for representantskapet. Valgkomiteen har også som oppgave å gjennomgå og foreslå eventuelle endringer i honorarstrukturen for selskapets tillitsvalgte.

Representantskapets valgkomite skal forberede innskyternes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet. Selve valget foretas gjennom et elektronisk innskytervalg. Valgkomiteens innstilling skal foreligge senest to uker før innskytervalget gjennomføres.

Valgkomite for egenkapitalbeveierne

Valgkomiteen skal forberede egenkapitalbeveierens valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet. Valget gjennomføres på egenkapitalbeveierens valg møte.

I tillegg skal komiteen forberede valg av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen for egenkapitalbeveierne.

Medlemmene til valgkomiteen velges av og blant egenkapitalbeveierens 12 medlemmer i representantskapet. Valgkomiteen skal ha fire til seks medlemmer og et tilsvarende antall varamedlemmer.

Valgstyre for ansattes valg

Valg av ansatte som medlemmer av representantskapet foretas av og blant de ansatte i selskapet.

Valgkomiteen på fire medlemmer er oppnevnt av selskapets styre. Komiteen består av tre medlemmer som foreslås av de ansatte og et medlem som foreslås fra selskapets ledelse.

Avvik fra anbefalingens punkt 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant de gruppene som er representert i representantskapet, iht. vedtektsbestemmelser. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem hentet utenfor representantskapet.

8. Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret består av åtte fast møtende medlemmer og seks varamedlemmer, hvorav LOs varamedlem er fast møtende.

Styret velges av representantskapet på grunnlag av valgkomiteens innstilling med unntak av ansattes medlemmer/varamedlemmer som velges av de ansatte. Videre skal ett medlem og ett varamedlem representere LO.

Fire av styrets åtte medlemmer er kvinner. Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Til styremøtene møter også ett fast møtende varamedlem for LO. Ingen av styremedlemmene som er valgt av representantskapet, har noen ansettelses- eller oppdragsforhold til selskapet utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert av valgkomiteen.

Styremedlemmene velges for to år av gangen. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg. Varamedlemmer velges for ett år av gangen.

Sammensetningen av styret skal ta hensyn til kompetanse, kapasitet og mangfold. Bakgrunnen til de enkelte styremedlemmene er beskrevet i årsrapporten og på selskapets nettsider.

Valgkomiteen skal sørge for at styrets sammensetning er slik at medlemmenes kvalifikasjoner oppfyller finansforetakslovens bestemmelser om egnethet.

Styret har minimum 11 møter i året, og medlemmenes deltakelse på styremøtene er beskrevet i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens punkt 8: Ingen

9. Styrets arbeid

Styrets arbeid og saksbehandling reguleres av en egen styreinstruks, og det utarbeides årsplaner for styrets arbeid. Styret leder selskapets virksomhet i samsvar med lover, vedtekter og vedtak i representantskapet. Styret er ansvarlig for at midler selskapet rår over, forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også en plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. I tillegg fastsetter styret selskapets strategi, budsjett og markeds- og organisasjonsmessige mål. Det er styret som ansetter og avsetter konsernsjefen.

Styreinstruksen slår fast at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for direkte eller indirekte å ha personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme følger av de etiske retningslinjene. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak.

Styret behandler egen habilitet innledningsvis i hvert styremøte.

Styret skal godkjenne avtaler mellom selskapet og et styremedlem eller med konsernsjefen. Styret skal også godkjenne avtaler mellom selskapet og tredjemand, der et styremedlem, vedkommende nærstående eller konsernsjefen måtte ha en særlig interesse. Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller vedkommendes nærstående kan ha i avgjørelsen av et spørsmål. Med mindre styremedlemmet selv velger å fratrukke seg ved behandlingen eller avgjørelsen av en sak, skal styret beslutte om vedkommende skal fratrukke seg. Ved vurderingen skal det legges vekt på alle former for personlige, økonomiske eller andre interesser hos styremedlemmet og for behovet av allmennhetens tillit til styrets vedtak og selskapets virksomhet. Styrets vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Styret mottar periodisk rapportering av resultatutvikling, markedsutvikling, ledelses-, personal- og organisasjonsmessig utvikling og utvikling i risikobildet og risikoeksponeringen for selskapet. Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid med hensyn til arbeidsform, saksbehand-

ling, møtstruktur og prioritering av oppgaver, og dette gir grunnlag for endringer og tiltak. I tillegg foretas en evaluering av hvilken kompetanse styret besitter.

Revisjonsutvalg og risikoutvalg

Styret har etablert et revisjonsutvalg og et risikoutvalg som består av tre til fire medlemmer fra selskapets styre. Medlemmene oppnevnes for en periode på to år. Revisjonsutvalget og risikoutvalget er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og de har som formål å vurdere utpekte saksområder og der ved forbedre styrebehandlingen. Styret fastsetter instruks for revisjonsutvalget og risikoutvalget.

Revisjonsutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 8-19.

Revisjonsutvalget skal forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, samt avgi uttalelse for valg av revisor. Utvalget skal ha løpende kontakt med revisor om årsregnskapet og vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet, herunder i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor, kan ha betydning for revisors uavhengighet og objektivitet.

Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13-6 (4).

Risikoutvalget skal forberede behandlingen av saker knyttet til styrets overvåking og styring av selskapets samlede risiko, samt jevnlig vurdere om selskapets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. Utvalget skal videre overvåke systemene for intern kontroll, herunder selskapets interne revisjon og selskapets etiske regler.

Godtgjøringsutvalg

Styret har etablert et godtgjøringsutvalg som skal være et saksforberedende organ som bistår styret i dets arbeid med ansettelsesvilkår for SpareBank 1 Østlandets konsernsjef samt hovedprinsipper og strategi for kompensasjon av det øverste ledersjiktet i selskapet.

Utvalget utgår fra styret, og består av tre medlemmer som velges for ett år av gangen. Ett av medlemmene skal være ansattrepresentant. Styret velger leder av og fastsetter instruks for godtgjøringsutvalget.

Utvalget skal være forberedende organ for styret i saker som gjelder utforming og praktisering av retningslinjer og rammer for selskapets godtgjøringspolitikk. Denne skal bidra til å fremme god styring av og kontroll med foretakets risiko,

Styret består av åtte fast møtende medlemmer og seks varamedlemmer, hvorav LOs varamedlem er fast møtende.

motvirke for høy risikotaking, oppfordre til langsiktighet, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift.

Godtgjøringsutvalget er regulert i finansforetaksloven § 15-4 (2).

Avvik fra anbefalingens punkt 9: Ingen

10. Risikostyring og internkontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 Østlandet sin langsiktige verdiskaping. Internkontroll skal bidra til å sikre effektiv drift og forsvarlig håndtering av risikoer av betydning for å oppnå selskapets forretningsmessige mål.

Selskapets Pilar 3-rapport inneholder en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring. Denne rapporten er tilgjengelig på selskapets nettsider.

SpareBank 1 Østlandet har som mål å opprettholde en moderat til lav risikoprofil, og ha en så høy kvalitet i sin risikoppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade selskapets finansielle stilling i alvorlig grad. Selskapets risikoprofil er fastsatt gjennom styringsdokumenter for ulike risikoområder og er kvantifisert gjennom mål for blant annet rating, egenkapitalavkastning og ren kjernekapitaldekning.

Styret gjennomgår kvartalsvis selskapets utvikling innenfor de viktigste risikoområdene og foretar årlig en gjennomgang av internkontrollen. Styret i SpareBank 1 Østlandet har hovedansvaret for å sette grenser for, og overvåke selskapets risikoeksponering. Selskapets risikoer måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt. Risikostyring i SpareBank 1 Østlandet støtter opp under selskapets strategiske utvikling og måloppnåelse, og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

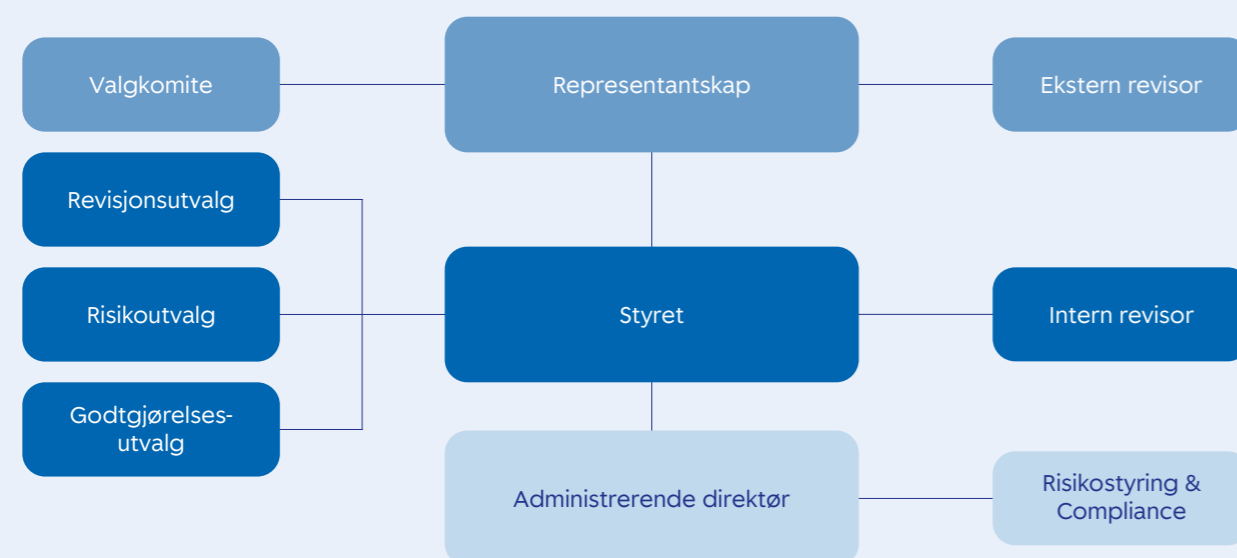
Avdeling for Risikostyring og Compliance rapporterer kvartalsvis til styret og ledelsen.

Internkontroll finansiell rapportering

Avdeling Økonomi/finans ledes av finansdirektør og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Avdelingen ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder og selskapets regnskapsprinsipper. Finansdirektør rapporterer direkte til konsernsjef.

Ekstern revisor foretar full revisjon av selskapets årsregnskap.

Risikostyring og kontrollorganer

Avvik fra anbefalingens punkt 10: Ingen

Intern revisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for å overvåke at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Internrevisjonstjenesten i selskapet er outsourcet, og leveransen av internrevisjonstjenestene omfatter morbanken og datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll.

Internrevisjonen rapporterer halvårlig til styret, som vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger over forbedringer i selskapets risikostyring blir løpende gjennomgått og vurdert implementert.

Etikk og varsling

Det er utarbeidet etiske retningslinjer for selskapet, og etikk er fast tema på kurs for alle nyansatte. I tillegg gjennomføres årlig en etikkuke med fokus på aktuelle områder hvor alle ansatte deltar i diskusjoner rundt utvalgte tema. Dette skal bidra til at verdigrunnlaget og de etiske retningslinjene blir godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for intern kommunikasjon og varsling dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser eller andre forhold som kan være med på å skade selskapets omdømme eller finansielle situasjon. Etiske retningslinjer er tilgjengelig på selskapets nettsider.

11. Godtgjørelse til styret

Styrehonorarene som innstilles av valgkomiteen for representantskapet og som fastsettes av representantskapet, er ikke resultatavhengige, og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Styrets leder godtgjøres særskilt og styremedlemmer som deltar i styreutvalg mottar godtgjørelse for dette. Ingen av styrets medlemmer valgt av representantskapet har oppgaver for selskapet utover styrevirket. Nærmere informasjon om kompensasjon for styret, revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg fremgår av note 22 i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens punkt 11: Ingen

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Selskapet har etablert en godtgjørelsespolitikk som er i samsvar med selskapets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Retningslinjene er godkjent av styret og legges fram for selskapets representantskap ved førstkomende møte. Denne skal bidra til å fremme god styring og kontroll

med selskapets risiko, motvirke uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter og følge gjeldende lov og forskrift. Selskapets godtgjørelsespolitikk har særskilte regler for ledende ansatte, for andre ansatte og for tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering. Dette gjelder også for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver, jf. krav i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Styret har etablert et godtgjøringsutvalg som fungerer som et forberedende organ for styret i saker som gjelder kompensasjon til administrerende direktør. Videre skal utvalget innstille overfor styret når det gjelder retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Det er styret som fastsetter godtgjøringsutvalgets mandat. Se også omtale av styrets godtgjøringsutvalg under pkt. 9.

En beskrivelse av godtgjørelsesordningen og godtgjørelse til administrerende direktør og konsernledelsen framgår av note 22 i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens punkt 12: Ingen

13. Informasjon og kommunikasjon

Selskapets informasjonspolitikk er basert på aktiv dialog med ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus. Den åpne informasjonspraksisen skal være i samsvar med etiske retningslinjer og finansforetakslovens §§ 9-6 og 9-7, med de begrensninger som følger av taushetsplikten og de til enhver tid gjeldende børsregler.

Korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om selskapets utvikling og resultater skal skape tillit overfor investorer. SpareBank 1 Østlandet har egne sider for investorinformasjon. Finanskalender, års- og kvartalsrapporter, presentasjonsmateriale og børsmeldinger gjøres tilgjengelig på investorsidene. All kurssensitiv informasjon offentliggjøres på norsk og engelsk.

I tillegg til investorsidene og børsmeldinger formidles informasjon til markedet gjennom regelmessige presentasjoner overfor samarbeidspartnere, långivere og investorer. All rapportering er basert på åpenhet og likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. Styrets vedtatte IR-policy er tilgjengelig på selskapets nettsider.

Avvik fra anbefalingens punkt 13: Ingen

14. Selskapsovertakelse

SpareBank 1 Østlandet er en delvis selveiende institusjon som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp uten behandling i selskapets organer. Sparebankstiftelsen Hedmarks eierandel skal som fastsatt i stiftelsens vedtekter, til enhver tid være mer enn en tredjedel av egenkapitalbevisene. Eierstrukturen i en sparebank er lovregulert, og det må gis tillatelse fra Finanstilsynet for eierandel over 10 prosent av eierandelskapitalen. Oversikt over de største egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Østlandet finnes på selskapets hjemmesider.

Avvik fra anbefalingens punkt 14: Lovpålagte eierbegrensninger.

15. Revisor

Ekstern revisor velges av representantskapet etter anbefaling fra revisjonsutvalget og innstilling fra styret. Selskapet har samme revisor i morselskapet og i alle datterselskap. Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av den økonomiske informasjonen som foretakene gir i sine offentlige regnskap. Ekstern revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget. Ekstern

revisor deltar i styremøtene som behandler årsregnskapet, og i tillegg møter revisor i revisjonsutvalgets møter som behandler regnskapet.

Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra administrasjonen er til stede. Det er fastsatt egne retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til enhver tid ligge innenfor rammene av revisorlovens § 4-5. Representantskapet vedtar ekstern revisors godtgjøring for revisjon og eventuelt andre tjenester.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen foregående regnskapsår, blant annet om det er identifisert vesentlige svakheter i selskapets interne kontroll knyttet til prosessen for regnskapsrapportering inklusive eventuelle forslag til forbedringer. I tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert til foretaket i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens punkt 15: Ingen.

Egenkapitalinvesteringer og bærekraftsoppfølging

Banken har eierskap i 38 virksomheter, der seks av selskapene er datterselskaper. To av datterselskapene er rene eiendomsselskaper uten ansatte og med virksomhet integrert i bankdriften. Her gjelder bankens retningslinjer for bærekraft og samfunnsansvar fullt ut.

Fire av datterselskapene driver selvstendig virksomhet innen eiendomsmegling, finansiering/leasing og regnskap/analyse. Med disse selskapene har konsernledelsen årlig en gjennomgang av virksomheten der samfunnsansvar og bærekraft står på agendaen som én av fire pilarer, ved siden av strategisk posisjon, lønnsomhet og samhandling. De fire datterselskapene har utarbeidet egne strategier og retningslinjer på bærekraftsområdet med utgangspunkt i konsernets rammeverk.

10 av de 38 virksomhetene er allianseselskaper som banken samarbeider tett med på alle relevante virksomhetsområder, herunder miljø- og samfunnmessige forhold.

I de gjenstående 22 virksomhetene har banken et mindre aktivt eierskap. Gjennom rammeverk for eierstyring har banken som mål å bidra til at det enkelte selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft samsvarer med eiernes verdigrunnlag. Eventuell utøvelse av eierskap foregår i styre, generalforsamlinger og andre eiermøter. I 12 av disse investeringene har banken en svært liten eierpost, alle med verdi under 1,5 millioner kroner.

Samtlige 38 virksomheter vurderes å bestå (negativ) screening med god margin.

Finansrådgiver Marianne Holm. Brumunddal.

Virksomhetsredegjørelse

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Aktivitetsnivået i banken har vært høyt gjennom hele 2020. Til tross for spesielle utfordringer gjennom koronapandemien har vi opplevd god vekst både i person- og bedriftsmarkedet.

For å håndtere de myndighetspålagte tiltakene og innvirkningen de fikk for bankens drift, satte banken krisestab den 13. mars 2020. Allerede første uka i mars var det opprettet en beredskapsgruppe som jobbet med å kartlegge situasjonen som var i ferd med å utvikle seg.

Krisestaben er faglig bredt sammensatt og har gjennom pandemien tatt stilling til hvordan banken skal bidra aktivt i samfunnsdugnaden for å begrense smitte, ivareta ansattes liv og helse og opprettholde forsvarlig drift.

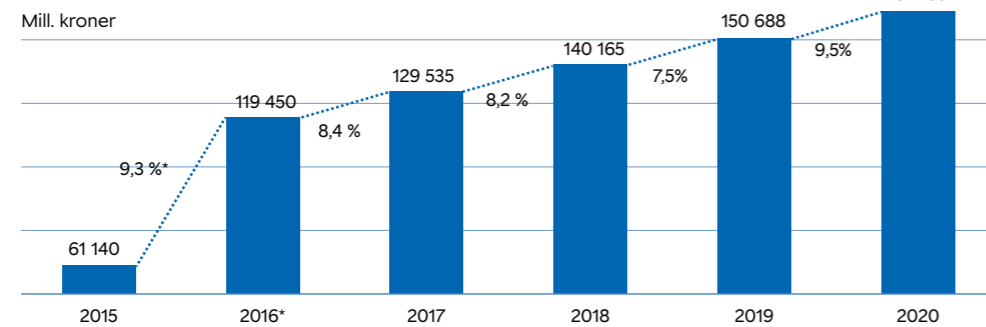
Krisestaben har hatt møter minst en gang per uke og har referert arbeidet i krisestaben til kriseledelsen ukentlig. Kompliserte problemstillinger har løpende blitt løftet til kriseledelsen for beslutning.

I samråd med kriseledelsen og aktuelle avdelinger har krisestaben sørget for kontinuerlig oppdatert informasjon om relevante forhold til alle medarbeidere, kunder og media.

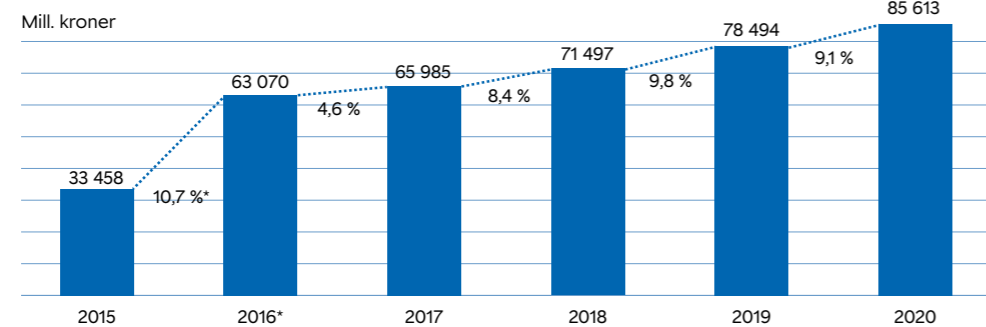
Banken har på denne måten tatt samfunnsansvar, vist stor omstillingsevne og vært tilgjengelig for kundene gjennom hele perioden til tross for redusert drift i fysiske kanaler.

Dette viser seg også i bankens samlede utlåns- og innskuddsvekst i 2020, se figurer.

Utlån, prosentvis årlig økning

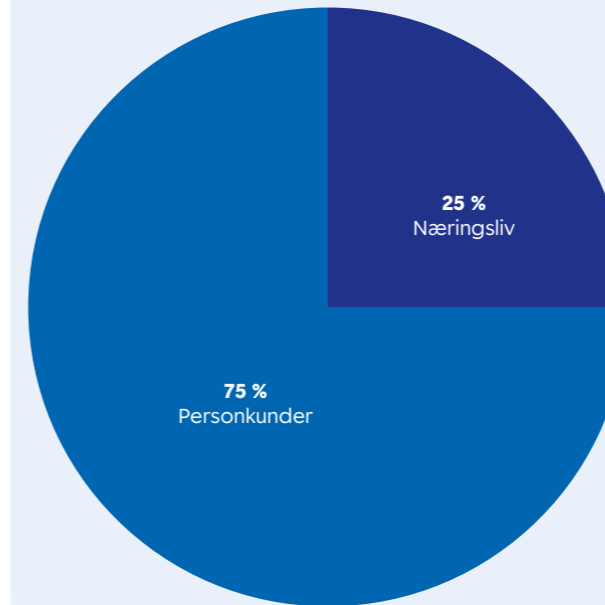
Innskudd, prosentvis årlig økning

*Veksten viser tall dersom Bank 1 Oslo Akershus hadde vært en del av konsernet i 2015.

Bankens totale utlånsportefølje

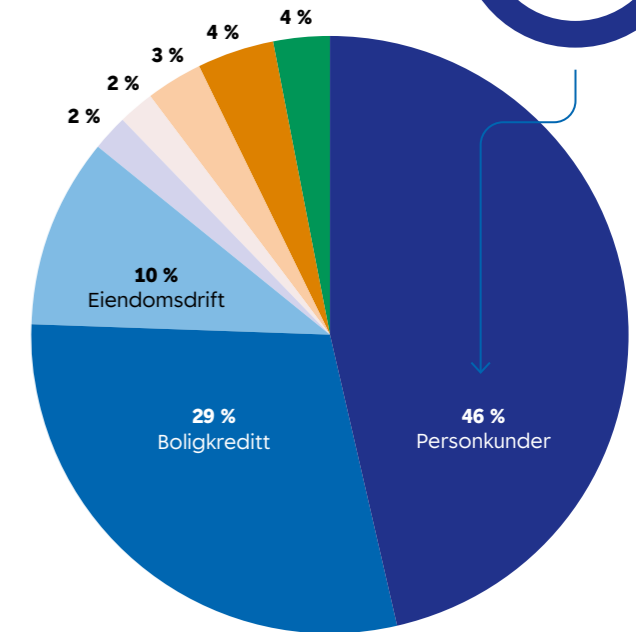
Fordelt på personkunder og næringsliv

Fordelt på personkunder og næringsliv, per sektor

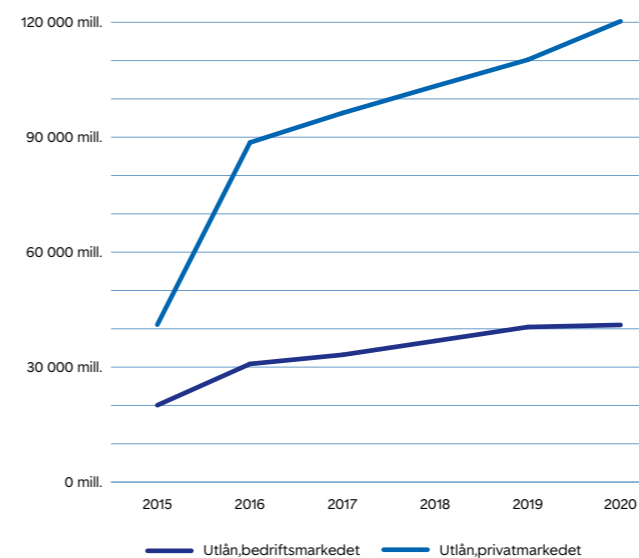
Andel lån med sosial profil av total utlånsportefølje på personmarkedet. Se mer informasjon i kapitlet Ansvarlige utlån.

20 %

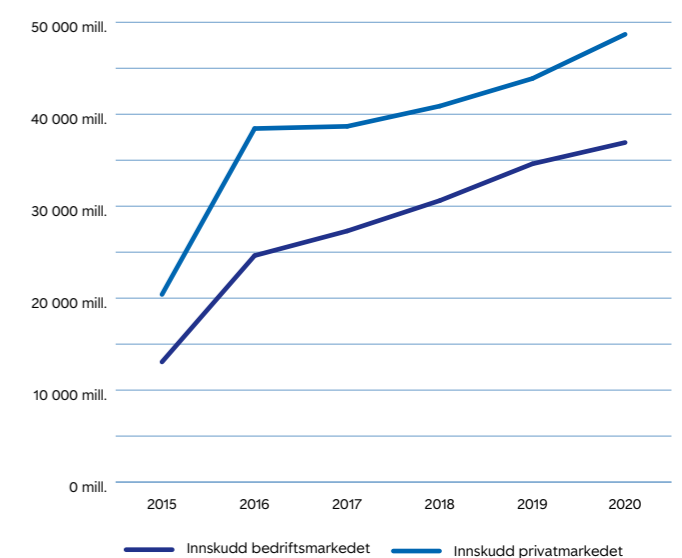

- Industri/kraft- og vannforsyning
- Varehandel/Hotell og restaurant/Transport og kommunikasjon
- Bygg og anlegg
- Offentlig forvaltning/forretningsmessig tjenester
- Jord- og skogbruk/primærnæringer

Utlån i mill. kroner PM og BM

Innskudd i mill. kroner PM og BM

Personmarkedet (PM)

Personmarkedsdivisjonen sto i førstelinja da koronakrisen traff banken og kundene våre i mars 2020. Vi handlet raskt i tråd med føringer fra myndighetene for å bidra til å redusere spredningen av koronaviruset.

Fra 16. mars stengte vi bankkontorene våre midlertidig, mens driften fortsatte med full styrke bak stengte dører. Vi fikk mange koronarelaterte henvendelser og stilte opp for kundene våre i en vanskelig situasjon. Les mer om dette, samt hvordan vi integrerer bærekraft i PM i kapitlet *Ansvarlige utlån* side 84.

Fra mai ble flere kontorer åpnet igjen og tilpasset den lokale smittesituasjonen. Smittevernet har gjennomgående blitt godt ivaretatt i alle våre banklokaler med bruk av pleksiglass, håndsprit, avstandsoppmerking og kontinuerlige informasjonstiltak.

En rekke medarbeidere i PM har siden mars jobbet heltid eller deltid på hjemmekontor, og dette har fungert bra. Gode digitale verktøy har vært avgjørende for kontinuerlig drift gjennom hele året. Les mer på side 64.

Renteendringer

Koronasituasjonen førte til et kraftig fall i rentene på kort tid i andre kvartal 2020. For første gang satte Norges Bank styringsrenta ned i null prosent. Som følge av dette satte SpareBank 1 Østlandet ned rentene flere ganger i perioden fra midten av mars og ut mai. Vi opplevde et påtrykk fra kunder og andre interessenter om å gjennomføre rentenedsettelsene hurtigere enn vanlig, og vi framskyndet da også gjennomføringen av nye rentesatser utover våren.

God vekst i divisjonen

Året sett under ett har personmarkedsdivisjonen hatt stor pågang av nye kunder

Personmarkedet – mot normalisering av antall avdragsuttsettelsler

og lånesøknader. Til tross for at samfunnet står midt i en pandemi, har kundene hatt mindre behov for avdrags-uttsettelsler gjennom andre halvår. Misligholdet av lån er også lavt.

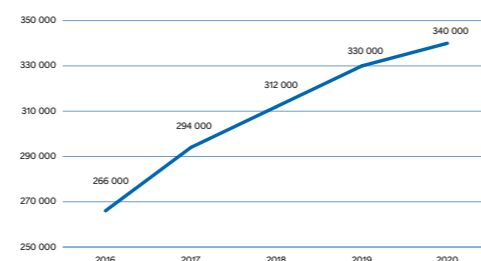
Kunder og markedsposisjon PM

Banken er gjennom en egen avtale leverandør av boliglån til LOs medlemmer. Dette har bidratt til flere kunder og økt breddesalg. LO-avtalen bidro til en betydelig kundevekst i 2020. Boliglåns-kundeveksten var størst i segmentet unge i alderen 18–33 år.

SpareBank 1 Østlandet er markedsleder i regionene Glåmdalen, Østerdalen og Hedmarken. I disse geografiske områdene opprettholdt vi hovedsakelig kundeandelene i 2020.

Samtidig økte kundeandelene i samtlige regioner der banken er en utfordrer, det vil si i Oppland, Oslo, Asker og Bærum, Romerike og Follo.

Årlig vekst personkunder

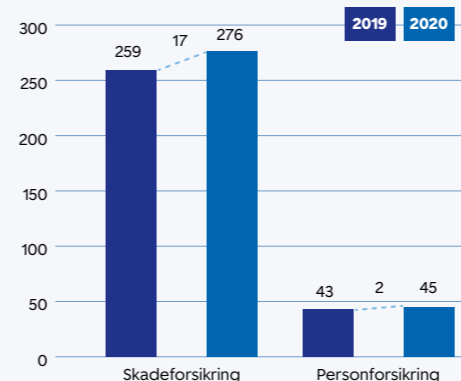

Skade- og personforsikring til PM

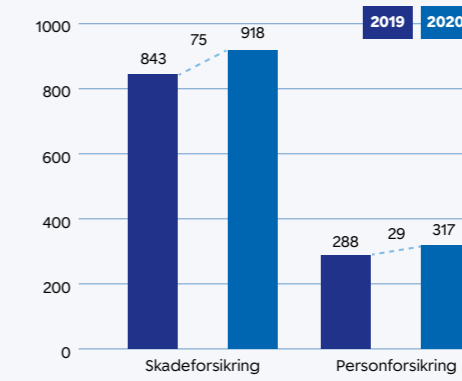
2020 føyer seg inn i rekken av gode år for forsikringsområdet på privatmarkedet.

SpareBank 1 Østlandet er den banken i alliansen med høyest salgsvolum både innen skade- og personforsikring. Vi har også best prosentvis bestandsvekst på personforsikring og nest best på skadeforsikring.

Forsikring salg (mill. kr)

Forsikring premievolum (mill. kr)

Sparingen øker

I 2020 har kundenes sparing økt betraktelig, både i både tradisjonell banksparing og i fond. Kvinners andel i både spareavtaler i fond og engangsinnskudd i fond har økt fra året før.

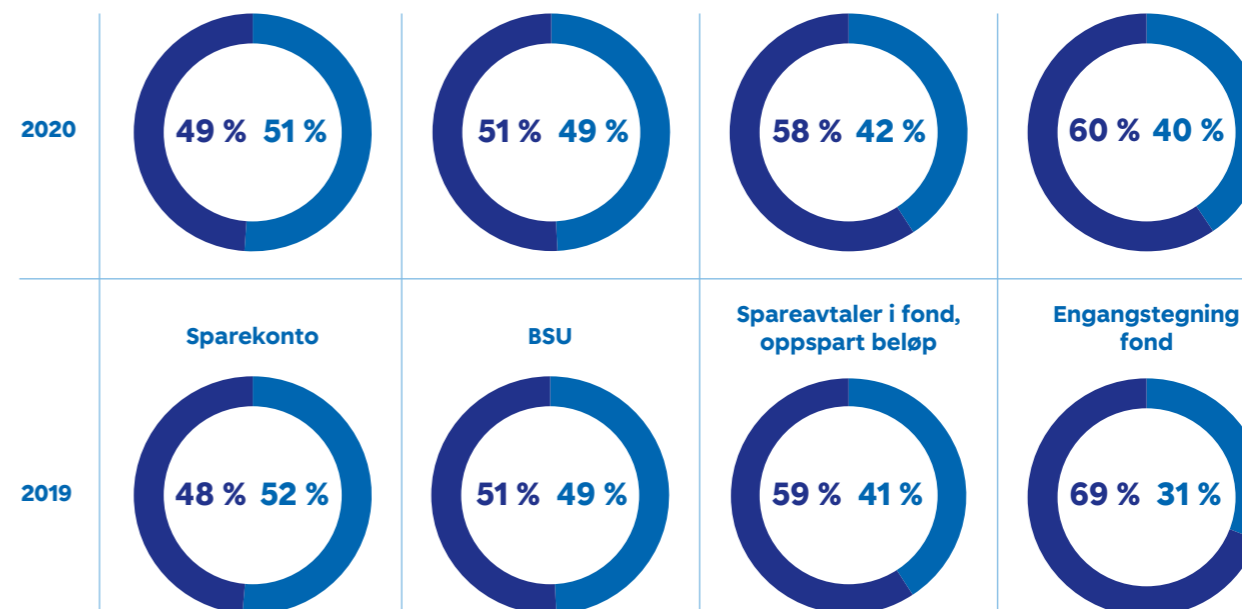
På spareområdet har SpareBank 1 Østlandet jobbet med to store prosjekter gjennom 2020. Det ene var utviklingen av egen pensjonskonto som ble lansert på nyåret i 2021. Her kan kundene samle all innskuddspensjon de har opparbeidet seg fra tidligere og nåværende arbeidsgivere. Det andre prosjektet er overgang til ny forretningsmodell for fondssparing, som etter planen skal lanseres i mai 2021.

Personkundenes totale innskudd i banken økte med om lag 5 milliarder kroner fra 2019 til 2020. Kvinner og menn står for nesten like stor andel av de totale innskuddene.

Sparing og kjønn

■ Menn ■ Kvinner

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

15 LIV PÅ LAND

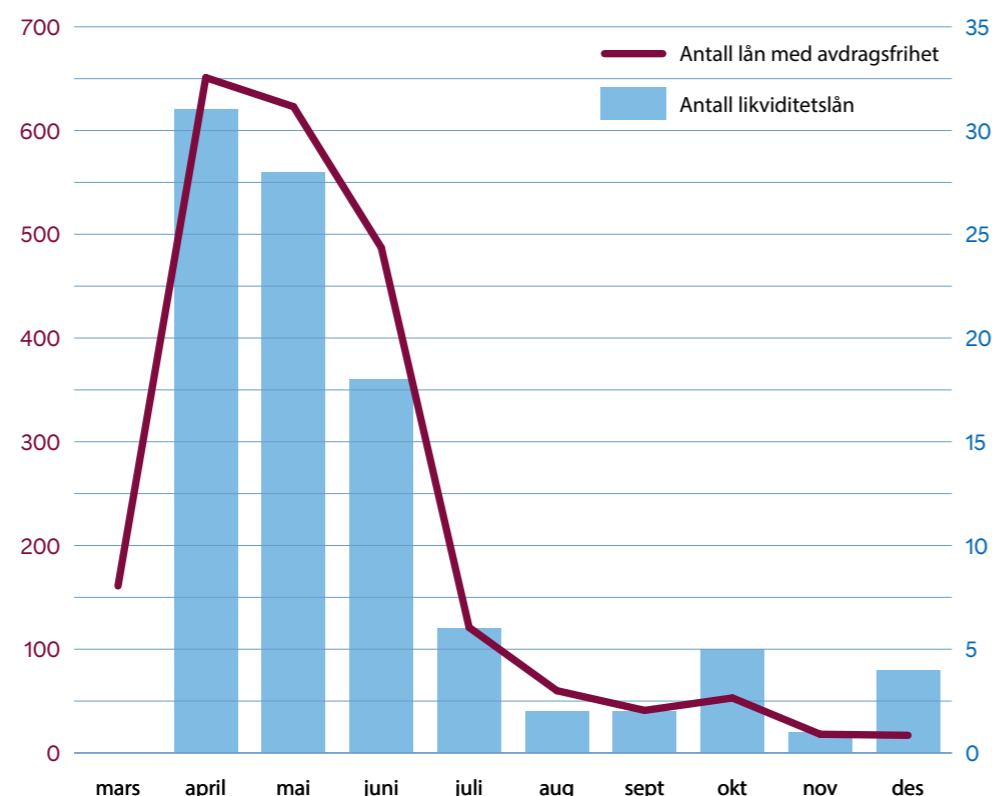
Bedriftsmarkedet (BM)

Mange bedriftsrådgivere har i løpet av året lagt ned en stor arbeidsinnsats for å hjelpe og gi råd til de mange koronarammede bedriftskundene.

Avdragsutsettelse og likviditetslån med statsgaranti er noen av virkemidlene vi har brukt gjennom krisen. Les mer om dette i kapitlet *Ansvarlige utlån* side 87.

I takt med gjenåpningen av samfunnet har situasjonen blitt mer normalisert. Vi har hatt færre søknader om avdragsutsettelse utover året, og etterspørselen etter likviditetslån har vært lav og fallende i andre halvår.

BM - lavere etterspørsel etter likviditetslån og avdragsutsettelse

Innskudd og utlån BM

BM er omtrent på mål om en innskuddsvekst på ni prosent de siste 12 månedene. På grunn av koronaen har det vært en betydelig bevegelse fra innskudd med bindingstid til drifts- og brukskonti.

Utlånsveksten de siste 12 månedene er mer forsiktig, og det skyldes i all hovedsak koronasituasjonen. Fram til mars hadde BM en god vekst og lå godt foran målet for 12-måneders vekst. Men da Norge stengte ned, sluttet vi å ta inn nye bedriftskunder på grunn av stor usikkerhet

knyttet til konsekvensene av pandemien. Vi prioriterte å ivareta våre eksisterende kunder og kartlegge deres situasjon. Landbruk, bygg og anlegg har i liten grad vært berørt av pandemien, mens reiselivsrelaterte virksomheter har vært hardt rammet. Fra august åpnet vi igjen for å ta inn nye kunder, og etter en viss forsiktighet i markedet i høst opplevdes etterspørselen etter kreditt blant bedriftene å være i betydelig økning ved utgangen av året.

Integrering av bærekraft har stort fokus innen utlån på BM, se mer i *Ansvarlige utlån*, side 84.

Kunder og markedsposisjon BM

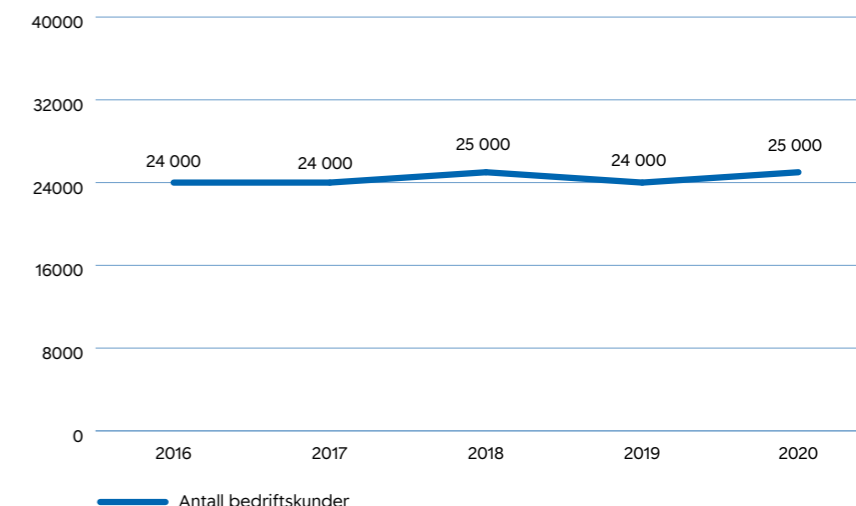
I 2020 registrerte banken om lag 1000 nye næringslivskunder, og vi fortsetter å ta markedsandeler. Målt i antall kunder har SpareBank 1 Østlandet en markedsandel på 9 prosent i bedriftsmarkedet i regionen. En svakere vekst i andre halvår forklares blant annet med at vi ikke tok inn nye kunder med behov for lån mellom mars og august.

Våre største bransjer er eiendom, dernest finansierings- og forsikringsvirksomhet og med landbruk på tredje plass. Disse tre grupperingene står for cirka 80 prosent av volumet i bedriftsmarkedsdivisjonen.

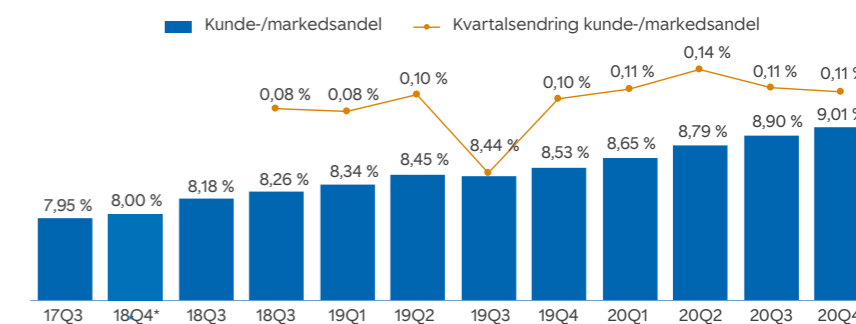
Det er store regionale forskjeller i våre markedsandeler. Konkurransen er sterk, og vår posisjon som markedsleder utfordres i regionene Hedmarken, Glåmdalen og Østerdalen.

I regionene der vi er markedsledende er vår relasjon til kundene, gjerne over lang tid en viktig suksessfaktor. Gode digitale løsninger kombinert med rådgivning når kunden har behov for det, slår også positivt ut. I Oslo, Akershus og Oppland er vi en utfordrer i vekst.

Årlig vekst bedriftskunder

Kunde-/ markedsandel

* Estimert for perioden 17Q4 - 18Q2

Forsikringsspesialist Per-Arne Lindberg i Kongsvinger på bedriftsbesøk hos Bardum i Langhus. Her sammen med daglig leder Lene Høysæter Larsen.

Forsikring og pensjon til bedrifter og landbruk

Det har vært et svært godt år for forsikring innen bedriftsmarkedet i SpareBank 1 Østlandet. Bakgrunnen for de gode resultatene er stor aktivitet, tilfang av nye kunder og godt samarbeid mellom spesialistene og de kundeansvarlige i banken.

Vi leverer det beste salgsresultatet og den høyeste veksten i bestand i SpareBank 1-alliansen på 15,3 prosent.

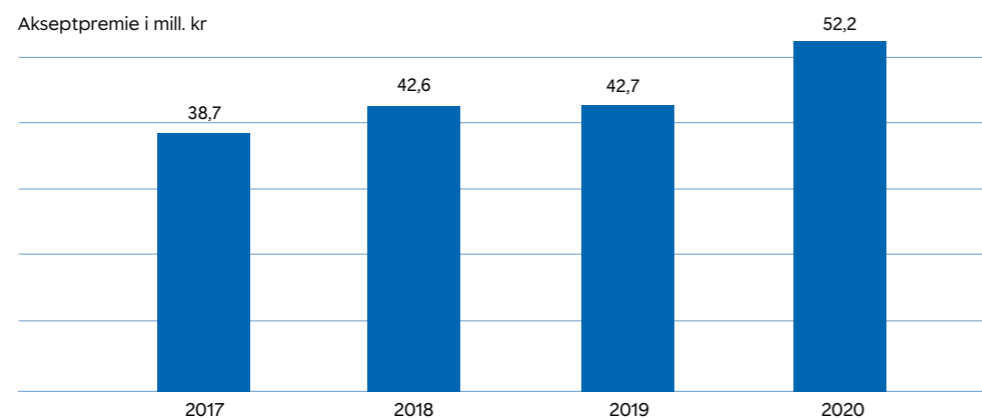
Tjenestepensjon

Vi hadde et godt salgsår innen tjenestepensjon i 2020. SpareBank 1 Østlandet ble den nest beste banken i alliansen både på salg og vekst. Det gode salget har skjedd innen alle kundesegmenter, både via eksisterende kunder og salg til nye kunder i samhandling med øvrige forretningsområder i banken.

SpareBank 1 Østlandet har størst vekst i forvaltningskapital på innskuddsbasert tjenestepensjon i 2020 sammenlignet med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen. Dette skyldes liten avgang i porteføljen, utvikling av eksisterende avtaler og en god avkastning.

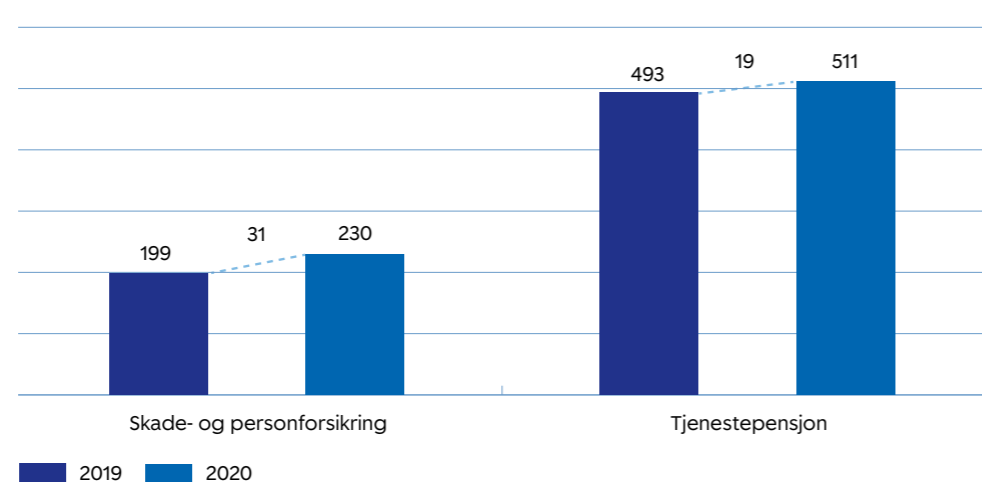
Salgsresultater forsikring bedrift og landbruk, samlet oversikt

Akseptpremie i mill. kr

Utvikling i forsikrings- og pensjonsporteføljen

Premievolum i mill. kr

SpareBank 1 Østlandet har i perioden 2016–2020 hatt en vekst på

6,6 %

i antall tjenestepensjonsavtaler og 36 prosent i antall medlemmer tilknyttet avtalene.

SpareBank 1 Forsikring har i følge Aalund Bedriftspensjonsbarometer for 2020 Norges mest fornøyde tjenestepensjonskunder for andre år på rad.

Ann Brudevoll. Banksjef bedriftsmarked i Østerdalen og landbruksansvarlig i banken.

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Bruken av virtuell assistent økte med hele

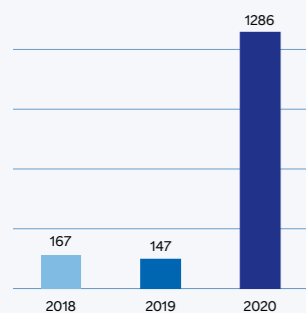
90 %

i 2. kvartal 2020 sammenlignet med samme periode i 2019.

420 000

henvendelser behandlet av vår virtuelle assistent i 2020

Utvikling antall nettmøter

Tilpasningsdyktig bank og fornøyde kunder i et krevende år

God kundeservice og effektive selvbetjeningsløsninger ble ekstra viktig da koronaen inntraff.

Antall kundehenvendelser økte raskt, og bankens virtuelle assistent basert på AI-teknologi ble avgjørende for å kunne håndtere den økte trafikken. Med chatbot som førstelinje-support og sømløs overgang til chat med rådgiver, ble chat den største kommunikasjonskanalen fra mars 2020.

Bruken av virtuell assistent økte med hele 90 prosent i 2. kvartal 2020 sammenlignet med samme periode i 2019. Tallene for 2020 viser en trafikkøkning på 60 prosent målt mot 2019, med over 420 000 henvendelser behandlet av vår virtuelle assistent i 2020. 83 prosent av antall chat-henvendelser som startet via virtuell assistent, ble behandlet uten å bli satt videre til rådgiver.

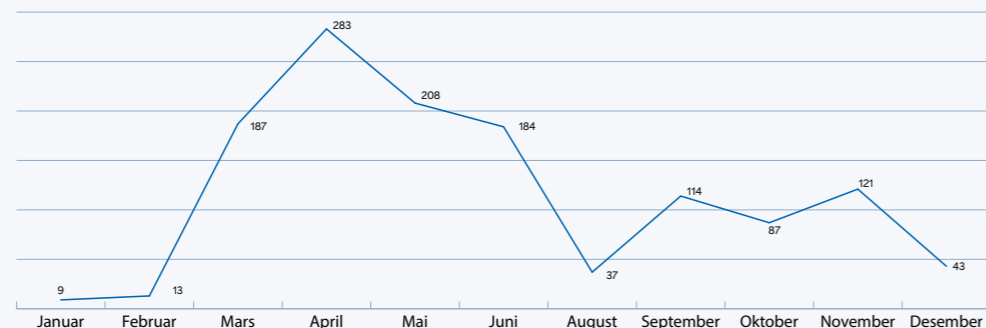
Det ville vært tilnærmet umulig å håndtere den store økningen i kundehenvendelser ved mer personlig, betjent kundebehandling. Vår virtuelle assistent bidrar til å øke tilgjengeligheten for kundene, og tilbakemeldingene fra kundene er gode. Dette viser at både teknologien, løsningen og brukerne er blitt mer digitalt modne gjennom 2020.

Vi vil i 2021 lansere chat i mobilbanken også til bedriftsmarkedet. I tillegg har vi fokus på å jobbe med proaktiv chat for å kunne støtte kundene som bruker digitale selvbetjeningsløsninger. Vi vil også utvikle en mer personalisert virtuell assistent som kan bistå kundene ved mer krevende henvendelser. I 2021 vil de første robotrådgiverne kunne autoriseres via FinAut.

Flere nettmøter

I stedet for å gå fysisk i banken kan personkundene våre bestille nettmøte med en rådgiver og få rådgivning over pc, nettbrett eller mobil. Bruken av nettmøter har økt betydelig i 2020, og særlig i de første månedene under koronapandemien. SpareBank 1 Østlandet ble den banken i SpareBank 1-alliansen som hadde flest nettmøter i 2020. Nå prøver vi ut Teams som plattform for kundemøter og arbeider videre med tekniske og funksjonelle tilpasninger. Planen er å ta i bruk Teams i kundemøter første kvartal 2021.

Månedlig utvikling i antall nettmøter i 2020

Innovativ mobilbank og nettbank

SpareBank 1 Østlandet er en moderne digital bank som har lange tradisjoner for å skape nye brukervennlige løsninger. Våre produkter og tjenester utvikles stadig for å skape de beste kundeopplevelsene. Her er en oversikt over de viktigste nye funksjonene som ble levert i nett- og mobilbanken i 2020:

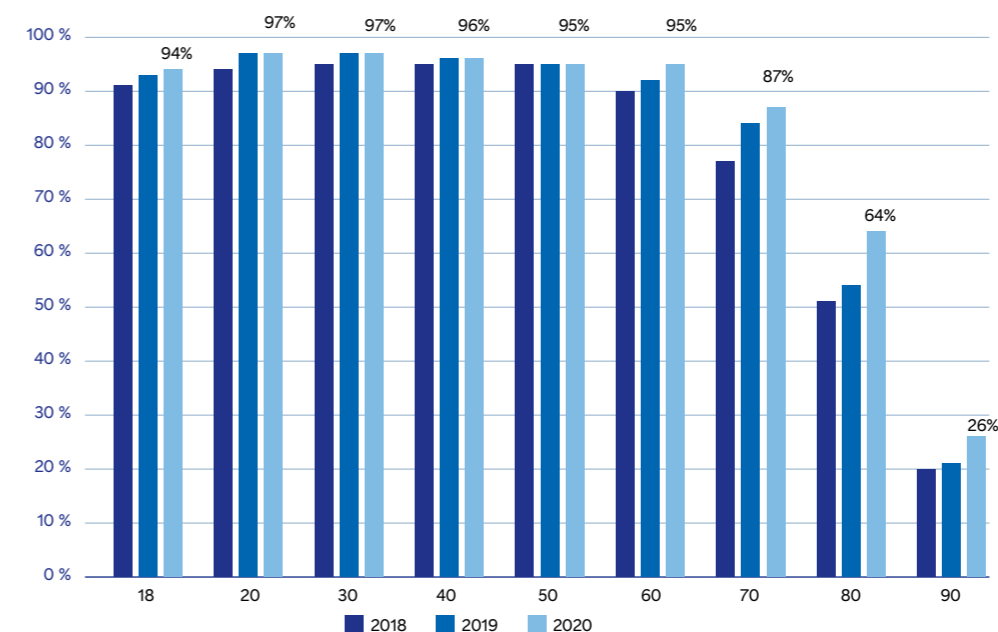
• Min økonomi

Gjennom å kategorisere kundenes transaksjoner hjelper vi kundene til å få innsikt i egen hverdagsøkonomi i nett- og mobilbank. Kundene ser sine største utgiftsposter på tvers av kontoer.

• Avslutte abonnement

Denne funksjonen gir kunden oversikt over ulike abonnementer, og kunden har mulighet til å avslutte abonnementer som ikke er i bruk.

Digitale kunder fordelt på alder siste tre år, i prosent per aldersgruppe

• Betaling med biometri

I mobilbanken kan kunder nå både logge seg inn og betale med biometri i form av fingeravtrykk eller ansiktsgjenkjenning. Kunder som bruke biometri, trenger dermed ikke kodebrikke eller Bank-ID i hverdagen.

• Studielån i digitalbank

Kunden kan nå se saldo på studielånet fra Lånecassen i nett- og mobilbanken. Dermed er en av de mest etterspurte tjenestene fra kundene på plass.

• Digital sparerådgiver

Den digitale sparerådgiveren hjelper kunder som ønsker å starte sparing, med å finne riktig sparemåte ut fra kundens sparehorisont og risikovilje.

Bank+Regnskap

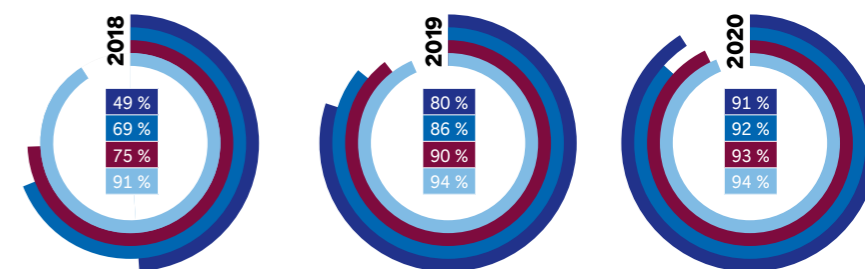
Banken jobber kontinuerlig med å tilpasse våre kundeflater til det næringslivet etter spør av informasjon.

Et eksempel på dette er Bank+Regnskap som vi har jobbet med gjennom 2020, og som iverksettes i januar 2021 i samarbeid med datterselskapet TheVIT.

Med dette ønsker vi å gjøre regnskap så enkelt som mulig, slik at bedriftene kan bruke mer tid på sin kjernevirksomhet.

Det er naturlig at bankene knytter digital fakturering og regnskapsførsel tettere opp mot konto og betalinger. Vår ambisjon er at bank og regnskap skal smelte sammen. Vi vil at kundene skal kunne dekke alle sine behov for fakturering, regnskap, lønn, timeføring, betaling og

Digital utvikling

*Digitaliseringsgrad viser om kunden oppretter produkter selv eller det gjøres manuelt av banken.

finansiering uavhengig av bedriftens størrelse.

Digitalisering

Stadig flere av våre kunder er digitalt aktive i nett- eller mobilbank. I alderen 18-60 år er 95 prosent av kundene digitale. Trenden er at de eldre kommer etter, og andelen digitale kunder fra 70 år og oppover øker år for år.

Banken legger til rette for at kundene kan bli enda mer selvbetjente i de digitale kanalene. Figuren over viser hvordan digitaliseringen øker.

Ved utgangen av desember 2020 var 92 prosent av søknadene om boliglån i personmarkedet digitale. Dette er en god økning fra 2019 og over målet på 90 prosent. Vi har hele tiden fokus på å effektivisere og automatisere låneprosessen. Banken har fremdeles ikke heldigitale låneprosesser, men planen er å starte med dette i 2021.

342 000

saker er behandlet av våre digitale assistenter i 2020. Det er en økning fra 2019 på

11 %

og har frigjort 22 prosent flere arbeidstimer i 2020 sammenlignet med 2019.

Det går stadig raskere å behandle lånesøknader fordi mer informasjon innhentes automatisk før søknadene når fram til rådgiveren. Et eksempel på dette er automatisk innhenting av informasjon fra Gjeldsregisteret. Digitalt finansieringsbevis ble lansert i april 2020 slik at kundene har beviset lett tilgjengelig. I mai 2020 ble ordningen videreutviklet med en kalkulator hvor kundene selv kan sjekke maksimal kjøpesum når det er tatt hensyn til størrelse på fellesgjeld og omkostninger innenfor gjeldende ramme og regelverk i finansieringsbeviset.

Robot Prosess Automatisering

Banken har gjennom 2020 styrket kapasiteten og utviklet nye automatiserte kunde- og arbeidsprosesser. Bruk av Robot Prosess Automatisering (RPA) gjør at vi raskt kan automatisere manuelle arbeidsprosesser uten kostbar og tidkrevende systemutvikling.

De digitale assistentene utfører mange ulike oppgaver innen både bedrifts- marked, personmarked, forretningsdrift og compliance.

Totalt er 87 ulike prosesser automatisert via Robot Prosess Automatisering etter oppstarten i 2016. Dette bidrar til raskere kundebehandling og mer effektiv saksbehandling. I tillegg bidrar det til å forbedre våre tjenester, øke datakvaliteten og frigjøre tid for våre kundebehandlere.

Serviceprosjekt med gode resultater

I 2020 har vi gjennomført et prosjekt sammen med SpareBank 1 Utvikling og andre SpareBank 1-banker for å redusere unødvendige servicehenvendelser. Prosjektet hadde som mål å redusere antall servicehenvendelser med 20 prosent innen prioriterte fokusområder ved å forbedre de digitale løsningene.

Tre tverrfaglige team har jobbet med å gjøre bank enkelt for kunder og ansatte og forbedre brukervennligheten på digitale flater. Vi har etablert analyser om kundeadferd og brukt statistikk og innsikt fra kundesentrene og vår virtuelle assistent for å identifisere forbedringsområder, definere tiltak og måle effektene av løsningene som er implementert.

SpareBank 1 Østlandet har vært en sterk pådriver i prosjektet, og resultatene viser at vi har lyktes godt med prosjektet slik at vi på flere områder har overgått målet om 20 prosent færre henvendelser. Dette gjør kundeopplevelsen bedre, gir mer effektiv

support og økt kompetansedeling på tvers av organisasjonen. Arbeidet forsterkes ytterligere i 2021.

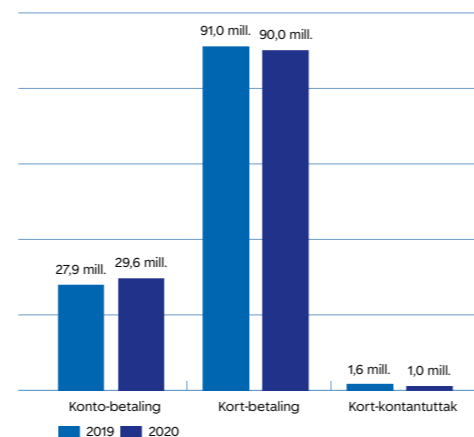
Ny betalingsteknologi

Vår ambisjon er å tilby våre kunder de beste betalingsløsningene. Tre viktige stikkord i arbeidet er *enkelhet, oversiktlig*het og *til hjelp*. Vi deler kortbetaling inn i de tre kategoriene fysisk handel, app-handel og netthandel. Banken jobber for å tilby de beste kundereisene innenfor alle disse kategoriene.

Både vaner og adferd endrer seg raskt i markedet, og i 2020 tok «alle» i bruk kontaktløs betaling i fysisk handel. Gjennom året lanserte vi flere teknologiske nyheter. Vi var blant annet en av de første bankene i Norge som sammen med Vipps lanserte muligheten for å betale med mobilen i fysiske butikker. Tjenesten heter «Vipps QR kode betaling» og ligger i våre kunders Vipps-app. Videre lanserte vi Visa mikrokort. Dette er et betalingskort som enkelt kan plasseres i klokkeleima eller et medfølgende armbånd. Kunden betaler ved å "tæppe" klokka eller armbåndet, og trenger dermed ikke å bruke bankkortet. Løsningen kan brukes til kontaktløs betaling i Norge og utlandet.

Ser vi på antall transaksjoner, økte betalingen fra konto fra 2019 til 2020, mens kortbetalingen gikk noe ned. For kontantuttak med kort er nedgangen markant.

Antall transaksjoner debet 2019-2020

Kunderelasjon og kundetilfredshet

En måling gjort i 2020 viser at SpareBank 1 Østlandet har stabile og solide kunde-relasjoner og sterk kundetilfredshet hos både person- og bedriftskundene. Personkundene trekker særlig fram våre rådgivere, kundesenteret og digitalbanken med god mobil- og nettbank som årsaker

til tilfredshet. Også bedriftskundene fremhever rådgiverne våre og legger samtidig vekt på kompetansen og initiativene som banken tilbyr. SpareBank 1 Østlandet har sterkere kunderelasjoner enn de andre regionsparebankene i SpareBank 1-alliansen, og vi skårer vesentlig høyere enn de store forretningsbankene på kunderelasjonsstyrke og kundetilfredshet.

Personkunder som enten har boliglån eller bruker banken som hovedleverandør av sparing, bank- og forsikringstjenester, er aller mest fornøyde med banken. Åtte av ti person- og bedriftskunder sier de har et bedre eller mye bedre inntrykk av banken fordi vi deler overskuddet vårt med kundene og lokalsamfunnet i vår region.

Oppfølging av kundeklager

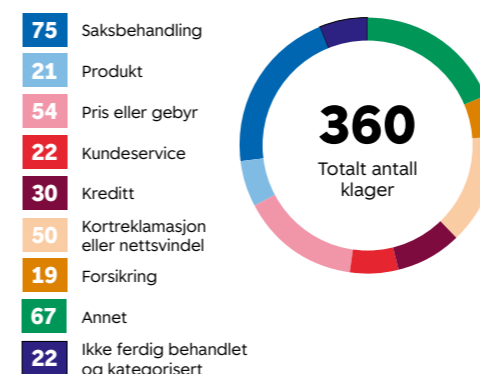
I 2020 registrerte banken 360 kundeklager. Seks klager retter seg mot verdipaprområdet, resten er bankrelatert. For bank er det konstatert tap på 229 912 kroner, og for verdipaprområdet er det konstatert tap på 19 729 kroner. Hovedvekten av klagen er relatert til saksbehandling, priser eller gebyrer, kortreklamasjoner og nettsvindel, som såkalt Olgasvindel.

Kundeklager behandles i en klagenemnd som består av representanter fra juridisk avdeling, risikostyring og compliance. Organiseringen har til hensikt å sikre en grundig og ensartet behandling som skal gi tilstrekkelig forbrukerbeskyttelse i samsvar med Finanstilsynets retningslinjer.

Bankens klagenemnd innhenter all relevant informasjon for å kunne gjøre helhetlige og grundige vurderinger av klagen. Dersom klagenemnda ikke kan ta klagen til følge, får klager en skriftlig begrunnelse og informasjon om muligheten for å bringe saken inn for Finansklagenemnda.

Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre produkter og tjenester. Behandling

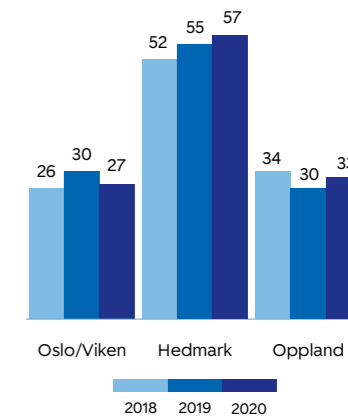
Antall kundeklager i 2020 fordelt på ulike kategorier

av kundeklager gir banken viktig kunnskap og er et ledd i praktiseringen av visjonen «Sammen om å skape».

En tydelig bærekraftsprofil

En tredjedel av befolkningen i Innlandet, Oslo og Viken nevner SpareBank 1 Østlandet blant bankene med en tydelig bærekraftsprofil. I en undersøkelse utført av Kantar for SpareBank 1 Østlandet, er det ingen andre banker som nevnes like ofte, og ingen banker har hatt større framgang på målingen de siste to årene. De unge er mer bevisste på hvilke merkevarer som er opptatt av bærekraft. Halvparten av de som ble spurt under 30 år svarer at SpareBank 1 Østlandet har en slik profil. Blant våre egne kunder mener så mange som to av tre at vi har tydeligst bærekraftsprofil. Men fortsatt er det et flertall i befolkningen som ikke vet eller mener at noen av bankene er kjent for å ha en tydelig bærekraftsprofil.

Andel i % av befolkningen i ulike regioner som svarer at SpareBank 1 Østlandet framstår med en tydelig bærekraftsprofil.

Energi og klima i vår forretningsdrift

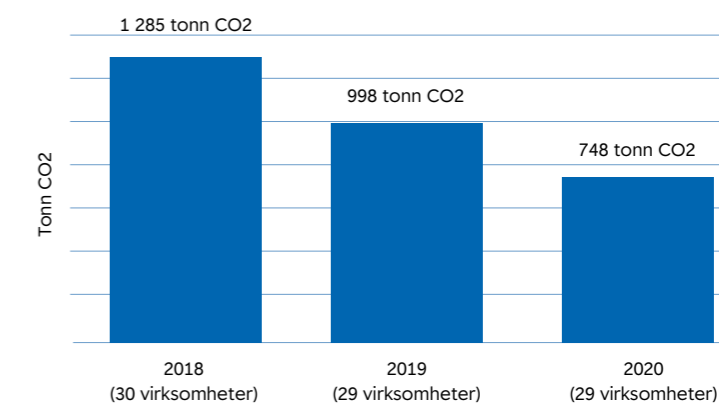
SpareBank 1 Østlandet har vært Miljøfyrtårnsertifisert i 13 år og jobber fortsatt med ulike miljøtiltak. Miljøfyrtårn er et anerkjent og effektivt verktøy for miljøledelse og danner grunnlaget for bankens energi- og klimaregnskap. Bankens har redusert sine utslipp betraktelig over tid. Fra 2013 til 2017 halverte vi våre utslipp, og fra 2018 til 2020 reduserte vi utslippene ytterligere fra 1285 tonn CO₂ til 748 tonn CO₂. I 2020 ble banken klimanøytral, eller klimakompensert, ved kjøp av klimakvoter.

Banken har også satt mål for hvordan virksomheten skal redusere sine utslipp i tråd med Parisavtalen, såkalte vitenskapsbaserte klimamål eller Science Based Target (SBT). Les mer i vedlegget *Utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid* side 224.

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

Totalt CO2-utslipp

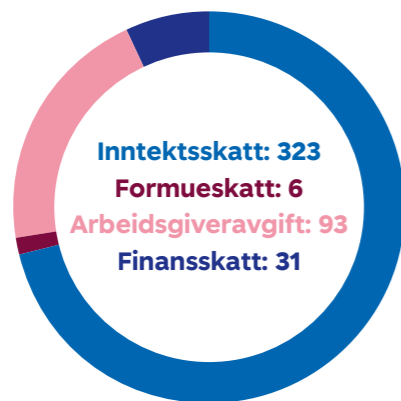

Bankens samfunnsrolle

Bankens fremste samfunnsoppdrag er å finansiere gode prosjekter for privatpersoner, bedrifter, offentlig virksomhet samt lag og foreninger. Vi bidrar også til nærings- og samfunnsutvikling gjennom et aktivt og utstrakt samarbeid med næringsliv, forsknings- og utdanningsmiljøer. I tillegg er vi sponsor og bidragsyter til en rekke kultur, samfunns- og idrettstiltak. På denne måten bidrar vi samlet sett til at regionen er et godt sted å bo, arbeide og drive næringsaktivitet i.

SpareBank 1 Østlandet-konsernet er en stor og viktig skatteyder, ikke bare direkte, men også gjennom å være arbeidsgiver for om lag 1 100 skattebetalende medarbeidere.

Konsernets skattebidrag, i mill. kroner.

Her er noen av bidragene i vårt øvrige samfunnsengasjement:

Vi deler overskuddet

I god sparebank- og bærekraftsånd har SpareBank 1 Østlandet lange tradisjoner for å dele overskuddet med kundene. I lys av koronasituasjonen og Finansdepartementets forventninger til norske finansinstitusjoner valgte vi å redusere utbyttet fra 50 til 40 prosent i 2020. Til sammen delte vi ut 208 millioner kroner i kundeutbytte. I tillegg betalte vi 531 millioner kroner i utbytte til våre eiere av overskuddet i 2019.

Lærer barn og unge om økonomi

En del av bankens samfunnsansvar er å bidra til å øke økonomiforståelsen blant barn, unge og utsatte kundegrupper. Derfor har banken i over

10 år hatt en omreisende lærer i personlig økonomi i samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Læreren har undervist titusvis av elever og bidratt til å bygge barn og unges økonomisk kompetanse. 2020 ble et annerledes undervisningsår med tidvis stengte skoler og mye hjemmeundervisning. Likevel ble det gjennomført 15 aktiviteter der cirka 2 000 elever fikk undervisning gjennom programmene *Økonomi og karrierevalg*, *Sjef i eget liv* og andre økonomiprogrammer gjennom banken.

Sterkt fokus på privatøkonomi

For å bidra til at folk flest har en sunn og bærekraftig privatøkonomi, gir banken også gode råd om forbrukerøkonomi i en egen radioserie på NRK P1, samt i andre medier. Vi informerer også regelmessig om ulike økonomiske temaer gjennom bankens nyhetssenter og sosiale kanaler. Slik kan både kunder og andre få ny kunnskap, tips og råd om temaer som sparing, betaling, forbruk og gjeld.

I 2020 har rådgivning om privatøkonomi vært spesielt viktig i forbindelse med koronasituasjonen da mange har opplevd å bli permittert eller miste jobben som følge av pandemien.

Støtte til samfunnsnyttige formål

Størsteparten av gavetildelingene fra bankens overskudd går gjennom Sparebankstiftelsen Hedmark, se side 71. Men banken gir fortsatt enkeltvis gaver til veldedige formål. I 2020 ga vi blant annet 200 000 kroner i gave til simuleringssenteret ved Ullevål sykehus, og i forbindelse med 175-årsjubileet arrangerte vi en konsertturné for barneavdelinger ved sykehus på Østlandet. Banken har også tradisjon for å støtte TV-aksjonen, og i 2020 ga vi 150 000 kroner til WWF og deres kamp mot plast i havet.

Sparebanken Hedmarks kunsthond

Kunsthondet arbeidet i 2020 videre med tidligere vedtatte kunstgaver til kommunene Løten, Stange og Åsnes. Etter at Stiftelsens tilsynet i 2019 fristilte fondets bundne kapital, har styret vedtatt å gi kunstgaver til Kongsvinger, Sør-Odal, Våler, Hamar og Elverum kommuner. Kunsthondet ble i 2020 tilført to millioner kroner fra Sparebankstiftelsen Hedmark. En million inngikk i bankens talentstipend og ble delt ut til 30 unge utøvere innen kunst og kultur. Kunsthondet tildelte totalt 6,6 millioner kroner i 2020.

6,6 mill. kr

tildelt fra Sparebanken Hedmarks kunsthond i 2020

Sponsoravtaler

30
mill. kr

Gavemidler

9
mill. kr

Vi er idrettens bank

SpareBank 1 Østlandet har lange tradisjoner for å gi verdier direkte tilbake til lokal- samfunnene ved å støtte både topp- og breddeidrett. Nå styrker vi arbeidet mot utenforskap i organisert aktivitet.

Gjennom SpareBank 1-alliansen er vi en av Norges største bidragsytere til idretten og frivilligheten. Til sammen er vi med vår distribusjon, vårt produkttilbud og samfunnsengasjement en naturlig og betydelig samarbeidspartner for idretts-Norge.

Fra før er SpareBank 1 hovedsponsor for Norges Skiforbund Langrenn. I desember 2020 inngikk SpareBank 1 Østlandet og alliansen en ny og langsiktig forretnings- og markedsmessig avtale også med Norges idrettsforbund (NIF), noe som understøtter og befester den rollen SpareBank 1 har som idrettens bank. Med denne avtalen vil vi kunne levere gode og kostnadseffektive løsninger til idretten, både for idrettslag, særforbund og NIF sentralt.

Økonomi kan være en barriere for deltagelse i organisert idrett. Sammen med Norges idrettsforbund ønsker vi å bidra til å senke denne barrieren med gode tiltak innen inkludering og sirkulærøkonomi.

Arbeid mot utenforskap i organisert aktivitet står høyt på bankens agenda og er tatt inn i flere sponsoravtaler.

Banken bidrar eksempelvis til lavere treningsavgift for de yngste i Lillehammer Skiklub, Lillehammer Cykleklubb, Brumunddal Fotball og Elverum Fotball. I Oslo er vi med i et pilotprosjekt med innkjøp av hockey-keeperutstyr til gratis utlån sammen med Vålerenga Hockey.

Sammen med lokale klubber og Norges Skiforbund Langrenn arrangerer vi årlig byttehelgen for brukt skiutstyr. I løpet av 2021 ønsker vi å utvide byttehelgen til også å omfatte utstyr til alle typer sommer- og vinteridretter.

Vi ønsker at flere i samfunnet vårt skal komme seg ut på ski. Derfor lanserer vi sammen med våre samarbeidspartnere «Skibanken», der både privatpersoner og bedrifter kan sette inn brukte og ubrukte ski i banken. Skibanken vil dele ut skiene til organisasjoner, skoler og idrettsklubber som gjør utstyret tilgjengelig for de som måtte trenge det, med ekstra fokus på å dele skiglede med de som ikke har opplevd det fra før.

Gaver og sponsing

I 2020 hadde banken nærmere 200 store og små sponsoravtaler til en verdi av 30 millioner kroner.

- Banken delte ut 6 millioner kroner i ekstraordinære gavemidler til nærmere 70 lag og foreninger for å sikre at **aktiviteter til barn og unge** ble opprettholdt gjennom koronakrisen.
- Fotball, håndball, langrenn og ishockey er idrettsgrener der SpareBank 1 Østlandet sponser både elite- og grasrotnivå.
- På toppnivå sponser vi fotballklubbene Stabæk (damer og herrer) og Kongsvinger (herrer), hockeylagene Frisk-Asker, Vålerenga og Storhamar samt håndballagene Storhamar (damer) og Elverum (herrer).

Banken deler også ut **2,5 mill. kr i talentstipend** til unge talenter innen idrett, kunst og kultur. Dette skal stimulere idrettsungdom og unge kunstnere til å utvikle sitt talent og engasjement gjennom trening, utdanning og utfoldelse av kreativitet.

Sparebankstiftelsen Hedmark

Sparebankstiftelsen Hedmark ble etablert 29. oktober 2015. Stiftelsen skal være en langsiktig eier i SpareBank 1 Østlandet og videreføre sparebanktradisjonen gjennom å gi gaver til allmenntilgode formål i tidligere Hedmark fylke.

Sparebankstiftelsen Hedmark eier 52,15 prosent av bankens børsnoterte egenkapital per 31.12.2020.

Eierskap

Sparebankstiftelsen Hedmark skal forvalte de egenkapitalbevisene den ble tilført ved opprettelsen, og utøve et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 Østlandet. Målet med eierskapet er å få et økonomisk utbytte samt å bidra til bankens videre utvikling. Stiftelsen har utarbeidet et «Eierforventningsdokument» for å informere finansmarkedet om hvem Stiftelsen er, hvordan Stiftelsen vil opptre som eier og Stiftelsens forventninger som hovedeier. sparebankstiftelsenhedmark.no/kapital-eierskap/

Kapitalforvaltning

Sparebankstiftelsen Hedmark er i dag en av Norges største allmenntilgode finansstiftelser. Stiftelsens finanskapital var per 31.12.2020 på i overkant av 8,1 milliarder kroner og består av rentepapirer med lav risiko og høy likviditet og bankinnskudd i banker med minimum rating A3 fra Moody's samt internasjonale aksjefond.

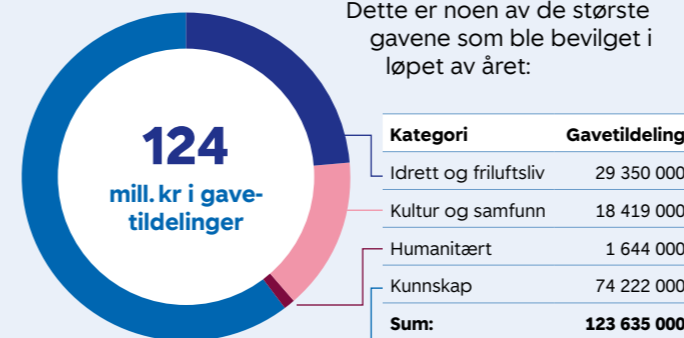
Gaver til allmenntilgode formål – videreføring av sparebanktradisjonen

Stiftelsen skal disponere deler av overskuddet og dele ut utbyttemidlene til allmenntilgode formål. Stiftelsen skal i sin tildeling av utbyttemidler fortrinnsvis ta hensyn til regionen som har bygget opp kapitalen i Sparebanken Hedmark gjennom 175 år, det vil si gamle Hedmark fylke.

Gavetildelinger i 2020

Siden starten i 2017 har Sparebankstiftelsen Hedmark delt ut nærmere 340 millioner kroner til Hedmarksamfunnet, og bare i 2020 ble det delt ut gaver for nærmere 124 millioner kroner fordelt på over 300 ulike prosjekter.

Dette er noen av de største gavene som ble bevilget i løpet av året:

Rekordsatsing på kunnskap

Våren 2020 bevilget Stiftelsen en gave på 125 millioner fordelt over fire år til Høgskolen i Innlandet. 100 millioner kroner er øremerket styrking av høgskolens universitetssøknad og skal brukes målrettet mot høgskolens phd-utdanninger, økt forskningsvirksomhet og internasjonalisering.

Talentsatsing i Hedmark

Talent Norge har som formål å bedre rammene rundt talentutvikling i Norge. Sparebankstiftelsen Hedmark inngikk i 2020 en avtale med Talent Norge om de tre talentsatsingene Film-talent Innlandet, Game-Lab Hamar og Teater Innlandet UNG. Stiftelsen har samlet bevilget 6 150 000 kroner til talentsatsingene. Gaven utløser statlige midler på tilsvarende nivå.

Dagsturhytteprosjektet

I samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB er det inngått avtale med Innlandet Fylkeskommune om å bygge en dagsturhytte i hver kommune i Innlandet, 24 i gamle Oppland og 22 i Hedmark. En dagsturhytte er en enkel «varmehytte» som skal ligge i nærheten av der folk bor, og som lett kan nås innen etimes gange. Ambisjonen er å være i mål med alle hyttene i løpet av fem år. Stiftelsen har bevilget henholdsvis 7 450 000 og 6 850 000 kroner til prosjektet.

Koronastøtte

Koronasituasjonen påvirket frivilligheten i 2020, og lag og foreninger opplevde bortfall av inntekter som i normale tider skal drive aktivitetene. Stiftelsens tilpasning til situasjonen har vært tredelt. Det ble bevilget langt flere gaver som aktivitetsstøtte enn tidligere i et forsøk på å holde frivilligheten i gang også i krevende tider. Stiftelsen gikk også tidlig ut med informasjon om at den vedsto seg tidligere gaver selv om arrangementer ble avlyst eller flyttet, og at mottakerne kunne dekke allerede påløpte kostnader ved et avlyst arrangement. Det tredje tiltaket var å etablere et koronafond på 10 millioner kroner. Lag og foreninger kunne søke om gavemidler fra fondet for å få dekket tapte inntekter. Ordningen videreføres i 2021.

Les mer om Sparebankstiftelsen Hedmark på sparebankstiftelsenhedmark.no

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

16 FRED OG RETTFERDIGHET

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Vår del av det globale ansvaret

Verden har nå bare ni år igjen på å nå bærekraftsmålene innen 2030. Målene er viktige for å oppnå og opprettholde et samfunn som ivaretar mennesker, natur, klima og en bærekraftig økonomi. SpareBank 1 Østlandet arbeider aktivt for å bidra til disse målene.

I tillegg har EU og Norge satt ambisiøse klimamål fram mot 2030 som banken støtter. Det endelige målet er et lavutslipps-samfunn i 2050 og global temperaturøkning som ikke overskrider Parisavtalen.

Samarbeid er avgjørende for å nå målene. Som bank har vi størst påvirkning gjennom våre kunder, men også som en del av en nasjonal og internasjonal finansbransje. Derfor bruker banken mye tid og ressurser på å støtte og bidra inn i følgende initiativ og rammeverk:

- **FNs bærekraftsmål** - Banken har identifisert åtte mål som er spesielt relevante for vår virksomhet, innen områder der banken har vesentlig risiko og mulighet for å påvirke i positiv eller negativ retning. Innen hvert mål har vi identifisert relevante delmål og koblet dem til målene i vår handlingsplan.
- **FNs Global Compact** - Banken har vært signatory siden 2017. I GRI-indeksen viser vi hvordan vi leverer på de 10 prinsippene.
- **FNs miljøprogramms prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI, The Principles for Responsible Banking)** – Vi var første norske bank til å signere, og vi jobber aktivt med å realisere prinsippene. Banken gjennomførte i 2020 UNEP FIs påvirkningsanalyse, se resultater side 83.
- **OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper** – Dette er anbefalinger fra OECD-landene til næringslivet innen alle sektorer. Banken bruker veilederen for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv aktivt, spesielt i utlån mot bedriftsmarkedet.
- **Global Reporting Initiative (GRI)** – Dette er den internasjonalt ledende standarden for bærekraftsrapportering, den er også anbefalt av Oslo Børs. Her er vesentlighet et hovedprinsipp. Banken rapporterer i henhold til GRI "core".
- **Koalisjonen for ansvarlig næringsliv (KAN)** – Dette er en sammenslutning av næringsliv, fagbevegelse og sivilsamfunn som ber om en menneskerettighetslov for næringslivet. Banken ble med i koalisjonen i 2020.
- **Initiativ spesielt rettet mot klima**
  - **FNs miljøprogramms klimaforpliktelser for banker (UNEP FI Collective Commitment to Climate Action)** - Banken er én av to norske banker som har signert programmet. Våre *Retningslinjer og handlingsplan for klima og klimarisiko*, samt målene på BM og PM, viser hvordan vi skal oppfylle forpliktelsene, blant annet hvordan vi skal tilpasse låneporteføljen til Parisavtalen.
  - **PCAF** - Et globalt partnerskap mellom finansinstitusjoner som arbeider for å få tilgang på data om, og rapportere på, klimagassutslipp i porteføljen. Banken ble med i 2020.
  - **Vitenskapsbasert mål (Science Based Target)** - Banken har implementert et vitenskapsbasert mål for å redusere klimagassutslipp og vil kjøpe klimakvoter for det vi ikke klarer å redusere av egne utslipp.
  - **Miljøfyrtårn** - Banken har siden 2008 brukt dette miljøledelsessystemet for å redusere og rapportere på direkte

Banken var samarbeidspartner med Development Goals Forum 2020 i Oslo. Der møttes unge, næringsliv og beslutningstakere for å finne bærekraftige løsninger for framtida. På en egen innovasjonscamp utfordret banken deltakerne til å tenke nytt rundt digitale banktjenester for ungdom, for på den måten å bidra til at unge får en sunn personlig økonomi.

(scope 1) og indirekte (scope 2 og 3) klimagassutslipp. Rapporteringen offentliggjøres i årsrapporten, se side 221 og 224.

- **CDP** - Banken rapporterte i 2020 på klima via den internasjonalt anerkjente non-profit klimaorganisasjonen CDP og oppnådde karakteren A.
- **«Task Force on Climate-related Financial Disclosures» (TCFD)** - Brukes i vurdering av klimarisiko, og banken har rapportert i henhold til TCFD siden 2018.
- **EUs klassifiseringssystem (taksonomi) for bærekraftige aktiviteter** - Banken

arbeider for å klassifisere porteføljen i henhold til EUs klassifiseringssystem, og den kommende norske loven Lov om offentliggjøring av bærekraftinformasjon.

- **Grønt obligasjons- og produktrammeverk** - Banken vil i første halvår 2021 offentliggjøre et grønt obligasjonsrammeverk og et grønt produkt-rammeverk. Begge vil ta hensyn til kriteriene i EUs klassifiseringssystem.

Les mer på sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/samfunnsansvar/tilslutning-globale-initiativer.html

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Interessentkart

Interessenter (oversikten er ikke uttømmende)

- **Ansatte:** Morbanken, datterselskaper, tillitsvalgte, verneombud, pensjonistforeningen.
- **Kunder:** Personkunder, bedriftskunder, offentlige organisasjonskunder, gründere.
- **Eiere:** Sparebankstiftelsen Hedmark, LO med forbund, øvrige egenkapitalbeveiere.
- **Datterselskaper:** EiendomsMegler 1 Innlandet AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, SpareBank 1 Østlandet TheVIT AS (eid 70 prosent av SpareBank 1 Østlandet), Youngstorget 5 AS, Vato AS, SpareBank 1 Finans Østlandet (eid 95 prosent av SpareBank 1 Østlandet).
- **Deleide selskaper:** SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Utvikling DA, SpareBank 1 Kredittkort AS, SMB Lab AS, Betr AS, SpareBank 1 Betaling AS, SpareBank 1, Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS. Banken har også investeringer i blant andre SpareBank 1 Markets AS og Totens Sparebank.
- **Myndigheter:** Kommuner, regionråd, fylkeskommuner, statsforvalter, regjering, rettsapparatet, Stortinget, Finanstilsynet, Norges Bank, Konkurransetilsynet, Forbrukerombudet.
- **Kapitalmarkedet:** Egenkapitalbevis-investorer, fremmedkapital, investorer, andre banker og meglerhus.
- **Leverandører:** Ulike produkt- og tjenesteleverandører innen IT, drift, marked, revisjon, konsulentvirksomhet, personal, HMS, pengetransport, sikkerhet, energi, håndverksbedrifter og andre.
- **Konkurrenter:** Banker, forsikringsselskap, fondsforvaltere m.m. Lokale, nasjonale og internasjonale aktører.
- **Sponsorer:** Lag og organisasjoner, klubber.
- **Samarbeidspartnere:** SpareBank 1-alliansen, sentrale og lokale aktører.
- **Gavemottakere:** Mottakere av gaver fra Kunstfondet, talentstipendet og andre gaver til allmenntilgitt formål.
- **Interesseorganisasjoner:** Finans Norge, LO, NHO, Forbrukerrådet, Framtiden i våre hender, Trainee Innlandet, Vikinglauget, Amnesty, Regnskogfondet, WWF, Norsk Folkehjelp, Natur og Ungdom og Naturvernforbundet. (ikke uttømmende oversikt.)
- **Bransjeorganisasjoner:** Bondelaget, Bonde- og småbrukarlaget, Norwegian Wood Cluster, Grønn byggallianse med flere.
- **Utdanning- og forskningsmiljøer:** Høgskolen i Innlandet, NTNU Gjøvik, CICERO Senter for klimaforskning, UiO og NHH.
- **Samfunnet, opinionen, offentlige aktører:** Ikke-kunder, potensielle kunder, Finansklagenemnda, opinionen, politikere, akuttberedskap: politi/helse/brann.
- **Media:** Lokale gratisaviser, lokalaviser, regionale medier, riksmedier, NRK riks og lokal, NTB.
- **Sosiale medier:** Opinionen i sosiale medier.
- **Ratingbyråer og analytikere:** Moody's Analytikere, Sustanalytics, MSCI.
- **Oslo Børs**

Interessentdialog

Dialog og samarbeid med ulike interessenter er essensielt for at banken skal nå sine ambisjoner og beholde tillit og godt omdømme lokalt og regionalt. Blant de viktigste interessentene våre er kunder, eiere, medarbeidere, myndigheter, investorer og organisasjoner som alle er opptatt av hvordan SpareBank 1 Østlandet opptrer som finansinstitusjon, ivaretar sitt samfunnsoppdrag og leverer på bærekraft.

I 2020 har banken hatt kontakt med interessentene på ulike arenaer og om mange ulike temaer. Dialog og samarbeid gjør oss bedre. Derfor står bærekraftsmål 17 om samarbeid sentralt i bankens bærekraftsarbeid. Hvordan og hvem vi samarbeider med er nærmere beskrevet nedenfor, samt i ulike kapitler av denne årsrapporten.

Vår dialog med de mest vesentlige interessentene som kan hjelpe oss i arbeidet med å forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn:

Hvem	Hvorfor	Hva og hvordan
Kunder og forbrukere	Få større forståelse for kundenes og forbrukernes behov og deres synspunkter på våre produkter og tjenester.	Kunde- og forbrukerundersøkelser Kundemøter Foredrag, seminarer, konferanser. Dialog om bærekraft i utlånsaker. Bærekraftsvurderinger (aktsomhetsvurderinger) i utlånsaker.
Ansatte	Forankring og opplæring av ansatte er avgjørende for å ha dialog med kundene om ulike bærekraftstemaer.	Opplæring, kurs, Arbeidslivets klimauke, bærekraftsverksted med gjensidig dialog. Arbeidsgrupper.
Interesseorganisasjoner og sivilsamfunn	Banken trenger innspill fra organisasjoner med ulik ekspertise for å rette innsatsen mot de riktige områdene.	Møter, telefoner, epost, seminarer. Banken tok i 2020 initiativ til faste dialogmøter med alle organisasjoner som jobber med bærekraft i finans.
Ratingbyråer og analytikere	En ekstern og objektiv vurdering av bankens bærekraftsarbeid er viktig for å avdekke hvor vi har avvik.	Hovedsakelig skriftlig dialog gjennom vurderinger fra byråene og bankens tilbakemeldinger på dem.
Bransjeorganisasjoner	Bærekraft må løftes for hele bransjen i tillegg til å være et konkurransefortrinn.	Vi deltar i arbeidsgrupper og har tatt initiativ til ny arbeidsgruppe på naturrisiko.
Utdannings- og forskningsmiljøer	På grunn av bærekraftfeltets raske utvikling er banken avhengig av tett kontakt forskning og akademia.	Møter med ulike aktører. Leder for bærekraft sitter også i Nasjonal rådgivende gruppe for Senter for samarbeidslæring for bærekraftig utvikling (CCL) ved Høgskolen i Innlandet.
Internasjonale initiativer	Mye av den raske utviklingen drives fram av bransjen selv gjennom UNEP FI-initiativene.	Banken deltar aktivt i FN-ledede arbeidsgrupper under Prinsippene for ansvarlig bankdrift og for klimapliktelser.
Investorer	Bærekraft er i økende grad et tema i møte med investorer.	Investorpresentasjoner. Framleggelse av kvartalsrapporter.

KAPITTEL 2.4

4 GOD UTDANNING

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Våre medarbeidere

Dyktige og engasjerte medarbeidere er bankens viktigste innsatsfaktor. «Medarbeiderskapet» er bygget på at den enkelte medarbeider må ha et aktivt forhold til strategi og forretningsmessige mål og hvordan dette påvirker behovet for læring og utvikling.

For å lykkes med å nå våre mål og gjennomføre konsernets strategi arbeider vi både individuelt, i team og på tvers av fagområder. Medarbeiderne bidrar sammen med kundene og andre interessenter til en bærekraftig verdiskaping for banken, våre kunder og ulike lokalsamfunn på Østlandet.

Arbeidsforhold

Banken gjennomfører vanligvis årlige organisasjonsundersøkelser med fokus på sentrale arbeidsforhold som jobbengasjement og arbeidsglede. Resultatene og rapportene behandles i samarbeids- og arbeidsmiljøutvalget sentralt, i tillegg blir de lokale verneombudene involvert når lederne følger opp resultatene i den enkelte avdelingen. Resultatene fra disse undersøkelsene har over tid vært på et høyt nivå samlet sett. HR-avdelingen følger likevel opp alle avdelinger og bistår ledere i de teamene eller enhetene hvor det er utfordringer, eller hvor resultatene ikke er på et tilfredsstillende nivå. I enkelte tilfeller benyttes også bedriftshelsetjenesten i slike prosesser. Resultatene behandles årlig i bankens styre.

I 2020 har mange ansatte arbeidet mye hjemmefra som følge av Covid-19. Bankens har gjennomført to nye undersøkelser tilpasset den nye situasjonen. Undersøkelsene viser at det generelt har vært få utfordringer knyttet til hjemmekontor, men det har vært noe behov for individuell tilrettelegging.

HMS og sykefravær

SpareBank 1 Østlandet arbeider systematisk med HMS. Samarbeids- og arbeidsmiljøutvalget vedtar årlige tiltaksplaner for å forebygge helseplager og sykefravær. Planene involverer verne-tjenesten, bedriftshelsetjenesten og ulike fagavdelinger som HR, sikkerhet og eiendomsdrift. Et sentralt virkemiddel er tilbud om årlig, utvidet helsekontroll for alle ansatte. Kombinert med helseforsikring med behandlingsgaranti bidrar dette til å avdekke og behandle sykdom på et tidligere tidspunkt. Dette reduserer ulemper og kostnader for både ansatte

og virksomheten. I tillegg tilbyr vi kurs og webinarer om ulike tema. Dette har vært særs prioritert i 2020 som følge av koronasituasjonen. I samarbeid med en stor og profesjonell bedriftshelseleverandør tilbyr vi også samtaler med eksterne rådgivere til ansatte der det er behov.

Kompetanse- og organisasjonsutvikling

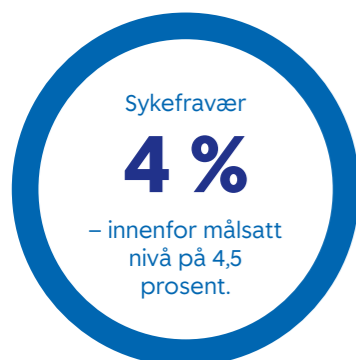
Medarbeider- og utviklingssamtaler skjer hvert år i første kvartal. Utviklingsplaner tilpasset den enkelte ansattes behov blir etablert med utgangspunkt i medarbeidersamtalene. Dette er et viktig verktøy for å kunne gjennomføre målrettet kompetanseutvikling. De fleste obligatoriske opplæringsaktiviteter er tilrettelagt og rollestyrt gjennom en egen læringsportal. Dette suppleres med rollespesifikk opplæring, samt ulike fagdager og webinarer.

Opplæring og utdanning skjer i samarbeid med både interne og eksterne samarbeidspartnere som Finans Norge, Handelshøyskolen BI, NTNU, universiteter og høyskoler. Behov for støtte og opplæring i overgangen til pensjonisttilværelsen avklares i den årlige medarbeider- og utviklingssamtalen.

Våre finansrådgivere på Lillehammer. Foran fra venstre: Heidi Roverud Rusten, Emma Charlotte Damhaug og Brita Faanes. Bak fra venstre: Frode Korsmo, Anders Haugen, banksjef Anstein Ludvigsen og Bjørn Smidesang.

Det har ikke vært arbeidsulykker som er rapportert til Arbeidstilsynet i 2020.

Målet var 90 % og måltallet tar hensyn til forhold som jobbskifte, turnover og langtidsfravær.

Mangfold og likestilling

Banken ønsker å ha medarbeidere som reflekterer samfunnet den er en del av. En ny rekrutteringspolicy med forsterket fokus på likestilling og mangfold ble vedtatt i 2020. Ved rekruttering til lederstillinger skal det alltid foreligge en skriftlig vurdering av kandidater av begge kjønn.

Det er gjennomført egne workshops med representanter for de ansatte med fokus på risikovurderinger og tiltak knyttet til likestilling og mangfold. Vi søker i alle tilfeller å unngå diskriminering. Det var ikke rapportert om noen tilfeller av diskriminering i 2020.

Banken har ingen bonusordninger eller særskilte insentivordninger for ledere.

Se styrets beretning for mer informasjon om hvordan organisasjon- og HR-området i banken styres. Der finner du også flere utfyllende opplysninger og status på temaene arbeidsforhold, HMS og sykefravær, kompetanse- og organisasjonsutvikling, mangfold og likestilling og etikk og varsling. Sistnevnte tema er også omtalt i kapitlet *Etikk og anti-korrupsjon*.

I bærekraftsvedlegget bakerst i årsrapporten finner du utdypende nøkkeltall og rapportering på forskjellige temaer innen organisasjon og HR.

I 2020 tok kvinner og menn i gjennomsnitt ut henholdsvis 20,6 og 17,3 uker foreldrepermisjon.

Nøkkeltall morbank, organisasjon og HR

Ansatte	2020	2019	2018
Antall årsverk, morbank	702	672	697
Rekruttering	2020	2019	2018
Antall rekrutteringer morbank, internt	38	21	12
Antall rekrutteringer morbank, eksternt	44	35	35
Antall avganger - turnover	2020	2019	2018
Turnover (fra 2020 fordelt på kjønn)	K: 1,55 % M: 2,25 %	4,60 %	2 %
Kjønnsfordeling	2020	2019	2018
Andel kvinner	51,90 %	52 %	53 %
Andel kvinnelige ledere	36,10 %	35,80 %	39 %
Andel kvinner i styret	50 %	50 %	50 %
Andel kvinner i konsernledelsen	30 %	30 %	30 %
Alderssammensetning	2020	2019	2018
Gjennomsnittsalder	47,6 år	47,5 år	48 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	15,3 år	15,7 år	16 år
Sykefravær	2020	2019	2018
Sykefravær	4,0 %	4,5 %	4,0 %

Totalt antall ansatte etter type ansettelseskontrakt (fast, midlertidig, heltid, deltid), fordelt på kjønn									
	Kvinner			Menn			Totalt		
	Deltid	Heltid	Totalt	Deltid	Heltid	Totalt	Deltid	Heltid	Totalt
Fast	32	338	370	6	337	343	38	675	713
Midlertidig		6	6		6	6	0	12	12

Kvinnens gjennomsnittslønn i % av menns gjennomsnittslønn*	2020	2019	2018
Linjefunksjoner	89,6 %	90,6 %	Ikke tilgjengelig
Ledere og tyngre fagstillinger	98,8 %	93,3 %	Ikke tilgjengelig

* Endringene fra 2019 til 2020 reflekterer både reklassifisering av en del stillinger, men også grundige analyser og målrettede tiltak. Analysene er ikke korrigert for strukturelle forhold knyttet til ulike fagområder, alder, ansiennitet, utdanningsnivå med videre.

Opplæring	2020	2019	2018
Timer per ansatt hentet fra Learning Management System (LMS)	11,2	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig

Liv Krokan Murud, leder for HR utvikling. Hamar.

3 Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn

Rammeverket for vår bærekraftsatsing	84
3.1 Ansvarlige utlån	84
3.2 Arbeid mot økonomisk kriminalitet	92
3.3 Etikk og anti-korrupsjon	94
3.4 Krav til finansielle leverandører	96
3.5 Etisk markedsføring av produkter og tjenester	98

**Karoline
Bakka Hjertø**

Leder for bærekraft
Oslo

Rammeverket for vår bærekraftsatsing

Her skisserer vi hvordan bankens egne mål i bærekraftsarbeidet henger sammen med ulike globale initiativer og rammeverk. Modellen viser hvilke av FNs bærekraftsmål banken har positiv og negativ påvirkning på.

Videre kobler vi bærekraftsmålene på delmål nivå med interne mål i bankens handlingsplan for bærekraft. Andre initiativer og rammeverk vi jobber etter, er også plassert der de hører hjemme i rammeverket. I tillegg viser modellen hvordan bærekraftsarbeidet henger sammen med vår forretningsmodell. Banken er tydelig på at en bærekraftig forretnings-

modell er en grunnleggende forutsetning for soliditet og lønnsomhet framover, til beste for både eiere, kunder og samfunnet for øvrig. Vår forretningsmodell har skapt stabil inntjening over tid og sikret god soliditet, noe som gir banken et solid utgangspunkt for å videreutvikle banken også på bærekraftsområdet.

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE
Vår ambisjon er å merkbart forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.
 Global Compact, s. 72. UNEP FI, s. 72.

4 GOD UTDANNING **8 AVSTENDING ARBEID OG ØKONOMISK VEST** **9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR** **12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON** **15 LIV PÅ LAND** **16 FRED OG RETTFERDIGHET**

+ **Forsterke positiv påvirkning**

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON **13 STOPP KLIMÆNDRINGENE** **15 LIV PÅ LAND** **16 FRED OG RETTFERDIGHET**

- **Redusere negativ påvirkning**

Miljøfyrtårn, SBT, TCFD og CDP s 72-73 og vedlegget Utdypende fakta om SB10s bærekraftsarbeid.

Sammenheng mellom FNs bærekraftsmål med delmål, og SpareBank 1 Østlandets egne mål i vår handlingsplan for bærekraft:

1) Vi er pådrivere for bærekraftig utvikling i vårt markedsområde

	9.4	12.2 12.8	13.3		1.1	Vi støtter aktivt opp under kundens bærekraftsarbeid og fremmer bærekraftig innovasjon eksternt.
8.10	9.4	12.8	13.3	15a 15b	1.2	Vi tilbyr bærekraftige produkter og tjenester og fremmer bærekraftig innovasjon internt.
		12.8			1.3	Vi initierer og støtter gode bærekraftsaktiviteter.

2) Vi tenker bærekraft i store og små beslutninger slik at det er en integrert del av vår virksomhet

4.7		12.8	13.3		2.1	Alle ansatte kjenner til bærekraftsatsingen vår.	
	8.5 8.8	9.3 9.4	12.2 12.6 12.8	13.3	15a	2.2	Bærekraft er en del av våre arbeidsprosesser.
4.7		12.6				2.3	Vi tilstreber åpenhet og transparens i arbeidet vårt.

Se også vår GRI-indeks side 214 i vedlegg.

Slik prioriterer vi i bærekraftsarbeidet

En analyse av hvilke temaer som er de mest vesentlige for banken, ligger til grunn for hvordan vi prioriterer i bærekraftsarbeidet. Temaene ble identifisert gjennom en vesentlighetsanalyse, med blant annet omfattende dialog

med våre interessenter. Vi gjør nærmere rede for hvordan vi jobber med disse temaene i egne kapitler i årsrapporten. Noen av temaene har også utfyllende informasjon i vedlegg.

Vesentlighetsanalyse utarbeidet med ulike eksterne og interne interessenter

- VÅRE MEST VESENTLIGE TEMAER INNEN BÆREKRAFT OG SAMFUNN**
- A** Ansvarlige utlån s. 84-91
  - B** Økonomisk kriminalitet s. 92-93
  - C** Etikk og anti-korrupsjon s. 94-95
  - D** Krav til finansielle leverandører s. 96-97
  - E** Etisk markedsføring av produkter og tjenester s. 98-99

DE MEST VESENTLIGE TEMAENES PÅVIRKNING PÅ FORRETNINGSMODELLEN

Intern drift	Produkter og tjenester	Forretnings-skikk	Andre bærekraftstemaer som påvirker forretningsmodellen
	A, D		Kunddialog og tilfredshet
C, E	A, D	C, E	Oppfølging av leverandørkjeden
	A		Lokal næringsutvikling
B, C, E	A	B, C, E	Bankhåndverk, mangfold og likestilling
B		B	Bankhåndverk og oppfølging av leverandørkjeden
C		C	Personvern

Ny påvirkningsanalyse i 2020

Banken gjennomførte i 2020 en påvirkningsanalyse etter mal fra UNEP FI. Resultatene forteller oss hvilke temaer det er aller viktigst å fokusere på i arbeidet med de mest vesentlige temaene innen bærekraft. Temaene fra påvirkningsanalysen blir derfor viet spesiell oppmerksomhet i rapporteringen.

Bedriftsmarkedet > Områder som blir påvirket	
Positiv påvirkning	Negativ påvirkning
1 Klima	1 Ressursutnyttelse og ressursikkerhet
2 Ressursutnyttelse og ressursikkerhet	2 Klima
3 Inkluderende, sunne økonomier	3 Avfall
Privatmarkedet > Områder som blir påvirket	
Positiv påvirkning	Negativ påvirkning
1 Bolig	1 Ressursutnyttelse og ressursikkerhet
2 Inkluderende, sunne økonomier	2 Klima
3 Arbeid	3 Inkluderende, sunne økonomier

Ansvarlige utlån

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

15 LIV PÅ LAND

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

Å gi lån til personkunder og bedriftskunder er bankens kjernevirksomhet. Ansvarlige utlån har vært en viktig del av vårt samfunnsoppdrag i 175 år, og i dag er det hovedsatsingen i vårt bærekraftsarbeid.

Privatmarked (PM)

PM jobber med løsninger som bidrar til at kundene tar mer bærekraftige valg, primært ved å forbruke mindre, ha mindre usikret kreditt og god kontroll på egen økonomi. Banken gjennomførte i 2020 en påvirkningsanalyse gjennom UNEP FI (se side 83, som er publisert på våre hjemmesider). Analysen viste at bolig er det bærekraftstemaet der PM har størst positiv og negativ påvirkning. Bolig vies derfor spesiell oppmerksomhet i dette kapitlet. PMS langsiktige ambisjoner mot 2050 er at:

- 40 prosent av boligene i utlånsporteføljen bygget før 2012 (TEK 10) er oppgradert og har blitt 30 prosent mer energieffektive.
- 80 prosent av nybygg i utlånsporteføljen er innenfor EUs definisjon av nye bygg slik det er formulert i klassifiserings-systemet (taksonomien).

Bedriftsmarked (BM)

I påvirkningsanalysen ble ressursutnyttelse og klima identifisert som de områdene der bedriftsmarkedet potensielt kan ha negativ påvirkning gjennom sine utlån. BM har satt mål for begge områder. Vi skal tilby grønne produkter som stimulerer til omstilling, og vi skal integrere bærekraft som del av kreditt- og kundeetableringsprosessen. BM har siden 2019 offentliggjort klimagassutslipp knyttet til vår utlånsportefølje, og BMs langsiktige ambisjon mot 2050 er at:

- Banken skal arbeide for at utlånsporteføljen på bedrifts-markedet er i tråd med Parisavtalen og Norges klimalov. Det innebærer å gjøre vårt til at den globale temperaturøkningen ikke overstiger to grader og bidra til at Norge reduserer utslippene med minst 40 prosent fram til 2030.
- BMs utlånsportefølje skal være nærmest helt klimanøytral i 2050.

Privatmarked – Hva fikk vi til i 2020?

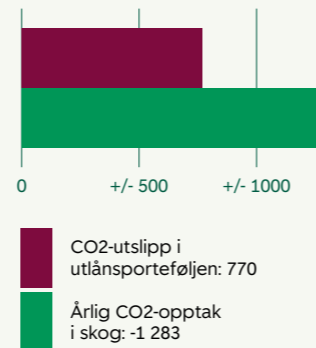
PM fikk flere tusen koronarelaterte henvendelser etter nedstengingen i mars. For å tilpasse produktene våre og finne individuelle løsninger for den enkelte kunde opprettet banken flere digitale løsninger for å forenkle søknadsprosessene. Mange personkunder benyttet seg av tilbudet om avdragsfrihet. Det har vært begrenset behov for å forlenge avdragsutsettelsene fra mars og april, noe som indikerer at kundene har vært dyktige til å tilpasse seg situasjonen. Banken vil imidlertid fortsette å følge opp kundene tidlig dersom de har behov for bistand.

Aktsomhetsvurderinger og kredittvurderinger

PM gjør vurderinger i alle nye kundeetableringer i tråd med gjeldende compliancekrav. For å motvirke hvitvasking og terrorfinansiering fastslår vi kundens identitet og hvor kundens midler kommer fra. Målet er at dette skal være 100 prosent korrekt. Det er neglisjerbare avvik fra målet. Arbeidet med å ha korrekt identitet på alle eksisterende kunder fortsatte i 2020. Les mer i kapitlet om økonomisk kriminalitet, side 92. PM fokuserer på å gjøre gode kredittvurderinger. Det gjør at antall misligholdte lån (PD) generelt er lavt og har vært synkende de siste årene. I 2020 var målet på 1,07 prosent, og i løpet av året varierte PD mellom 0,75 og 0,67 prosent.

Klimapåvirkning av BM-porteføljen

(1000 tonn CO₂-ekvivalenter per år):

Dersom vi ser årlig karbonopptak i skog opp mot årlig karbonutslipp i resterende portefølje, har bankens BM-porteføljen et netto positivt karbonavtrykk. Se ytterligere analyse og forklaring i vedlegget "Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen".

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer:

Strategi for samfunnsansvar og bærekraft, Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft, Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for personmarkedet, Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet, Retningslinjer for utlån og investeringer i kraft- og energiproduksjon, Overordnede retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft – natur, landbruk og miljø, Overordnede retningslinjer for arbeidstaker- og menneskerettigheter.

Ansvarlig for området:

Konserndirektør personmarkedet (PM), Konserndirektør bedriftsmarkedet (BM)

Mål for området:

(utdrag av mest vesentlige mål)

PMS ambisjoner mot 2030:

- PM skal ha gode boliglånsprodukter som gjør at kundene oppgraderer gamle boliger og slik slipper ut mindre CO₂. Vi skal også ha attraktive produkter for nye lavenergihus.

PMS øvrige mål for nåværende strategiperiode (ut 2021):

- PM skal øke antall Grønne boliglån til det dobbelte, til 50 mill kroner.
- PM skal øke antallet solgte Grønne billån med 50 prosent.
- 32,5 prosent av kundene skal ha buffersparing (kort sparing).
- 13,5 prosent av kundene skal ha spareavtaler (lang sparing).
- PM skal redusere antall flexilån sett opp mot nedbetalingslån i porteføljen.
- PM bidrar til å utvikle en «Grønn bankpakke.» Denne skal øke kundenes kompetanse og innsikt og tilby et bredere spekter av grønne produkter.
- PM vil jobbe for å fastslå CO₂-avtrykket i boligporteføljen. God innsikt i dette vil gå hånd i hånd med insentiver og produkter for å bidra til at eldre boliger "gjøres grønnere." Arbeidet vil følge EUs taksonomi fra 1. januar 2022.

Vår BM-utlånsportefølje skal være nærmest helt klimanøytral i 2050

BMs langsiktige mål for utlånsporteføljen innen næringseiendom mot 2030:

- Minst 50 prosent av næringsbygg i vår portefølje skal være grønne iht. vårt grønne rammeverk (vedtas Q1/2021) i 2030.

BMs kortsiktig mål for delporteføljer utlån innen utgangen av 2025 mot baseline 31.12.2020:

Næringseiendom (eiendom utleie):

- 20 prosent økning i andel av nærings-eiendom som er definert som grønne i EUs taksonomi.
- 20 prosent økning i andel av nærings-eiendom som defineres som grønne i vårt grønne rammeverk.
- Minst halvparten av alle nye lån skal gis til bygg som er grønne iht. vårt rammeverk.

Byggeprosjekter (bolig eller næringsbygg)

- En økende andel nybygg årlig skal være i tråd med EUs taksonomi.

Energi:

Øke utlån innen fornybar energi med 10 prosent årlig. Dette gjelder småskala vannprosjekter, solenergi og bergvarme.

GRI-indikatorer: F7, F8, F10,F11

Opplæring: 404-2, 404-3

SDG: 8.10, 9.4, 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a, 15.b 16.4

GC: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9

UNEP FI: 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 6.1

Miljøfyrtårn: 2065, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072

Produkter med sosial profil:

- Restart – 31 MNOK (21 lån)
- Depositumlån ung/LOfavør depositumlån ung 2,5 MNOK (175 lån)
- Boliglån ung/LOfavør boliglån ung 27 718,9 mrd. (14 331 lån)
- Førstehjemslån og LOfavør førstehjemslån 3 763,7 mrd. (1 739 lån)
- Lån lønnsgarantifondet LO 0,6 MNOK (16 lån)
- LOfavør konfliktlån 50 000 (1 lån)

Produkter og aktiviteter med sosial profil

En vesentlig del av arbeidet med ansvarlig utlån er å minske usikret kreditt. Boliglånskundene reduserte sin usikrede gjeld med omkring 14 prosent fra 2019 til 2020.

I tillegg til ordinære boliglån har banken en rekke produkter og tjenester med sosial profil og økonomiske fordeler. Disse rettes hovedsakelig mot de unge for å lette deres inngang til boligmarkedet. I 2020 utgjorde disse produktene og tjenestene 31,7 milliarder, noe som er 27,3 prosent av totalt utlånsvolum.

Boliglånsforskriften har en rekke krav til lån, eksempelvis til kundenes betjeningsevne, gjeldsgrad og belåningsgrad. Samtidig gjør forskriften det mulig å ha en fleksibel kvote på antall kunder som kan bryte med enkeltkravene i forskriften.

I kvoten prioriterer PM unge førstegangskjøpere som vil inn på boligmarkedet. I 2020 har vi økt andelen unge som er prioritert på kvoten. I snitt ble 43 prosent av kvoten brukt til unge mellom 18 og 34 år.

PM ønsker at kundene skal ha en sunn økonomi og en god balanse mellom forbruk og gjeld. Nedenfor er våre mål for økt sparing og reduksjon av flexilån.

Mål for området og når det skal nås	PM's mål for økt sparing i nåværende strategiperiode (ut 2021):						
	<ul style="list-style-type: none"> • 32,5 % av kundene skal ha buffersparing (kort sparing). • 13,5 % av kundene skal ha spareavtaler (lang sparing). • Vi skal redusere antall flexilån sett opp mot nedbetalingslån i porteføljen. 						
Måleparameter	Prosentandel kunder som har kort sparing, buffersparing, lang sparing og spareavtaler						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tall ikke tilgjengelig</td> <td>Tall ikke tilgjengelig</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Buffersparing 30,8 % • Spareavtaler 12,1 % • Flexilån redusert med 4 % </td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	2020	Tall ikke tilgjengelig	Tall ikke tilgjengelig	<ul style="list-style-type: none"> • Buffersparing 30,8 % • Spareavtaler 12,1 % • Flexilån redusert med 4 %
2018	2019	2020					
Tall ikke tilgjengelig	Tall ikke tilgjengelig	<ul style="list-style-type: none"> • Buffersparing 30,8 % • Spareavtaler 12,1 % • Flexilån redusert med 4 % 					
Måloppnåelse							

Produkter og aktiviteter med miljømessig gevinst

Banken tilbyr Grønt boliglån til miljøvennlige og energibesparende tiltak i nye og gamle boliger. Eksempler på tiltak kan være forbedring av varmeisolasjonen, skifte til vannbåren varme, installering av solcellepanel eller nybygg av passiv- eller plusshus. Lånet er på inntil 1 000 000 kroner og har en gunstigere rente enn vanlige boliglån. Produktet utgjorde 26 millioner kroner i 2020, målet er å øke volumet med 100 prosent, til 50 millioner, i 2021.

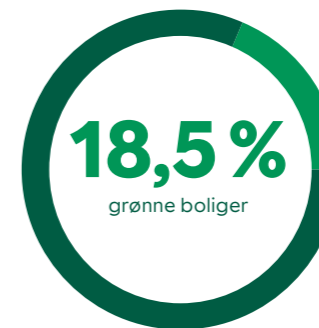
Mål for området og når det skal nås	PM skal øke antall Grønne boliglån til det dobbelte – til 50 MNOK i 2021						
Måleparameter	Volum i grønne boliglån						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>8,8 MNOK</td> <td>21,5 MNOK</td> <td>26 MNOK</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	2020	8,8 MNOK	21,5 MNOK	26 MNOK
2018	2019	2020					
8,8 MNOK	21,5 MNOK	26 MNOK					
Måloppnåelse							

Banken formidler også Grønt billån til elbiler. Lånet har en svært konkurransedyktig rente. Maks nedbetalingstid er på åtte år, men med raskere nedbetaling får kunden enda bedre betingelser. Lånet ble lansert i 2020, og så langt har banken solgt 40 grønne billån. Antallet solgte lån skal økes med minst 50 prosent til 60 grønne billån i 2021.

Mål for området og når det skal nås	PM skal øke antallet solgte Grønne billån med 50 % innen utgangen av 2021.						
Måleparameter	Antall grønne billån						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Produktet ikke lansert</td> <td>Produktet ikke lansert</td> <td>40</td> </tr> </tbody> </table>	2018	2019	2020	Produktet ikke lansert	Produktet ikke lansert	40
2018	2019	2020					
Produktet ikke lansert	Produktet ikke lansert	40					
Måloppnåelse							

PM jobber med å fastslå CO2-utslippet i boligporteføljen. Dette er et krevende arbeid og er beskrevet mer detaljert i vedlegget til dette kapitlet. Ut fra definisjonen og metodikken som foreløpig er lagt til grunn, er 18,5 prosent av boligene i PMs totale portefølje grønne. Metoden er sett opp mot EUs klassifiseringsystem for bærekraftige aktiviteter (taksonomi), men er ikke i tråd med den, da denne ikke er ferdig utarbeidet.

21,8 mrd. grønne boliger
96,2 mrd. resterende boliger

BM – Hva fikk vi til i 2020?

I 2020 har BM prioritert å bistå bedriftskundene med å takle økonomiske utfordringer i kjølvannet av koronatiltakene. Hovedfokus for oss har vært å hjelpe kundene med å finne tilpassede løsninger, sette oss inn i ordningene bankene ble satt til å forvalte, samt utarbeide de nye produktene likviditetslån med statsgaranti og vekstgarantiordningen.

En del av bankens kunder falt utenfor ordningen med likviditetslån. For dem utarbeidet vi et tilpasset produkt, et beredskapslån. Dette ble tilbudt kunder banken mener har solid drift og overlevelsessevne, men som ikke kom innenfor kriteriene for likviditetslånene. I tillegg har mange av kundene våre fått avdragsfrihet på grunn av likviditetsutfordringer i koronaperioden. Se en oversikt over produkter med sosial profil lenger ut i kapitlet.

For å fremme gjenbruk og sirkulærøkonomi har PM over flere år vært med å arrangere bytte-dager av idrettsutstyr, se avsnittet om bankens samfunnsrolle, side 69.

Banken gir ikke lån til:

- Fossil energi, hverken kull, olje eller gass.
- Kjernekraft
- Gruvedrift
- Bruk av tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, og/eller som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger.
- Storskala damprosjekter.
- Vindkraft på land.
- Virksomheter som driver lobbyvirksomhet rettet mot å svekke en nødvendig omstilling til et lavutslippssamfunn i tråd med Norges mål gjennom Klimaloven og verdens mål gjennom Parisavtalen.
- Virksomheter som på noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring, transport av, eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen, herunder klase-, atom og kjemiske og biologiske våpen, samt antipersonellminer.
- Produksjon av tobakksprodukter eller komponenter eksplisitt beregnet på slike produkter.
- Produksjon av pornografisk material.

EU har seks miljømål, ett av dem er "vern og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer". Dette er derfor et av kriteriene i EUs klassifiseringssystem for bærekraftige aktiviteter (taksonomien). Vi har analysert om bærekraftsvurderingene våre ivaretar kriteriene, og det er funnet god korrelasjon for de største bransjene, nærings-eiendom, jordbruk og skog. I 2021 vil vi sørge for at bærekraftsvurderingene er enda tettere på taksonomiens krav på dette området og på den måten styrke naturrisikokravene i kredittvurderingene.

Aktsomhetsvurderinger og kredittvurderinger

Bærekraft er et tema vi tar opp i kundeetableringsprosessen, og vi vurderer nye kunder opp mot våre *Retningslinjer for samsfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet*. Hovedfokus er imidlertid rettet mot å inkludere bærekraft som en del av kredittprosessen.

Bankens to største bransjer er nærings-eiendom og landbruk. BM har i 2020 hatt dialog med kundene om bærekraft i tilnærmet alle saker om kredittinnvilgelse. Vi har også gjennomført grundige bærekraftsanalyser i rundt 550 lånesaker, dette utgjør om lag 35 prosent av alle lånesaker over én million kroner. Analysene er en del av kredittvurderingen og kan i ytterste konsekvens føre til at lån ikke blir innvilget. Det skjedde i to saker i 2019 og tre saker i 2020. Den ene saken i 2020 dreide seg om forurensing, den andre var knyttet til manglende etterlevelse av arbeidstakerrettigheter for utenlandske arbeidere og den tredje handlet om risiko for hvitvasking og reelle rettighetshavere.

Bærekraftsanalysene er bransjespesifikke og adresserer aktuelle risikoer og muligheter innen den aktuelle bransjen. Innen nærings-eiendom kartlegger vi for eksempel:

- Miljøsertifiseringer.
- Tiltak for å redusere klimagassutslipp og/eller redusere energiforbruket.
- Energimerking.
- Om bransjens egne klimamål er kjent for kunden.
- Klimarisiko.
- Sertifisering av byggematerialer.

Innen landbruk kartlegger vi:

- At KSL-standardene følges.
- Tiltak for å redusere klimagassutslipp eller redusere energiforbruket.
- Om bransjens egne klimamål er kjent for kunden, og om det er gjort tiltak.
- Klimarisiko.
- Dyrevelferd.

Finansbransjen har mye fokus på klimarisiko. Fokuset på klimarisiko må ikke gå på bekostning av fokuset på ivaretagelse av natur og miljø. Også i kredittsaker. Banken har inkludert spørsmål om natur og økosystemer i sine bærekraftsvurderinger. Helt konkret spør vi i alle bransjer om kunden har vurdert "hvordan virksomheten, aktiviteten eller prosjektet påvirker sårbare økosystemer." Det kan for eksempel være bygging på våtmark, myr eller i vernede områder. I landbrukssaker spør vi om gjødselsbruk og lagringskapasitet for gjødsel. Innen nærings-eiendom spør vi om bruk av sertifiserte byggematerialer. Liten bevissthet rundt natur og miljø kan i ytterste konsekvens medføre at kreditt ikke blir innvilget.

Nettopp det å bevisstgjøre både kunderådgiverne og kundene våre har vært et hovedfokus i 2020.

Produkter og aktivitet med sosial profil

Banken har en rekke produkter til bedriftsmarkedskunder med en sosial profil. I forbindelse med koronapandemien har vi innvilget følgende lån:

Vi vurderer også risiko for negativ påvirkning på menneske- og arbeidstakerrettigheter i kredittsaker. Vurderingen er bransjespesifikk og avhenger av hvilke tema som har høy risiko innen den aktuelle bransjen. Bevissthet rundt risiko i egen bransje er viktig for å motvirke en mulig negativ påvirkning. Vi etterspør både bevissthet og retningslinjer, eksempelvis mot sosial dumping. Manglende bevissthet har i ytterste konsekvens ført til at kunden blir nektet kreditt.

Produkter og aktiviteter med miljømessig gevinst

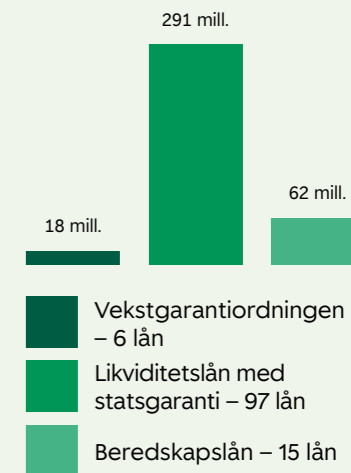
Vi har oppgitt totale klimagassutslipp i vår BM-portefølje i vedlegg til dette kapitlet. Vi har satt konkrete mål for de viktigste bransjene, samt vitenskapsbaserte mål for hele utlånsporteføljen, se vedlegg. Dette er for å gjøre utlånsporteføljen grønnere, men hovedutfordringen er tilgang på data. Banken ønsker å tilby grønne produkter som stimulerer til bærekraftig omstilling. Gjennom vårt grønne landbrukslån har vi i 2020 finansiert bygging av 15 solcelleanlegg på gårdsbruk for til sammen 3,6 millioner kroner. Dette tilsvarer omkring 212 tonn i årlig spart CO2-utslipp. I løpet av 2021 ønsker vi å lansere et grønt produkt til energieffektiviserings tiltak for næringsbygg.

SpareBank 1 Østlandets portefølje innen kraft og energiproduksjon utgjør cirka 2 prosent av total utlånsportefølje. SpareBank 1 Østlandet låner hovedsakelig ut penger til småskala vannkraftprosjekter, de fleste er i vår markedsregion. Vi låner ikke ut penger til fossil energi, gruvedrift, vindkraft eller storskala damprosjekter. Vi har lave klimagassutslipp i energiporteføljen, både på grunn av porteføljens størrelse og fordi vi kun låner ut til mindre vannkraftprosjekter.

Banken har i 2020 gått inn i to næringslivsklynger i vår region som jobber med løsninger for klima og ressursutnyttelse:

- NCE Heidner Biocluster, Norges ledende næringsklynge for grønn bioøkonomi og bærekraftig matproduksjon.
- Norwegian Wood Cluster, en næringsklynge i verdikjeden skog, industri og bygg som skal utvikles til en internasjonalt ledende næringsklynge for industrielt, bærekraftig trebyggeri.

Mål for området og når det skal nås	BM: Minst 50 prosent av næringsbygg i vår portefølje skal være grønne iht. vårt produktammeverk (vedtas Q1/2021) i 2030.		
Måleparameter	Andel næringsbygg som er grønne iht. vårt produktammeverk, målt i utlånsvolum.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Prosjekt ikke startet	Prosjekt ikke startet	15,5 %
Mål for området og når det skal nås	BM skal innhente energiattest, hvor det er tilgjengelig, for all nærings-eiendom med belåning over 10 millioner innen utgangen av 2021.		
Måleparameter	Andel kunder med belåning over 10 millioner kroner som det er innhentet energiattest for.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Prosjekt ikke startet	Prosjekt ikke startet	24 %

212 tonn CO2
spart hvert år

Bærekraftig finans

Antall tildelt kurs	785
Antall gjennomførte kurs	691
Antall ikke-gjennomførte kurs	84
Medarbeidere i permisjon/sykmeldte	10
Fullføringsprosent	89 %

Digitalt bærekraftverksted

Antall tildelt kurs	131
Antall gjennomførte kurs	116
Antall ikke-gjennomførte kurs	15
Medarbeidere i permisjon/sykmeldte og sluttet	7
Fullføringsprosent	93 %

Hva gjenstår i strategiperioden og i lengre perspektiv?

Påvirkningsanalysen for PM peker på at banken må ha mer fokus på ressurseffektivitet.

For BM blir hovedfokuset i strategiperioden å klassifisere porteføljen i henhold til EUs klassifikasjonssystem, og å redusere klimagassutslippene i porteføljen. BM må bruke både nye produkter, rådgivning og ESG-vurderinger for å oppnå ønsket omstilling hos kundene. Vi må:

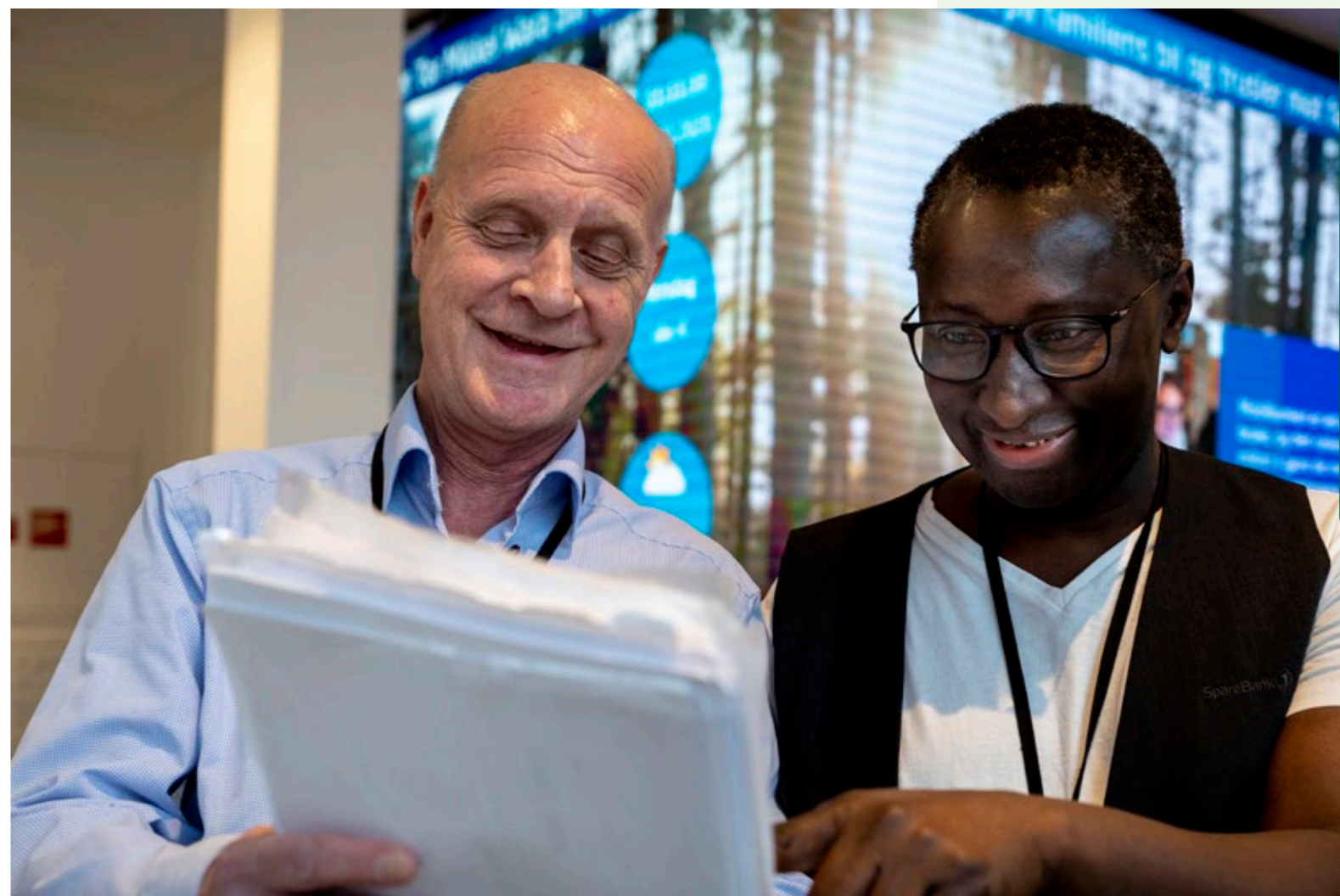
- Øke kompetansen hos rådgivere og hos kundene.
- Bevisstgjøre kundene i deres valg.
- Leverer produkter og tjenester som bidrar til at kundene blir mer bærekraftige.
- Påvirkningsanalysen peker spesifikt på utslipp av drivhusgasser knyttet til bolig og kjøretøy, og derfor vil banken stimulere kundene til å bygge og oppgradere boliger slik at de kan få Grønt boliglån. I tillegg oppfordres kundene i enda større grad til å satse på null-utslippsbiler.

Opplæring

Tiltak for alle rådgiverne i PM og BM i 2020:

- Obligatorisk kurs: «Bærekraftig finans», et grunnkurs.
- Alle avdelinger har deltatt i Arbeidslivets klimauke som inneholder en rekke foredrag og andre lærerike aktiviteter med klima og klimarisiko som tema.
- Alle ansatte får tildelt korte e-postlæringer om spesifikke bærekraftstema.
- Alle avdelinger gjennomfører bankens etikkuke med dilemma-trening.
- Alle nyansatte deltar på en forelesning med dilemmatrening om bærekraft som en del av nyansattdagene.
- Alle ansatte som ikke hadde gjennomført grunnleggende bærekraftsverksted innen sommeren 2020, fikk tildelt digitalt kurs. I tillegg må alle nyansatte gjennomføre kurset.
- BM: Det er gjennomført en foredragsrekke med alle temaene som berøres i vår bærekraftsvurdering. Temaene har eksempelvis vært klimarisiko, naturrisiko, energieffektivitet, bransjespesifikke klimamål og sosial dumping i landbruk og eiendomssektoren.

Banken tilrettelegger også for at alle finansrådgivere sertifiseres på fagområdene sparing og plassering, skadeforsikring, kreditt og personforsikring.

Kunderådgiverne Per Sæbø og Malick Ceesay. Oslo.

Risiko og muligheter rundt ansvarlige utlån**Privatmarked**

Det ligger en stor mulighet i å stimulere til mer bærekraftig forbruk. Sirkulærøkonomiske temaer som gjenbruk og reparasjoner i stedet for å kaste og kjøpe nytt, kan føre til lavere forbruk og mer sparing. Dette går hånd i hånd med en god personøkonomi.

På risikosiden må arbeidet med mer bærekraftige privatboliger balanseres opp mot flere hensyn. Bankens boligportefølje er relativt gammel, bygget før 2012. Det er mer miljøvennlig å oppgradere eksisterende boliger i stedet for å rive og bygge nytt, og derfor er det viktig å stimulere kundene til dette.

Det er også krevende å finne gode produkter som i tilstrekkelig grad stimulerer til bærekraftig omstilling og samtidig er lønnsomme for banken.

Bedriftsmarked

Det er relativt lav klimarisiko i vår utlånsportefølje, spesielt fordi den er fossilfri. Allikevel må vi sørge for å ha en utlånsportefølje som stadig blir grønnere og unngå "stranded assets". utfordringen blir å bruke EUs definisjon (taksonomi), som er svært detaljert på enkelte kriterier, og samtidig streng på hva som defineres som grønt. Men samtidig ligger det store muligheter for banken i dette, fordi alle bransjene vi i dag låner ut penger til, også har en naturlig plass i et 2050-lavutslippssamfunn.

Vedlegg:

Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen. Ansvarlige utlån i likviditetsforvaltningen.

Arbeid mot økonomisk kriminalitet

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

Økonomisk kriminalitet er et samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner, næringslivet og økonomien. SpareBank 1 Østlandet har i likhet med andre banker lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Banken har også omfattende tiltak for å forebygge og avdekke annen økonomisk kriminalitet, spesielt digitale bedragerier. Kundene spesielt og samfunnet generelt skal ha tillit til at banken jobber aktivt på dette området.

Kriminaliteten som rammer finanssektoren, øker, og den blir stadig mer kompleks og sammensatt. Bankens innsats for å forebygge og avdekke kriminalitet er derfor viktig både i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Banken har hensiktsmessige rutiner, god opplæring og kompetente ansatte for å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet. Dette arbeidet knyttes opp mot bærekraftsmål 16, delmål 16.4 om å redusere ulovlige finansstrømmer samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet.

Hva fikk vi til i 2020?

Banken har i 2020 hatt omfattende fokus på internkontroll og internrevisjon innen anti-hvitvasking og etterlevelse av regelverk. Dette har medført forbedrede arbeidsprosesser og rutiner. Banken har blant annet tatt i bruk ny teknologi i arbeidet med å identifisere mistenkelige forhold. De elektroniske overvåkings-systemene ble utvidet med forbedrede automatiske analyser ved bruk av maskinlæring.

Bemanningen innen arbeidet med økonomisk kriminalitet er styrket. I 2020 ble totalt 22 950 transaksjoner identifisert for videre kontroll av bankens transaksjonsovervåking. Etter at bankens spesialister har undersøkt området, ble 374 saker rapportert til enheten for finansiell etterretning (EFE) i Økokrim. Det er ikke avdekket brudd på bankens retningslinjer i noen av disse sakene.

Personvern og GDPR

Våre kunder skal ha tillit til at deres personopplysninger er trygge hos oss. Vi behandler alle personopplysninger i tråd med gjeldende lovkrav og GDPR, EUs forordning for personvern, som ble innført i Norge i 2018. Innen personvern og IKT-sikkerhet benytter vi et styringssystem for informasjonssikkerhet (ISMS) som er i henhold til ISO/IEC 27001.

Vi gjennomfører regelmessige internrevisjoner knyttet til temaer innen personvern og GDPR. I tillegg gjennomføres interne compliancekontroller av personvernkrav og krav til intern

22 950

Transaksjoner identifisert for videre kontroll

374

Saker rapportert til Økokrim

Det er ikke avdekket brudd på bankens retningslinjer i noen av disse sakene.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer: Styringsdokument for å etterleve regelverket for hvitvasking (AHV), Policy for anti-korrupsjon, Policy for personvern, Sikkerhetsstrategi.

Ansvarlig for området: Konserndirektør forretningsdrift, hvitvaskingsansvarlig. Personvernombud. Konserndirektør HR og juridisk.

Mål for området:

Vi fokuserer på å være en trygg bankforbindelse der 100 prosent av de nye kundeetableringene er korrekt utført, at eksisterende kunder er korrekt dokumentert og at vi kjenner til hvor kundens midler kommer fra for å forhindre hvitvasking og/eller terrorfinansiering gjennom vår bank.

GRI-indikatorer: 205-1, 205-2, 205-3, 418-1, SB1Ø-1
Opplæring: 404-2, 404-3
SDG: 16.4
GC: 2, 10
UNEP FI: 5.1

Opplæring

Banken har arbeidet med opplæring og holdnings-skapende arbeid blant alle ledere og ansatte. Alle bankens medarbeidere gjennomførte i perioden 2019 til 2020 obligatorisk opplæring i henhold til lovgivningen. Opplæringen var tilpasset den enkelte medarbeiders rolle og funksjon i organisasjonen. Opplæringen omfattet også styrets medlemmer.

I 2020 gjennomførte banken en etikkuke (uke 19 og 42) hvor temaet var anti-korrupsjon med fokus på foredrag og dilemma-trening.

personverndokumentasjon. Personvernombudet utarbeider rapporter til styret hvert kvartal. Videre har vi interne systemer som registrerer avvik, herunder klager innen personvernområdet.

Det har i 2020 blitt registrert totalt 38 avvik på personvernområdet. De fleste er feilforsendelser eller svikt i tilgangsstyring slik at kunders personopplysninger er sendt til eller på annen måte gjort tilgjengelig for feil personer. Ni av sakene er meldt videre til Datatilsynet.

I løpet av 2020 er det ikke mottatt pålegg eller sanksjoner fra Datatilsynet eller andre myndighetsorganer på personvernområdet.

Hva gjenstår i strategi-perioden og i lengre perspektiv?

Banken vil øke satsingen på å avdekke og forebygge digitale bedragerier. Blant annet vil vi investere i et nytt system for anti-svindel.

Risiko og muligheter

Risikoen ved ikke å ha nok fokus på dette området er å bryte compliancekrav og miste kredibilitet hos kunder og i samfunnet for øvrig.

Den positive effekten av å ha fokus på økonomisk kriminalitet er at det bygger tillit til banken og til norsk finansbransje, og det opprettholder et velfungerende økonomisk system.

Finansrådgiver Nicole Iregens Martinez. Oslo.

Etikk og antikorrupsjon

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

Korrupsjon er en form for økonomisk kriminalitet som rammer både enkeltpersoner og næringslivet. Konsernets medarbeidere og styremedlemmer skal kjennetegnes ved høy etisk standard gjennom å være kompetente, tillitvekkende, ærlige og redelige. Vi aksepterer ingen form for handlinger som kan oppfattes som bestikkelser, korrupsjon eller forsøk på å påvirke saksbehandling på en utilbørlig måte. Vår adferd og våre beslutninger skal bygge opp under bankens strategi og målsettinger for samfunnsansvar og bærekraft.

Hva fikk vi til i 2020?

SpareBank 1 Østlandet har generelt hatt høyt fokus på etikk og antikorrupsjon gjennom 2020. Oppmerksomheten har særlig vært rettet mot innføringen av ny antikorrupsjonspolicy. Banken har i løpet av 2020 etablert et eget etisk råd som ledes av konserndirektør HR og juridisk. Rådet skal drøfte prinsipielle og overordnede etiske problemstillinger. I tillegg kan rådet gi anbefalinger i enkeltsaker av etisk karakter som kan skade kundenes tillit eller bankens omdømme. Rådet kan også gi uttalelser og anbefalinger om forhold som ønskes vurdert til konserndirektør HR og juridisk, konsernledergruppen eller andre.

Det er etablert systemer og rutiner for å registrere og følge opp eventuelle avvik. I tillegg blir det gjennomført regelmessige compliancekontroller, og personvernombudet utarbeider hvert kvartal rapporter til styret.

Det utarbeides årlige rapporter til styret om praktiseringen av *Etiske retningslinjer* og *Policy for antikorrupsjon*.

Bankens vurdering er at resultatene innenfor området oppfyller de målene som er satt, uten avvik på vesentlige punkter. Det er ikke avdekket klanderverdige tilfeller knyttet til etikk og antikorrupsjon i 2020.

I januar 2020 etablerte vi en kanal for eksterne varsler på bankens nettsider. Her kan ulike eksterne interessenter varsle om kritikkverdige forhold ved bankens virksomhet. Eksterne varslere kan for eksempel være leverandører, samarbeidspartnere, offentlige aktører, organisasjoner og personer som ikke er ansatt i SpareBank 1 Østlandet. Banken har egne rutiner for hvordan varsler håndteres, slik at meldingene blir ivarettatt på en trygg og forutsigbar måte. Våre rutiner for ekstern varsling er offentliggjort på bankens hjemmeside. Banken har mottatt ett eksternt varsel i løpet av 2020. Varselet knytter seg til ett av bankens datterselskaper og gjelder samhandlingen mellom dette selskapet og en samarbeidspartner. Varslet er håndtert i henhold til bankens rutine for oppfølging av eksterne varsler.

Den eksterne varslingskanalen gjelder ikke for kundeklager, til dette har banken en egen kanal på nettsidene. Se mer informasjon om kundeklager i kapitlet Virksomhetsredegjørelse.

Vi har også en egen kanal for interne varsler. Denne er lett tilgjengelig via bankens intranett. Styret har vedtatt retningslinjer for varsling som skal bidra til å beskytte eventuelle varslere. Det er

Det er ikke avdekket klanderverdige tilfeller knyttet til etikk og antikorrupsjon i 2020.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer:
Etiske retningslinjer, Policy for anti-korrupsjon, Retningslinjer for å identifisere og motvirke interessekonflikter, Program for bankens arbeid mot korrupsjon og bestikkelser.

Ansvarlig for området:
Konserndirektør HR og juridisk.

Mål for området:
Banken har en lang rekke mål for arbeidet med anti-korrupsjon. To sentrale mål er *Ansatte i SpareBank 1 Østlandet skal ha god kjennskap til bankens Etiske retningslinjer og SpareBank 1 Østlandet skal unngå habilitetsproblemer eller interessekonflikter i kredittsaksbehandling.*

GRI-indikatorer:
102-16, 205-1, 205-2, 205-3
Opplæring: 404-2, 404-3
SDG: 16.5
GC: 2, 10
UNEP FI: 5.1, 5.2

Opplæring:

Alle medarbeidere hadde opplæring i Etikkuka 2020 i form av e-læring, eksterne foredrag, refleksjonsoppgaver og case og ved innføring av nye kontrolltiltak.

lagt til rette for anonym varsling med eksternt varslingsmottak. Varsler som mottas, blir kvalitetssikret og vurdert før de videresendes til konsernets varslingsgruppe. Den består av konserndirektør for risikostyring og compliance, juridisk direktør og konserndirektør for HR og juridisk. Det har ikke vært interne varsler i banken i 2020.

Hva gjenstår i strategiperioden og i et lengre perspektiv?

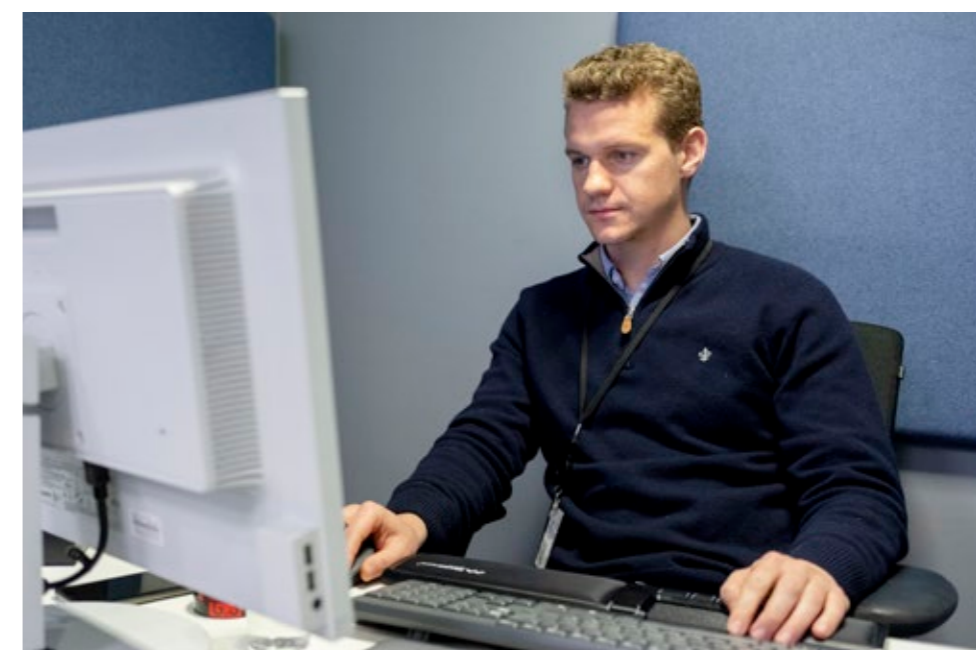
Det er ingen vesentlige gap i forhold til fastsatte mål. Banken vil imidlertid kontinuerlig arbeide for å forbedre kompetanse, arbeidsprosesser, kontrolltiltak og etterlevelse av rutiner for å oppfylle selvpålagte og myndighetspålagte krav.

Risiko og muligheter

Finansbransjen utsettes kontinuerlig for nye trusler og mer sofistikerte svindel- og korrupsjonsmetoder. Gjennom tett samarbeid innen bransjen på nasjonalt nivå og innenfor SpareBank 1-alliansen, er det mulig å ha et robust kompetansemiljø og finne rom for nødvendige investeringer. Kontinuerlig arbeid med intern kultur og kontrollmiljø er et område som fortsatt vil ha meget høyt fokus.

Mål for området	Ansatte i SpareBank 1 Østlandet skal ha god kjennskap til bankens etiske retningslinjer.		
Måleparameter	Andelen ansatte som har bekreftet at de har gjennomgått og forstått Etiske retningslinjer, måles kvartalsvis. Målet er at minst 92 prosent bekrefter (sykefravær og turnover gjør at 100 prosent ikke er realistisk).		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Nytt fra 2019	✓ 95 %	✓ 97 %

Mål for området	SpareBank 1 Østlandet skal unngå habilitetsproblemer eller interessekonflikter i behandlingen av kredittsaker.		
Måleparameter	Antall kredittsaker hvor det avdekkes brudd på habilitetsbestemmelser. Årlige kontroller. Målet er 0.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Nytt fra 2020	Nytt fra 2020	✓ 0

Kunderådgiver Tord Gunnar Fjeld på Hamar.

Krav til finansielle leverandører

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

15 LIV PÅ LAND

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

For SpareBank 1 Østlandet er finansielle leverandører i denne sammenheng begrenset til å handle om fondsløyper. Banken driver ikke egen fondsforvaltning, men tilbyr fond fra andre leverandører. I tillegg er banken medeier i ODIN, et felleseid datterselskap i SpareBank 1 Gruppen.

Fondssparing er et viktig spareprodukt for våre kunder. Fondene vi tilbyr, investerer i selskaper innen svært mange ulike sektorer både i Norge og globalt. Det er krevende for kundene å ha oversikt over selskapenes ansvarlighet og bærekraftsprestasjoner innen miljø, klima, menneske- og arbeidstakerrettigheter, økonomisk kriminalitet og virksomhetsstyring. Derfor er det stort fokus på feltet både fra sivilsamfunn og fra finansnæringen selv. Gjennom årlig kartlegging i SpareBank 1-alliansen bidrar vi på en effektiv måte til at flere spare- og investeringskroner allokteres inn mot selskaper som har fokus på ESG (forkortelse for environmental, social, governance. Begrepet ESG brukes i likhet med begrepet bærekraft).

Hva fikk vi til i 2020?

I 2020 gjennomførte vi etter samme metodikk som i 2019, en bærekraftsanalyse av alle fond som tilbys på SpareBank 1-alliansens plattform. Totalt 237 fond ble analysert av alliansens uavhengige partner. 73 prosent av fondene er innenfor de to beste interne ratingkategoriene. Hele 15 prosent av fondene har forbedret sin karakter i løpet av 2020. Med basis i bærekraftsanalysen er det i 2020 lansert en merkeordning i våre digitale flater, som gir kundene tilgang til ESG-informasjon for det enkelte verdipapirfond. Dette gjør i stor grad kundene i stand til å ta hensyn til egne bærekraftsprefranser ved sparing/investering i verdipapirfond gjennom oss.

ESG-status i det enkelte fond er implementert som en del av produktstyringsprosessen og den årlige produktrevisjonen. For 2020 medførte det at en håndfull verdipapirfond ble tatt ut av anbefalingslisten da de ikke oppfylte våre ESG-kriterier.

Banken har i 2020 lyktes med å påvirke et globalt aksjefond til å selge seg ut av selskap der leveranser til kontroversiell våpenindustri var en del av virksomheten.

Hva gjenstår i strategiperioden og i lengre perspektiv?

I forbindelse med ny strategi fra 2021 vil vi revidere våre retningslinjer slik at vi tar hensyn til EUs klassifiseringssystem for bærekraftige aktiviteter. Vi vil videreføre fondsanalysen som en integrert del av produktstyringsprosessen. Gjør vi negative funn, vil dette fortsatt følges opp overfor leverandør.

Vår målsetting om fysiske seminarer med bærekraft som tema er utsatt til 2021 grunnet koronasituasjonen.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer: Strategi for samfunnsansvar og bærekraft. Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Retningslinjer for distribusjon av verdipapirfond.

Ansvarlig for området: Leder kapitalmarked.

Mål for området: Vi gir kunden god informasjon om ESG-profilen i alle våre fond. 10 prosent av fondsplasseringene til våre kunder er i fond med en klar ESG-profil. Vi har hatt minst to kundearrangement om fondsplassering der ESG var tema.

GRI-indikatorer: FS10 og FS11
Opplæring: 404-2, 404-3
SDG: 8.10, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a, 15.b, 16.4, 16.5
GC: 1-2, 4-8
Miljøfyrtårn: 2065, 2069, 2070, 2071, 2072

Opplæring:

Alle AFR (autoriserte finansielle rådgivere) gjennomførte i 2020 kurset "Bærekraftig Finans" som inngikk som en del av oppdateringspensumet for AFR. Det ble også laget en e-læringsmodul om merkeordningen for ESG i forbindelse med lanseringen. Alle rådgivere i kapitalmarked gjennomførte denne modulen i 2020, og for øvrige AFR-rådgivere er den gjort obligatorisk innen primo 2021. I tillegg har alle ansatte gjennomført opplæring tilknyttet Etikkuka og deltatt på Arbeidslivets klimauke.

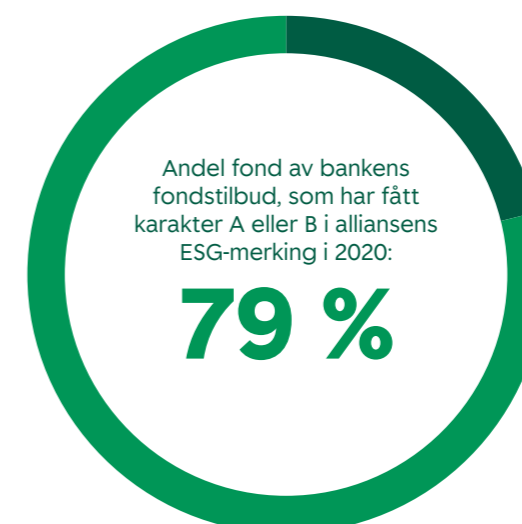
Risiko og muligheter

Etterspørselen etter fond med en tydelig bærekraftsprofil øker stadig. Det å tilby bærekraftige produkter som kundene vil ha, er derfor en mulighet for banken til å øke forretningsvolumet. Banken opplever at risikoen hovedsakelig knytter seg til å ikke levere fond med en tydelig nok bærekraftsprofil. Samtidig kan det knytte seg en finansiell risiko til prising av bærekraftige fond. Grønnvasking, eller mangel på gode nok data for å klassifisere noe som bærekraftig, opplever også bransjen som en risiko.

Mål for området	Andel fond med en klar ESG-profil skal være økende.		
Måleparameter	Andel fond av bankens fondstilbud, som har fått karakter A eller B i alliansens ESG-merking.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	✓ 70 %	✓ 79 %

Mål for området	10 % av fondsplasseringene til våre kunder er plassert i fond med en klar ESG-profil.		
Måleparameter	Prosentvis andel av kunder plassert i fond som har fått karakter A eller B i alliansens ESG-merking.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	✓ 74 %	✓ 89 %

Mål for området	En økende andel nysalg skal være i fond med en klar ESG-profil.		
Måleparameter	Prosentvis andel av nysalg i fond som har fått karakter A eller B i alliansens ESG-merking.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	✓ 80 %	✓ 85 %

Vedlegg: "Krav til andre leverandører", side 236. ODINs klimagassutslipp i sin fondsportefølje

Etisk markedsføring av produkter og tjenester

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

Det er viktig for banken å ha en etisk markedsføring som gjør tjenestene og produktene våre transparente og forståelige. Dette gjør vi for å sikre at kundene er godt informert og kan ta gode finansielle beslutninger i forhold til egen økonomi.

Gjennom fokus på etisk markedsføring søker banken å oppnå at tjenestene og produktene våre ikke blir markedsført som bærekraftig uten at de faktisk er det. Vi har fokus på å unngå grønnvasking, som er å framstille et produkt som klimavennlig uten å ha tilstrekkelig grunnlag for å hevde det.

Det vil alltid være et mål at vår kommunikasjon og markedsføring skal være mest mulig relevant og verdikende for kundene våre.

Banken har også stor påvirkningskraft når vi inngår sponsorater og andre samarbeidsavtaler. Derfor krever vi at alle vi inngår avtaler med, skal overholde våre forventninger og krav om bærekraftige produkter og løsninger.

Hva fikk vi til i 2020?

Det er i 2020 ikke rapportert om brudd på regelverk og retningslinjer for produkt- og tjenesteinformasjon og merking. Det er heller ikke rapportert om at forskrifter og/eller frivillige retningslinjer for markedsføring, inkludert reklame, promotering og sponsoring ikke er overholdt. I 2020 oppnådde vi følgende:

- Vi etablerte måling av merkevaren til SpareBank 1 Østlandet i forhold til bærekraft/samfunnsansvar.
- Alle våre sponsoravtaler ble fulgt opp i forhold til bærekraft.
- Vi evaluerte og målte aktivitetene våre slik at vi kontinuerlig sikret at vår markedskommunikasjon var relevant.
- Vi kvalitetssikret at våre innkjøp ble grundig sjekket opp mot bærekraft og at de fulgte bankens regler for innkjøp.
- Året ble preget av koronakrisen, og det mest vesentlige av vår kommunikasjon ble rettet mot å nå ut til våre kunder i privat- og bedriftsmarkedet med løsninger som kunne hjelpe dem gjennom de økonomiske utfordringene krisen medførte.

Hva gjenstår i strategiperioden og i lengre perspektiv?

- Revidere vår merkevare- og sponsorstrategi for å tydeliggjøre området.
- Signering av Grønnvaskingsplakaten.

Risiko og muligheter

Etisk markedsføring bidrar til å styrke vårt omdømme i det markedet vi skal betjene.

I vår tid vil det å være bærekraftig og samfunnsansvarlig i alt vi foretar oss, være viktig for merkevaren.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer:
Generelle retningslinjer for bærekraft og samfunnsansvar. Etiske retningslinjer. Merkevarestrategien.

Ansvarlig for området:
Markedssjef.

Mål for området:
2.2.29 Krav om bærekraft er innarbeidet i alle nye eller forlengede avtaler. 2.2.30 Vi gjør bærekraftsvurdering av alt innhold vi produserer og kommuniserer. 2.2.31 Vi har tydeliggjort bankens bærekraftsprofil.

GRI-indikatorer:
203-1, 417-2, 417-3
Opplæring: 404-2, 404-3
SDG: 8.3, 9.4, 12.6, 12.8, 13.3, 16.5
GC: 2

Opplæring

Alle som arbeider med markedsføringen i banken, har gjennomført bankens etikkuke.

Ved hele tiden å gjøre bærekraftige valg i handlingene og beslutningene våre vil vi framstå som en tydelig merkevare med fokus på bærekraft og samfunnsansvarlighet. Risikoen ved ikke å ta hensyn til bærekraft er stor, det kan blant annet medføre bøter, omdømmetap og lojalitetstap.

Mål for området	Vi har tydeliggjort bankens bærekraftsprofil slik at banken kan beholde posisjonen hos forbrukerne som den banken som oppleves mest bærekraftig.		
Måleparameter	Oppnådd resultat i Sustainable Brand Index innen vår bransje. Målet er at SpareBank 1-merkevaren er bransjevinner. Målet er felles for SpareBank 1-alliansen, vedtatt i 2019.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	✓ Oppnådd, bransjevinner	✓ Oppnådd, bransjevinner	✓ Oppnådd, bransjevinner

Analyse- og sponsorsjef Roald Stene og fagkonsulent Thomas Railton Ikdahl i markedsavdelingen i Oslo.

Det er meg det kommer an på.
Frank Buss

4 Redegjørelse og resultater

Informasjon om styret	102
4.1 Styrets årsberetning	103
4.2 Resultatregnskap	118
4.3 Utvidet resultat	118
4.4 Balanse	119
4.5 Endringer i egenkapital	120
4.6 Kontantstrømoppstilling	122
4.7 Noter	125
4.8 Egenerklæring og beretning	196
4.9 Datterselskaper – resultater	204
Vedlegg: Alternative resultatmål	208

Informasjon om styret

Siri J. Strømmevold

(f. 1961), styreleder, bosatt på Tynset.

Strømmevold er utdannet dataingeniør og har lang erfaring fra oljeindustrien, blant annet Mobil Expl., Statoil og Saga Petroleum. Hun er nå daglig leder av Tynset Bokhandel. Strømmevold ble valgt inn i styret i 2006. Styreleder siden 2012.

Nina Cecilie Lier

(f. 1972), styremedlem, nestleder, bosatt i Brumunddal.

Lier er utdannet siviløkonom og har blant annet jobbet i PriceWaterhouseCoopers og Oppland Sentralsykehus. Hun er nå økonomidirektør i Sykehuset Innlandet HF. Styremedlem siden 2010. Nestleder i styret siden 2016.

Hans-Christian Gabrielsen

(f. 1967), styremedlem, bosatt på Slemmestad.

Gabrielsen har fagbrev som prosessoperatør og utdannelse innen ledelse og organisasjon. Han har jobbet på Tofte Industrier og i Fellesforbundet. Nå er han leder av Landsorganisasjonen (LO) i Norge. Styremedlem siden 2016.

Tore Anstein Dobloug

(f. 1962), styremedlem, bosatt i Furnes.

Dobloug er cand.polit. fra Universitet i Oslo og har doktorgrad i økonomisk geografi fra Universitetet i Lund. Han har vært direktør i Energy Future Invest, finansdirektør i Hedmark Energi og jobbet som banksjef og finansdirektør i Sparebanken Hedmark. Nå er han direktør i Sparebankstiftelsen Hedmark. Styremedlem siden 2019.

Alexander Sandberg Lund

(f. 1969), styremedlem, bosatt i Oslo.

Lund er cand.jur. med utdannelse fra Universitetet i Oslo. Han har vært dommerfullmektig ved Trondenes sorenskriverembete, advokatfullmektig, advokat og partner i Wikborg Rein, Oslo. Nå er han partner/advokat i Advokatfirmaet CLP. Styremedlem siden 2019.

Espen Bjørklund Larsen

(f. 1976), styremedlem, bosatt i Elverum.

Larsen er høgskolekandidat i økonomi og administrasjon og har ett års fordypning i innovasjon i tillegg til Executive Master of Management (BI). Han har vært hovedtillitsvalgt i Finansforbundet i SpareBank 1 Østlandet siden 2007 og bankansattes representant i styret siden 2008.

Marit Jørgenrud

(f. 1965), styremedlem, bosatt i Oslo.

Jørgenrud har toppskolering Arbeidsrett AOF, ulike studier ved BI og Studentfagkurs Data fra Oslo Handelsgym. Hun har vært banksjef i Landsbanken Haugenstua, banksjef SpareBank 1 Storo og hatt ulike stillinger i SpareBank 1 Oslo Akershus. Hun har vært hovedtillitsvalgt i LO Finans Østlandet siden 2017 og ansattes representant i styret siden 2020.

Guro Nina Vestvik

(f. 1967), styremedlem, bosatt i Hamar.

Vestvik har en bachelor innen Business and Administration samt påbygning innen organisasjon og ledelse. Hun har arbeidet i Gjensidige, vært finanssjef i Moelven Industrier og prosjektleder for byregionprogrammet i Elverum-Regionen Næringsutvikling. Nå er hun byutvikler i Hamar kommune. Styremedlem siden 2016.

KAPITTEL 4.1

Styrets beretning

SpareBank 1 Østlandet opererer i et av landets mest interessante markedsområder – med god vekst i befolkning og bedriftsetableringer og gode framtidsutsikter. Banken har fornøyde kunder og opplever en sterk kundevekst. SpareBank 1 Østlandet oppnådde i 2020 et konsernresultat etter skatt på 1 608 mill. kroner, mot 1 928 mill. kroner i 2019. Egenkapitalavkastningen for 2020 ble 10,1 prosent, mot 12,8 prosent for 2019, og styret foreslår å betale ut 50 prosent av majoritetens andel av konsernresultatet i utbytte til eiere og kunder. Styret er godt fornøyd med konsernets leveranser og resultater i 2020.

Konsernets sammensetning og virksomhetsområde

SpareBank 1 Østlandet er Norges fjerde største regionsparebank og den største finansinstitusjonen med hovedsete i Innlandet.

Konsernet består av SpareBank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Innlandet AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Oslo AS (datterdatter), Youngstorget 5 AS og AS Vato, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Videre består konsernet av det 70,68 prosent eide holdingselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS, som igjen eier 100 prosent av aksjene i datterselskapet TheVIT AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet eier 12,40 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 18,00 prosent av SpareBank 1 Utvikling DA, 20,87 prosent av SpareBank 1 Kreditt AS, 9,99 prosent av BN Bank ASA, 20,00 prosent av SpareBank 1 Bank og Regnskap AS (tidligere SMB Lab AS), 18,74 prosent av SpareBank 1 Betaling AS og 14,78 prosent av SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS. Videre eier banken 22,45 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 15,15 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper resultatføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

SpareBank 1 Østlandet har hovedkontor på Hamar, og hjemmemarkedet består av fylkene Innlandet, Oslo og deler av Viken. SpareBank 1 Østlandet har til sammen 37 bankkontorer, hvor 23 er lokalisert i Innlandet, 5 i Oslo og 9 i Viken. Videre har SpareBank 1 Østlandet VIT AS med sine datterselskaper 12 avdelingskontorer, hvor 7 er lokalisert i Innlandet, 2 i Oslo og 3 i Viken.

Konsernet har som forretningside å være en totalleverandør av finansielle produkter og tjenester. Dette omfatter i tillegg til lån, innskudd, leasing og betalingsformidling, også de fleste spare- og

investeringstjenester, samt liv- og skadeforsikring, kredittkort og ulike innfordringstjenester gjennom felleseide selskaper i SpareBank 1-alliansen. I tillegg driver konsernet eiendomsmegling og regnskapsrelaterte tjenester.

Konsernet distribuerer sine produkter og tjenester i flere kanaler. Konsernet er tydelig til stede lokalt gjennom et betydelig kontornett hvor det tilbys personlig rådgivning. Konsernet har også et bredt tilbud i andre kanaler hvor kundene har tilgang til ulike tjenester gjennom en direktebank på telefon, chat og video, samt nettbank og mobile løsninger.

Konsernets utvikling

Bærekraft er en sterk samfunnstrend som utfordrer konsernet på mange områder, og SpareBank 1 Østlandet jobber for å integrere bærekraft i hele forretningsvirksomheten.

Konsernet hadde i 2020 en total utlånsvekst til person- og bedriftskunder på 7,0 prosent. Dette inkluderer lån overført til kredittforetakene. Veksten i utlån til personmarkedet var 9,1 prosent, mens veksten i utlån til bedriftsmarkedet var 1,3 prosent.

De viktigste kundegruppene er personkunder, små og mellomstore bedrifter, samt organisasjonsmarkedet hvor fagbevegelsen er spesielt viktig.

Endret kundeadfærd og økende automatisering av arbeidsprosesser skaper både muligheter til og forventninger om at bankens produkter og tjenester skal være tilgjengelige i alle kanaler. Banken gjør derfor, gjennom samarbeidet i SpareBank 1-alliansen og i egen organisasjon, betydelige investeringer for å utvikle framtidrettede systemløsninger for selvbetjening og effektiv og relevant kunderådgivning. Satsingen har vært ytterligere styrket gjennom 2020, og banken tilbyr bransjeledende digitale løsninger.

Konsernregnskap for 2020

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og styret bekrefter med dette at grunnlaget for fortsatt drift er til stede.

Tallene nedenfor er konserntall. Tall i parentes gjelder for 2019.

Konsernresultat etter skatt for 2020 ble 1 608 (1 928) mill. kroner, og egenkapitalavkastningen ble 10,1 (12,8) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i mill. kroner	2020	2019
Resultat etter skatt i morbanken	1 342	1 856
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-287	-582
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS - Konserntall	340	451
SpareBank 1 Boligkreditt AS	19	27
SpareBank 1 Næringskreditt AS	8	6
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	10	5
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS - Konserntall	12	7
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	126	118
SpareBank 1 Østlandet VIT AS - Konserntall	0	-7
SpareBank 1 Kreditt AS	3	16
SpareBank 1 Betaling AS	-2	3
BN Bank ASA	34	20
Youngstorget 5 AS	4	8
Øvrige konsernposter	0	1
Resultat etter skatt for konsernet	1 608	1 928

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 2 177 (2 166) mill. kroner. Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak på totalt 368 (333) mill. kroner. Samlede netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra kredittforetak ble 2 545 (2 499) mill. kroner. Bedrede utlånsmarginer og vekst i utlån bidro til en økning i samlede netto renteinntekter, mens lavere innskuddsmarginer trakk i motsatt retning. Samlede netto renteinntekter ble videre påvirket av at utlånsrentene i løpet av 2. kvartal ble satt ned tidligere enn innskuddsrentene og tidligere enn verdipapirinnlånene ble reprimert etter fallet i markedsrentene.

Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,51 (1,66) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble 1 441 (1 388) mill. kroner.

Tall i mill. kroner	2020	2019
Betalingsformidling	118	125
Fonds- og forsikringsprovisjon	233	201
Provisjon fra kredittforetak	368	333
Provisjonsinntekter fra kredittkort	58	61
Eiendomsmegling	340	332
Regnskapstjenester	185	185
Øvrige inntekter	140	151
Netto provisjons- og andre inntekter	1 441	1 388

Økningen i netto provisjons- og andre inntekter skyldes økte inntekter fra fonds- og forsikringsprovisjon, økte provisjonsinntekter fra kredittforetak og økte inntekter fra eiendomsMegling, mens reduserte inntekter fra betalingsformidling, reduserte provisjonsinntekter fra kredittkort og reduserte øvrige inntekter trakk i motsatt retning.

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultat-enhetene i konsernet vises det til note 4 «Segment-informasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 545 (735) mill. kroner.

Tall i mill. kroner	2020	2019
Utbytte fra aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	41	19
Resultatandeler fra tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	394	519
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	109	197
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	545	735

Utbytte på 41 (19) mill. kroner besto hovedsakelig av utbytte fra VN Norge AS på 28 (6) mill. kroner og utbytte fra Totens Sparebank på 11 (12) mill. kroner.

Resultatandeler fra tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet utgjorde 394 (519) mill. kroner.

Resultatandeler i mill. kroner	2020	2019
SpareBank 1 Gruppen AS	340	451
SpareBank 1 Boligkreditt AS	19	27
SpareBank 1 Næringskreditt AS	8	6
SpareBank 1 Kreditt AS	3	16
SpareBank 1 Betaling AS	-2	3
BN Bank ASA	34	20
Øvrige konsernposter	-7	-3
Resultatandeler fra tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	394	519

Reduksjonen på 125 mill. kroner fra 2019 skyldes i hovedsak lavere resultater fra SpareBank 1 Gruppen, men også SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS og SpareBank 1 Betaling AS hadde lavere resultater for 2020 enn for 2019. Resultatandeler fra BN Bank ASA inngikk i konsernet med virkning først fra 24. mai 2019.

Resultatbidrag fra SpareBank 1 Gruppen ble 340 (451) mill. kroner. SpareBank 1 Østlandet sin andel av gevinsten i SpareBank 1 Gruppen i 2020 i forbindelse med overføring av personrisikoområdet fra SpareBank 1 Forsikring AS til Fremtind Forsikring AS utgjorde 217 mill. kroner. Tilsvarende utgjorde SpareBank 1 Østlandet sin andel av gevinsten i SpareBank 1 Gruppen i 2019 i forbindelse med forsikringsfusjonen og nedsalget i Fremtind Forsikring AS 291 mill. kroner.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble 109 (197) mill. kroner. For mer utfyllende informasjon vises det til note 21 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Driftskostnader

Sum driftskostnader ble 1 902 (1 930) mill. kroner og utgjorde 45,7 (45,0) prosent av netto inntekter.

Driftskostnader i mill. kroner	2020	2019	Endring
Personalkostnader ekskl. restruktureringskostnader	1 083	1 096	-1,2 %
Av-/nedskrivninger	132	131	0,6 %
IKT-kostnader	303	286	5,9 %
Markedsføring	77	84	-8,5 %
Driftskostnader faste eiendommer	55	49	12,5 %
Øvrige driftskostnader	252	279	-9,7 %
Sum driftskostnader før restruktureringskostnader	1 902	1 925	-1,2 %
Restruktureringskostnader	1	5	
Sum driftskostnader	1 902	1 930	-1,4 %

Reduksjonen i sum driftskostnader på 28 mill. kroner skyldes i hovedsak reduksjon i personalkostnader, markedsføringskostnader og øvrige driftskostnader, blant annet som følge av en periode med noen permitteringer i enkelte datterselskaper under første del av koronakrisen. Videre hadde konsernet kostnader på 7 mill. kroner i 2019 i tilknytning til rabatt ved kjøp av egenkapitalbevis i forbindelse med emisjon mot de ansatte. Økte IKT-kostnader og økte driftskostnader for faste eiendommer trekker i motsatt retning. Restruktureringskostnader utgjorde 1 (5) mill. kroner og skyldes sluttvederlag i forbindelse med nedbemanning i morbanken.

Per 31. desember 2020 var det 1 149 (1 127) årsverk i konsernet. Bemanningsøkningen på 22 årsverk kommer av en økning i morbanken med 30 årsverk og en reduksjon i datterselskapene med 8 årsverk.

Tap på utlån og garantier

Konsernet hadde i 2020 et tap på utlån og garantier på 330 (32) mill. kroner.

Tapene fordelte seg slik:

Isolerte effekter	PM	BM	Mor-bank	SB1 FØ	Konsern
Endring ECL grunnet periodens vekst og migrasjon	1	10	11	7	19
Endring ECL grunnet justerte sentrale forutsetninger (PD/LGD)	3	36	39	18	58
Endring ECL grunnet endret scenariovekting	14	26	41	3	44
Endring modellbaserte tapsavsetninger (trinn 1 og 2)	19	73	91	29	120
Modellmessig overstyring for ikke observert migrering	0	20	20	5	25
Endring individuelle tapsavsetninger (trinn 3)	2	28	30	13	43
Periodens netto konstaterede tap	9	95	104	38	142
Periodens tapkostnad	29	216	245	84	330

De modellgenererte tapsavsetningene (trinn 1 og trinn 2) økte med 120 mill. kroner, hovedsakelig som følge av justerte forutsetninger (PD/LGD) og endret scenariovekting. I tillegg ble det i perioden foretatt «post model adjustments» (PMA) for antatt, ikke observert migrering fra trinn 1 til trinn 2 på 25 mill. kroner.

Videre økte de individuelle tapsavsetningene (trinn 3) med 43 mill. kroner, mens periodens netto konstaterede tap var 142 mill. kroner. Det vises for øvrig til note 10 «Tap på utlån og garantier».

Av konsernet SpareBank 1 Østlandets samlede utlån, inkludert lån overført til kredittforetakene, besto 75 (73) prosent av utlån til personmarkedet, dette er hovedsakelig boliglån. Bedriftsmarkedsporteføljen har lav eksponering mot sykliske bransjer.

Kredittrisiko

Konsernets balanseførte tapsavsetning på utlån og forpliktelser per 31. desember 2020 var 548 (360) mill. kroner. Økningen fra samme periode i fjor skyldes en kombinasjon av økte modellgenererte tapsavsetninger, økte individuelle tapsavsetninger og PMA for antatt, ikke observert migrering fra trinn 1 til trinn 2.

Konsernets utlån og forpliktelser er gruppert i tre grupper; trinn 1, trinn 2 og trinn 3.

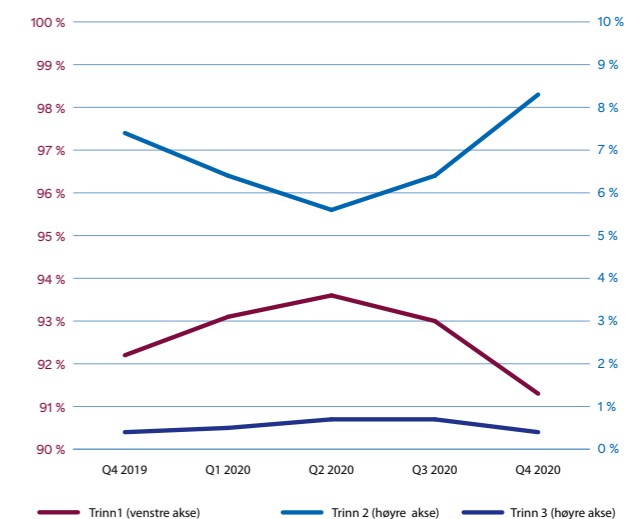
Trinn 1 benyttes for utlån og forpliktelser som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. For disse utlånene og forpliktelsene avsettes det for 12 måneders forventet tap.

Trinn 2 benyttes for utlån og forpliktelser som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden de ble innvilget, men hvor det ikke er inntruffet kreditttap på balansedato. For disse utlånene og forpliktelsene avsettes det for forventet tap over levetiden.

Trinn 3 benyttes for utlån og forpliktelser som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden de ble innvilget, og hvor det er inntruffet kreditttap på balansedato. For disse utlånene og forpliktelsene avsettes det for forventet tap over levetiden.

Brutto utlån og forpliktelser definert som trinn 3 utgjorde 488 (456) mill. kroner per 31. desember 2020. Dette tilsvarte 0,43 (0,43) prosent av brutto utlån. Av brutto utlån og forpliktelser definert som trinn 3, var 130 (87) mill. kroner avsatt til tap. Dette gir en avsetningsgrad på 26,68 prosent (19,07 prosent).

Brutto eksponering på de ulike trinnene fordelte seg slik:

For mer utfyllende informasjon om tapsavsetningene vises det til note 2 «Regnskapsprinsipper», note 8 «Utlån til og fordringer på kunder», og note 10 «Tap på utlån og garantier».

Koronakrisen medførte at banken iverksatte en rekke ekstraordinære tiltak i 2020. Utlånsrentene ble redusert med i hovedsak 1,25 prosentpoeng for både privat- og bedriftskunder. Konsernets lånekunder, både privat- og bedriftskunder, fikk etter søknad innvilget avdragsfrihet, hovedsakelig med tre til seks måneders avdragsfrihet. Banken ga i tillegg statsgaranterte likviditetslån og andre likviditetsfasiliteter til bedriftskunder.

Kredittrisikoen målt med bankens kredittmodeller gjennom 2020 viser noe bedring innenfor personmarked. For bedriftsmarked er det overordnet sett stabilt, men enkelte måleparametre har marginal negativ utvikling. De individuelle tapsavsetningene for personkunder er stabile, mens de individuelle tapsavsetningene for bedriftskunder har økt. Det er fortsatt forventninger om at kredittrisikoen i utlånsporteføljen gradvis blir svekket etter hvert som koronakrisen får gjennomslag i bankens kredittmodeller. Ved utgangen av 2020 var bankens målte kredittrisiko innenfor styrets vedtatte risikotoleranse. Det er styrets vurdering at konsernets kredittrisiko er moderat til lav, men er økt på grunn av koronakrisen.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen var per 31. desember 2020 146,1 (134,8) mrd. kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital tillagt utlån overført til kredittforetakene, var 194,0 (178,4) mrd. kroner.

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder, inklusive utlån overført til kredittforetakene, var 161,3 (150,7) mrd. kroner. Det var per 31. desember 2020 overført lån for 46,9 (42,6) mrd. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,0 (1,0) mrd. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Utlånsveksten de siste tolv månedene, inklusiv overførte lån til kredittforetakene, var 10,6 (10,5) mrd. kroner, tilsvarende 7,0 (7,5) prosent. Veksten fordelte seg med 10,0 (6,9) mrd. kroner i personmarkedet og 0,5 (3,6) mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

Innskudd fra kunder

Per 31. desember 2020 var innskudd fra kunder 85,6 (78,5) mrd. kroner. Innskuddsveksten siste 12 måneder var 7,1 (7,0) mrd. kroner, tilsvarende 9,1 (9,8) prosent. Veksten fordelte seg med 4,8 (3,1) mrd. kroner i personmarkedet og 2,3 (3,9) mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

Innskuddsdekningen i konsernet var 75,5 (73,3) prosent. Innskuddsdekningen i konsernet, inklusive utlån overført til kredittforetakene, var 53,1 (52,1) prosent.

Likviditet

Innlån fra kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (senior gjeld, senior etterstilt gjeld, ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner) var 39,8 (38,2) mrd. kroner, hvorav 47,7 (44,8) prosent var i euro. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 4,0 (4,1) år,

mens gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,4 (3,8) år.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) var per 31. desember 2020 på 140,6 (162,2) prosent, mens gjennomsnitt siste år var 143,4 (170,6) prosent. Konsernet hadde en sterk likviditetssituasjon forut for korona-utbruddet i Norge, og denne holdt seg gjennom året. Selv med tidvis sterk uro i verdipapirmarkedene er det styrets vurdering at konsernets likviditetssituasjon er betryggende.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen besto 31. desember 2020 av 115 829 789 (115 829 789) egenkapitalbevis, og bokført egenkapital per egenkapitalbevis var 98,76 (93,67) kroner. Resultat per egenkapitalbevis ble 9,57 (11,55) kroner for året 2020.

Per 31. desember 2020 var børskursen på bankens egenkapitalbevis (ticker «SPOL») 97,80 (92,50) kroner. 7. april 2020 ble det utbetalt 4,58 (4,12) kroner per egenkapitalbevis i utbytte for 2019. Se mer informasjon om egenkapitalbevisets utvikling i eget kapittel.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital var 31. desember 2020 på 171 (15,9) mrd. kroner og utgjorde 11,7 (11,8) prosent av balansen. Uvektet kjernekapitalandel var 7,2 (7,2) prosent.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var per 31. desember 2020 på 17,8 (17,2) prosent. Kjernekapitaldekning og kapitaldekning var henholdsvis 18,8 (17,9) prosent og 20,8 (19,8) prosent.

Bankens klage til Finanstilsynets pålegg om økte buffere i LGD-estimatene i foretaksporteføljen er på balansetidspunktet fremdeles til behandling i Finansdepartementet.

Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er myndighetskrav med tillegg av en ledelsesbuffer på 100 basispunkter. Kapitalmål og kapitalplan tar hensyn til varslede og forventede endringer i kapitalkravene.

Banken har et totalt bufferkrav på til sammen 7,8 prosent per 31. desember 2020. Den 13. mars 2020 reduserte Finansdepartementet den motsykliske kapitalbufferen med 1,5 prosentpoeng fra 2,5 prosent til 1,0 prosent for norske eksponeringer. 8. desember 2020 økte Finansdepartementet systemrisikobufferen fra 3 prosent til 4,5 prosent for eksponeringer for banker i Norge som har IRB-tillatelse fra og med utgangen av 2020. I det totale bufferkravet per 31. desember 2020 er de foretaksspesifikke bufferkravene motsyklisk kapitalbuffer og systemrisikobuffer beregnet til henholdsvis 1 prosent og 4,3 prosent både for morbank og konsern.

Samtidig med økningen i systemrisikobufferen ble det også innført gulv for risikovekter beregnet etter interne metoder for henholdsvis utlån med sikkerhet i boligeiendom i Norge og næringseiendom i Norge. Bankens risikovekter for de nevnte segmentene er høyere enn de innførte risikovektgulvene, og denne endringen hadde dermed ingen umiddelbar effekt per 31. desember 2020. Bankens krav til ren kjernekapitaldekning, inklusiv et pilar 2-krav på 1,8 prosentpoeng,

var per 31. desember 2020 på 14,1 prosent. Bankens rene kjernekapitaldekning er dermed betydelig høyere enn gjeldende og forventede kapitalkrav. Styret anser bankens kapital situasjon som betryggende.

Det reviderte direktivet om kapitalkrav og den tilhørende forordningen er ventet å tre i kraft i Norge i løpet av 2021, noe som blant annet vil påvirke beregningen av kapitaldekningen. Dette vil trolig påvirke både de regulatoriske kapitalnivåene fordi fradragsreglene er endret, samt at det blir endringer beregningsgrunnlaget fordi det blir innført et nytt rammeverk for motpartsrisiko.

Baselkomiteen for banktilsyn har i lys av koronapandemien valgt å utsette innføringen av det reviderte Basel III rammeverket med ett år til 1. januar 2023.

Rating

Moody's Investors Service (Moody's) oppgraderte 5. mars 2020 SpareBank 1 Østlandets «Baseline credit assessment» (BCA) og innskudds-/gjeldsrating. Dette innebar at ratingen av bankens innskudd og seniorgjeld ble oppgradert fra A1 til Aa3 med stabile framtidsutsikter. Bankens BCA og justert BCA ble oppgradert fra baa1 til a3. Videre tildelte Moody's 3. juli 2020 ratingen A3 til bankens etterstilte seniorgjeld. 4. september 2020 bekreftet Moody's bankens BCA og innskudds-/gjeldsrating til Aa3. SpareBank 1 Østlandet er med dette en av to sparebanker med høyest kredittrating fra Moody's i Norge.

SpareBank 1 Østlandets arbeid på klima er ratet på høyeste nivå, A, av CDP (Carbon Disclosure Project).

Morbankregnskap for 2020

Morbankens resultat etter skatt for 2020 ble 1 342 (1 856) mill. kroner. Reduksjonen fra 2019 skyldes i stor grad at netto resultat fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet ble redusert med 295 mill. kroner, hovedsakelig fordi morbanken mottok et ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS på 211 mill. kroner i 2019 som følge av DNB ASAs økning fra 20 prosent til 35 prosent eierandel i Fremtind Forsikring AS. Videre fikk morbanken 256 mill. kroner i økte tpskostnader, 88 mill. kroner i svakere netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser, samt 35 mill. kroner i reduserte netto renteinntekter. I motsatt retning trakk 47 mill. kroner i økte netto provisjons- og andre inntekter, 23 mill. kroner i økt utbytte fra egenkapitalinvesteringer etter IFRS 9, samt 5 mill. kroner i reduserte driftskostnader sammenlignet med fjoråret.

Driftskostnader

I morbanken ble sum driftskostnader 1 341 (1 346) mill. kroner for 2020 og utgjorde 41,9 (37,9) prosent av sum netto inntekter.

Reduksjonen i driftskostnader på 5 mill. kroner skyldes i hovedsak reduserte personalkostnader. Personalkostnadene har blitt redusert som følge av en nedgang i gjennomsnittlig bemanning på 4 årsverk, og at banken i 2019 hadde kostnader på 7 mill. kroner i tilknytning til rabatt ved kjøp av egenkapitalbevis i forbindelse med emisjon mot de ansatte, samt redusert arbeidsgiveravgift med 4 mill. kroner. Reduksjon

i øvrige driftskostnader skyldes redusert aktivitet innenfor enkelte områder på grunn av koronapandemien.

Restruktureringskostnader utgjorde 1 (5) mill. kroner og skyldes sluttvederlag i forbindelse med nedbemanning i morbanken.

Driftskostnader i mill. kroner	2020	2019	Endring
Personalkostnader ekskl. restruktureringskostnader	677	694	-2,4 %
Av-/nedskrivninger	104	104	0,6 %
IKT-kostnader	273	262	4,1 %
Markedsføring	63	53	18,9 %
Driftskostnader faste eiendommer	45	44	2,2 %
Øvrige driftskostnader	177	184	-3,6 %
Sum driftskostnader før restruktureringskostnader	1 340	1 341	-0,1 %
Restruktureringskostnader	1	5	
Sum driftskostnader	1 341	1 346	-0,4 %

SpareBank 1 Østlandet hadde en målsetting om «null kostnadsvekst i morbanken» for 2020. Sum driftskostnader for 2020 ble 5 mill. kroner, tilsvarende 0,4 prosent, lavere enn for 2019.

Per 31. desember 2020 var det 702 (672) årsverk i morbanken.

Tap på utlån og garantier

I morbanken ble det i 2020 kostnadsført tap på utlån og garantier på 245 (netto inntektsføring på 11) mill. kroner.

De modellgenererte tapsavsetningene var på 91 mill. kroner, hovedsakelig som følge av oppdaterte forutsetninger (PD/LGD) og endret scenarivekting. I tillegg ble det foretatt «post model adjustments» (PMA) for antatt, ikke observert migrering fra trinn 1 til trinn 2 på 20 mill. kroner. Videre ble de individuelle tapsavsetningene (trinn 3) økt med 30 mill. kroner, mens periodens netto konstaterte tap var 104 mill. kroner. Fjorårstallene var til sammenligning sterkt preget av en reduksjon av tapsavsetningene fordi valideringen av tpsmodellene viste at de tidligere LGD-estimatene var betydelig høyere enn realiserte tapsrater. For mer utfyllende informasjon om tapsavsetningene vises det til note 2 «Regnskapsprinsipper», note 8 «Utlån til og fordringer på kunder» og note 10 «Tap på utlån og garantier».

Soliditet og kapitaldekning

Morbankens egenkapital var 15,9 (15,0) mrd. kroner og utgjorde 11,0 (11,2) prosent av balansen per 31. desember 2020.

Ren kjernekapitaldekning for morbanken var 22,1 (21,3) prosent. Kjernekapitaldekningen var 23,1 (21,8) prosent, og kapitaldekningen var 25,1 (23,9) prosent.

Underliggende bankdrift

Underliggende bankdrift er definert som resultat før tap på utlån eksklusiv verdipapireffekter og utbytte. I tillegg er kostnader knyttet til restrukturering trukket ut.

Underliggende bankdrift i mill. kroner	2020	2019	Endring
Netto renteinntekter	1 887	1 923	-1,8 %
Netto provisjons- og andre inntekter	882	835	5,6 %
Sum driftskostnader	-1 341	-1 346	-0,4 %
Justering: Restruktureringskostnader	1	5	
Driftsresultat underliggende bankdrift	1 429	1 416	0,9 %

Driftsresultat fra den underliggende bankdriften for 2020 ble 1 429 (1 416) mill. kroner. Den underliggende bankdriften viste en forbedring på 13 mill. kroner, tilsvarende 0,9 prosent. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak økning i netto provisjons- og andre inntekter, mens reduserte netto renteinntekter trakk i motsatt retning.

Koronatiltak

SpareBank 1 Østlandet innvilget i løpet av 2020 avdragsutsettelse på 7 436 lån med et samlet utlånsvolum på 15,2 mrd. kroner til personkunder i morbanken. Omfanget av forespørsler om nye avdragsutsettelser var sterkt avtagende gjennom året, og av om lag 1 600 kunder som fikk innvilget 3 måneders avdragsutsettelse i mars og april, har om lag 280 kunder fått forlenget med ytterligere 3 måneder.

Tilsvarende ble det innvilget avdragsutsettelse på omtrentlig 760 lån med et samlet utlånsvolum i størrelsesorden 5,8 mrd. kroner til bedriftskunder.

Til bedriftskunder ble det videre innvilget 97 likviditetslån med statsgaranti med et samlet utlånsvolum på 290 mill. kroner og 24 beredskapslån med et samlet utlånsvolum på 111 mill. kroner. Av om lag 600 kunder som fikk innvilget 3 måneders avdragsutsettelse i divisjon Bedriftsmarked i mars og april, fikk i overkant av 200 kunder ytterligere 3 måneders forlengelse.

Datterselskaper

SpareBank 1 Finans Østlandet AS

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk for 2020 et resultat etter skatt på 126 (118) mill. kroner. Netto renteinntekter ble 297 (246) mill. kroner, mens tap på utlån ble 84 (43) mill. kroner.

Resultatet for 2020 er preget av gode marginer som følge av lavere innlånskostnader og god porteføljerente i selskapet, samt økte tapskostnader fordi både modellgenererte- og individuelle tapsavsetninger har økt på grunn av koronakrisen. Det ble solgt en LTO-portefølje med gevinst på 9 mill. kroner i første kvartal 2020.

SpareBank 1 Finans Østlandet AS innvilget avdragsutsettelse på omtrent 650 lån med et samlet utlånsvolum i størrelsesorden 1,9 mrd. kroner til bedriftskunder i løpet av 2020. I første runde med avdragsutsettelser fikk om lag 30 prosent av bedriftskundene 3 måneders avdragsutsettelse, mens om lag 5 prosent av kundene hadde behov for og fikk innvilget ytterligere 3 måneders utsettelse. Det ble videre innvilget avdragsutsettelse på ca. 1 900 lån

med et samlet utlånsvolum på ca. 460 mill. kroner til personkunder. I første runde med avdragsutsettelser fikk om lag 17 prosent av personkundene 3 måneders utsettelse, mens om lag 3 prosent hadde behov for og fikk innvilget ytterligere 3 måneders utsettelse. Behov for ytterligere avdragsutsettelser har vært begrenset.

Brutto utlån til kunder per 31. desember 2020 var 9,1 (8,8) mrd. kroner, og utlånsveksten siste 12 måneder var 3,4 (10,7) prosent.

EiendomsMegler 1 Innlandet AS

EiendomsMegler 1 Innlandet AS omsatte i 2020 for 133 (124) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 10 (5) mill. kroner. Resultatet var preget av et godt boligmarked og at selskapet fikk uttelling for sine investeringer i økt bemanning.

Eiendomsmarkedet i Innlandet ble bare kortvarig og i liten grad berørt av usikkerheten da koronakrisen kom. Andre halvdel av 2020 ble preget av økt omsetningsvolum, redusert tilbudsside, og stigende boligpriser både i bolig- og fritidsboligmarkedet. Til tross for redusert omsetning i starten av andre kvartal på grunn av koronakrisen økte omsetningen for 2020 sammenlignet med fjoråret. Salgsvolumet på bruktboliger økte med 10,3 prosent fra 2019 til 2020, og selskapet hadde i 2020 en markedsandel i sitt markedsområde på 29,8 (28,9) prosent innenfor salg av bruktboliger og fritidseiendommer.

Selskapet har i 2020 vedtatt egne retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Dette området er også implementert i selskapets strategi, og den overordnede ambisjonen er å bli oppfattet som en eiendomsmeidler med en tydelig bærekraftsprofil.

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS - konserntall

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern omsatte i 2020 for 207 (208) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 12 (7) mill. kroner.

Nedgangen i omsetning på 1 mill. kroner skyldes endret regnskapsprinsipp for kostnader og inntekter knyttet til utlegg for kunder. Prinsippet ble endret fra bruttoføring til nettoføring med virkning fra 1. januar 2020. Korrigert for endret regnskapsprinsipp så hadde selskapet en omsetningsvekst på 27 mill. kroner fra 2019 til 2020. Resultat etter skatt ble 5 mill. kroner høyere enn fjoråret, til tross for at korrigerings av feil i skattekostnaden fra tidligere år ga en positiv resultatteffekt på 3 mill. kroner i 2019.

Markedet for boligomsetning i selskapets markedsområde har vært preget av svært høy aktivitet i andre halvår etter et volatilt første halvår. Året begynte bra, før markedet roet seg betydelig i mars da strenge tiltak i forbindelse med koronakrisen ble iverksatt. Markedet tok seg noe opp igjen gjennom april, og det var tilbake til normal aktivitet i mai og noe over normalen i juni. Andre halvår var preget av meget høy aktivitet, og det ble omsatt ca. 12 prosent flere boliger enn i andre halvår 2019. Det var store volumer av boliger til salgs gjennom hele andre halvår, og omsetningen økte betydelig som følge av dette. Lagrene av usolgte nyboliger i prosjekter har sunket noe ettersom utbyggingen i området har sunket

svakt. Boligprisene i Oslo og omegn har vært stigende gjennom andre halvår. Selskapet hadde en markedsandel for 2020 i sitt markedsområde på 8,8 (8,0) prosent innenfor salg av bruktboliger.

Selskapet har i 2020 vedtatt egne retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Dette området er også lagt inn som en del av selskapets strategi, og den overordnede ambisjonen er å bli oppfattet som en eiendomsmeidler med en tydelig bærekraftsprofil.

SpareBank 1 Østlandet VIT AS - konserntall

SpareBank 1 Østlandet VIT konsern omsatte i 2020 for 186 (185) mill. kroner og fikk et resultat etter skatt på 0 (minus 7) mill. kroner.

TheVIT AS har over tid hatt en jevn omsetningsvekst innenfor alle tjenesteområder, men opplevde i andre kvartal en nedgang i omsetning på grunn av koronakrisen. Omsetningen tok seg opp igjen i andre halvår, og gjennom god kostnadskontroll bedret lønnsomheten seg sammenlignet med fjoråret.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 Gruppen konsern (12,40 prosent eierandel av kontrollerende interesser) består av SpareBank 1-alliansens felles produktselskaper innenfor forsikring, fondsforvaltning, fordringsadministrasjon og inn-drivelse.

Koronakrisen resulterte for SpareBank 1 Gruppen i betydelige forsikringsmessige avsetninger, utbetalinger på reiseforsikring og svekket finansavkastning i første halvår 2020. Resultatene bedret seg i andre halvår, og SpareBank 1 Gruppen oppnådde et konsernresultat før skatt for 2020 på 1 817 (1 578) mill. kroner. Konsernresultat etter skatt for 2020 ble 1 404 (1 503) mill. kroner. Kontrollerende interessers andel av konsernresultat etter skatt utgjorde 995 (1 291) mill. kroner, og SpareBank 1 Østlandets andel av dette utgjorde 123 (160) mill. kroner.

Fremtind Forsikring AS fikk et svært godt forsikringsresultat og stod for 1 506 (585) mill. kroner av konsernets resultat før skatt for 2020, mens SpareBank 1 Forsikring AS fikk et resultat før skatt på 298 (1 040) mill. kroner. Videre fikk ODIN Forvaltning AS et resultat før skatt på 132 (95) mill. kroner for 2020 drevet av økt forvaltningskapital og positiv nettotegning. SpareBank 1 Factoring AS fikk en volumnedgang som følge av koronakrisen og oppnådde et resultat før skatt på 71 (78) mill. kroner. Modhi Finance AS fikk et konsernresultat før skatt på 20 (64) mill. kroner, mens SpareBank 1 Spleis AS fikk et resultat før skatt på minus 16 (minus 30) mill. kroner.

Fisjonen av personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS med overføring til Fremtind Livsforsikring AS, der vederlaget ble betalt av Fremtind Forsikring AS, ble gjennomført med regnskapsmessige virkning fra 1. januar 2020. Det ble lagt til grunn en samlet verdi av personrisikoområdet på 6,25 mrd. kroner. Fisjonen medførte en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen ble 1,75 mrd. kroner. Denne

gevinsten ble ført direkte mot egenkapitalen hos SpareBank 1 Gruppen, men ble ført over resultatet i konsernregnskapene til eierbankene. SpareBank 1 Østlandet sin andel av gevinsten i forbindelse med overføring av personrisikoproduktene til Fremtind Forsikring AS utgjorde 217 mill. kroner.

For 2019 utgjorde SpareBank 1 Østlandet sin andel av gevinsten i forbindelse med nedsalget i Fremtind Forsikring AS til DNB ASA 291 mill. kroner.

Resultatandelene som ble tatt inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet for 2020, utgjorde derfor 340 (451) mill. kroner.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS (22,45 prosent eierandel) ble etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår med det reduserte finansieringskostnader.

Selskapet oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på 139 (169) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak at provisjonskostnadene økte mer enn netto renteinntekter, men økte tapskostnader bidro også til et noe svakere resultat. Redusert tap på finansielle instrumenter trakk i motsatt retning.

Resultatandelen fra SpareBank 1 Boligkreditt AS, som tas inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet etter egenkapitalmetoden, korrigeres for betalte renter på hybridkapital som føres direkte mot egenkapitalen. Resultatandelen utgjorde 19 (27) mill. kroner for 2020.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS (15,15 prosent eierandel) ble etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 Næringskreditt AS har to aksjeklasser med forskjellig rett til utbytte. SpareBank 1 Østlandet inkluderer 12,67 prosent av selskapets resultater i konsernregnskapet, tilsvarende vår andel av selskapets utbytteutbetalinger.

Selskapet oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på 59 (62) mill. kroner. Resultatandelen som ble tatt inn i SpareBank 1 Østlandets konsernregnskap utgjorde 8 (6) mill. kroner for 2020.

SpareBank 1 Kreditt AS

SpareBank 1 Kreditt AS (20,87 prosent eierandel) er SpareBank 1-alliansens felles selskap for kredittkort og kortsiktige lån. Selskapet oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på 12 (75) mill. kroner. Årsaken til reduksjonen var i hovedsak at koronakrisen resulterte i lavere omsetning, reduserte netto transaksjonsinntekter og redusert rentebærende balanse, mens reduserte tap trakk i motsatt retning. Resultatandelen som ble tatt inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet for 2020, utgjorde 3 (16) mill. kroner.

SpareBank 1 Betaling AS

SpareBank 1 Betaling AS (18,74 prosent eierandel) er SpareBank 1-alliansens felles selskap for betalingsløsninger. Selskapet forvalter SpareBank 1-alliansens eierandel i Vipps AS.

Selskapet oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på minus 9 (minus 58) mill. kroner. Resultatandelen som ble tatt inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet for 2020, utgjorde minus 2 (3) mill. kroner.

BN Bank ASA

BN Bank ASA (9,99 prosent eierandel fra 24. mai 2019) er en landsdekkende bank for bedrifter og personkunder som er eid av sju av bankene i SpareBank 1-alliansen.

BN Bank ASA og Bolig- og Næringskreditt AS fusjonerte i tredje kvartal 2020. Sammenligningstallene for samme periode i fjor er konserntall inklusive Bolig- og Næringskreditt AS. BN Bank ASA oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på 354 (327) mill. kroner, og egenkapitalavkastningen ble 8,3 (8,0) prosent. Netto renteinntekter økte med 41 mill. kroner sammenlignet med fjoråret, mens andre inntekter økte med 37 mill. kroner. Sum driftskostnader økte med 8 mill. kroner, og tapene økte med 38 mill. kroner. Økte tapskostnader er sterkt påvirket av modellgenererte avsetninger under IFRS9 knyttet til koronakrisen.

Resultatandelen fra BN Bank ASA, som tas inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet etter egenkapitalmetoden, korrigeres for betalte renter på hybridkapital som føres direkte mot egenkapitalen. Resultatandelen utgjorde 34 (20) mill. kroner for 2020.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene som er tilgjengelige på selskapenes egne hjemmesider.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponeringen av årsoverskuddet.

Tall i mill. kroner	2020	2019
Årsoverskudd morbank	1 342	1 856
Overført til/fra fond for urealiserte gevinster	15	-83
Årsoverskudd til disponering	1 357	1 773
Avsatt utbytte	555	531
Utjevningsfond	396	737
Avsatt kundeutbytte/gaver	237	234
Grunnfondskapital	169	272
Sum disponert årsoverskudd	1 357	1 773

Årsoverskudd til disponering framkom som resultat etter skatt i morbanken på 1 342 (1 856) mill. kroner korrigert for endringer i fond for urealiserte gevinster på minus 15 (83) mill. kroner. Samlet beløp til disponering ble 1 357 (1 773) mill. kroner.

Resultatet ble fordelt mellom grunnfondet og eierandelskapitalen i forhold til deres relative andel av egenkapitalen. 70,1 prosent av årsoverskuddet som er til disponering, tilflyter eierandelskapitalen, mens 29,9 prosent av årsoverskudd til disponering tilflyter grunnfondskapitalen.

Styret foreslår overfor bankens representantskap et utbytte på 555 (531) mill. kroner. Dette gir en utbyttegrad på 50 (40) prosent av majoritetens andel

av konsernresultatet i tråd med bankens langsiktig orienterte utbyttepolitikk. Av dette vil kontantutbytte bli på 4,79 (4,58) kroner per egenkapitalbevis, totalt 555 (531) mill. kroner. Videre foreslår styret overfor bankens representantskap et kundeutbytte på 231 (208) mill. kroner og en avsetning på 6 (26) mill. kroner til gaver. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 396 (737) mill. kroner og 169 (272) mill. kroner.

Styret har vurdert om det er forsvarlig med utbytte i dagens situasjon med Covid-19 og pandemiens effekter på den regionale økonomien, det er også vurdert opp mot konsekvensene for bankens soliditet. Det er også foretatt grundige vurderinger av en potensiell forverring av situasjonen med mulige konsekvenser for bankens inntjening og soliditet. Det er en grunnleggende forutsetning at banken skal være i stand til å levere på regionens behov for finansiering blant privatpersoner og bedrifter innenfor vedtatt kredittpolitikk. Styret slutter seg til Finansdepartementets vurderinger om en forsiktig utbytteutbetaling på et tidspunkt hvor det fremdeles er økt usikkerhet om framtidig økonomisk utvikling.

I tråd med Finansdepartementets anbefaling vil samlede utbetalinger holdes innenfor maksimalt 30 prosent av kumulert årsresultat for årene 2019 og 2020 fram til 30. september 2021. Styret foreslår derfor overfor bankens representantskap at besluttede utdelinger utbetales i to omganger. Ved ordinært tidspunkt for utbyttebetalinger (april 2021) utbetales et utbytte på 203 mill. kroner, tilsvarende kontantutbytte på 1,75 kroner per egenkapitalbevis, og det avsettes 6 mill. kroner til gaver til allmenntilgjort formål. Videre vil styret be representantskapet om en fullmakt for å beslutte resterende vedtatte utdelinger i 4. kvartal 2021 forutsatt forsvarlighetsvurderinger. Styret ber representantskapet om en fullmakt til å utbetale ytterligere utbytte med inntil 3,04 kroner per egenkapitalbevis og inntil 231 mill. kroner i kundeutbytte. Styret vil be om at fullmakten får en varighet fram til ordinært representantskapsmøte i 2022. Vedtaket om styrefullmakt er betinget av at de varslede forskriftsendringene som åpner for å vedta styrefullmakt til å utdele utbytte i sparebanker, vedtas og ikraftsettes før registrering av styrefullmakten.

Disponeringen for 2019 ble endret og styrets revide innstilling ble kommunisert i børsmelding datert 19. mars 2020. Styret besluttet med bakgrunn i de økonomiske utsiktene å redusere utbyttegraden fra 50 prosent til 40 prosent. Årsregnskapet for 2019 ble ikke endret for å reflektere dette.

Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Østlandet omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som selskapet styres og kontrolleres etter, og legger grunnlaget for langsiktig verdiskaping til det beste for egenkapitalbeviserne, kundene og andre interessenter.

SpareBank 1 Østlandet vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de fungerer i selskapet. SpareBank 1 Østlandet avlegger

en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. En nærmere redegjørelse følger av eget kapittel.

Risikostyring

Risikostyringen i SpareBank 1 Østlandet skal sikre at risikoeksponeringen til enhver tid er kjent og innenfor rammene som er trukket opp av styret. Risikostyringen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og den skal bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Styret har vedtatt «Risikostrategi og -policy i SpareBank 1 Østlandet». Dokumentet definerer konsernets risikotoleranse og det overordnede rammeverket for risikostyring, herunder styring av de ulike risikokategoriene. Styret vedtar årlig risikobaserte styringsdokumenter innenfor ulike risikokategorier, herunder for kredittrisiko, for likviditets- og markedsrisiko, samt for operasjonell risiko, compliancerisiko og forretningsskikk-risiko. Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

ESG-risiko, og særlig klimarisiko, får stadig økt oppmerksomhet. Banken håndterer ikke ESG-risiko som en egen risikokategori, men som en integrert del av alle risikokategorier. Nedenfor er likevel ESG-risiko beskrevet særskilt.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap fordi kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisiko i utlånsporteføljen er bankens største risiko. Risikoen styres basert på styrevedtatte styringsdokumenter som definerer styrets risikotoleranse. Banken har tillatelse til å benytte IRB-avansert metode i beregningen av kapitalbehov for kredittrisiko, og vi bruker derfor statistiske modeller som grunnlag for å dele porteføljen inn i risikogrupper. For nærmere informasjon henvises til pilar 3-dokumentet som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Banken finansierer i det vesentlige privat- og næringslivskunder i Østlandsområdet, og den deltar i finansieringen av enkeltprosjekter i samarbeid med andre banker i SpareBank 1-alliansen.

På tross av koronasituasjonen er målt risiko i bankens utlånsportefølje fortsatt stabil. Personmarkedsporteføljen har en marginalt positiv utvikling i målt risiko, og det er fortsatt lavt mislighold og lave tap. Bankens personmarkedsportefølje er i all hovedsak sikret med pant i fast eiendom. Så lenge sikkerhetsverdier ikke forringes som følge av at boligprisene blir vesentlig redusert, eller arbeidsledigheten øker mye, er tapsrisikoen i porteføljen begrenset.

Bedriftsmarkedsporteføljen har en marginal svekkelse i målt risiko, noe som viser seg i form av økt mislig-

hold og økte tapsavsetninger. Koronakrisen har gitt enkeltkunder likviditetsutfordringer som i hovedsak er løst med kortsiktig avdragsfrihet eller likviditetslån med statsgaranti.

Det må forventes at målt risiko, spesielt i utlånsporteføljen til bedriftsmarked, vil kunne øke i 2021 som følge av koronasituasjonen.

Bankens portefølje av rentebærende papirer innebærer også kredittrisiko. Denne er nærmere omtalt i avsnittet om markedsrisiko nedenfor. Videre har morbanken kredittrisiko knyttet til fordringer på andre kredittinstitusjoner. Den klart største enkeltfordringen er utlån til bankens datterselskap SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Styret vurderer at SpareBank 1 Østlandets samlede kredittrisiko er innenfor bankens vedtatte risikotoleranse. Konsernets kredittrisiko vurderes som moderat til lav.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og aksjer/egenkapitalbevis. Risiko knyttet til verdifall i eiendomsmarkedet er også inkludert i markedsrisikoen. Det samme er risikoen for endringer i markedsverdi tilknyttet obligasjoner, sertifikater og fond på grunn av generelle endringer i kredittpåslag.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt strategi og policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponeringen innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

Renterisiko oppstår fordi konsernets balanseposter har ulik gjenstående rentebindingstid. Styret har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til parallellskift og vridning i rentekurven, samt tilsvarende for ulike valutasorter. Renterisikoen styres mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

Valutarisiko styres ved hjelp av vedtatte eksponeringsrammer.

Egenkapitalrisiko måles i forhold til eksponering i egenkapitalinstrumenter. Den største delen av eksponeringen vedrører strategiske investeringer i allianse-tilknyttede selskaper og håndteres som eierrisiko.

Konsernets eiendomsinvesteringer består i all hovedsak av egne bankbygg.

Retningslinjer og rammer for investeringer i rentepapirer er tilpasset styrets risikotoleranse og regulatoriske krav til likviditetsstyringen. Porteføljen er utelukkende en bankportefølje, og den består i all hovedsak av investeringer i utstedere med meget høy kreditt-rating (AA eller bedre, samt norske kommuner og fylkeskommuner), noe som gir begrenset spreadrisiko.

Styret vurderer at SpareBank 1 Østlandets samlede markedsrisiko er innenfor bankens vedtatte risikotoleranse. Konsernets markedsrisiko vurderes som lav.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økte kostnader.

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i styringsdokument for likviditetsrisiko vedtatt av styret. Der er det satt krav til tidshorisoner konsernet skal være uavhengig av ny ekstern finansiering, størrelsen og kvaliteten på likviditetsreserven og langsiktighet og diversifisering av finansieringen. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

Innskudd fra kunder er en av konsernets viktigste finansieringskilder. SpareBank 1 Østlandet har som mål å opprettholde en bred innskuddsbasis fra så vel person- som bedriftskunder, og vi hadde ved utgangen av 2020 en tilfredsstillende innskuddsdekning.

I tillegg til innskudd finansierer konsernet seg med lån i det norske og internasjonale verdipapirmarkedet, lån fra andre finansinstitusjoner og OMF via salg av lån til kredittforetakene SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Som ledd i likviditetsstyringen har SpareBank 1 Østlandet en beholdning av likvide verdipapirer. I tillegg til verdipapirporteføljen har konsernet en likviditetsreserve i form av kontanter, fond og aksjer, samt tilrettelagte lån for salg til kredittforetakene.

Styret vurderer at SpareBank 1 Østlandets samlede likviditetsrisiko er innenfor bankens vedtatte risikotoleranse. Konsernets likviditetsrisiko vurderes som lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap på grunn av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Prosessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko, skader konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i styringsdokument for operasjonell risiko som er vedtatt av styret. Det gjennomføres løpende risikovurderinger på ulike nivåer. Banken har et verktøy for å følge opp forbedringstiltak som er identifisert enten av internrevisor, eksterne revisor eller tilsynsmyndigheter. I tillegg blir alle forbedringsforslag fra interne gjennomganger som risikovurderinger, compliance-gjennomganger eller tilsvarende fulgt opp i samme verktøy. Uønskede hendelser og kundeklager registreres og følges opp på samme måte. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke konsernets lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. For å sikre nødvendig kvalitets-sikring av vesentlige produkter, løsninger og prosesser før de blir etablert eller endret, har styret vedtatt policy og retningslinjer innenfor området.

På bakgrunn av den iboende risikoen ved bruk

av informasjonsteknologi er området gjenstand for løpende overvåking. Internrevisjonen foretar uavhengige gjennomganger og tester av bankens sikkerhet på området. Det er et tett samarbeid innenfor SpareBank 1-alliansen for å sikre god og stabil drift. Det har ikke inntruffet noen alvorlige hendelser i 2020, og de operasjonelle tapene er lave.

Styret mener at ut fra bankens inntjening og soliditet, samt organisasjonens kompetanse og styrings-systemer er bankens samlede risikoeksponering knyttet til operasjonell risiko forsvarlig. Området er etter styrets vurdering under tilfredsstillende kontroll, men krever kontinuerlig oppfølging.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg sanksjoner, bøter, andre strafferettslige sanksjoner, omdømmetap eller økonomisk tap på grunn av manglende etterlevelse av lover, forskrifter, myndighetsfastsatte retningslinjer og offentlige pålegg.

Styring og kontroll med bankens compliancerisiko er basert på styrevedtatt styringsdokument for compliancerisiko. Styringsdokumentet fastlegger styrets risikotoleranse for compliancerisiko, og regulerer dessuten ansvarsforhold, herunder føringer for alle medarbeideres ansvar for å etterleve regelverket, rapportering, samt krav til prosesser for å sikre og følge opp etterlevelsen av regelverket.

Konsernet har en lav toleranse for compliancerisiko, og det er nulltoleranse for bevisste brudd på regelverk. Ingen compliancehendelser skal kunne skade konsernets soliditet, resultat eller omdømme i vesentlig grad. Konsernets forretningsdrift skal utøves/utføres på en måte som hindrer bøter og sanksjoner.

Omfanget av regulatoriske krav er fortsatt betydelig i likhet med foregående år. Endringstakt og detalj-omfang av regelverk og regelverksendringer representerer i seg selv en risiko. Banken har derfor etablert prosesser for å sikre at alle vesentlige endringer identifiseres og følges opp. Det forventes omfattende endringer i regelverket med betydning for bankens rammevilkår framover. Særs viktig i denne sammenheng er innføringen av de nye EU-regelverkene om kapitalkrav og krisehåndtering, samt den nye finansavtaleloven. Det er foreløpig ukjent når de nevnte regelverkene treer i kraft.

Compliancerisiko kan opptre som en typisk "hale-risiko", dvs. en risiko som materialiseres meget sjelden, men som har potensielt meget store konsekvenser dersom den inntreffer. I tillegg til tradisjonelle internkontroll- og risikovurderinger, samt konsekvens-analyser av nytt regelverk, benytter banken stress-testing og omvendte stresstester for å kartlegge og vurdere den faktiske eksponeringen for compliance-risiko. Det er styrets vurdering at banken har tilfredsstillende styring og kontroll med compliancerisikoen, og at bankens eksponering for compliancerisiko er forsvarlig.

Forretningsskikk-risiko («conduct risk»)

Forretningsskikkrisiko er risikoen for offentlige sanksjoner, straffereaksjoner, omdømmetap eller økonomisk tap som følge av at bankens forretnings-

metoder eller de ansattes jobbadferd i vesentlig grad skader kundenes interesser eller markedets integritet.

Reguleringen av finansbransjen har over tid utviklet seg til i stadig større omfang også å omfatte regelverk for å beskytte kunder og forbrukere. Bankens forretningsskikk-risiko er derfor nært forbundet med bankens compliancerisiko. Den nye finansavtaleloven er av særlig betydning også på området forretningsskikk.

Det er etablert et eget styrevedtatt styringsdokument for forretningsskikk-risiko for å tydeliggjøre hvor viktig temaet er for banken. Styringsdokumentet fastlegger styrets risikotoleranse på området. Konsernet har en lav toleranse for forretningsskikk-risiko. Det innebærer at ingen enkelthendelser innenfor forretningsskikk skal kunne skade konsernets soliditet, resultat eller omdømme i vesentlig grad. Styringsdokumentet regulerer dessuten ansvarsforhold, krav til oppfølging og rapportering, samt hovedprinsippene for å sikre en god forretningsskikk. Det pålegges alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, og at det skjer gjennom en faglig god og redelig kundefølelse som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

Andre sentrale virkemidler for å sikre en god forretningsskikk omfatter blant annet etiske retningslinjer, interne informasjons- og opplærings tiltak, gjennomføring av risikoanalyser, en velfungerende ordning for håndtering av kundeklager, herunder årsaksanalyser og forbedringstiltak, samt en hensiktsmessig varslingskanal. Når produkter og tjenester blir etablert eller endret, skal det gjennomføres nødvendig kvalitetssikring før lansering. Belønnings- og godtgjøringsordninger skal utformes slik at ønsket adferd i forhold til forretningsskikk sikres og fremmes.

Etter styrets vurdering er bankens eksponering for forretningsskikkrisiko innenfor den vedtatte risikotoleransen på området.

ESG-risiko

Konsernet påvirkes av ESG-faktorer direkte gjennom egen virksomhet eller indirekte primært gjennom utlånsporteføljen. ESG-faktorer gjennom direkte påvirkning håndteres primært som operasjonell risiko, compliancerisiko, forretningsskikk-risiko og likviditets-risiko, og de er integrert i metodikk og vurderinger innenfor disse risikokategoriene.

ESG-risiko defineres som risikoen for tap som følge av at konsernets eksponeringer mot motparter påvirkes negativt av ESG-faktorer. ESG-risiko er en risikodriver for kredittrisiko, motpartsrisiko og markedsrisiko og kan deles i;

- Miljørisiko (E) er risikoen for tap som følge av at konsernets eksponering mot motparter påvirkes negativt av miljøfaktorer, herunder klimaendringer og/eller annen miljøforringelse.
- Sosial risiko (S) er risikoen for tap på grunn av at konsernets eksponering mot motparter påvirkes negativt av sosiale faktorer som samfunnsforhold, arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter, fattigdom o.a.

- Styringsrisiko (G) er risikoen for tap som følge av at konsernets eksponering mot motparter påvirkes negativt av dårlig styring og kontroll hos motparten.

ESG-risiko er integrert i styringsdokumenter, metodikk, rutiner og retningslinjer innenfor de nevnte risikokategoriene, og de styres som en integrert del av de enkelte områdene. Banken har tidligere gjennomført en overordnet klimarisikoanalyse. Denne er videreført med scenarioanalyser blant annet basert på NGFS (Network for Greening the Financial System). Basert på scenariene er det gjennomført simuleringer knyttet til potensiell risiko i utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet. Foreløpige vurderinger er at utlånsporteføljen ikke er vesentlig påvirket av klimarisiko i et mellomlangt perspektiv.

Innenfor bedriftsmarkedsdivisjonen gjøres det bærekraftsvurderinger spesielt for kunder i eiendomsbransjen og i landbrukssegmentet.

Arbeidet videreføres i 2021, og det forventes å gi et stadig bedre bilde av bankens eksponering mot ESG-risiko – primært klimarisiko.

Innenfor likviditetsforvaltningen er det etablert retningslinjer knyttet til hvilke sektorer banken kan investere i basert på ESG-vurderinger. Ved investering i nye utstedere og/eller sektorer blir disse vurdert mot retningslinjene før det gjennomføres transaksjoner, og investeringsporteføljen gjennomgås årlig mot retningslinjenes vurderingskriterier.

For mer informasjon om bankens ESG-arbeid vises til TFCD-rapporteringen annet sted i årsrapporten.

Våre medarbeidere

Medarbeiderne er den viktigste innsatsfaktoren i konsernet. «Medarbeiderskapet» er bygget på at den enkelte medarbeider må ha et aktivt forhold til strategi og forretningsmessige mål for virksomheten, og hvordan dette påvirker behov for læring og utvikling for å kunne nå fastsatte mål.

Banken arbeider systematisk for å forankre, prioritere og følge opp at det er god konsistens og sammenheng mellom bankens overordnede strategiske målsettinger og de målsettinger, aktiviteter og oppfølgingspunkter som gjelder for ansatte i ulike roller. I den løpende virksomhetsstyringen som rapporteres årlig til styret, inngår også rapportering på sentrale måltall og tiltak innenfor HR-området.

Banken har en egen HR-strategi, og i tillegg er det utviklet delstrategier og styringsdokumenter som Etsiske retningslinjer, Anti-korrupsjonspolicy, Godtgjøringsordning og Rekrutteringspolicy.

Arbeidsforhold

Banken gjennomfører normalt årlige organisasjonsundersøkelser med fokus på sentrale arbeidsforhold som jobbegasjement og arbeids glede. Resultatene i disse undersøkelsene har over tid vært på et høyt nivå.

I 2020 har en valgt å gjennomføre to undersøkelser som har vært tilpasset den situasjonen som oppsto som følge av koronasituasjonen, og mange ansatte arbeidet mye hjemmefra. Dette har skapt nye risikoer knyttet til arbeidsmiljøet og stilt andre krav til både medarbeidere og ledere. Undersøkelsene viser allikevel at det generelt har vært få utfordringer knyttet til hjemmearbeid, men det har vært noe behov for individuell tilrettelegging.

HMS og sykefravær

SpareBank 1 Østlandet arbeider systematisk med HMS og vedtar årlig tiltaksplaner med fokus på forebygging av helseplager og sykefravær. Det totale sykefraværet i 2020 var 4,0 prosent. Sykefraværet var med det 0,5 prosentpoeng lavere enn i 2019 hvor sykefraværet var 4,5 prosent, og innenfor det målsatte nivået på 4,5 prosent. Det målsatte nivået er fastsatt etter en vurdering av virksomhetens art, arbeidets karakter, benchmark i forhold til bransjen og aldersdemografien i egen organisasjon.

Banken legger til rette for medarbeidere som på grunn av sykdom, redusert arbeidsevne eller andre årsaker må ha tilpasninger av arbeidsplass og arbeidsinnhold. I samarbeid med NAV og det lokale initiativet «Muligheter med mangfold» i Innlandet, tar også banken imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Det gjennomføres årlig grunnleggende arbeidsmiljøopplæring for ledere og verneombud.

Banken har etablert tariffavtaler med Finansforbundet i SpareBank 1 Østlandet og LO Finans Østlandet. Samarbeidet mellom ledelsen og ansattes representanter er meget godt. Det er etablert felles samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg hvor fagforeningene og verne-tjenesten er representert.

Det har ikke vært arbeidsulykker som er rapportert til Arbeidstilsynet i 2020.

Kompetanse og organisasjonsutvikling

Banken har en innarbeidet årssyklus hvor det gjennomføres medarbeider-/utviklingssamtaler i løpet av første kvartal. Medarbeidersamtalen er et strategisk verktøy for å sikre at strategien er forankret hos den enkelte medarbeider, og for å kunne gjennomføre en målrettet kompetanseutvikling. Med utgangspunkt i medarbeidersamtaler blir det etablert utviklingsplaner tilpasset den enkelte ansattes behov, disse følges opp gjennom året i dialog mellom medarbeider og nærmeste leder.

Innenfor Personmarkedsdivisjonen er det etablert en egen rådgiverskole med fokus på kompetanseutvikling og trening for finansrådgivere og de operative lederne. Banken har i tillegg en egen «Lederskole» med grunnopplæring for alle nye ledere og med ulike tilbud om faglig vedlikehold og videreutvikling. Vi samarbeider i tillegg om ulike lederutviklingsprosjekter innenfor SpareBank 1-alliansen.

Administrerende direktør har i tillegg i 2020 gjennomført et eget lederutviklingsprogram for konsernledelsen. Det har hatt fokus på gjensidig forventningsavklaring og forpliktelse og på en ytterligere

forbedring av prosesser for virksomhetsstyring og beslutningsprosesser.

Mangfold og likestilling

Banken vil ha medarbeidere som reflekterer samfunnet den er en del av - uavhengig av kulturell bakgrunn, etnisitet, religion og kjønn. Banken tilstreber kjønnsmessig balanse på alle nivåer i organisasjonen. Det er i 2020 vedtatt ny rekrutteringspolicy med forsterket fokus på likestilling og mangfold.

De aller fleste ansatte i banken er fast ansatt – 0,8 prosent er midlertidig ansatt, andelen er henholdsvis 1 prosent og 0,6 prosent blant kvinner og menn. I tillegg kommer temporære ressurser leid inn via bemanningsbyråer som erstatter ansatte i permisjon, sykemeldte med videre.

Blant nyansatte i 2020 var 48 prosent kvinner og 52 prosent menn. Banken har satt som mål at det skal være kjønnsbalanse blant søkere i alle stillingskategorier, og på aggregert nivå oppnådde den i 2020 48 prosent kvinnelige søkere og 52 prosent mannlige søkere.

Andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar er 36 prosent, noe som er lavere enn målsettingen i strategiperioden på 45 prosent. Administrerende direktørs ledergruppe består av tre kvinner og syv menn. Bankens styre består av fire kvinner og fire menn. Det er i 2020 satt i gang et eget lederutviklingsprogram for både potensielle og eksisterende kvinnelige ledere. Dette vurderes som et adekvat og nødvendig tiltak for å nå de langsiktige målsettingene, og det er forankret på øverste nivå i ledelsen.

Alle ansatte skal ha lik mulighet til lønnsmessig utvikling, og lokale lønnstillegg skjer ut fra en årlig vurdering av individuelle prestasjoner og bidrag til kollektiv resultatoppgjør over tid. I disse prosessene er det særskilt fokus på å avdekke eventuelle likelønnsforskjeller.

Banken bruker eksterne stillingsvurderingssystemer for å kategorisere stillingskategorier og analysere lønnsdata. I operative stillinger som omfatter rådgivere, saksbehandlere med videre, er kvinners lønn 89,6 prosent av menns lønn ved utgangen av 2020, mot 90,6 prosent i 2019. Blant ansatte i lederstillinger og tyngre fagstillinger er kvinners lønn 98,8 prosent av menns lønn, mot 93,3 prosent i 2019. De relativt store endringene i løpet av ett år reflekterer både reklassifisering av en del stillinger, men også grundige analyser og målrettede tiltak. Analysene er ikke korrigert for strukturelle forhold knyttet til ulike fagområder, alder, ansiennitet, utdanningsnivå mv.

Banken har tariffestet en automatisk lønnsregulering for ansatte som kommer tilbake i arbeid etter minst fem måneders svangerskapspermisjon for å motvirke at det oppstår lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. I 2020 tok kvinner og menn ut i gjennomsnitt henholdsvis 20,6 og 17,3 uker foreldrepermisjon.

Etikk og varsling

SpareBank 1 Østlandets ansatte skal kjennetegnes ved høy etisk standard. Ansatte skal være kompe-

tente, tillitvekkende, ærlige og redelige. I all omgang med omgivelsene skal det utøves nødvendig profesjonell distanse. En årlig «etikkkuke» som i 2020 var konsentrert omkring implementering av ny anti-korrupsjonspolicy, involverer ansatte i hele organisasjonen, og bidrar til fokus og sikrer forankring av de etiske retningslinjene. Gjennom dokumentert deltakelse i etikkkuka bekrefter alle ansatte årlig at de har gjennomgått og forstått innholdet i de etiske retningslinjene.

Gjennom fokus på etiske retningslinjer i introduksjonsprogrammet blir også alle nyansatte gjort kjent med bankens system og rutiner for varsling. Varslingskanalen er lett tilgjengelig via bankens intranett. Styret har vedtatt retningslinjer for varsling som skal bidra til å beskytte eventuelle varslere. Det er lagt til rette for anonym varsling med eksternt varslingsmottak.

Det er i løpet av 2020 etablert eget Etisk råd som er ledet av konserndirektør HR og juridisk. Rådet skal drøfte prinsipielle og overordnede etiske problemstillinger. I tillegg kan rådet gi anbefalinger i enkelt saker av etisk karakter som kan skade kundenes tillit eller bankens omdømme.

Ansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder

SpareBank 1 Østlandet med datterselskaper har sammen med de andre selskapene i SpareBank 1-alliansen tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikringsdekningen for styreansvar er 800 mill. kroner per skade og samlet per år, mens forsikringsdekningen for profesjonsansvars- og kriminalitetsforsikringen er 1 050 mill. kroner per skade og samlet per år.

Samfunnsansvar og bærekraft

SpareBank 1 Østlandet har bærekraft som en strategisk destinasjon. Banken avlegger en redegjørelse om samfunnsansvar i samsvar med regnskapsloven § 3-3c, som pålegger å "redegjøre for hva foretaket gjør for å integrere hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, likestilling og ikke-diskriminering, sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter." Bærekraft og samfunnsansvar er en integrert del av bankens virksomhet og rapporteringen er derfor integrert i øvrig årsrapportering. Rapporteringsstandarder Global Reporting Initiative, GRI, med tilhørende indeks er benyttet for å vise hvor man kan finne vesentlig informasjon.

Det er etablert retningslinjer, prinsipper og prosedyrer for bærekraftsarbeidet, som er offentliggjort på bankens hjemmesider og henviser til gjennom årsrapporten. Bankens mest vesentlige bærekraftstema er omtalt i egne avsnitt. Der rapporteres det i henhold til regnskapsloven til hvordan banken arbeider for å omsette retningslinjer og prinsipper til handling, det gis en vurdering av resultatene som er oppnådd, og det opplyses om forventinger til dette arbeidet framover. For å integrere bærekraft i daglig drift er hovedansvaret for oppfølging innen egne områder lagt til konserndirektørene.

Forskning og forretningsutvikling

Til tross for pandemien og noe redusert aktivitet og lavere investeringsrammer relatert til forskning og forretningsutvikling i 2020, har SpareBank 1 Østlandet et langsiktig perspektiv på utviklingsarbeidet, og det er jobbet systematisk med kundesentrisk og åpen innovasjon gjennom hele året. Vi tror fortsatt på at de beste kundeopplevelsene skapes ved å kombinere solid bankerfaring gjennom 175 år og et godt utbygd kontornettverk sammen med velfungerende og brukervennlige digitale løsninger. Forsknings- og utviklingsarbeidet handler ikke bare om å skape nye produkter, tjenester og forretningsmodeller, men også om å styrke leveranseevnen til eksisterende forretning gjennom ny teknologi og nye partnerskap. Gjennom et langsiktig fokus på både kulturell transformasjon og innovasjon som verktøy for ny vekst vil vi gjennom et langsiktig utviklingsarbeid bidra til å styrke finanshusets framtid.

I 2019 videreutviklet SpareBank 1 Østlandet sammen med VR-selskapet Fynd Reality AS (tidl. EON Reality Norway AS) den augmented reality-baserte løsningen for økonomiopplæring av barn og unge. Responsen i markedet har vært god, og banken inngikk i 2020 en avtale om distribusjon av løsningen til Japan og japanske skoler gjennom en avtale med AVR Japan.

SpareBank 1 Østlandet var i 2020 første bank i Norge med abonnementshåndtering integrert i mobilbanken. Gjennom et strategisk partnerskap med Minna Technologies (SE) har vi gjort det mulig for våre kunder å få oversikt over abonnement i mobilbanken, samt en enkel mulighet for å avslutte abonnement direkte fra mobilbanken. Erfaringstallene etter ett år bekrefter at vi har truffet godt på både kundebehov og løsning, og funksjonaliteten er nå implementert i alle SpareBank 1-bankene.

Sammen med de andre SpareBank 1-bankene ble det i 2020 investert vel 200 millioner kroner i utvikling av nye produkter løsninger og videreutvikling av eksisterende løsninger. I tillegg samarbeider SpareBank 1-bankene tett med TietoEVRY for å utvikle framtidens betalings- og kjernebank-systemer.

SpareBank 1 Østlandet har i 2020 mottatt 792 067 kroner i skattefradrag for forsknings- og utviklingsaktiviteter som fant sted i 2019.

Utsikter framover

Styret trakk ved begynnelsen av året fram utbredelsen av koronaviruset som en risikofaktor for regionens vekst og verdiskapning.

Gjennom 1. kvartal ble det stadig tydeligere at koronakrisen ville ha globale konsekvenser, og 12. mars varslet regjeringen de sterke restriksjoner i fredstid for private personer og bedrifter. Styret påpekte i den påfølgende kvartalsrapporten at varigheten og dybden av den helsemessige, driftsøkonomiske og privatøkonomiske krisesituasjonen som verden, Norge og regionen befant seg i, var vanskelig å forutse.

Gjennom 2. kvartal opplevde vi en stadig sterkere normalisering av norsk og regional økonomi.

Finansmarkedene, både internasjonalt og i Norge, viste en historisk rask retur mot tidligere nivåer. Myndighetstiltak for å begrense smittespredning ble lettet løpende i takt med færre syke og nye smittetilfeller gjennom sommeren. Berørte bedrifter startet å normalisere driften, noe som førte til en rask reduksjon i nivået på arbeidsledigheten og antall permitterte.

Etter en sommer med en lettelse i myndighetstiltakene og økt reiseaktivitet i Europa og Norge, økte smittetallene gjennom høsten. Dette fikk som konsekvens at myndighetstiltakene mot slutten av 2020 og i starten av 2021 igjen er strammet betydelig inn.

Aktivitetsnivået i store deler av norsk og regional økonomi har vært stigende gjennom høsten, men enkelte bransjer er spesielt hardt rammet. Dette gjelder spesielt deler av reiselivet, underholdningsbransjen og hotellindustrien som har et vesentlig lavere aktivitetsnivå enn normalt. Utsiktene til snarlig bedring i disse bransjene synes lave. Aktivitetsnivået i banken har vært høyt gjennom hele perioden, og bankens medarbeidere har på en imponerende måte vært til stede for sine kunder. Banken har gjennom hele året opplevd en sterk kundetilvekst og god volumvekst. Dette viser at bankens markedsposisjon og kundetilbud står seg spesielt godt i en krisesituasjon.

Bankens samlede erfaringer siden sommeren tilsier at konsekvensene av krisen for privatpersoner og bedrifter i regionen ser ut til å bli mindre gjennomgripende enn fryktet da nedstengnings tiltakene ble iverksatt i mars. Erfaringene gjennom høsten har vist at både bedriftskunder og personkunder i begrenset grad har hatt behov for å forlenge de avdragsuttsettelsene som ble innvilget da krisen startet.

I Norge som helhet har det faktisk vært en nedgang i konkurser og tvangsavviklinger på 13 prosent i 2020 sammenlignet med 2019. Bak dette ligger det dog kraftfulle myndighetstiltak som på et tidspunkt skal utfases eller reverseres. Ulike former for direkte statsstøtte, betalingsutsettelse på offentlige avgifter, og at staten gjennom store deler av året har stoppet å begjære selskaper konkurs, medfører trolig at konkursbildet er overdrevet positivt.

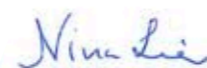
Banken forventer derfor at Norge samlet sett vil oppleve en økning i konkurser framover, da det må antas at det er et etterslep i konkurser gitt støttetiltak fra myndigheter og avdragsutsettelse fra øvrige kreditorer. Når forventet økninger i konkurser vil bli tydelig, er krevende å forutse, men styret forventer at det vil kunne skje allerede gjennom 2021.

Banken har en historie med å stå bak sine kunder også gjennom krevende tider, og vi vil framover fortsatt være tett på og tilgjengelig for de kundene som trenger bistand.

Gjennom året har banken styrket tapsavsetningene, bygget soliditet og videreutviklet en kompetent organisasjon. Styret anser således at banken er meget godt posisjonert for å bistå kundene våre i tiden framover.

Styret i SpareBank 1 Østlandet
Hamar, 3. mars 2021

Siri J. Strømmevold
Styreleder

Nina C. Lier

Alexander Sandberg Lund

Espen Bjørklund Larsen
Ansattes representant

Guro Nina Vestvik

Marit Jørgenrud
Ansattes representant

Hans-Christian Gabrielsen

Tore Anstein Dobloug

Richard Heiberg
Administrerende direktør

Bedriftsrådgiver Per Arild Eggen. Tynset.

KAPITTEL 4.2 Resultatregnskap

Morbank			Konsern		
2019	2020	Mill. kroner	Noter	2020	2019
3 204	2 875	Renteinntekter effektiv rentes metode	19	3 167	3 453
335	268	Andre renteinntekter	19	268	335
1 617	1 256	Rentekostnader	19	1 258	1 622
1 923	1 887	Netto renteinntekter		2 177	2 166
892	947	Provisjonsinntekter	20	1 359	1 295
94	95	Provisjonskostnader	20	144	143
37	30	Andre driftsinntekter	20	226	236
835	882	Netto provisjons- og andre inntekter		1 441	1 388
19	41	Utbytte fra aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	21	41	19
576	282	Netto resultat fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet (mor)	21		
		Resultatandeler fra tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet (konsern)	21,4	394	519
197	109	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	21	109	197
792	432	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		545	735
3 549	3 201	Sum netto inntekter		4 164	4 289
699	678	Personalkostnader	22,23	1 083	1 098
104	104	Avskrivninger	32,33,34	132	131
543	559	Andre driftskostnader	24	687	702
1 346	1 341	Sum driftskostnader		1 902	1 930
2 203	1 860	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		2 262	2 359
-11	245	Tap på utlån og garantier	10	330	32
2 214	1 615	Driftsresultat før skatt		1 932	2 326
358	273	Skattekostnad	25	323	398
1 856	1 342	Resultat etter skatt		1 608	1 928
		Hybridkapitaleierens andel av periodens resultat (renter hybridkapital)		20	15
		Resultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser		1 583	1 909
		Resultat etter skatt for ikke-kontrollerende eierinteresser		6	4
		Resultat etter skatt		1 608	1 928
		Resultat/utvannet resultat per egenkapitalbevis (i hele kroner)		9,57	11,55
		Resultat/utvannet resultat per gjennomsnittlig egenkapitalbevis (i hele kroner)		9,57	11,56

KAPITTEL 4.3 Utvidet resultatregnskap

2019	2020	Mill. kroner	2020	2019
1 856	1 342	Resultat etter skatt	1 608	1 928
3	-6	Estimatavvik pensjoner	-6	3
-1	2	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	2	-1
-13	10	Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kredittrisiko	10	-13
3	-3	Skatteeffekt knyttet til endringer i virkelig verdi på verdipapirgjeld	-3	3
		Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	9	13
-7	3	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat	12	6
-1	11	Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat	11	-1
0	-3	Skatteeffekt på verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat	-3	0
5	13	Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap	13	5
-1	-3	Skatteeffekt på verdiendring knyttet til basisswap effekter	-3	-1
		Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	13	-9
3	18	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat	30	-6
-4	21	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	43	0
1 852	1 363	Totalresultat for perioden	1 651	1 928
		Hybridkapitaleierens andel av periodens resultat (renter hybridkapital)	20	15
		Totalresultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser	1 626	1 910
		Totalresultat etter skatt for ikke-kontrollerende eierinteresser	6	4
		Totalresultat for perioden	1 651	1 928

KAPITTEL 4.4 Balanse

Morbank			Konsern		
2019	2020	(mill. kroner)	Noter	2020	2019
EIENDELER					
1 325	683	Kontanter og fordringer på sentralbanker		683	1 325
8 273	8 887	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	1 576	1 199
98 041	103 911	Utlån til og fordringer på kunder	8,10	112 885	106 718
17 252	20 999	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	29	20 999	17 252
878	2 212	Finansielle derivater	13,30,38	2 212	878
675	616	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	31	616	675
4 323	4 510	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	40	5 325	4 870
1 758	1 758	Investering i datterselskaper	40	0	0
89	96	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	32	410	406
514	463	Eiendom, anlegg og utstyr	33,34	620	672
520	505	Andre eiendeler	35	746	787
133 648	144 641	Sum eiendeler		146 074	134 783
GJELD					
3 647	5 129	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	7	5 090	3 650
78 534	85 643	Innskudd fra og gjeld til kunder	36	85 613	78 494
33 732	34 952	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13,30,38	34 952	33 732
373	697	Finansielle derivater	13,30	697	373
335	81	Forpliktelser ved periodeskatt	25	128	376
88	288	Forpliktelser ved utsatt skatt	25	417	212
663	631	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	39	739	739
1 303	1 302	Ansvarlig lånekapital	37	1 302	1 303
118 676	128 723	Sum gjeld		128 939	118 880
EGENKAPITAL					
5 791	5 791	Egenkapitalbevis	40	5 791	5 791
848	848	Overkursfond		848	848
2 740	3 269	Utjevningsfond	40	3 269	2 740
663	555	Avsatt utbytte og annen eierandelskapital	40	555	663
3 825	4 053	Grunnfond	40	4 053	3 825
166	166	Annen innskutt egenkapital		166	166
12	29	Gavefond	40	29	12
334	320	Fond for urealiserte gevinster		320	334
292	237	Avsatt kundeutbytte og gaver	40	237	292
300	650	Hybridkapital	40	650	300
0	0	Annen egenkapital		1 104	817
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		113	114
14 972	15 918	Sum egenkapital		17 135	15 903
133 648	144 641	Sum gjeld og egenkapital		146 074	134 783

Styret i SpareBank 1 Østlandet
Hamar, 3. mars 2021

Siri J. Strømmevold
Styreleder

Nina C. Lier

Alexander Sandberg Lund

Tore-Anstein Dobloug

Guro Nina Vestvik

Marit Jørgenrud
Ansattes representant

Hans-Christian Gabrielsen

Richard Heiberg
Administrerende direktør

KAPITTEL 4.5 Endring i egenkapital

Morbank	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital						Sum EK
	EK-bevis	Overkurs-fond	Annen innskutt EK	Grunn-fonds-kapital ¹⁾	Utjevnings-fond ²⁾	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen EK	Hybrid-kapital	
(mill. kroner)										
Egenkapital per 01.01.2019	5 766	830	166	3 912	2 589	15	252	-30	400	13 900
Omklassifisering ³⁾				-66	36			30		0
Egenkapitalbevis emittert og overført eiere	26	18								43
Hybridkapital									-100	-100
Renter på hybridkapital				-5	-11					-15
Resultat for regnskapsåret				505	1 268		83			1 856
Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kredittrisiko etter skatt				-3	-7					-10
Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap etter skatt				1	3					4
Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat etter skatt				0	0					-1
Estimatavvik etter skatt på pensjons-ordning				1	2					3
Utbetalt kundeutbytte og utbytte				-222	-477					-699
Utdelt gaver av resultat 2018				-6						-6
Utdelt fra gavefond 2019						-2				-2
Egenkapital per 31.12.2019	5 791	848	166	4 117	3 403	12	334	0	300	14 972
Egenkapital per 01.01.2020	5 791	848	166	4 117	3 403	12	334	0	300	14 972
Egenkapitalbevis emittert og overført eiere										0
Hybridkapital									350	350
Renter på hybridkapital				-6	-14					-20
Resultat for regnskapsåret				406	951		-15			1 342
Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kredittrisiko etter skatt				2	5					7
Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap etter skatt				3	7					10
Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat etter skatt				2	6					8
Estimatavvik etter skatt på pensjons-ordning				-1	-3					-4
Utbetalt kundeutbytte og utbytte				-208	-531					-739
Utdelt gaver av resultat 2019				-6						-6
Utdelt fra gavefond 2020				-20		17				-3
Egenkapital per 31.12.2020	5 791	848	166	4 289	3 824	29	319	0	650	15 918

Konsern	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital						Sum EK	
	EK-bevis	Overkurs-fond	Annen innskutt EK	Grunn-fonds-kapital ¹⁾	Utjevnings-fond ²⁾	Gave-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen EK	Hybrid-kapital		IKE ⁴⁾
(mill. kroner)											
Egenkapital per 01.01.2019	5 766	830	166	3 912	2 589	15	252	728	400	102	14 762
IB korrigeringer døtre								0			0
IB korrigeringer TS/FKV								-8			-8
Korrigert egenkapital per 01.01.2019	5 766	830	166	3 912	2 589	15	252	719	400	102	14 753
Omklassifisering ³⁾				-66	36			30			0
Egenkapitalbevis og aksjer emittert	26	18								13	57
Hybridkapital									-100		-100
Renter på hybridkapital				-5	-11						-15
Resultat for regnskapsåret				505	1 268		83	69		4	1 928
Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kredittrisiko etter skatt				-3	-7						-10
Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap etter skatt				1	3						4
Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat etter skatt				0	0						-1
Estimatavvik etter skatt på pensjons-ordning				1	2						3
Øvrige poster i utvidet resultat fra TS/FKV								4			4
Endringer direkte i egenkapitalen fra TS og FKV								-6			-6
Utbetalt kundeutbytte og utbytte				-222	-477					-6	-705
Utdelt gaver av resultat 2018				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2019						-2					-2
Egenkapital per 31.12.2019	5 791	848	166	4 117	3 403	12	334	817	300	114	15 903
Egenkapital per 01.01.2020	5 791	848	166	4 117	3 403	12	334	817	300	114	15 904
IB korrigeringer døtre								1			1
IB korrigeringer TS/FKV								0			0
Korrigert egenkapital per 01.01.2020	5 791	848	166	4 117	3 403	12	334	818	300	114	15 904
Egenkapitalbevis og aksjer emittert											0
Hybridkapital									350		350
Renter på hybridkapital				-6	-14						-20
Resultat for regnskapsåret				406	951		-15	260		6	1 608
Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kredittrisiko etter skatt				2	5						8
Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap etter skatt				3	7						9
Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat etter skatt				2	6						8
Estimatavvik etter skatt på pensjons-ordning				-1	-3						-5
Øvrige poster i utvidet resultat fra TS/FKV								22			22
Endringer direkte i egenkapitalen fra TS og FKV								4			4
Utbetalt kundeutbytte og utbytte				-208	-531					-6	-744
Utdelt gaver av resultat 2019				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2020				-20		17					-3
Egenkapital per 31.12.2020	5 791	848	166	4 289	3 824	29	320	1 104	650	114	17 135

¹⁾ Beløp overført til grunnfondskapital per 31.12.2020 inkluderer avsatt kundeutbytte og foreslått utdeling til gavemidler.

²⁾ Beløp overført til utjevningsfond per 31.12.2020 inkluderer avsatt utbytte.

³⁾ Renter på hybridkapital er omklassifisert fra annen egenkapital og fordeles mellom grunnfondskapital og utjevningsfond etter eierbrøken.

⁴⁾ IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

KAPITTEL 4.6 Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2019	2020	(mill. kroner)	2020	2019
-7 136	-5 990	Endring i utlån til kunder	-6 333	-8 095
3 171	2 911	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	3 316	3 586
6 994	7 109	Endring i innskudd fra kunder	7 119	6 997
-889	-618	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-621	-896
259	855	Endring i fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	1 049	941
158	99	Renter på fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	-14	-7
-2 762	-3 731	Endring i sertifikater og obligasjoner	-3 731	-2 762
148	81	Renteinnbetalinger fra sertifikater og obligasjoner	81	148
835	882	Netto provisjonsinntekter	1 406	1 354
70	77	Kursgevinster ved omsetning og trading	77	70
-1 236	-1 231	Utbetalinger til drift	-1 764	-1 792
-216	-342	Betalt skatt	-380	-248
-20	375	Andre tidsavgrensninger	379	-46
-623	477	Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	584	-751
-28	-44	Investering i varige driftsmidler	-60	-58
12	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	36	46
-687	-113	Netto kontantstrøm fra langsiktige investeringer i aksjer	-113	-687
601	329	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	204	474
-101	172	Netto likviditetsendring fra investering (B)	66	-225
5 948	4 729	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 729	5 948
400	0	Opptak av ansvarlig lånekapital	0	400
300	350	Opptak av hybridkapital	350	300
-4 150	-4 992	Tilbakebetaling av utstedte verdipapirer	-4 992	-4 150
-200	0	Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	0	-200
-400	0	Tilbakebetaling av hybridkapital	0	-400
37	0	Innbetalt ved emisjon av egenkapitalbevis	0	37
-645	-575	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-575	-645
-36	-30	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-30	-36
-42	-41	Avdrag på balanseførte leieavtaler	-36	-35
-238	0	Likviditetseffekt ved emisjon i datterselskap	0	13
-477	-531	Utbetaling av utbytte	-536	-483
-220	-206	Utbetaling av kundeutbytte	-206	-220
-4	-10	Utdeling fra gavefond og gavemidler	-10	-4
274	-1 305	Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	-1 306	525
-451	-656	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (A+B+C)	-656	-451
1 958	1 507	Likviditetsbeholdning 01.01.	1 507	1 958
1 507	851	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	851	1 507
		Likviditetsbeholdningen består av:		
1 325	683	Konter og fordringer på sentralbanker	683	1 325
183	169	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	169	183
1 507	851	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	851	1 507

Forsikringsrådgiver Arne Fiskvik og bedriftsrådgiver Marit Fiskvik. Tynset.

Kjetil Nyborg, forsikringsjef. Hamar

KAPITTEL 4.7

Noter

Note 1	Generell informasjon	126
Note 2	Regnskapsprinsipper	127
Note 3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	133
Note 4	Segmentinformasjon	135
Note 5	Kapitaldekning	136
Note 6	Finansiell risikostyring	137
KREDITTRISIKO		
Note 7	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld	139
Note 8	Utlån til og fordringer på kunder	140
Note 9	Overføring av finansielle eiendeler med videre	148
Note 10	Tap på utlån og garantier	151
Note 11	Kreditteksponering for hver interne risikorating	155
Note 12	Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	156
Note 13	Derivater og motregning	157
Note 14	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	158
MARKEDSRISIKO		
Note 15	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	160
Note 16	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering	161
LIKVIDITETSRISIKO		
Note 17	Likviditetsrisiko	162
Note 18	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	163
RESULTATREGNSKAP		
Note 19	Netto renteinntekter	165
Note 20	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	165
Note 21	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	166
Note 22	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	167
Note 23	Pensjoner	170
Note 24	Andre driftskostnader	171
Note 25	Skatt	172
BALANSE		
Note 26	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	173
Note 27	Klassifikasjon av finansielle instrumenter	176
Note 28	Opplysninger om virkelig verdi	178
Note 29	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	179
Note 30	Finansielle derivater	179
Note 31	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	180
Note 32	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	181
Note 33	Eiendom, anlegg og utstyr	182
Note 34	Leieavtaler	183
Note 35	Andre eiendeler	184
Note 36	Innskudd fra og gjeld til kunder	184
Note 37	Verdipapirgjeld	185
Note 38	Sikringsbokføring	187
Note 39	Annen gjeld og forpliktelse	189
Note 40	Egenkapitalbevis og eierstruktur	190
ØVRIGE OPPLYSNINGER		
Note 41	Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	192
Note 42	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper	195
Note 43	Hendelser etter balansedagen	195

Note 1 – Generell informasjon

Konsernet SpareBank 1 Østlandet

Konsernet består av SpareBank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Innlandet AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Oslo AS (datterdatter), Youngstorget 5 AS og AS Vato, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Videre består konsernet av det 70,68 prosent eide holdingsselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS, som igjen eier 100 prosent av aksjene i datterselskapet TheVIT AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet er hjemmehørende i Norge og har hovedkontor på Hamar. Konsernet har totalt 37 bankkontorer fordelt på tre fylker. Kontornettet befinner seg i Innlandet, Oslo og Viken. Youngstorget 5 AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS og datterdatter EiendomsMegler 1 Oslo AS har hovedkontor i Oslo. De øvrige datterselskapene har hovedkontor i Innlandet fylke.

Konsernets kjernevirksomhet er innskudd, utlån, betalingsformidling, leasing, salg av andre finansielle produkter og tjenester, samt eiendomsmegling, regnskapsføring og rådgivning.

Felleskontrollerte virksomheter

SpareBank 1 Østlandet eier 12,40 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS. Eierandelen er klassifisert som en investering i felleskontrollert virksomhet. Øvrige eiere er SpareBank 1 SR-bank ASA, SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SMN og Samarbeidende Sparebanker AS, hver med 19,50 prosent eierandel, samt LO med 9,60 prosent

eierandel. Styringsstrukturen for alliansesamarbeidet er regulert i en egen avtale mellom eierne.

Konsernet eier videre 18,00 prosent av SpareBank 1 Utvikling DA. Denne investeringen er også klassifisert som felleskontrollert virksomhet. De andre eierne av SpareBank 1 Utvikling DA er banker i SpareBank 1-alliansen.

Tilknyttede virksomheter

SpareBank 1 Østlandet eier 20,87 prosent av SpareBank 1 Kreditt AS, 18,74 prosent av SpareBank 1 Betaling AS og 9,99 prosent av BN Bank ASA. Banken eier også 20,00 prosent i allianseselskapet SpareBank 1 Bank og Regnskap AS (tidligere SMB Lab AS) og 14,78 prosent av SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS. Videre eier banken 22,45 prosent av kredittforetaket SpareBank 1 Boligkreditt AS og 15,15 prosent av kredittforetaket SpareBank 1 Næringskreditt AS. Ovennevnte selskaper er klassifisert som tilknyttede selskaper. Resultatene fra ovennevnte selskaper resultatføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Enkelte allianseselskaper er klassifisert som tilknyttede selskaper til tross for at eierandelen er mindre enn 20 prosent. Bakgrunnen for dette er at eierstrukturen og det strategiske samarbeidet mellom eierbankene i SpareBank 1 Gruppen AS gir SpareBank 1 Østlandet betydelig innflytelse i disse selskapene.

Endringer i konsernsammensetning og strategiske investeringer

2020

En omallokering av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS i henhold til aksjonæravtalen økte eierandelen i selskapet fra 22,29 prosent til 22,45 prosent i desember.

SMB Lab AS endret navn til SpareBank 1 Bank og Regnskap AS 9. november.

Betr AS ble solgt i fjerde kvartal.

16. oktober tegnet banken aksjer i SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS. Eierandelen er 14,78 prosent og selskapet klassifiseres som et tilknyttet selskap.

SpareBank 1 Kredittkort AS endret 5. juni navn til SpareBank 1 Kreditt AS.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet økte sin eierandel i selskapet fra 20,85 prosent til 20,87 prosent med virkning fra 1. januar 2020.

2019

En omallokering av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS i henhold til aksjonæravtalen økte eierandelen i selskapet fra 21,61 prosent til 22,29 prosent i desember. Tilsvarende omallokering i SpareBank 1 Næringskreditt AS medførte en reduksjon i eierandelen fra 17,73 prosent til 15,15 prosent.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS endret 4. september navn til EiendomsMegler 1 Innlandet AS.

Det ble gjennomført en virksomhetsoverdragelse av SMB Lab AS til SpareBank 1 Utvikling DA i tredje kvartal.

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA endret i andre kvartal navn til SpareBank 1 Utvikling DA.

Søsterselskapene med samme navn TheVIT AS fusjonerte i andre kvartal til TheVIT AS.

28. februar inngikk SpareBank 1-bankene en avtale om endret eiermodell i BN Bank ASA, herunder en fordeling av B-aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt AS, ved at enkelte eiere endret sitt eierskap samtidig som SpareBank 1 Østlandet kom inn som ny eier. Etter gjennomføring av transaksjonene vil SpareBank 1 Østlandet ha en eierandel i både BN Bank ASA og B-aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt AS på 9,99 prosent. Total eierandel i SpareBank 1 Næringskreditt AS endret seg fra 13,35 prosent til 17,73 prosent etter transaksjonen.

En reallokering av aksjene i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet økte sin eierandel i selskapet fra 20,50 prosent til 20,85 prosent med virkning fra 1. januar 2019.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper	Noteopplysninger årsrapport	Gjeldene IFRS/IAS
1. Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet		
2. Endringer av regnskapsprinsipper		
3. Presentasjonsvaluta		
4. Konsolideringsprinsipper	41	IFRS 3, IFRS 10, IFRS 11, IAS 28
5. Finansielle eiendeler og forpliktelser	13, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 37	IFRS 9, IFRS 7, IFRS 13
6. Utlån	8, 10, 27, 28, 39	IFRS 9, IFRS 7, IAS 37
7. Eiendeler holdt for salg	P.t. ikke aktuell	IFRS 5
8. Overtatte eiendeler	P.t. ikke aktuell	
9. Leieavtaler	34	IFRS 16
10. Goodwill og andre immaterielle eiendeler	32	IAS 38, IAS 36
11. Eiendom, anlegg og utstyr	33	IAS 16, IAS 36
12. Pensjoner	23	IAS 19
13. Utstedte fondsobligasjoner		
14. Renteinntekter og -kostnader	19	
15. Provisjonsinntekter og -kostnader	20	IFRS 15, IFRS 9
16. Transaksjoner og pengeposter i utenlandsk valuta		
17. Skatt	25	IAS 12
18. Segmentrapportering	4	IFRS 8
19. Hendelser etter balansedagen	43	IAS 10

1. Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Morbank- og konsernregnskapet for 2020 for SpareBank 1 Østlandet er satt opp i overensstemmelse med de internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er vedtatt av EU. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC).

Målegrunnlaget for både morbank- og konsernregnskapet er historisk kost med de unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapet er avlagt i henhold til IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskapet som avlegges per 31.12.2020.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2. Endringer av regnskapsprinsipper

Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert av konsernet i inneværende regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer i IFRS med virkning for 2020-regnskapet som har vært relevante for, samt effekten dette har hatt på konsernets årsregnskap.

Endringer til IFRS 9 og IFRS 7 som følge av IBOR reformen
IASB kom i september 2019 med endringer til IFRS 9 og IFRS 7. Disse endringene er obligatoriske fra 1. januar 2020, men kan tidlig implementeres i 2019 regnskapet. Konsernet har valgt å tidlig implementere endringene. Konsernet sitt valg om å tidlig implementere medførte at sikringsforholdene kan videreføres uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor eksisterende referanserenter benyttes i fordringer, lån og derivatavtaler erstattes med alternative referanserenter.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

IFRS 16 Leieavtaler

I 2020 ble det som følge av Koronapandemien vedtatt endringer i IFRS 16. Leietaker kan, men må ikke, vurdere leiereduksjoner som noe annet enn leiemodifikasjon. Det vil i praksis si at leiebortfall eller leiereduksjon kan vurderes som en variabel leie som resultatføres i

den perioden leien faktisk reduseres. Alternativet etter hovedregelen for en modifikasjon er å periodisere leiereduksjonen over hele leieperioden. Konsernet har ikke benyttet seg av endringene som ble gjort i IFRS 16 som følge av covid-19.

IBOR reformen fase 2

IASB kom i 2020 med fase 2 av IBOR reformen. Fase 2 omfatter problemstillinger som vil kunne påvirke når eksisterende referanserenter faktisk erstattes og innebærer endringer i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16. Disse endringene gjør det mulig for selskapene å gjenspeile effekten av overgang fra referanserenter, for eksempel IBOR, til alternative referanserenter uten å gi regnskapseffekter som ikke vil gi nyttig informasjon til brukere av finansielle uttalelser. Selskapene er pålagt å gi opplysninger om arten og omfanget av risikoer som oppstår fra rentereferansereformen, hvordan risikoen håndteres, hvordan overgangen styres inkludert fremdriften som er gjort med å fullføre overgangen fra renteberegninger til alternative referanserenter. Fase 2 vil være gjeldene fra 1. januar 2021, med anledning for tidliganvendelse.

IFRS 17 Forsikringskontrakter

IFRS 17 Forsikringskontrakter vil erstatte IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter. Formål med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og standarden beskriver en modell der forsikringsforpliktelsen baseres på forventet nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, med tillegg av en risikomargin og en fortjenestemargin.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»). Ikrafttredelsestidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall.

For øvrig er det ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft, som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

3. Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enhetene i konsernet. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

4. Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendet i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak

hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhets-sammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser balanseført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler. Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhets sammenslutninger som er gjennomført før 1. januar 2006.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som egen post.

Datterselskaper

I morbankens regnskap blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres det året det vedtas av generalforsamlingen. Definisjon av datterselskap omhandles i IFRS 10 Konsernregnskap. Det er graden av faktisk kontroll som avgjør om et selskap skal klassifiseres som et datterselskap. Kontroll foreligger kun når investoren har makt over relevante aktiviteter hos investeringsobjektet, risiko for variabel avkastning, og i tillegg evne til å bruke makten til å påvirke avkastningen. I tilfeller med brudd på lånevilkår vil banken vurdere om den har oppnådd reell makt i henhold til IFRS 10.

Tilknyttet foretak

Definisjon av tilknyttet selskap er regulert i IAS 28. Tilknyttet foretak innebærer at banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over selskapet. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer, med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfellet. Behandling som tilknyttede foretak oppstår fra det tidspunkt betydelig innflytelse etableres og til det opphører. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endringen i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i morbanken og egenkapitalmetoden i konsernet.

Felleskontrollert virksomhet

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 Østlandet har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet frem til at de er felleskontrollerte virksomheter.

Felleskontrollert virksomhet innebærer at partene som inngår i enheten utøver felles kontroll over aktiviteter basert på kontraktsmessige avtaler. Avtalene krever enstemmighet mellom partene ved strategiske, finansielle og driftsmessige beslutninger. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter kostmetoden i morbanken og etter egenkapitalmetoden i konsernet.

5. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes og fraregnes, klassifiseres og måles i samsvar med IFRS 9 Finansielle instrumenter. Noteopplysninger utarbeides i samsvar med IFRS 7 Finansielle instrumenter - Opplysninger.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Målekategorier

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen eller forpliktelsen. Etter IFRS 9 kan finansielle instrumenter betinget klassifiseres i følgende målekategorier;

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og utvidet resultat

Finansielle forpliktelser skal som hovedregel måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet og utvidet resultat (OCI). For finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet, skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kreditrisiko innregnes i OCI med mindre dette skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, egenkapitalinstrumenter og derivater, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter. Klassifiseringen av finansielle eiendeler bestemmes ut fra kontraktsmessige vilkår for de finansielle eiendelene og hvilken forretningsmodell som brukes for styring av porteføljen som eiendelene inngår i.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost.

Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Egenkapitalinstrumenter

Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument kan betinget utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI. Når egenkapitalinstrumenter utpekes til virkelig verdi med verdiendringer ført mot OCI, skal ordinære utbytter resultatføres, mens verdiendringer ikke skal til resultatet verken løpende eller ved avhendelse.

Derivater

Alle derivater skal måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet. Derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter regnskapsføres i tråd med reglene for sikringsbokføring.

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

I bankens regnskap er følgende hovedposter klassifisert og målt til amortisert kost:

- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner samt kontanter og fordringer på sentralbanker
- Utlån til kunder med flytende rente som ikke kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer som ikke er bestemt regnskapsført til virkelig verdi
- Ansvarlig lånekapital
- Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner
- Innskudd fra og gjeld til kunder

Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til amortisert kost blir ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi justert for direkte

transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling regnskapsføres instrumentene til amortisert kost etter effektiv rentemetode.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer presenteres inklusiv påløpte renter. Som hovedregel benyttes sikringsbokføring (virkelig verdi sikring) ved utstedelse av verdipapirgjeld med fast rente. Ved sikring er det en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsobjektet (innlånet) og sikringsinstrumentet (rentederivat). For sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen som et tillegg eller fradrag i balanseført verdipapirgjeld og resultatføres under netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser. Sikringsinstrumentene vurderes til virkelig verdi og endringene i virkelig verdi resultatføres på samme resultatlinje som sikringsobjektene. Se ytterligere beskrivelse av sikringsbokføring i note 38.

Utstedt ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld, og innregnes og måles på samme måte som øvrig verdipapirgjeld til amortisert kost.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet

I bankens regnskap er følgende hovedposter klassifisert og målt til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat:

- Finansielle derivater
- Certifikater, obligasjoner og rentefond
- Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser
- Utlån til kunder med fast rente

Derivatkontrakter med urealisert gevinst blir i balansen presentert som en eiendel og kontrakter med urealisert tap som en forpliktelse. Balanseverdiene inkluderer påløpte renter. Renteinntekter og kostnader på alle derivatkontrakter føres netto som andre renteinntekter. Verdiendringen inngår i netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser og er i tilhørende note fordelt på derivater som sikrer kjøpte rentepapirer, derivater som sikrer verdipapirgjeld og øvrige derivater.

Beholdningen av sertifikater, obligasjoner og rentefond er del av bankens likviditetsstyring og -holdning. Eiendelene styres, måles og rapporteres internt til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi samt realisert gevinst og tap inngår i resultatlinjen netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser og presenteres eksklusiv og inklusiv verdiendring sikring i tilhørende note. Rentepapirene presenteres i balansen inklusiv påløpte renter.

Verdiendringer på egenkapitalinstrumenter inngår i resultatlinjen netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser. Urealiserte verdiendringer på egenkapitalinstrumenter vises i separat linje i tilhørende note. I samme oppstilling vises utbytte fra egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi samt gevinst eller tap ved realisasjon fra eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Fastrentelån til kunder er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet for å eliminere et regnskapsmessig misforhold som ellers ville oppstått fordi tilknyttede sikringsinstrumenter pliktig måles til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer resultatføres som netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser og vises på egen linje i tilhørende note. Utlån til kunder med fast rente presenteres i balansen inklusiv påløpte renter.

Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat

Banken overfører jevnlig en kvalifisert andel av boligutlånsmassen til det felleseide OMF-foretaket SpareBank 1 Boligkreditt. Boliglån med flytende rente inngår følgelig i en forretningsmodell som innebærer både mottak av kontraktsmessige kontantstrømmer og salg. Utlån til kunder med flytende rente som potensielt kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt blir følgelig klassifisert og målt til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat.

Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet og utvidet resultat

En andel av verdipapirgjelden er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Den delen av endringen i virkelig verdi som kan henføres til endringer i forpliktelsens kreditrisiko føres på egen linje under utvidet resultatregnskap. Øvrig verdiendring inngår i ordinært resultat under netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser. Konsernet estimerer beløpet for endring i forpliktelsens virkelige verdi som kan henføres til endringer i forpliktelsens kreditrisiko med tilnærmet lik metode som beskrives i veiledning til anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter (B5.7.18).

Se nærmere beskrivelse om fastsettelse av virkelig verdi i note 26 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.

6. Utlån

Alle utlån til og fordringer på kunder presenteres i balansen inklusiv påløpte renter.

Salg av utlån

SpareBank 1 Østlandet har inngått avtale om juridisk salg av utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom banken og kredittforetakene, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Det foreligger en gjenværende involvering knyttet til overførte lån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Det vises til beskrivelse i note 9.

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS er fraregnet bankens balanse.

Tapsavsetninger på utlån

Tap på utlån innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for avsetning for tap på finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og for finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, som ikke er kjøpt eller utstedt med eksplisitt forventning om inntruffet kreditttap. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetning for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangs balanseføring. Kreditforverring måles ved utviklingen i økonomisk PD. Økonomisk PD (se nærmere beskrivelse under) er bankens beste vurdering av kundens misligholdrisiko. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring innregnes tap for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til misligholdsbegivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal tapsavsetningen tilsvare forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på scenariovektet nåverdi av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er inntruffet kreditttap ved førstegangs balanseføring. For disse beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kreditttap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer diskonteres endringen med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kreditrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett hensyntas.

Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell

Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapestimatenes beregnes basert på 12-måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kreditrisiko enn ved førstegangsinnregning blir beregnet en avsetning lik 12-måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kreditrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er inntruffet kreditttap på balansedato. For disse eiendelene blir det beregnet en avsetning lik forventet tap over hele levetiden. I denne gruppen inngår kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt

vesentlig. SpareBank 1 Østlandet har besluttet å benytte både absolutte og relative endringer i PD som kriteriet for flytting i trinn 2.

Den viktigste driveren for en vesentlig endring i kredittrisiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En endring i PD med over 150 prosent til et nivå over 0,60 prosent er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg vil kunder med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåkning. Dersom de kvantitative eller kvalitative forholdene som medfører flytting til trinn 2 bedres tilstrekkelig, slik at de ikke lenger treffer noen av nevnte kriterier, vil engasjementet flyttes tilbake til trinn 1.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvigelse og hvor det på balansedato vurderes å foreligge et mislighold som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over levetiden.

For utlån klassifisert til amortisert kost, reduseres netto balanseført verdi på eiendelene med en tapsavsetning gitt ved den trinnvise behandlingen beskrevet over. For utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat, reverseres tapsavsetningene innregnet i ordinært resultat over utvidet resultat. Utlån i denne kategorien får imidlertid justert balanseført beløp med en virkelig verdi-justering som følge av endring i kredittrisiko. For utlån til virkelig verdi med en vesentlig økning i kredittrisiko, vil det forventningsvis være samsvar mellom akkumulert tapsavsetning etter beskrevet metodikk og balanseført virkelig verdi-justering.

Misligholdte

Misligholdsdefinisjonen i IFRS 9 under trinn 3 er sammenfallende med intern risikostyring og kapitalkravberegninger. Her anvendes også 90 dagers forsinket betaling som et viktig kriterium for mislighold, i tillegg til andre kvalitative faktorer. Dersom et engasjement er misligholdt påvirker det risikoklassifiseringen i nedskrivningsmodellen etter IFRS 9.

Forbearance/betalingslettelse og konstatering

Reforhandlende lån defineres som utlån hvor det er gitt lettelse i vilkår i sammenheng med at kunden har fått betalingsproblemer, og at man ikke ville gitt aktuelle vilkår ved en ordinær låneutstedelse. Disse konti blir merket som reforhandlet (forbearance/betalingslettelse) og blir overstyrt til trinn 2 (dersom engasjementet ikke er i trinn 2 eller 3 i utgangspunktet). Konstatering av tapsnedskrivning (bokføring mot kundens engasjement) skal foretas når alle sikkerheter er realisert og det er høy grad av sannsynlighet at banken ikke mottar flere innbetalinger på engasjementet. Kravet mot kunden består, og skal følges opp, med mindre det er inngått avtale om ettergivelse med kunden.

7. Eiendeler holdt for salg

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdte eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

8. Overtatte eiendeler

Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelen vil bli solgt innen 12 måneder. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

9. Leieavtaler

IFRS 16 Leieavtaler angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietaker) og tilbyder (utleier). For leietaker kreves det innregning av eiendeler og forpliktelser i balansen for de fleste leieavtaler. Utleier klassifiserer sine leieavtaler som operasjo-

nelle eller finansielle leieavtaler, og regnskapsfører disse to typene leieavtaler forskjellig.

Konsernet har valgt å benytte seg av følgende praktiske unntak:

- Unntak for balanseføring av leieavtaler med lav verdi (USD 5 000) og unntak for balanseføring av kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller mindre). Leieavtaler som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader
- Faste ikke-leiekomponenter som er innebygd i leiekontrakten blir skilt ut og kostnadsført løpende som andre driftskostnader.
- For avtaler klassifisert som operasjonelle leieavtaler etter IAS 17 valgte konsernet å benytte den praktiske muligheten til å anvende en felles diskonteringsrente på en portefølje av leieavtaler med noenlunde lignende egenskaper.

Måling av leieforpliktelsen

På iverksettelsestidspunktet måles leieforpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger for retten til å bruke den underliggende eiendelen i avtaleperioden. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av en leieavtale. I tillegg regnes opsjoner om forlengelse og terminering med i leieperioden dersom det er rimelig sikkert at opsjonen vil bli benyttet.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen ved å øke balanseført verdi slik at den gjenspeiler rentene på forpliktelsen, redusere balanseført verdi for å gjenspeile leiebetalingene og måle balanseført verdi på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller leiemodifikasjoner. Bruksretten avskrives lineært, justeres for eventuelle nye revurderinger av leieforpliktelsen og testes for verdifall i samsvar med IAS 36.

Leiebetalingene inkludert i målingen består av:

- Faste leiebetalinger
- Variable leiebetalinger som er avhengig av en indeks eller en rentesats
- Beløp som forventes å komme til betaling for leietaker i henhold til restverdigarantier
- Prisen for en kjøpsopsjon, dersom det er rimelig sikkert at den vil bli benyttet
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen

Diskonteringsrenten

IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- Implisitt rente i leiekontrakten
- Leietakers marginale lånerente, dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes.

Dersom leieavtalens implisitte rente ikke enkelt kan fastsettes, anvender SpareBank 1 Østlandet marginal lånerente på sine balanseførte leieavtaler. Den marginale lånerenten er definert som den renten leietaker i et tilsvarende miljø vil måtte betale for å låne over en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, et beløp nødvendig for å erverve en eiendel med tilsvarende verdi som bruksretteeiendelen. Denne renten er definert som følger:

Marginal lånerente = Finansieringskostnad + tillegg for kapitalkostnad

Påslaget i finansieringskostnaden gjenspeiler snittløpetiden på leiekontraktene våre vektet mellom NOK og EUR på senior-finansiering pluss et vektet påslag for kapitalkostnad. Per 31.12.2020 er diskonteringsrenten beregnet til 1,11 prosent. Diskonteringsrenten endres kun ved endring i leieperioden eller ved endring i vurderingen av en opsjon om å kjøpe den underliggende eiendelen.

Presentasjon

Bruksretten inkluderes under regnskapslinjen "Eiendom, anlegg og utstyr" i balansen. Tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen "Annen Gjeld". I resultatregnskapet føres det avskrivninger på bruksretten mens rentekostnad på forpliktelsen er inkludert i rentenettoen. Leiebetalingene klassifiseres som en finansieringsaktivitet i kontantstrømmen mens den delen av betalingen som er renter presenteres som kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter.

Under IFRS 16 er, eller inneholder en kontrakt, en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel for en periode i bytte mot vederlag. For konsernet SpareBank 1 Østlandet er det i all hovedsak husleiekontrakter som faller inn under den nye standarden. Det vises til note 34 Leieavtaler i årsrapporten for ytterligere informasjon.

Finansielle leieavtaler der konsernet er utleier føres under hovedposten utlån i balansen og regnskapsføres til amortisert kost. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente. Nedskrivning av finansielle leieavtaler skjer i samsvar med reglene i IFRS 9.

10. Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Goodwill fremkommer som differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at anskaffelseskost er fordelt på identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Negativ goodwill inntektsføres umiddelbart. Negativ goodwill knyttet til investeringen i TS/FKV ført etter egenkapitalmetoden inntektsføres umiddelbart sammen med resultatandelen fra selskapet. Andre immaterielle eiendeler avskrives lineært over beregnet levetid for den immaterielle eiendelen.

11. Eiendom, anlegg og utstyr

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til anskaffelseskost fratrukket nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer alle direkte henførbare kostnader for å få eiendelen til å virke som tiltenkt. Anleggsmidler, fratrukket eventuell restverdi, avskrives lineært over antatt levetid. Ved fastsetting av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg anses å være av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men som grupper. Levetid på ulike klasser av eiendom, anlegg og utstyr er:

- Bygg og innredninger: 10 - 100 år
- Driftsløsøre: 3 - 25 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det. Tomt, bygning eller deler av bygning som innehas av konsernet for å oppnå leieinntekter og/eller verdistigning, klassifiseres som investerings-eiendommer. For bygninger hvor konsernet benytter deler til egen virksomhet, er den del som leies ut behandlet som investerings-eiendom dersom utleiedelen er seksjonerbar. Konsernet har valgt å regnskapsføre investerings-eiendommene etter kostmetoden. Virkelig verdi på investerings-eiendommene er fastsatt ved takst, eller verdivurdering av autorisert eiendomsmegler. Det vises til note 33 Eiendom, anlegg og utstyr for ytterligere informasjon.

12. Pensjoner

Konsernet SpareBank 1 Østlandet har pensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet har gradvis gått over på innskuddsordning etter hvert som de sikrede ytelsesordningene er lukket og avvirket. Det gjenstår fortsatt usikrede pensjonsforpliktelser i konsernet knyttet til tilleggs-pensjoner utover 12G.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler årlig til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 1. juli 2008. Fra 1. juli 2017 utgjør tilskuddet sju prosent på lønn fra 0 – 7,1G og 15 prosent fra 7,1 – 12G. Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelse for øvrig.

Avtalefestet førtidspensjon

Lov om statskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar

2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G til og med det kalenderåret arbeidstaker fyller 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke et slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G. Premien for 2020 er fastsatt til 2,5 prosent (2,5 % i 2019).

Usikret ytelsesbaserte ordninger

En ytelsesordning vil typisk definere et beløp en ansatt vil motta fra og med pensjoneringstidspunktet. Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningen er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen. Bruttoforpliktelsen beregnes av uavhengig aktuar og diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuar-messige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningenes ytelse resultatføres umiddelbart.

13. Utstedte fondsobligasjoner

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men banken har ikke plikt til å utbetale renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under 6 prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fra og med 2. kvartal 2016 ble fondsobligasjoner reklassifisert fra gjeld til egenkapital da de ikke tilfredsstiller definisjonen av finansielle forpliktelse i henhold til IAS 32. Fondsobligasjonene er evigvarende og banken har en ensidig rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår. Renter presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital.

14. Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost og virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For gjeldsinstrumenter på eiendelssiden bokført til amortisert kost og som er nedskrevet som følge av objektive bevis for tap, inntektsføres renter basert på netto balanseført beløp.

For rentebærende instrumenter til amortisert kost som ikke inngår i sikringsrelasjoner, amortiseres over-/underkurs som renteinntekt over løpetiden på kontrakten.

15. Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens eller konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Inntekter fra kundekontrakter behandles i samsvar med IFRS 15. Inntektene innregnes til det beløp som reflekterer vederlaget som virksomheten forventer i bytte mot å overføre en vare eller en tjeneste til en kunde. Tidspunkt for inntektsføring skjer når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og videre har anledning til direkte å nyttiggjøre seg av denne. Konsernet har følgende inntektsstrømmer som behandles etter dette prinsippet:

- Transaksjonsgebyrer
- Produktgebyrer
- Årsgebyrer
- Provisjon salg av forsikring, sparing, fond og kredittkort
- Provisjon fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak
- Meglerprovisjon
- Gebyrer opptjent via tredjepart (interbank, VISA osv.)
- Andre gebyrer i henhold til prislister

16. Transaksjoner og pengeposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter i valuta på balansedagen resultatføres.

17. Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktig resultat som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Skatter og avgifter som ikke er basert på skattemessig resultat regnskapsføres etter IAS 37 Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler. IFRIC 21 klargjør hvordan avgifter til offentlige myndigheter som ikke er skatt etter IAS 12 Inntektskatt skal regnskapsføres. IFRIC kan for enkelte andre tidspunkt for når forpliktelse blir innregnet, spesielt når slike skatter ilegges som følge av gitte forhold på en bestemt dato. For SpareBank 1 Østlandet innebærer dette at formuesskatten først innregnes i sin helhet i fjerde kvartal og ikke i de tidligere delårsregnskapene.

Konsernet presenterer skatt på alle egenkapitaltransaksjoner (utdelinger). Dersom kilden til utdelingen er tidligere resultater (opptjent kapital), skattekonsekvensene av utdelingen som skattekostnad i resultatregnskapet når utbytte blir besluttet.

18. Segmentrapportering

SpareBank 1 Østlandet har som målsetting å være totalleverandør av finansielle tjenester, dels ved tjenester som banken selv leverer, dels ved å distribuere produkter og tjenester på vegne av samarbeidspartnere samt at banken har et antall datterselskaper som leverer ulike finansielle tjenester. Innenfor konsernet drives det derfor ulike typer virksomhet. Primært er segmentrapporteringen i konsernet inndelt i følgende områder: Personmarked, bedrifts-marked, finansiering, eiendomsmeistring, regnskapsføring og øvrig virksomhet. SpareBank 1 Østlandet anvender IFRS 8.

19. Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning tilstede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Note 3 – Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ledelsens vurderinger ved valg av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av årsregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader.

Situasjonen med koronapandemien har medført at konsernet har iverksatt en rekke tiltak for å hjelpe enkeltpersoner og bedrifter med å håndtere de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet, først og fremst ved å tilby betalingslettelser for både privat- og bedriftskunder. Banken ga i tillegg statsgaranterte likviditetsslån og andre likviditetsfasiliteter til bedriftskunder. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til forventet utvikling av koronapandemien både i Norge og i verdens-økonomien, og bildet endres kontinuerlig. Dette medfører at det er større usikkerhet omkring kritiske estimater enn normalt.

Kritiske estimater

Tap på utlån

Koronapandemien har utfordret konsernets estimering av forventet kreditttap. Det er på balansetidspunktet begrenset tegn til generell svekkelse av kredittkvaliteten i utlånsporteføljen. Banken har imidlertid en forventning om at koronakrisen vil reflekteres i bankens kreditt- og risikomodeller over tid, gjennom bedriftenes reduserte inntjening i 2020 og økt arbeidsledighet i privatkundesegmentet. Utfordringen består i å definere forventningsrette antagelser om koronakrisen, hvor alvorlighet og varighet er høyst usikker.

Det vises til note 2 «Regnskapsprinsipper», for en detaljert beskrivelse av anvendt tapsmodell i henhold til IFRS 9. Modellen inneholder flere kritiske estimater. De viktigste er knyttet til definisjonen av vesentlig økt kredittisiko og sentrale forutsetninger i den generelle tapsmodellen.

Vesentlig økt kredittisiko

Målingen av nedskrivningen for forventet kreditttap i den generelle tapsmodellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Kredittforverringen måles ved utviklingen i økonomisk PD. Økonomisk PD er bankens beste vurdering av kundens misligholdsrisiko. Banken definerer at en vesentlig grad av kredittforverring inntreffer når kundens PD har økt med over 150 prosent til et PD-nivå over 0,60 prosent. I tillegg anses kreditt- risikoen være vesentlig økt når en konto er i overtrekk eller har restanse på 30 dagers varighet eller mer, samt når kunden er satt til særlig oppfølging. Kritiske estimater for vesentlig økt kredittisiko basert på økning i økonomisk PD har historisk sett hatt god støtte i resultater fra validering av kredittmodellen i SpareBank 1-alliansen og har for øvrig vært på nivå med det andre banker benytter i tilsvarende tapsmodeller. Fordi banken mener det er grunn til å anta at koronapandemiens effekter vil slå inn i kredittmodellene med noe forsinkelse, ble det likevel foretatt en modelloverstyring per 31.12.2020 hvor det forutsettes at en andel kunder i utsatte bransjer vil migrere fra trinn 1 til trinn 2 som følge av antatt, men ikke observert, vesentlig grad av kredittforverring. Denne ekstra tapsavsetningen er basert på en skjønnsmessig vurdering av andel utlån som kan forventes å migrere i hver bransje og tilhørende forhøyet forventet kreditttap ved migrering. For morbanken ble det per 31.12.2020 avsatt 20 millioner kroner og i datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet ble det avsatt 5 millioner kroner, totalt 25 millioner kroner for konsernet SpareBank 1 Østlandet. Et tilhørende estimert engasjementsvolum på 700 millioner kroner er med overstyring flyttet fra trinn 1 til trinn 2.

Sensitivitet knyttet til vesentlig økt kredittisiko:

Per 31.12.2020 ble det simulert effekten av en mer konservativ definisjon av vesentlig grad av kredittforverring, hvor denne alternativt inntreffer når kundens PD har økt med over 100 prosent (andre forhold er holdt like). Simuleringen økte forventet tap på utlån i morbanken med 12 mill. kroner (+2,8 pst), og estimert effekt på konsernporteføljen var omlag 15 mill. kroner.

Sentrale forutsetninger i den generelle tapsmodellen:

Scenarievektning og estimat på forventet utvikling på misligholds- og tapsnivå

Den generelle tapsmodellen beregner forventet kreditttap i trinn 1 og trinn 2 under tre scenarier for økonomisk utvikling; et forventet

scenario, et nedsidescenario og et oppsidescenario. Scenarioene benytter ulike estimerte fremtidige nivåer for misligholdsrisiko (PD) og tap gitt mislighold (LGD). I kombinasjon med estimert eksposering ved mislighold (EAD), er PD og LGD de viktigste forutsetningene for beregningene av forventet kreditttap (ECL).

Utgangspunktet for forventet scenario er observert og validert nivå for mislighold (DR) og tap (faktisk LGD) de siste tre år, men utgangspunktet er gjenstand for løpende vurderinger av hvorvidt historisk mislighold og tap er forventningsrett, og nivåene på framtidig PD og LGD justeres deretter. Banken har over tid erfart et svært lavt mislighold, og allerede før koronapandemien var estimerte fremtidige PD-nivåer satt vesentlig høyere enn gjennomsnittlig DR siste tre år. Basert på en totalvurdering av makrobildet, ble PD-estimatene hevet signifikant per utgangen av første kvartal 2020. Med utgangspunkt i tilgjengelige makroprognoser, med vekt på Pengepolitisk rapport fra Norges Bank, Konjunkturtendensene fra Statistisk sentralbyrå og månedlige analyser fra Moody's Investor Service, ble PD-forutsetningene ytterligere justert per utgangen av andre kvartal 2020. Oppdaterte markoprognoser fra samme kilder per utgangen av tredje og fjerde kvartal, ble vurdert å gi støtte for å holde PD-forutsetningene lagt til grunn i andre kvartal tilnærmet uendret. Banken har ikke funnet grunn for å endre LGD-estimatene i forventet scenario da også disse spiller en vesentlig høyere tapsgrad enn faktisk LGD de siste årene.

Nedsidescenarioet reflekterer økonomiske utsikter som er vesentlig dårligere enn forventet utvikling, og PD og LGD settes høyere enn i forventet scenario. Utgangspunktet er forventet misligholds- og tapsnivå i en krisesituasjon med nivåer på PD og LGD som benyttes i konservative stressscenarier for andre formål i bankens kredittstyring. Disse konservative forutsetningene er holdt uendret siden implementeringen av IFRS 9.

Oppsidescenarioet reflekterer økonomiske utsikter som er bedre enn forventet utvikling, og PD og LGD settes lavere enn i forventet scenario. Utgangspunktet er observert nivå for mislighold og tap i en historisk oppgangskonjunktur. Banken har vurdert at DR siste tre år og faktisk LGD siste fem år spiller en slik oppgangsperiode. I vurderingene per 30.06.2020 ble det imidlertid tatt høyde for at det vil kunne ta noe tid før PD-nivåene kommer ned etter koronapandemien. PD-banene ble følgelig justert opp på kort og mellomlang sikt, spesielt i bedriftssegmentet. I tredje og fjerde kvartal 2020 ble forutsetningene i oppgangsscenarioet holdt uendret.

Scenarievektingen er gjenstand for løpende vurdering basert på tilgjengelig informasjon. Bankens ledelse foretar minimum årlig en gjennomgang av grunnlaget og prinsippene for gjeldende vekting. Per 31.12.2018 ble forventet scenario vektet med 80 prosent, nedsidescenarioet med 10 prosent og oppsidescenarioet med 10 prosent (80/10/10 pst). Per 31.12.2019 økte banken vektingen av nedsidescenarioet med fem prosentpoeng, slik at forventet scenario var vektet med 75 prosent, nedsidescenarioet med 15 prosent og oppsidescenarioet med 10 prosent (75/15/10 pst). I lys av koronapandemien vurderte banken at sannsynligheten for nedsidescenarioet er ytterligere forhøyet og hevet scenarievektingen med nye fem prosentpoeng per 31.03.2020. Bankens ledelse valgte å opprettholde scenarievektingen fra første kvartal per 31.12.2020. ECL per 31.12.2020 ble følgelig beregnet som en kombinasjon av 70 prosent forventet scenario, 20 prosent nedsidescenario og 10 prosent oppsidescenario (70/20/10 pst).

Sensitivitet knyttet til sentrale forutsetninger i den generelle tapsmodellen:

Tabellen på neste side viser beregnet forventet kreditttap i de tre beskrevne scenarioene over; forventet scenario, nedsidescenario og oppsidescenario. Beregningene er fordelt på hovedsegmentene privatkunder og bedriftskunder, som summerer seg til morbank. I tillegg viser tabellen tilsvarende beregninger av forventet kreditttap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet. ECL for morbanken og datterselskapet, justert for konsernelimineringer, er summert i kolonnen Konsern. Utover segmentfordelt ECL ved anvendt scenarievekting, viser tabellen fire alternative scenarievektinger. De to første alternativene gjenspeiler tidligere anvendte scenarievektinger. De to siste alternativene viser sensitivitet for ytterligere forverring i forhold til anvendt scenarievekting, med 60-65 prosent sannsynlighet for forventet scenario, 25-30 prosent sannsynlighet for nedsidescenarioet og 10 prosent sannsynlighet for oppsidescenarioet (65/25/10 pst og 60/30/10 pst).

31.12.2020	Privatkunder	Bedriftskunder	Morbank	SpareBank 1 Finans Østlandet	Konsern
ECL i forventet scenario	81	183	264	91	351
ECL i nedside-scenario	402	691	1 093	183	1 272
ECL i oppside-scenario	64	100	164	66	226
ECL med anvendt scenariovæktning 70/20/10 pst	144	276	420	107	523
ECL med alternativ scenariovæktning 80/10/10 pst	112	225	337	98	431
ECL med alternativ scenariovæktning 75/15/10 pst	128	251	378	102	477
ECL med alternativ scenariovæktning 65/25/10 pst	160	301	461	111	569
ECL med alternativ scenariovæktning 60/30/10 pst	176	327	503	116	615

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimer i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom segmentene. På konsernnivå er ECL i oppside-scenarioet ca 2/3 av ECL i forventet scenario, mens nedside-scenarioet har tre til fire ganger høyere ECL enn forventet scenario. Anvendt scenariovæktning, med 20 prosent nedside og 10 prosent oppside, gir dermed om lag 50 prosent høyere ECL enn i forventet scenario. En ytterligere ti prosentpoengs økning i sannsynligheten for nedside, ville økt vektet ECL med om lag 90 mill. kroner (+18 pst). En ti prosentpoengs reduksjon i sannsynligheten for nedside, sannsynlighetsvektene banken benyttet ved innføringen av IFRS 9, ville redusert vektet ECL tilsvarende.

Det vises for øvrig til note 10 «Tap på utlån og forpliktelser», hvor tabell viser isolerte tapskostnadseffekter per segment av ulike endringer i de

modellmessige forutsetningene. Merk tabellen over ikke inkluderer tapsavsetninger grunnet modellmessig overstyring (PMA), totalt 25 mill. kroner på konsernnivå.

Verdivurdering av sikkerhetsverdi

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisiko. Det er etablert retningslinjer på hvilke verdivurderingskriterier som skal benyttes for å estimere sikkerhetens verdi. Det vises til note 11 «Kredittkollisjonering for hver interne risikokategori» for nærmere beskrivelse.

Risikoklassifisering av utlån

Risikoklassifisering bygger på observert PD i bankens kredittmodeller og det er ikke foretatt endring som følge av modelloverstyringer for forventet, men ikke observert vesentlig økt kredittrisiko.

Note 4 – Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder: Divisjon Personmarked bank (PM), divisjon bedriftsmarked bank (inkludert organisasjonsmarked) (BM), eiendom (EM1 og EM1 OA), finansiering (SB1 FØ), regnskapstjenester (TheVIT) samt ufordelt virksomhet.

Forutsetninger:

- Eiendomsmegling, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.

- Fra 30.09.2020 er skattekostnad for PM og BM 25 prosent av resultatbidrag etter tap fratrukket respektive andel av skatteeffekt knyttet til kundeutbytte.
- Mellom 31.12.2019 til 30.06.2020 ble skattekostnad for PM, BM og ufordelt virksomhet fordelt etter andel resultatbidrag før skatt. Tidligere perioder er skatt beregnet med 25 prosent for PM og BM divisjonen.
- Driftskostnader i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader.
- Netto provisjons- og andre inntekter inneholder sin andel av fellesinntekter.
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

2020	Divisjon PM	Divisjon BM	SB1 FØ	EM1I	EM1OA	TheVIT	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	908	968	297	-1	-1	-2	8	2 177
Netto provisjons- og andre inntekter	679	185	55	133	207	185	-3	1 441
Netto avkastning på finansielle investeringer	25	58	0	0	0	0	463	545
Driftskostnader	882	432	99	120	190	183	-5	1 902
Resultatbidrag før tap per segment	730	779	253	12	16	0	472	2 262
Tap på utlån og garantier	29	216	84	0	0	0	0	330
Resultatbidrag per segment før skatt	700	563	169	12	16	0	472	1 932
Skatt	124	131	42	3	4	0	20	323
Resultatbidrag per segment etter skatt	576	432	126	10	12	0	452	1 608

Balanse

Brutto utlån til kunder	70 021	34 128	9 120	0	0	0	99	113 368
Tapsavsetninger	-74	-298	-112	0	0	0	0	-484
Andre eiendeler	2 904	553	151	70	149	131	29 231	33 189
Sum eiendeler per segment	72 852	34 384	9 159	70	149	131	29 330	146 074
Innskudd fra og gjeld til kunder	49 520	36 043	0	0	0	0	50	85 613
Annen gjeld og egenkapital	23 332	-1 659	9 159	70	149	131	29 280	60 461
Sum egenkapital og gjeld per segment	72 852	34 384	9 159	70	149	131	29 330	146 074

2019	Divisjon PM	Divisjon BM	SB1 FØ	EM1I	EM1OA	TheVIT	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	1 049	957	246	-1	1	-2	-84	2 166
Netto provisjons- og andre inntekter	698	228	52	124	208	185	-109	1 388
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	735	735
Driftskostnader	888	429	96	116	204	192	1	1 930
Resultatbidrag før tap per segment	859	756	201	7	5	-9	541	2 359
Tap på utlån og garantier	1	-13	43	0	0	0	1	32
Resultatbidrag per segment før skatt	857	768	158	7	5	-9	540	2 326
Skatt	142	127	40	2	-2	-2	92	398
Resultatbidrag per segment etter skatt	715	641	118	5	7	-7	448	1 928

Balanse

Brutto utlån til kunder	64 281	34 028	8 824	0	0	0	-98	107 035
Tapsavsetninger	-65	-186	-65	0	0	0	0	-316
Andre eiendeler	2 810	486	160	74	140	125	24 246	28 064
Sum eiendeler per segment	67 026	34 328	8 918	74	140	125	24 148	134 783
Innskudd fra og gjeld til kunder	45 028	33 422	0	0	0	0	44	78 494
Annen gjeld og egenkapital	21 998	906	8 918	74	140	125	24 105	56 289
Sum egenkapital og gjeld per segment	67 026	34 328	8 918	74	140	125	24 148	134 783

Note 5 – Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning beregnes til enhver tid etter gjeldende regler og satser. Reglene baserer seg på tre pilarer som skal sikre at finansforetak har kapital som samsvarer med deres risiko:

- Pilar 1:** Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2:** Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3:** Krav til offentliggjøring av informasjon

For deler av utlånsporteføljen har banken tillatelse til å benytte interne modeller (IRB-metode) for å fastsette kapitalkravet. Dette innebærer at kapitalkravet kan beregnes ut fra egne estimater for misligholds-sannsynlighet (PD), tapsgrad ved mislighold (LGD), antatt utnyttelse av rammekreditter og lånetilsagn (KF) og løpetid (M). Modellerte estimater vil alltid være beheftet med usikkerhet. SpareBank 1 Østlandet har tillatelse til å bruke IRB-avansert metode for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko for engasjementskategoriene foretak og massemarked. Banken har unntak fra IRB-metode for enkelte engasjement. Dette gjelder for stater/kommuner og institusjoner, hvor det er gitt permanent unntak, samt borettslag og foreninger/lag, hvor konsernet benytter standardmetoden. For rapportering av kapitaldekningskonsernet konsolideres porteføljene til de deleide foretakene forholdsmessig.

Kapitaldekningen beregnes på tre ulike nivåer basert på ulike kapitaldefinisjoner:

- Ren kjernekapitaldekning
- Kjernekapitaldekning (inkluderer fondsobligasjoner)
- Totalkapitaldekning (inkluderer ansvarlig lån)

Gjeldende krav til ren kjernekapital består av et minimumskrav på 4,5 prosent samt bufferkrav på til sammen 7,8 prosent. I det totale bufferkravet så er de foretaksspesifikke bufferkravene motsyklisk kapitalbuffer og systemrisikobuffer beregnet til henholdsvis 1 prosent og 4,3 prosent både for morbank og konsern. SpareBank 1 Østlandet har i tillegg et Pilar II krav på 1,8 prosent per 31.12.2020. Det samlede kapitalkravet til ren kjernekapital er dermed 14,1 prosent per 31.12.2020. I tillegg skal ytterligere 1,5 prosent dekkes av annen kjernekapital og 2 prosent dekkes av tilleggskapital.

Bankens endelige utbytte for 2019 ble endret fra et påregnelig utbytte på 50 prosent til en endelig utbytteandel på 40 prosent. Utbetaling inkludert utbytte til eiere, kunder samt avsetning til gaver blir dermed redusert fra 955 mill. kroner til 765 mill. kroner. Den tilbakeholdte delen av utbytte inngår i egenkapitalen fra 1. kvartal 2020 noe som videre bidrar til økte kapitaldekningsnivåer.

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
14 972	15 918	17 135	15 903
Sum balanseført egenkapital			
Kjernekapital			
-955	-791	-791	-955
-300	-650	-650	-300
25	17	17	25
-67	-78	-461	-420
-348	-196	-278	-441
-156	-156	-539	-292
-29	-32	-36	-33
0	0	12	3
13 143	14 031	14 335	13 430
Sum ren kjernekapital			
Annen kjernekapital			
300	650	650	300
300	650	812	479
Sum annen kjernekapital			
Tilleggskapital utover kjernekapital			
1 300	1 300	1 300	1 300
1 300	1 300	1 557	1 535
Sum tilleggskapital			
14 743	15 981	16 704	15 444
Netto ansvarlig kapital			
4 809	4 764	4 775	4 819
14 300	13 760	14 428	14 980
1 783	1 953	1 986	1 815
1 162	1 314	1 530	1 381
19 179	20 059	28 485	27 293
1 034	873	907	1 071
0	0	0	3
42 267	42 723	52 110	51 361
Kredittrisiko etter IRB-metode			
13 831	15 289	19 705	17 972
351	417	1 966	1 881
0	0	0	0
5 356	5 133	6 664	6 659
61 805	63 562	80 445	77 873
Totalt beregningsgrunnlag			
4 944	5 085	6 436	6 230
Kapitalkrav (8 %)			
1 112	1 144	1 448	1 402
Pilar 2 (1,8 %)			

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
Bufferkrav			
1 545	1 589	2 011	1 947
1 545	636	804	1 947
1 854	2 733	3 459	2 336
4 944	4 958	6 275	6 230
Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7,8 %, 8 % per 31.12.2019)			
4 305	5 069	2 992	2 294
Tilgjengelig ren kjernekapital utover krav til ren kjernekapital (14,1 %, 14,3 % per 31.12.2019)			
Kapitaldekning			
21,3 %	22,1 %	17,8 %	17,2 %
21,8 %	23,1 %	18,8 %	17,9 %
23,9 %	25,1 %	20,8 %	19,8 %
9,8 %	10,0 %	7,2 %	7,2 %

Note 6 – Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyringen i SpareBank 1 Østlandet skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En tydelig bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe god kapitalanvendelse
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Østlandet på:

- Strategisk målbylde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)
- Gjenopprettingsplaner

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av konsernets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av konsernets strategier. Konsernet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll:

Styrets revisjonsutvalg og risikoutvalg forbereder saker vedrørende økonomi, finans og risikostyring før behandling i styret. Utvalgene har ikke besluttsende myndighet.

SpareBank 1 Østlandet skal ha en moderat til lav risikoprofil. Risikoprofilen defineres gjennom fastsettelse av konsernets risikovilje og risikoevne på vesentlige risikoområder.

Styret er ansvarlig for å påse at SpareBank 1 Østlandet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettinger, herunder overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyring. Administrerende direktør har ansvaret for risikostyringen. Dette betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og –systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. Forretningsområdene og divisjonene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikostyring og –eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Kredittavdelingen er ansvarlig for å påse at beslutningsgrunnlag og beslutningsprosess i tilknytning til søknader om kreditt er i overensstemmelse med styringsdokumenter og rutiner. Avdelingen har ansvaret for bankens rammeverk for kredittområdet. Avdeling for risikostyring og compliance er uavhengig og rapporterer direkte til administrerende direktør. Risikostyringsfunksjonen har ansvaret for utviklingen av effektive risikostyringssystemer, herunder bankens risikomodeller, mens compliancefunksjonen tilsvarende har ansvar for at det foreligger et hensiktsmessig rammeverk for styring og kontroll av compliance-risiko. Kontrollfunksjonene er i tillegg ansvarlige for overvåkning av risiko og etterlevelse, samt periodisk rapportering til styret og ledelsen. Funksjonene kan rapportere direkte til styret i de tilfeller styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer gjennom den alminnelige rapporteringen.

Internrevisjonen rapporterer til styret og er primært styrets, men også administrasjonens redskap for overvåkning av risikostyringsprosessens effektivitet og hensiktsmessighet. Internrevisjonens anbefalinger til forbedringer blir løpende gjennomgått og vurdert implementert.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kreditt risiko, markedsrisiko, konsentrasjonsrisiko og likviditetsrisiko.

Kreditt risiko

Den største finansielle risikoeksponeringen i SpareBank 1 Østlandet er kreditt risiko i utlånsporteføljen. Kreditt risiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor SpareBank 1 Østlandet. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende direktør, og administrerende direktør kan videre delegerer fullmakter. Delegererte fullmakter er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Østlandet bruker statistiske modeller som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Banken etterstreber å prise kreditt risiko og har etablert prismatriser og prismodeller basert på risikoklassifiseringssystemet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kreditt risiko. Styret gjennomgår årlig styringsdokumenter for markeds- og likviditetsrisiko hvor det fastsettes rammer for eksponering mot rentebærende papirer.

For ytterligere informasjon henvises til note 7-14.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og aksjer/egenkapitalbevis. Risiko knyttet til verdifall i eiendomsmarkedet er også inkludert i markedsrisikoen. Det samme er risikoen for endringer i markedsverdi tilknyttet obligasjoner, sertifikater og fond, som følge av generelle endringer i kredittspreader.

Markedsrisiko oppstår i hovedsak som følge av aktiviteter som understøtter den øvrige driften i konsernet - som innlån, forvaltning av likviditet og rente- og valutahandel.

Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer, og fastsettes årlig gjennom revisjon av markedsrisikostategien med tilhørende policy. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

For ytterligere informasjon vises det til note 15 og 16.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjoner av risiko oppstår når finansielle instrumenter med tilsvarende kjennetegn påvirkes på samme måte ved endringer i økonomiske eller andre forhold. Identifisering av konsentrasjonsrisiko innebærer utøvelse av skjønn. SpareBank 1 Østlandet søker å kontrollere konsentrasjon av risiko gjennom rammesetting på ulike områder. For kreditt risiko begrenses større risikokonsentrasjoner gjennom rammer for store engasjementer, høyrisikoengasjementer og bransjeeksponering. Faktisk eksponering fordelt på risiko-grupper, sektor og næring samt geografiske områder presenteres i notene 8, 11, 12, 14 og 29. For markedsrisiko begrenses konsentrasjonsrisikoen gjennom rammer for maksimal renterisiko, valutarisiko og aksjeeksponering. Konsentrasjon av renterisiko er presentert i note 15. Valutaeksponering er spesifisert i notene 7 og 16. Konsernets største investeringer i egenkapitalinstrumenter er presentert i note 31. Konsernet har ikke identifisert betydelige risikoer utover de som fremkommer i nevnte noter.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser på forfall eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økte kostnader. Styringen av konsernets likviditetsrisiko tar utgangspunkt i risikobaserte styringsdokumenter på likviditetsområdet. Styringsdokumentene setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for overlevelse på ulike tids-horisonter, størrelse og kvalitet på likviditetsreserven, samt finansierings langsiktighet og diversifisering. Styringsdokumentene vedtas av styret og revideres ved behov, minimum årlig. I tilknytning til styringsdokumentene er det etablert egen beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder, samt at likviditetssituasjonen er et sentralt tema i konsernets gjenopprettingsplan.

I tillegg til likviditetsprognoser benyttes stresstester som analyserer konsernets likviditetsmessige sårbarhet i perioder uten tilgang på ekstern finansiering.

Treasury har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring har ansvaret for overvåkning og rapportering i henhold til vedtatte rammer. For ytterligere informasjon vises til note 17 og 18.

Note 7 – Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld

Morbank			Konsern	
2019	2020	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2020	2019
183	169	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	168	197
8 090	8 718	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1 407	1 002
8 273	8 887	Sum	1 576	1 199
Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter				
8 090	8 784	NOK	1 473	1 017
81	18	EUR	18	81
6	9	USD	9	6
66	65	GBP	65	66
7	2	CHF	2	7
4	4	JPY	4	4
18	5	Andre	5	18
8 273	8 887	Sum	1 576	1 199
Morbank			Konsern	
2019	2020	Gjeld til kredittinstitusjoner	2020	2019
722	1 704	Lån og innskudd uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1 667	727
2 925	3 425	Lån og innskudd med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	3 423	2 923
3 647	5 129	Sum	5 090	3 650
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter				
3 206	5 100	NOK	5 061	3 209
429	17	EUR	17	429
1	11	SEK	11	1
6	0	USD	0	6
5	1	Andre	1	5
3 647	5 129	Sum	5 090	3 650
1,7 %	1,0 %	Gjennomsnittlig rente	1,0 %	2,0 %

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente. Fordringer og gjeld mot kredittinstitusjoner er klassifisert som utlån og fordringer iht IFRS 9 og er vurdert til amortisert kost.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Note 8 – Utlån til og fordringer på kunder

Morbank

	Brutto utlån til amortisert kost 2020	Tapsavsetninger			Utlån til virkelig verdi 2020	Netto utlån 2020
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Offentlig forvaltning	18	-0	0	0	0	18
Primærnæringer	3 089	-2	-7	-8	2 017	5 090
Trebearbeidende industri	1 539	-1	-2	-1	342	1 877
Annen industri	1 203	-5	-10	-1	47	1 234
Bygg og anlegg	3 454	-25	-9	-20	299	3 699
Kraft og vannforsyning	436	-1	-1	-1	1	433
Varehandel	833	-5	-3	-8	141	957
Hotell- og restaurantdrift	471	-1	-3	-4	57	519
Eiendomsdrift	15 433	-37	-71	-8	458	15 775
Forretningsmessig tjenesteyting	4 132	-17	-5	-10	636	4 737
Transport og kommunikasjon	257	-1	-2	-1	210	462
Justeringer etter modellberegninger	0	0	-20	0	0	-20
Sum næring	30 866	-94	-133	-63	4 206	34 782
Lønnstakere	708	-1	-1	-31	68 454	69 129
Justeringer etter modellberegninger	0	0	0	0	0	0
Sum lønnstakere	708	-1	-1	-31	68 454	69 129
Virkelig verdijustering over utvidet resultat			-44	-8	52	0
Utlån til kunder	31 574	-95	-178	-102	72 712	103 911
Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS						46 872
Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS						1 018
Sum netto utlån inkl. SB1 Boligkreditt AS og SB1 Næringskreditt AS						151 801
Øvrige engasjementer ¹⁾						15 760
Totale engasjementer						167 561

	Brutto utlån til amortisert kost 2019	Tapsavsetninger			Utlån til virkelig verdi 2019	Netto utlån 2019
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Offentlig forvaltning	22	-0	0	0	0	22
Primærnæringer	2 936	-2	-5	-11	1 873	4 791
Trebearbeidende industri	775	-1	-2	-0	327	1 099
Annen industri	1 217	-5	-3	-1	49	1 257
Bygg og anlegg	3 676	-19	-13	-1	270	3 912
Kraft og vannforsyning	221	-0	-0	-1	1	220
Varehandel	1 025	-3	-3	-5	128	1 142
Hotell- og restaurantdrift	403	-1	-1	-1	61	461
Eiendomsdrift	15 673	-33	-31	-7	461	16 064
Forretningsmessig tjenesteyting	4 572	-11	-8	-11	562	5 104
Transport og kommunikasjon	325	-1	-3	-0	162	483
Øvrig næring	0	0	0	0	0	0
Sum næring	30 845	-75	-70	-39	3 894	34 555
Lønnstakere	776	-1	-1	-23	62 735	63 486
Virkelig verdijustering over utvidet resultat			-37	-9	46	0
Utlån til kunder	31 621	-76	-108	-71	66 675	98 041
Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS						42 630
Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS						1 022
Sum netto utlån inkl. SB1 Boligkreditt AS og SB1 Næringskreditt AS						141 694
Øvrige engasjementer ¹⁾						13 058
Totale engasjementer						154 752

Konsern	Brutto utlån til amortisert kost 2020	Tapsavsetninger			Utlån til virkelig verdi 2020	Netto utlån 2020
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Offentlig forvaltning	327	-1	-0	-0	0	326
Primærnæringer	3 469	-3	-7	-8	2 017	5 468
Trebearbeidende industri	1 539	-1	-2	-1	342	1 877
Annen industri	1 439	-6	-12	-1	47	1 467
Bygg og anlegg	4 520	-29	-16	-23	299	4 751
Kraft og vannforsyning	458	-1	-1	-1	1	456
Varehandel	1 089	-8	-6	-8	141	1 207
Hotell- og restaurantdrift	492	-2	-3	-4	57	540
Eiendomsdrift	15 838	-41	-94	-15	458	16 145
Forretningsmessig tjenesteyting	4 975	-20	-8	-11	636	5 572
Transport og kommunikasjon	1 633	-1	-4	-2	210	1 835
Justeringer etter modellberegninger	0	0	-24	0	0	-24
Sum næring	35 779	-113	-177	-76	4 206	39 620
Lønnstakere	4 877	-7	-12	-47	68 454	73 265
Justeringer etter modellberegninger	0	0	-1	0	0	-1
Sum lønnstakere	4 877	-7	-13	-47	68 454	73 265
Virkelig verdjustering over utvidet resultat			-44	-8	52	0
Utlån til kunder	40 656	-119	-234	-130	72 712	112 885
Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS						46 872
Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS						1 018
Sum netto utlån inkl. SB1 Boligkreditt AS og SB1 Næringskreditt AS						160 775
Øvrige engasjementer ¹⁾						14 787
Totale engasjementer						175 562

	Brutto utlån til amortisert kost 2019	Tapsavsetninger			Utlån til virkelig verdi 2019	Netto utlån 2019
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Offentlig forvaltning	336	-0	-0	-0	0	336
Primærnæringer	3 356	-3	-7	-12	1 873	5 207
Trebearbeidende industri	788	-1	-2	-0	327	1 112
Annen industri	1 424	-6	-4	-2	49	1 462
Bygg og anlegg	4 710	-22	-17	-4	270	4 938
Kraft og vannforsyning	243	-1	-0	-1	1	242
Varehandel	1 289	-5	-4	-5	128	1 402
Hotell- og restaurantdrift	419	-1	-1	-1	61	476
Eiendomsdrift	16 028	-35	-32	-7	461	16 415
Forretningsmessig tjenesteyting	5 327	-14	-9	-8	562	5 859
Transport og kommunikasjon	1 643	-6	-9	-3	162	1 787
Øvrig næring	0	0	0	0	0	0
Sum næring	35 562	-93	-86	-43	3 895	39 235
Lønnstakere	4 797	-4	-10	-35	62 735	67 483
Virkelig verdjustering over utvidet resultat			-37	-9	46	0
Utlån til kunder	40 359	-97	-133	-87	66 676	106 718
Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS						42 630
Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS						1 022
Sum netto utlån inkl. SB1 Boligkreditt AS og SB1 Næringskreditt AS						150 371
Øvrige engasjementer ¹⁾						13 638
Totale engasjementer						164 009

¹⁾ Består av garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn.

Morbank								
Brutto utlån	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	91 115	6 858	323	98 296	85 386	5 403	371	91 160
Overført til Trinn 1	1 547	-1 541	-6	0	1 268	-1 261	-7	0
Overført til Trinn 2	-4 055	4 063	-8	0	-3 198	3 233	-34	0
Overført til Trinn 3	-60	-131	191	0	-53	-80	133	0
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	1 439	-1 011	-40	388	-2 315	-320	-42	-2 678
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	23 443	645	28	24 116	44 252	1 562	58	45 872
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-17 212	-1 225	-66	-18 503	-34 224	-1 678	-145	-36 047
Konstaterte tap	0	0	-12	-12	0	0	-11	-11
Utgående balanse	96 216	7 659	411	104 286	91 115	6 858	323	98 296
Herav utlån til amortisert kost				31 574				31 621
Herav utlån til virkelig verdi				72 712				66 675
Brutto utlån personmarked								
Brutto utlån personmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	60 148	3 214	209	63 571	57 787	2 316	223	60 326
Overført til Trinn 1	781	-778	-3	0	569	-563	-6	0
Overført til Trinn 2	-1 079	1 084	-5	0	-1 433	1 446	-13	0
Overført til Trinn 3	-27	-45	72	0	-32	-51	84	0
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	1 753	-325	-22	1 406	-1 692	-56	-17	-1 766
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	19 055	450	33	19 539	32 226	1 014	62	33 302
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-14 569	-656	-66	-15 291	-27 276	-892	-121	-28 289
Konstaterte tap	0	0	-9	-9	0	0	-3	-3
Utgående balanse	66 062	2 945	208	69 214	60 148	3 214	209	63 571
Herav utlån til amortisert kost				708				776
Herav utlån til virkelig verdi				68 506				62 795
Brutto utlån bedriftsmarked								
Brutto utlån bedriftsmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	30 967	3 645	114	34 726	27 599	3 087	148	30 834
Overført til Trinn 1	766	-763	-3	0	699	-698	-1	0
Overført til Trinn 2	-2 976	2 979	-3	0	-1 765	1 787	-21	0
Overført til Trinn 3	-33	-86	119	0	-21	-29	50	0
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	-314	-686	-18	-1 017	-623	-264	-25	-912
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	4 388	194	-5	4 578	12 027	547	-4	12 570
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-2 644	-569	1	-3 211	-6 948	-785	-24	-7 757
Konstaterte tap	0	0	-2	-2	0	0	-9	-9
Utgående balanse	30 154	4 714	204	35 072	30 967	3 645	114	34 726
Herav utlån til amortisert kost				30 866				30 845
Herav utlån til virkelig verdi				4 206				3 881

Konsern											
Brutto utlån	2020				2019						
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total			
Inngående balanse	98 654	7 925	456	107 035	92 167	6 317	456	98 940			
Overført til Trinn 1	1 874	-1 867	-7	0	1 496	-1 484	-12	0			
Overført til Trinn 2	-4 717	4 738	-21	0	-3 711	3 754	-44	0			
Overført til Trinn 3	-97	-183	280	0	-104	-130	233	0			
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	309	-1 224	-53	-968	-3 388	-520	-60	-3 968			
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	26 620	921	45	27 586	47 764	1 870	86	49 721			
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-18 686	-1 388	-200	-20 273	-35 571	-1 883	-192	-37 646			
Konstaterte tap	0	0	-12	-12	0	0	-11	-11			
Utgående balanse	103 958	8 922	488	113 368	98 654	7 925	456	107 035			
Herav utlån til amortisert kost				40 656				40 360			
Herav utlån til virkelig verdi				72 712				66 675			
Brutto utlån personmarked											
Brutto utlån personmarked	2020				2019						
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total			
Inngående balanse	63 656	3 675	261	67 591	60 635	2 645	264	63 544			
Overført til Trinn 1	932	-929	-4	0	645	-639	-7	0			
Overført til Trinn 2	-1 213	1 222	-9	0	-1 642	1 658	-16	0			
Overført til Trinn 3	-32	-61	93	0	-45	-71	116	0			
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	1 292	-379	-24	889	-2 107	-116	-21	-2 245			
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	20 659	538	36	21 233	34 191	1 175	72	35 438			
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-15 454	-768	-98	-16 320	-28 022	-977	-144	-29 143			
Konstaterte tap	0	0	-9	-9	0	0	-3	-3			
Utgående balanse	69 840	3 297	245	73 383	63 656	3 675	261	67 591			
Herav utlån til amortisert kost				4 877				4 797			
Herav utlån til virkelig verdi				68 506				62 795			
Brutto utlån bedriftsmarked											
Brutto utlån bedriftsmarked	2020				2019						
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total			
Inngående balanse	34 998	4 250	195	39 443	31 532	3 672	193	35 397			
Overført til Trinn 1	942	-938	-4	0	851	-845	-6	0			
Overført til Trinn 2	-3 504	3 516	-12	0	-2 068	2 096	-28	0			
Overført til Trinn 3	-65	-122	187	0	-59	-59	118	0			
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	-983	-846	-28	-1 857	-1 281	-403	-39	-1 724			
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler*	5 960	385	9	6 354	13 573	695	13	14 282			
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet*	-3 232	-620	-101	-3 953	-7 549	-906	-48	-8 503			
Konstaterte tap	0	0	-2	-2	0	0	-9	-9			
Utgående balanse	34 118	5 625	243	39 986	34 998	4 250	195	39 443			
Herav utlån til amortisert kost				35 779				35 562			
Herav utlån til virkelig verdi				4 206				3 881			

* I 2019 ble refinansiering der et lån ble innfridd og et nytt lån utbetalt vist brutto i noten som en reduksjon av «Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet» og en økning av «Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler». For 2020 vises dette netto på linjen «Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån».

Morbank

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	91 678	1 967	0	93 645	74 793	563	1	75 356
Middels risiko	17 279	4 497	0	21 775	14 880	4 457	0	19 336
Høy risiko	1 880	2 270	0	4 150	1 443	1 839	0	3 282
Misligholdt	0	0	476	476	0	0	322	322
Totale engasjement brutto	110 837	8 734	476	120 046	91 115	6 858	323	98 296
Tapsavsetning	-149	-189	-103	-441	-76	-108	-71	-255
Totale engasjement netto	110 688	8 545	373	119 605	91 039	6 751	251	98 041

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL Personmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	67 365	566	0	67 931	57 029	465	0	57 494
Middels risiko	4 435	1 606	0	6 040	2 941	1 877	0	4 818
Høy risiko	159	841	0	1 001	179	871	0	1 050
Misligholdt	0	0	226	226	0	0	209	209
Totale engasjement brutto	71 959	3 013	226	75 198	60 148	3 214	209	63 571
Tapsavsetning	115	128	63	306	-1	-35	-31	-66
Totale engasjement netto	72 074	3 141	289	75 504	60 147	3 179	178	63 504

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL Bedriftsmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	24 313	1 401	0	25 714	17 764	98	1	17 862
Middels risiko	12 844	2 891	0	15 735	11 939	2 579	0	14 518
Høy risiko	1 721	1 428	0	3 149	1 265	968	0	2 232
Misligholdt	0	0	250	250	0	0	113	113
Totale engasjement brutto	38 878	5 721	250	44 848	30 967	3 645	114	34 726
Tapsavsetning	-115	-128	-63	-306	-75	-73	-41	-189
Totale engasjement netto	38 763	5 593	187	44 542	30 892	3 572	73	34 537

Konsern

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	93 752	1 971	0	95 722	77 866	565	1	78 432
Middels risiko	21 686	5 015	0	26 701	18 791	4 836	0	23 627
Høy risiko	2 345	2 964	0	5 309	1 998	2 523	5	4 526
Misligholdt	0	0	599	599	0	0	451	451
Totale engasjement brutto	117 783	9 950	599	128 332	98 654	7 925	456	107 035
Tapsavsetning	-173	-244	-131	-548	-97	-133	-87	-317
Totale engasjement netto	117 610	9 706	468	127 784	98 557	7 792	369	106 718

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL Personmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	69 003	566	0	69 569	58 388	465	0	58 853
Middels risiko	6 557	1 759	0	8 316	5 054	2 077	0	7 131
Høy risiko	182	1 036	0	1 218	214	1 132	0	1 346
Misligholdt	0	0	263	263	0	0	261	261
Totale engasjement brutto	75 742	3 361	263	79 367	63 656	3 675	261	67 592
Tapsavsetning	-41	-57	-57	-155	-4	-44	-42	-90
Totale engasjement netto	75 701	3 304	206	79 212	63 652	3 631	219	67 501

Kredittespønering for finansielle instrumenter underlagt ECL Bedriftsmarked	2020				2019			
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Kredittespønering								
Lav risiko	24 748	1 405	0	26 153	19 478	100	1	19 579
Middels risiko	15 130	3 256	0	18 386	13 737	2 758	0	16 495
Høy risiko	2 163	1 928	0	4 091	1 784	1 392	5	3 180
Misligholdt	0	0	336	336	0	0	190	190
Totale engasjement brutto	42 041	6 589	336	48 966	34 998	4 250	195	39 443
Tapsavsetning	-132	-187	-74	-393	-93	-89	-45	-227
Totale engasjement netto	41 909	6 402	262	48 573	34 906	4 161	150	39 216

Kredittkvalitet	Risikoklasser	PD
Lav risiko	A, B, C, D	0 - 0,75 %
Middels risiko	E, F, G	0,75-5,00%
Høy risiko	H, I	5,00-10,00%
Misligholdt	J	Misligholdt
Nedskrevet	K	Nedskrevet

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen.

Risikoklasseinndeling skjer ut fra den enkelte kundes sannsynlighet for mislighold (PD).

Risikogrupperne er inndelt på basis av bankens 11 risikoklasser (A – K).

Morbank			Konsern		
Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån med betalingslettelser					
314	5	319	366	360	5
880	63	943	1 101	1 038	63
1 194	68	1 262	1 467	1 399	68

Engasjement med betalingslettelser omfatter engasjement der det er gitt gunstigere vilkår (reforhandling), eller refinansiering av et engasjement, som følge av at debitor har økonomiske problemer.

Note 9 – Overføring av finansielle eiendeler med videre

SpareBank 1 Østlandet har avtaler om juridisk salg av utlån med pant i eiendom og høy sikkerhet til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overførings-tidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon inneværende år. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre har banken opsjon på å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av bankene som inngår i SpareBank 1-alliansen. Konsernet SpareBank 1 Østlandet har en eierandel på 22,45 prosent pr 31.12.2020 (22,29 pr 31.12.2019). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjonene til SpareBank 1 Boligkreditt har en rating på Aaa fra Moody's. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan banken overføre utlån til foretaket, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Overførte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Østlandet har, utover forvaltningsrett ingen rett til bruk av lånene, men en viss adgang til å kjøpe lån tilbake eller selge forvaltningsretten (inkl retten til provisjon) til en annen bank godkjent av foretaket. SpareBank 1 Østlandet forestår forvaltningen av de solgte utlånene og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i foretaket.

Ved utgangen av desember 2020 er bokført verdi av overførte utlån 46,9 (42,6) mrd kroner.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2020 og 2019. De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 prosent. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale.

Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Konsernet SpareBank 1 Østlandet har en eierandel på 15,15 prosent per 31.12.2020 (15,15 prosent pr 31.12.2019). Obligasjonene til SpareBank 1 Næringskreditt har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Overførte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2020 er bokført verdi av overførte utlån 1,0 (1,0) milliarder kroner. Banken forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2020 og 2019.

De lånene som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

SpareBank 1 Boligkreditt AS – Gjenværende involvering er som følger:

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse
Gjenværende involvering	0	0	0	357 mill. kroner

SpareBank 1 Næringskreditt AS – Gjenværende involvering er som følger:

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimal eksponering for tap
Gjenværende involvering	0	0	0	0	11 mill. kroner

Kunderådgiverne Ingrid Arnesen og Karianne Furuseth, Hamar.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt kjernekapitaldekningen minst er på 11,0 prosent, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 prosent. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av

behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Kreditt AS

SpareBank 1 Kreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen, og har som formål å være felles kredittkortselskap for bankenes kunder. SpareBank 1 Østlandet har inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Kreditt AS og med SpareBank 1 Kreditt AS. Avtalen innebærer blant annet at banken er forpliktet til å bidra med egenkapital slik at SpareBank 1 Kreditt AS har en forsvarlig ansvarlig kapital, og til enhver tid oppfyller de minstekrav til ansvarlig kapital som følger av lovgivning og/eller anbefalinger fra Finanstilsynet og som er nødvendig for en forsvarlig drift av SpareBank 1 Kreditt. Banken er også forpliktet til å bidra med funding av egen portefølje (total balanse). Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Kreditt AS tilsvarende bankens andel av renteinntekter fratrukket fundingkostnader og konstaterte tap, bankens andel av transaksjonsinntekter samt nysalgspolisprovisjon.

Note 10 – Tap på utlån og forpliktelser

Tabellene viser isolerte tapseffekter

2020	PM	BM	Morbank	SB1FØ	Konsern
Isolerte effekter					
Endring ECL grunnet periodens vekst og migrasjon	1	10	11	7	19
Endring ECL grunnet justerte sentrale forutsetninger (PD/LGD)	3	36	39	18	58
Endring ECL grunnet endret scenariovæking	14	26	41	3	44
Endring modellbaserte tapsavsetninger (trinn 1 og 2)	19	73	91	29	120
Modellmessig overstyring for ikke observert migrering	0	20	20	5	25
Endring individuelle tapsavsetninger (trinn 3)	2	28	30	13	43
Periodens netto realiserste tap	9	95	104	38	142
Periodens tapskostnad	29	216	245	84	330

Det er beregnet ECL på kredittinstitusjoner og sentralbanker, men effekten er funnet uvesentlig og følgelig ikke skilt ut i nedskrivningene.

Morbank 2020				
Mill. kroner	2019	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	2020
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	232	135	-11	356
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	67	18	-1	84
Sum avsetning til tap	299	153	-12	440

Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	255	132	-12	375
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	22	10	0	32
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	21	11	0	32

2019				
Mill. kroner	01.01.2019	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	2019
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	265	-22	-11	232
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	65	2	-1	67
Sum avsetning til tap	329	-19	-11	299

Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	282	-15	-11	255
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	25	-3	0	22
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	22	-1	0	21

Konsern 2020				
Mill. kroner	2019	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	2020
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	294	182	-11	464
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	67	18	-1	84
Sum avsetning til tap	360	200	-12	548

Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	317	179	-12	484
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	22	10	0	32
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	21	11	0	32

2019				
Mill. kroner	01.01.2019	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	2019
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	320	-16	-11	294
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	65	2	-1	67
Sum avsetning til tap	385	-13	-11	360

Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	337	-9	-11	317
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	25	-3	0	22
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	22	-1	0	21

Morbank	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Total balanseført tapsavsetning *								
Inngående balanse	115	115	69	299	111	136	83	329
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	5	-5	0	0	3	-3	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-85	85	0	0	-46	48	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	-12	-26	38	0	-9	-7	16	0
Netto ny måling av tap	112	6	5	124	33	-49	2	-14
Nye utstedte eller kjøpte utlån	29	13	4	46	56	24	1	81
Utlån som har blitt fraregnet	-15	-19	-2	-36	-33	-34	-19	-86
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-12	-12	0	0	-11	-11
Justeringer etter modellberegninger	0	20	0	20	0	0	0	0
Utgående balanse	149	189	103	440	115	115	69	299

Morbank	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Total balanseført tapsavsetning personmarked *								
Inngående balanse	23	37	30	90	24	34	31	88
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	1	-1	0	0	1	-1	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-14	14	0	0	-13	13	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	-4	-2	6	0	-2	-3	5	0
Netto ny måling av tap	21	-4	17	34	10	-7	6	9
Nye utstedte eller kjøpte utlån	11	5	4	19	13	12	1	25
Utlån som har blitt fraregnet	-4	-8	-8	-21	-10	-11	-9	-30
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-10	-10	0	0	-3	-3
Justeringer etter modellberegninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Utgående balanse	34	41	39	113	23	37	30	90

Morbank	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Total balanseført tapsavsetning bedriftsmarked *								
Inngående balanse	91	78	39	208	87	102	52	241
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	4	-4	0	0	2	-2	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-71	71	0	0	-34	35	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	-8	-24	32	0	-7	-4	11	0
Netto ny måling av tap	92	9	-12	90	23	-42	-4	-23
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19	8	1	27	43	12	0	55
Utlån som har blitt fraregnet	-11	-11	6	-16	-23	-23	-11	-57
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-2	-2	0	0	-9	-9
Justeringer etter modellberegninger	0	20	0	20	0	0	0	0
Utgående balanse	115	148	63	327	91	78	39	208

* Inkludert tapsavsetninger på garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn

Morbanken har utestående krav for utlån som ble konstatert i løpet av 2020 på til sammen 0 mill. kroner (3 mill. kroner) som fremdeles er underlagt håndhevsaktiviteter. Morbanken har utlånsvolum på 411 mill. kroner i trinn 3, av dette er det 151 mill. kroner som ikke har tapsavsetning på grunn av sikkerhetsstillelsen.

Konsern

Total balanseført tapsavsetning *	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	131	142	87	360	127	162	96	385
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	12	-12	0	0	8	-8	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-88	89	-1	0	-48	50	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	-12	-29	41	0	-9	-11	21	0
Netto ny måling av tap	109	33	16	158	24	-42	8	-11
Nye utstedte eller kjøpte utlån	40	20	10	71	66	31	4	101
Utlån som har blitt fraregnet	-18	-24	-11	-54	-35	-41	-27	-103
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-12	-12	0	0	-11	-11
Justeringer etter modellberegninger	0	25	0	25	0	0	0	0
Utgående balanse	173	244	131	548	131	142	87	360

Total balanseført tapsavsetning personmarked *	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	28	49	46	123	28	47	42	117
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	4	-4	0	0	2	-2	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-14	14	0	0	-13	13	-1	0
Overført til (fra) Trinn 3	-4	-3	7	0	-2	-6	8	0
Netto ny måling av tap	20	0	24	44	9	-4	10	16
Nye utstedte eller kjøpte utlån	13	7	5	26	15	14	2	31
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-11	-15	-32	-10	-14	-13	-38
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-10	-10	0	0	-3	-3
Justeringer etter modellberegninger	0	4	0	4	0	0	0	0
Utgående balanse	41	57	57	155	28	49	46	123

Total balanseført tapsavsetning bedriftsmarked *	2020				2019			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	103	93	42	238	98	115	55	269
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	8	-8	0	0	6	-6	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-74	74	0	0	-35	37	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	-8	-26	34	0	-8	-5	13	0
Netto ny måling av tap	89	33	-8	114	15	-39	-3	-27
Nye utstedte eller kjøpte utlån	26	13	6	45	52	17	1	70
Utlån som har blitt fraregnet	-13	-13	4	-22	-25	-26	-14	-65
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-2	-2	0	0	-9	-9
Justeringer etter modellberegninger	0	21	0	21	0	0	0	0
Utgående balanse	132	187	74	393	103	93	42	238

* Inkludert tapsavsetninger på garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn

Konsernet har utestående krav for utlån som ble konstatert i løpet av 2020 på til sammen 24 mill. kroner (5 mill. kroner) som fremdeles er underlagt håndhevsaktiviteter. Konsernet har 488 mill. kroner utlånsvolum i trinn 3, av dette er det 222 mill. kroner som ikke har tapsavsetning på grunn av sikkerhetsstillelsen.

Note 11 – Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ved at det beregnes misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive data. Risikoklassene deles inn i kategoriene lav, middels og høy risiko samt egen kategori for misligholdte og nedskrevne. Kundene scores månedlig i bankens porteføljesystem.

Usikret eksponering er totalt engasjement fratrukket omsetningsverdi på sikkerhetene på de respektive engasjementer. Sikkerheter benyttes for å redusere bankens kredittrisiko. De vanligste former for sikkerhet er pant i fast eiendom, men det benyttes også andre typer sikkerheter. Det er

etablerte retningslinjer på hvilke verddivurderingskriterier som skal benyttes på de respektive typer sikkerheter. Utgangspunktet for verdien på sikkerheter er omsetningsverdi på de respektive sikkerhetstypene. Omsetningsverdi for andre sikkerheter enn eiendom, er normalt satt lik bokført verdi i siste avlagte årsregnskap.

Morbank	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
	2020	2020	2019	2019
Lav risiko	3,0 %	93 645	3,6 %	82 201
Middels risiko	2,8 %	21 775	3,4 %	21 845
Høy risiko	2,5 %	4 150	3,0 %	3 897
Misligholdt og nedskrevet	24,8 %	476	16,6 %	320
Totalt	3,1 %	120 046	3,6 %	108 263

Konsern	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
	2020	2020	2019	2019
Lav risiko	3,0 %	95 723	3,5 %	85 062
Middels risiko	2,4 %	26 701	2,9 %	26 540
Høy risiko	2,4 %	5 309	2,8 %	5 017
Misligholdt og nedskrevet	20,3 %	599	12,5 %	455
Totalt	2,9 %	128 333	3,4 %	117 075

Note 12 – Maksimal kredittkspønering, ikke hensyntatt pantstillelser

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittisiko. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
Eiendeler			
1 248	588	588	1 248
8 273	8 887	1 576	1 199
98 296	104 286	113 368	107 035
-255	-375	-484	-317
98 041	103 911	112 885	106 718
17 252	20 999	20 999	17 252
878	2 212	2 212	878
125 693	136 597	138 260	127 296
Sum kredittkspønering, balanseposter			
Forpliktelses			
1 363	1 186	1 047	1 084
18 609	10 267	9 132	10 578
3 108	4 306	4 607	3 356
23 080	15 760	14 787	15 018
Sum kredittkspønering, utenom balanseposter			
148 773	152 357	153 047	142 314
Sum total kredittisikoeksponering			

Kredittisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
Bankaktiviteter			
66 304	60 931	55 647	53 716
28 470	31 102	34 722	30 202
31 783	32 793	33 627	33 052
3 781	4 144	5 773	6 973
558	550	550	558
-255	-375	-484	-317
130 642	129 145	129 836	124 184
Totalt bankaktiviteter			
Aktiviteter finansielle instrumenter			
11 622	14 470	14 470	11 622
6 110	7 507	7 507	6 110
399	524	524	399
0	710	710	0
18 130	23 211	23 211	18 130
Totalt aktiviteter finansielle instrumenter			
148 773	152 357	153 047	142 314
Totalt fordelt på geografiske områder			

Note 13 – Derivater og motregning

I henhold til IFRS 7 skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring og hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen derivater som bokføres netto.

SpareBank 1 Østlandet har tre sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontant-depot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår

konsent standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. Under ISDA har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot 18 institusjonelle motparter. Banken har også inngått avtaler om avregning (clearing) av derivater hvor motpartsrisikoen flyttes til en sentral motpart (clearing house) som beregner behovet for sikkerhetsstillelser.

Gjensalgsavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Banken har fem GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank og konsern	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelses)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelses) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
2020						
Derivater som eiendeler	2 212	0	2 212	-612	-1 450	150
Derivater som forpliktelses	-697	0	-697	612	61	-25
Beløp som ikke er nettopresentert i balansen						
Morbank og konsern	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelses)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelses) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
2019						
Derivater som eiendeler	878	0	878	-274	-550	54
Derivater som forpliktelses	-373	0	-373	274	54	-45

Note 14 – Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler**Morbank**

2020	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	8 887	0	0	0	8 887
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	482	56	22	148	708
Bedriftsmarked	8	15 723	12 602	2 349	192	30 866
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	5 379	350	47	0	5 775
Bedriftsmarked	8	482	66	6	2	556
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	57 944	3 875	852	60	62 731
Bedriftsmarked	8	3 187	334	120	10	3 650
Sum brutto utlån		92 083	17 282	3 397	411	113 173
Finansielle investeringer						
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	29	20 999	0	0	0	20 999
Sum finansielle investeringer		20 999	0	0	0	20 999
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		113 082	17 282	3 397	411	134 172

2019	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	8 273	0	0	0	8 273
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	510	88	32	146	776
Bedriftsmarked	8	14 560	14 100	2 087	99	30 845
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	5 749	468	30	3	6 249
Bedriftsmarked	8	426	61	17	2	505
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	51 235	4 262	988	60	56 545
Bedriftsmarked	8	2 877	357	129	13	3 375
Sum brutto utlån		83 629	19 336	3 282	322	106 569
Finansielle investeringer						
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	29	17 251	0	1	0	17 252
Sum finansielle investeringer		17 251	0	1	0	17 252
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		100 880	19 336	3 283	322	123 821

Konsern

2020	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	1 576				1 576
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	2 120	2 332	240	185	4 877
Bedriftsmarked	8	16 962	15 248	3 291	278	35 779
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	5 379	350	47	0	5 775
Bedriftsmarked	8	482	66	6	2	556
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	57 944	3 875	852	60	62 731
Bedriftsmarked	8	3 187	334	120	10	3 650
Sum brutto utlån		87 650	22 203	4 556	535	114 944
Finansielle investeringer						
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	29	20 999	0	0	0	20 999
Sum finansielle investeringer		20 999	0	0	0	20 999
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		108 649	22 203	4 557	535	135 944

2019	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	1 199				1 199
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	1 869	2 401	328	198	4 797
Bedriftsmarked	8	16 276	16 077	3 034	175	35 562
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	5 749	468	30	3	6 249
Bedriftsmarked	8	426	61	17	2	505
Brutto utlån til og fordring på kunder klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultatet ved førstegangs innregning						
Privatmarked	8	51 235	4 262	988	60	56 545
Bedriftsmarked	8	2 877	357	129	13	3 375
Sum brutto utlån		79 631	23 627	4 526	451	108 234
Finansielle investeringer						
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	29	17 251	0	1	0	17 252
Sum finansielle investeringer		17 251	0	1	0	17 252
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		96 882	23 627	4 527	451	125 486

For detaljer vedrørende risikoklassifisering av utlån se note 8 Utlån til og fordringer på kunder.

Fordelingen av finansielle investeringer i ulike risikogrupper er foretatt basert på rating fra Standard & Poor's, Moody's, Fitch, Scope eller Japan Credit Rating Agency (eller en kombinasjon av disse) etter konverteringstabellen vist under. For noen utstedelser/utstedere foreligger det ikke offisiell rating. For konsernet beløper disse seg til 4 158 mill. kroner i 2020 og består for det vesentligste av sertifikater og obligasjoner i norske kommuner (3 120 mill. kroner), andre sertifikater utstedt av norske utstedere med risikovekt mindre enn eller lik 20 % (525 mill. kroner), rentefond med underliggende lavrisikoutstedelser (455 mill. kroner). Etter individuelle vurderinger, basert på blant annet markedsprising og alternative risikoanalyser fra anerkjente meglerhus, er utstedelser uten offisiell rating skjønsmessig tilordnet lav risiko.

Kredittkvalitet	Ratingklasser (presentert i S&P's format)			
Lav risiko	AAA	AA	A	BBB
Middels risiko	BB			
Høy risiko	B	CCC	CC	C

Note 15 – Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid.

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til parallellskift i rentekurven og vridning i rentekurven (rentekurverisiko). Renterisikoen styres mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

Basisrisiko er den verdiendring på konsernets eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor og er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallell-

forskyve seg med ett prosentpoeng. Det er her ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente.

Konsernets renterisiko er i all hovedsak knyttet til forskyvninger i rentekurven for norske kroner (NOK) og euro (EUR).

Morbank			Konsern		
Renterisiko, ett prosentpoeng endring			Renterisiko, ett prosentpoeng endring		
2019	2020	Renterisiko	2020	2019	
-128	-139	Sertifikater og obligasjoner	-139	-128	
-134	-118	Fastrenteutlån til kunder	-118	-134	
16	9	Fastrenteinnskudd til kunder	9	16	
3	3	Bank- og kredittlån	3	3	
839	745	Obligasjonsinnlån	745	839	
-12	-12	Annet	-12	-12	
-589	-483	Derivater	-483	-589	
-6	6	Total renterisiko, etter skatt	6	-6	

Positivt fortegn indikerer at banken tjener på en renteoppgang.

Selv om beregningene ovenfor viser at banken vil tjene på en renteoppgang, er det ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Morbank			Konsern		
Renterisiko, ett prosentpoeng endring			Renterisiko, ett prosentpoeng endring		
2019	2020	Rentekurverisikoen	2020	2019	
3	1	0 - 1 mnd	1	3	
5	7	1 - 3 mndr	7	5	
1	2	3 - 6 mndr	2	1	
6	4	6 - 12 mndr	4	6	
-16	-10	1 - 3 år	-10	-16	
-14	-7	3 - 5 år	-7	-14	
9	11	5 - 10 år	11	9	
0	0	Over 10 år	0	0	
-6	6	Total renterisiko, etter skatt	6	-6	

Note 16 – Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene i disfavør bankens posisjoner. Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta.

Aktiviteter knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte retningslinjer, rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal valutaeksponering, målt i kroner. Det er utarbeidet rammer for nettoposisjoner i hver enkelt valuta, samt rammer for samlet netto valutaeksponering og samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta:

- Nettoposisjon i en enkeltvaluta skal ikke overstige 25 mill kroner overnight.
- Samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta skal ikke overstige 75 mill kroner overnight.
- Nettoposisjon i en enkeltvaluta skal ikke overstige 100 mill kroner intradag.
- Samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta skal ikke overstige 150 mill kroner intradag.

Valutarisikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig. Konsernet har både gjennom året og ved årets slutt en begrenset valutarisiko. Per 31. desember var nettoposisjonene i de viktigste valutasortene, basert på virkelig verdi av de underliggende aktiva, som følger:

Morbank			Konsern		
2019	2020	Netto valutaeksponering NOK	2020	2019	
-1	-2	GBP	-2	-1	
-3	3	USD	3	-3	
-1	-4	JPY	-4	-1	
1	-1	PLN	-1	1	
4	-2	SEK	-2	4	
-2	3	EUR	3	-2	
0	3	CHF	3	0	
2	0	Andre	0	2	
0	-2	Sum	-2	1	
0	0	Effekt på resultatet etter skatt ved 3 prosent netto kursendring	0	0	
0	0	Effekt på resultatet etter skatt ved 10 prosent netto kursendring	0	0	

Note 17 – Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall, eller ikke evner å finansiere sine eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økning i kostnadene.

Konsernets rammeverk for styring av likviditetsrisiko gjenspeiler konsernets konservative risikoprofil, og konsernet styrer likviditetsrisikoen ved å til enhver tid ha en tilstrekkelig andel likvide reserver, samtidig som finansieringen er diversifisert og langsiktig. Diversifisering oppnås gjennom spredning av innlån på ulike markeder, løpetider og instrumenter. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder uten tilgang på ny finansiering samtidig som boligpriser faller med 30 prosent. Banken skal i samme periode tilfredsstillende minstekrav til

LCR. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise, systemkrise samt en kombinasjon av disse, og det er etablert en beredskapsplan for håndtering av ulike likviditetsrisikoer.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av bankens innlån var 3,4 (3,8) år ved utgangen av 4.kvartal 2020. Total LCR var på samme tidspunkt 140,6 (162,2) prosent.

Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser med avtalt løpetid er basert på nominelle kontraktsstørrelser inklusiv estimerte rentebetalinger frem til forfall.

2020	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-1 704	-507	-618	-1 807	-552	-5 189
Innskudd fra og gjeld til kunder	-77 162	-2 374	-2 586	-3 521	0	-85 643
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-947	-4 903	-24 249	-4 216	-34 315
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	0	-6	-18	-1 337	0	-1 361
Derivater knyttet til forpliktelser	0	15	43	219	199	476
Lånetilsagn	0	-4 306	0	0	0	-4 306
Sum kontantstrøm forpliktelser	-78 866	-8 125	-8 082	-30 695	-4 569	-130 337

2019	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-44	-18	-53	-1 558	-1 576	-3 250
Innskudd fra og gjeld til kunder	-68 387	0	-10 147	0	0	-78 534
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-581	-3 662	-25 443	-5 197	-34 882
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	0	-11	-32	-1 411	0	-1 453
Derivater knyttet til forpliktelser	0	-58	-185	-588	-2	-833
Andre forpliktelser	0	-3 108	0	0	0	-3 108
Sum kontantstrøm forpliktelser	-68 432	-3 776	-14 414	-29 088	-6 775	-122 484

2020	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-1 667	-507	-618	-1 807	-552	-5 152
Innskudd fra og gjeld til kunder	-77 162	-2 343	-2 586	-3 521	0	-85 613
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-947	-4 903	-24 249	-4 216	-34 315
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	0	-6	-18	-1 337	0	-1 361
Derivater knyttet til forpliktelser	0	15	43	219	199	476
Lånetilsagn	0	-4 607	0	0	0	-4 607
Sum kontantstrøm forpliktelser	-78 829	-8 396	-8 082	-30 695	-4 569	-130 571

2019	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-44	-18	-53	-1 558	-1 580	-3 253
Innskudd fra og gjeld til kunder	-68 347	0	-10 147	0	0	-78 494
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-581	-3 662	-25 443	-5 197	-34 882
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	0	-11	-32	-1 411	0	-1 453
Derivater knyttet til forpliktelser	0	-58	-185	-588	-2	-833
Andre forpliktelser	0	-3 356	0	0	0	-3 356
Sum kontantstrøm forpliktelser	-68 391	-4 023	-14 455	-29 212	-6 779	-122 861

¹⁾ For ansvarlig lån er forfall satt til første call tidspunkt.

Note 18 – Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Morbank
Spesifikasjon av balansenlinjer

2020	På forespørsel uten avtalt løpetid	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	683	0				683
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7676	205	992	15	0	8 887
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 503	456	2 059	9 483	79 786	104 286
-Nedskrivning på utlån til amortisert kost	0	0	0	-324	0	-324
-Virkelig verdjustering på utlån til FVOCI	0	0	0	-52	0	-52
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 503	456	2 059	9 107	79 786	103 911
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	2 320	1 230	16 628	822	20 999
Finansielle derivater	0	36	372	1 079	726	2 213
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	616	616
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	4 510	0	0	0	0	4 510
Investering i datterselskaper	1 758	0	0	0	0	1 758
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	96	0	0	0	0	96
Eiendom, anlegg og utstyr	463	0	0	0	0	463
Andre eiendeler	0	74	44	23	364	505
Sum eiendeler	27 689	3 090	4 697	26 851	82 314	144 641

2019	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	2 225	602	1 753	550	5 129
Innskudd fra og gjeld til kunder	77 162	2 374	2 586	3 521		85 643
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	893	4 982	24 470	4 607	34 952
Finansielle derivater	0	130	32	341	195	697
Forpliktelser ved periodeskatt	0	32	49	0	0	81
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	288	0	288
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	0	38	477	33	83	631
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	1 302	0	1 302
Sum gjeld	77 162	5 692	8 728	31 707	5 434	128 723

2019	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	325	1 000	0	0	0	1 325
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8256	0	0	16	0	8 273
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 822	228	1 322	8 732	75 191	98 296
- Individuelle nedskrivninger	0	0	0	-209	0	-209
- Nedskrivninger på grupper av utlån	0	0	0	-46	0	-46
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 822	228	1 322	8 477	75 191	98 041
Sertifikater og obligasjoner	0	413	2 045	14 095	699	17 252
Finansielle derivater	0	26	46	434	373	878
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	45	0	630	675
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	0	0	0	0	4 323	4 323
Investering i datterselskaper	1 758	0	0	0	0	1 758
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	89	0	0	0	0	89
Eiendom, anlegg og utstyr	514	0	0	0	0	514
Andre eiendeler	0	76	100	0	343	520
Sum eiendeler	23 765	1 744	3 558	23 022	81 560	133 648

2019	På forespørsel uten avtalt løpetid					Totalt
	3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	734	0	1 358	1 555	3 647
Innskudd fra og gjeld til kunder	69 022	1 492	3 397	4 624	0	78 534
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	457	3 352	24 798	5 125	33 732
Finansielle derivater	0	21	21	249	81	373
Forpliktelser ved periodeskatt	0	167	167	0	0	335
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	88	0	88
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	0	17	538	28	80	663
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	1 303	0	1 303
Sum gjeld	69 022	2 889	7 476	32 448	6 841	118 676

Konsern	På forespørsel uten avtalt løpetid						Totalt
	2020	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	683	0	0	0	0	683	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	364	206	992	15	0	1 576	
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 503	468	2 068	12 895	85 434	113 368	
-Nedskrivning på utlån til amortisert kost	0	0	0	-362	-69	-432	
-Virkelig verdjustering på utlån til FVOCI	0	0	0	-52	0	-52	
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 503	468	2 068	12 481	85 365	112 884	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	2 320	1 230	16 628	822	20 999	
Finansielle derivater	0	36	372	1 079	726	2 213	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	616	616	
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	5 325	0	0	0	0	5 325	
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	410	0	9	0	0	410	
Eiendom, anlegg og utstyr	620	0	0	0	0	620	
Andre eiendeler	18	287	44	33	364	746	
Sum eiendeler	19 925	3 316	4 706	30 235	87 893	146 074	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	2 186	602	1 753	550	5 090	
Innskudd fra og gjeld til kunder	77 162	2 343	2 586	3 521	0	85 613	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	893	4 982	24 470	4 607	34 952	
Finansielle derivater	0	130	32	341	195	697	
Forpliktelser ved periodeskatt	0	79	49	0	0	128	
Forpliktelser ved utsatt skatt	129	0	0	288	0	417	
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	0	137	477	43	83	740	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	1 302	0	1 302	
Sum gjeld	77 291	5 768	8 728	31 717	5 434	128 939	

Konsern	På forespørsel uten avtalt løpetid						Totalt
	2019	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år		
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	325	1 000	0	0	0	1 325	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 182	0	0	16	0	1 199	
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 822	251	1 397	12 568	79 996	107 035	
- Individuelle nedskrivninger	0	0	-1	-238	-33	-271	
- Nedskrivninger på grupper av utlån	0	0	0	-46	0	-46	
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 822	251	1 397	12 285	79 963	106 718	
Sertifikater og obligasjoner	0	413	2 045	14 095	699	17 252	
Finansielle derivater	0	26	46	434	373	878	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	45	0	630	675	
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	0	0	0	0	4 870	4 870	
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	406	0	0	0	0	406	
Eiendom, anlegg og utstyr	672	0	0	0	0	672	
Andre eiendeler	0	78	293	0	417	787	
Sum eiendeler	15 407	1 767	3 825	26 830	86 952	134 783	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	734	0	1 362	1 555	3 650	
Innskudd fra og gjeld til kunder	68 982	1 492	3 397	4 624	0	78 494	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	457	3 352	24 798	5 125	33 732	
Finansielle derivater	0	21	21	249	81	373	
Forpliktelser ved periodeskatt	0	188	188	0	0	376	
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	212	0	212	
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	0	50	475	59	155	739	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	1 303	0	1 303	
Sum gjeld	68 982	2 942	7 433	32 607	6 916	118 880	

Note 19 – Netto renteinntekter

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
Renteinntekter			
220	151	38	55
1 286	1 253	1 664	1 704
1 697	1 471	1 465	1 694
3 204	2 875	3 167	3 453
188	187	187	188
269	221	221	269
-121	-141	-141	-121
335	268	268	335
3 539	3 143	3 436	3 788
Rentekostnader			
62	53	53	62
889	618	621	896
590	501	501	590
36	30	30	36
35	49	49	35
4	5	4	4
1	0	0	1
1 617	1 256	1 258	1 622
1 923	1 887	2 177	2 166

Note 20 – Netto provisjons- og andre driftsinntekter

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
Provisjonsinntekter			
20	19	18	20
19	29	29	19
268	263	262	268
182	204	204	182
334	368	368	334
0	0	334	331
69	64	145	142
892	947	1 359	1 295
Provisjonskostnader			
94	95	144	143
0	0	0	0
94	95	144	143
Andre driftsinntekter			
11	11	3	3
0	0	183	185
4	0	0	4
23	18	40	44
37	30	226	236
835	882	1 441	1 388

Note 21 – Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
19	41	41	19
19	41	41	19
	Utbytte fra aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter		
582	287		
	Utbytte fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		
0	-6		
	Gevinst eller tap ved realisasjon av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		
-6	0		
	Nedskrivning av eiendeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		
576	282		
	Netto resultat fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet (morbank)		
	Resultatandeler fra tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet (konsern)	394	519
3	135	135	3
	Verdiendring sertifikater, obligasjoner og rentefond ekskl. valuta		
14	-118	-118	14
	Verdiendring derivater som sikrer kjøpte rentepapirer ekskl. valuta		
17	16	16	17
	Sum verdiendring kjøpte rentepapirer og tilhørende derivater		
-96	-514	-514	-96
	Verdiendring verdipapirgjeld ekskl. valuta		
106	520	520	106
	Verdiendring derivater som sikrer verdipapirgjeld ekskl. valuta		
10	6	6	10
	Sum verdiendring verdipapirgjeld og tilhørende derivater		
82	-6	-6	82
	Verdiendring egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet		
-18	150	150	-18
	Verdiendring fastrenteutlån til kunder til virkelig verdi over resultatet		
36	-135	-135	36
	Verdiendring øvrige derivater		
16	27	27	16
	Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler til virkelig verdi over resultatet		
55	50	50	55
	Netto resultat fra valutahandel og -sikring		
197	109	109	197
	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser		
792	432	545	735
	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		

Note 22 – Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
493	495	821	807
	Lønn		
110	106	124	162
	Arbeidsgiveravgift og finansskatt		
52	54	74	79
	Pensjonskostnader (note 23)		
44	24	64	50
	Sosiale kostnader		
699	678	1 083	1 098
	Sum personalkostnader		
709	707	1 196	1 189
	Gjennomsnittlig antall ansatte		
672	702	1 149	1 127
	Antall årsverk per 31.12.		
695	722	1 201	1 190
	Antall ansatte per 31.12.		

Ytelser til konsernledelsen (hele 1 000) 2020

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Antall egenkapitalbevis
Konsernsjef Richard Heiberg	4 545	136	152	649	271	*102 538
Konserndirektør økonomi og finans Geir-Egil Bolstad	2 771	176	164	799	9 513	38 769
Konserndirektør bedriftsmarked Hans Olav Wedvik	2 227	201	144	255	19 461	3 055
Konserndirektør personmarked Kari E. Gislås	2 117	335	161	391	4 751	3 055
Konserndirektør HR og juridisk Eldar Kjendlie	1 951	199	149	190	2 746	6 564
Konstituert konserndirektør HR og juridisk Liv Krokan Murud	1 458	231	172	0	1 191	3 376
Konserndirektør kommunikasjon Siv Stenseth	1 859	297	166	0	3 056	3 055
Konserndirektør innovasjon og forretningsutvikling Dag-Arne Hoberg	1 998	422	143	202	3 496	7 134
Konserndirektør risikostyring & compliance Vidar Nordheim	1 951	243	152	0	2 647	5 060
Konserndirektør organisasjonsmarked og kapitalmarked Espen Mejlænder-Larsen	1 951	156	153	21	6 714	6 308
Konserndirektør forretningsdrift Elin B. Ørbæk	2 042	44	182	25	3 899	1 602
Adm dir EiendomsMegler 1 Innlandet AS Magnus Aasen	1 460	172	145	0	1 465	4 584
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Bjarne Chr. Finstad	1 544	202	149	72	6 755	3 250
Adm dir TheVIT AS Stein Ragnar Nordeng	1 721	28	75	0	3 402	0
Adm dir EiendomsMegler 1 Oslo og Oslo Akershus AS Kent Victor Syverstad	2 586	348	155	0	0	4 453

Det er ikke gitt garantier til ledelsen i 2020.

* Inkluderer også EKB eiet gjennom Richard Heiberg Invest AS

Ytelser til konsernledelsen (hele 1 000) 2019

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Antall egenkapitalbevis
Konsernsjef Richard Heiberg	4 394	138	153	370	2 875	92 538*
Konserndirektør økonomi og finans Geir-Egil Bolstad	2 690	162	158	360	9 766	28 769
Konserndirektør bedriftsmarked Hans Olav Wedvik	2 152	189	140	278	19 714	3 055
Konserndirektør personmarked Kari E. Gislås	2 046	316	156	406	4 558	3 055
Konserndirektør HR og juridisk Eldar Kjendlie	1 886	193	145	108	3 163	6 564
Konserndirektør kommunikasjon Siv Stenseth	1 630	376	162	0	2 835	3 055
Konserndirektør innovasjon og forretningsutvikling Dag-Arne Hoberg	1 936	409	141	206	1 394	5 884
Konserndirektør risikostyring & compliance Vidar Nordheim	1 887	236	147	0	2 894	5 060
Konserndirektør organisasjonsmarked og kapitalmarked Espen Mejlænder-Larsen	1 886	154	148	37	2 556	4 978
Konstituert konserndirektør forretningsdrift Elin B. Ørbæk	1 871	42	177	25	3 364	1 602
Adm dir EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS Magnus Aasen	1 375	168	141	0	1 679	3 056
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Bjarne Chr. Finstad	1 489	184	143	45	6 788	3 250
Adm dir TheVIT AS Stein Ragnar Nordeng	1 690	9	87	0	0	0
Adm dir EiendomsMegler 1 Oslo og Oslo Akershus AS Kent Victor Syverstad	3 179	426	162	0	0	4 453

Det er ikke gitt garantier til ledelsen i 2019.

* Inkluderer også EKB eiet gjennom Richard Heiberg Invest AS

Ytelser til styret (hele 1000) 2020					
Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Antall egenkapitalbevis	Antall styremøter
Styret:					
Styreleder Siri J. Strømmevold	358	1	3 091	2 282	18/18
Nestleder Nina C. Lier	302	1	5 296	1 282	16/18
Styremedlem Alexander Sandberg Lund	272	0	0	4 286	18/18
Styremedlem Guro Nina Vestvik	201	0	0	346	18/18
Styremedlem Tore Anstein Dobloug	282	0	6 305	2 100	17/18
Styremedlem Hans-Christian Gabrielsen	92	0	2 118	1 350	15/18
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	966	154	3 415	0	15/18
Styremedlem Marit Jørgenrud (ansatt, inkl lønn)	945	160	4 321	1 282	13/13
Varamedlem Elin Ramleth Østli	0	0	0	0	0
Varamedlem Gudrun Sanaker Lohne	19	0	3 251	0	0
Varamedlem Vibeke Hanvold Larsen (ansatt, inkl i lønn)	638	110	2 860	1 602	7/5
Varamedlem Jørrn-Henning Eggum	97	0	0	0	14
Varamedlem Øistein Kure Syversen (ansatt, inkl lønn)	632	97	3 463	1 602	0

Det er ikke gitt garantier til styremedlemmer i 2020.

Ytelser til styret (hele 1000) 2019					
Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Antall egenkapitalbevis	Antall styremøter
Styret:					
Styreleder Siri J. Strømmevold	361	3	3 989	2 282	11/11
Nestleder Nina C. Lier	286	1	1 835	1 282	11/11
Styremedlem Alexander Sandberg Lund	193	0	0	4 286	7/11
Styremedlem Guro Nina Vestvik	182	0	0	346	11/11
Styremedlem Tore Anstein Dobloug	180	0	8 001	0	7/11
Styremedlem Hans-Christian Gabrielsen	142	0	2 192	0	7/11
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	980	83	4 329	0	10/11
Styremedlem Vibeke Hanvold Larsen (ansatt, inkl i lønn)	767	59	2 937	1 602	11/11
Varamedlem Elin Ramleth Østli	13	0	0	0	0
Varamedlem Gudrun Sanaker Lohne	0	0	3 277	0	0
Varamedlem Marit Jørgenrud (ansatt, inkl i lønn)	897	70	4 606	1 282	0
Varamedlem Jørrn-Henning Eggum	103	0	0	0	4
Varamedlem Thor Even Thorstensen (ansatt, inkl lønn)	712	31	3 215	3 055	0

Det er ikke gitt garantier til styremedlemmer i 2019.

(1 000 kr)	2020	2019
Representantskapets leder Pål Jan Stokke	56	47
Øvrige medlemmer	3-84	3-84

Alle ovennevnte ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte, bortsett fra lån og garantier, er arbeidsgiveravgiftspliktige.

Godtgjøringsordning i henhold til Finansforetaksloven, Finansforetaksforskriften og Forskrift om godtgjøringsordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond

Godtgjøringsordningen i SpareBank 1 Østlandet er et viktig strategisk virkemiddel og skal understøtte virksomhetens økonomiske mål, merkevarestrategi, risikotoleranse og langsiktige interesser. Den skal danne grunnlag for hvordan virksomheten skal innrette sine lønns- og incentivsystemer, og hvordan midlene skal kanaliseres og allokeres. De overordnede retningslinjene for godtgjøringsordningen vedtas av bankens styre, etter forutgående behandling i bankens godtgjøringsutvalg.

Godtgjøringsutvalgets instruks var senest behandlet i styret 7.mai 2019, og utvalgets overordnede formål er beskrevet slik: «Godtgjøringsutvalget er et saksforberedende organ som bistår styret i dets arbeid med ansettelsesvilkår for SpareBank 1 Østlandets administrerende direktør, samt i forhold til å vurdere om godtgjøringsordningens innretning og praktisering er hensiktsmessig – herunder hovedprinsipper og strategi for kompensasjon av det øverste ledersjikt i konsernet. Utvalget er referansegruppe for administrerende direktør i forhold til hans vurderinger knyttet til godtgjøring overfor bankens ledergruppe.»

Godtgjøringsutvalget består av styrets leder, ett ansattvalgt styremedlem og ytterligere ett styremedlem. Utvalget har gjennomført 3 møter i 2020.

SpareBank 1 Østlandets godtgjørelse til ledende ansatte er i henhold til de regler og retningslinjer som er fastsatt gjennom Finansforetaksloven, Finansforetaksforskriften og «Forskrift om godtgjøringsordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond». Det gjennomføres årlig en prosess for identifikasjon av hvilke ansatte som faller inn under forskriftens definisjon av ledende ansatte mv. I dette arbeidet legges bl.a. prinsipper fra «EBA Guidelines on sound remuneration policies» til grunn for vurderingene.

Ledende ansatte mv som faller inn under forskriftens definisjon mottar godtgjørelse i form av fast lønn. De er medlemmer i bankens ordinære innskuddspensjonsordning. For de som var medlem av ytelsespensjonsordningen på det tidspunktet medlemmene ble flyttet over til innskuddspensjonsordning, ytes det kompensasjon for overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon etter de samme generelle regler som for øvrige ansatte. Det er ikke etablert ordninger med variable lønselementer eller andre særskilte administrative ordninger for denne gruppen medarbeidere.

Det er i 2020 ikke utbetalt engangstillegg til noen ansatte i SpareBank 1 Østlandet eller i SpareBank 1 Finans Østlandet.

Det er ingen form for bonusordninger i foretaket, herunder heller ingen forpliktelser om vurdering av bonus overfor administrerende direktør eller styreleder. Det er ingen incentivordninger eller forpliktelser knyttet til aksjeverdbasert godtgjørelse til fordel for ansatte eller tillitsvalgte. Lønnsvilkårene vurderes gjennom årlige prosesser på slutten av året, og eventuelle endringer gis normalt med virkning fra 1. januar påfølgende år. Vurderingene skjer med utgangspunkt i bankens godtgjøringsordning og beskrevne prosesser. Administrerende direktørs vurderinger og forslag til rammer og forutsetninger for endringer for medlemmer i bankens ledergruppe legges frem for Godtgjøringsutvalget før administrerende direktørs beslutning.

Godtgjøringsutvalget får en tilsvarende orientering om de vurderinger som gjøres omkring lønnsvilkår for administrerende direktører i bankens datterselskaper, og har derigjennom anledning til å fremme eventuelle kommentarer før det fattes beslutninger i datterselskapenes styre. Administrerende direktørs vilkår fastsettes av styret etter innstilling fra Godtgjøringsutvalget. Administrerende direktør i SpareBank 1 Østlandet har en avtale om mulig førtidspensjonering fra 62 år. Dersom selskapet beslutter fratredelse, utbetaler selskapet en årlig førtidspensjon som utgjør 70 prosent av gjeldende fastlønn ved fratredelse. Dersom administrerende direktør ønsker å fratruke i perioden fra 62 til 67 år, utbetaler selskapet en årlig førtidspensjon som utgjør 60 prosent av gjeldende fastlønn ved fratredelse. Førtidspensjon under utbetaling, inklusive tidligere reguleringstillegg, skal oppjusteres hvert år 1. mai med den prosentvise økningen i G. Fra 67 til 77 år er det i tillegg til selskapets ordinære innskuddspensjonsordning med maksimal opptjening for inntekter inntil 12 G avtalt en driftspensjon tilsvarende 5,47 ganger folketrygdens Grunnbeløp (G).

Note 23 – Pensjoner

SpareBank 1 Østlandet konsern tilbyr innskuddsbasert pensjonsordning til sine ansatte samt avtalefestet førtidspensjon (AFP) som kan tas ut fra 62 år. I tillegg har konsernet enkelte usikrede pensjonsforpliktelser overfor pensjonister og enkelte arbeidstakere med lønn over 12G.

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 Regnskapsprinsipper samt note 22 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte.

Satser innskuddsbasert pensjon fra 1. juli 2017

Lønn fra 0 - 7,1 G*	7,00 %
Lønn fra 7,1 - 12 G*	15,00 %

*Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelse for øvrig.

Til grunn for beregning av kostnader og forpliktelser for usikret pensjonsordninger ligger følgende forutsetninger:

Økonomiske forutsetninger	01.01.2021	01.01.2020	01.01.2019
Diskonteringsrente	1,50 %	2,30 %	2,60 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,00 %	2,00 %	2,25 %
Forventet G-regulering	1,75 %	2,00 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering ¹⁾	0,00 %/1,75 %	0,50 %/2,00 %	0,80 %/2,50 %
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	19,10 %	19,10 %	19,10 %
Forventet frivillig avgang	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Benyttet uførhetstabell	IR02	IR02	IR02
Benyttet dødelighetstabell	K2013 BE	K2013 BE	K2013 BE

¹⁾ Det er ulik regulering på de gjenværende avtalene

De tidspunktene som er angitt ovenfor angir fra hvilke tidspunkt forpliktelsen beregnes med endrede forutsetninger. Dette innebærer eksempelvis at pensjonsforpliktelsen per 31.12.2020 er neddiskontert med de forutsetninger som gjelder 01.01.2021, mens årskostnaden for 2020 er basert på de forutsetninger som gjaldt ved årets begynnelse.

Pensjonskostnad

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
0	0	0	0
2	2	2	2
42	43	61	62
8	8	10	9
1	0	1	2
0	0	0	0
52	54	74	74

*) Arbeidsgiveravgift og finansskatt på innskuddspensjon og AFP ordningen regnskapsføres som sosial kostnad

Pensjonsforpliktelse

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
72	66	71	77
0	0	0	0
2	2	2	2
-5	-5	-8	-5
-3	6	6	-3
66	69	71	71
14	13	10	11
-1	-1	1	-1
-1	1	1	-1
0	0	0	0
13	13	13	10

*) Arbeidsgiveravgift og finansskatt på innskuddspensjon og AFP ordningen regnskapsføres som sosial kostnad

86	79	82	88
79	83	83	82

Aktuarielle gevinster og tap (estimatendringer)

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
-3	6	6	-3
194	200	199	193

Morbank	2020	2019	2018	2017	2016
Nåverdi pensjonsforpliktelse	83	79	86	117	57
Virkelig verdi av pensjonsmidler	0	0	0	32	17
Underskudd/overskudd	83	79	86	84	40
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	5	-3	2	20	-5
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	0	0	0	14	-13

Konsern	2020	2019	2018	2017	2016
Nåverdi pensjonsforpliktelse	83	82	88	120	399
Virkelig verdi av pensjonsmidler	0	0	0	32	280
Underskudd/overskudd	83	82	88	87	119
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	5	-3	2	20	28
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	0	0	0	14	-25

Note 24 – Andre driftskostnader

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
262	273	303	286
53	63	77	84
69	71	97	80
44	45	55	49
8	6	6	8
107	101	149	195
543	559	687	702

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
1 196	1 992	3 179	3 543
50	82	156	126
969	376	525	1 139
239	0	304	371
2 454	2 450	4 164	5 179

* Deloitte AS ble valgt som ny revisor fra april 2020. Kostnader for lovpålagt revisjon for morbanken i 2020 var fordelt med TNOK 1 234 inkl mva til Deloitte AS og TNOK 758 inkl. mva til PricewaterhouseCoopers AS. Kostnader til lovpålagt revisjon for konsernet i 2020 var fordelt med TNOK 1 659 inkl. mva. til Deloitte AS og TNOK 1 520 inkl. mva. til PricewaterhouseCoopers AS.

Note 25 – Skatt

Morbank		Konsern	
2019	2020	2020	2019
2 214	1 615	1 932	2 326
-842	-524	-629	-780
-36	-761	-781	-46
3	-6	-6	3
1 340	324	516	1 504
335	81	128	375
22	200	203	24
0	0	0	0
0	-1	-1	-2
0	0	0	0
1	-7	-7	1
358	273	323	398
554	404	454	595
-195	-130	-130	-195
0	0	0	0
0	-1	-1	-2
0	0	0	0
358	273	323	398
16 %	17 %	17 %	17 %
-22	-22	-45	-47
110	310	462	259
88	288	417	212
10	8	10	13
-80	-83	-83	-82
47	38	608	599
-2	-6	-7	-2
251	1 059	1 057	250
126	137	106	103
0	0	-20	-32
352	1 152	1 672	850
25 %	25 %	25 % / 22 %	25 % / 22 %

* Inkluderer skattefritt utbytte, utbetalt kundeutbytte, ikke fradragberettigede kostnader, netto skattefri gevinst ved realisasjon av aksjer innenfor EØS-området, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede selskaper (resultatandel trekkes ut ettersom den allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

Formueskatt blir etter IFRS-regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad. Formueskatten for 2020 er kostnadsført med 6 mill. kroner (8 mill. kroner i 2019) og klassifisert som andre driftskostnader.

Note 26 – Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern 2020	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	2 212	0	2 212
- Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	20 999	0	20 999
- Fastrentelån til kunder	0	0	6 331	6 331
- Egenkapitalinstrumenter	349	0	267	616
- Boliglån	0	0	66 330	66 330
Sum eiendeler	349	23 211	72 928	96 488
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	697	0	697
- Verdipapirgjeld	0	3 050	0	3 050
Sum forpliktelser	0	3 747	0	3 747
2019				
Eiendeler				
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	878	0	878
- Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	17 252	0	17 252
- Fastrentelån til kunder	0	0	6 765	6 765
- Egenkapitalinstrumenter	331	45	299	675
- Boliglån	0	0	59 865	59 865
Sum eiendeler	331	18 175	66 929	85 435
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	373	0	373
- Verdipapirgjeld	0	4 036	0	4 036
Sum forpliktelser	0	4 409	0	4 409

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste, Bloomberg eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markedsplåslag.
- Virkelig verdi av boliglån med flytende rente blir estimert basert på pålydende saldo og forventet tap.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2019-31.12.2020					
Inngående balanse	6 765	299	59 865	0	66 929
Investeringer i perioden	881	0	15 934	0	16 815
Salg/innløsning i perioden	-1 465	-24	-9 463	0	-10 952
Gevinst eller tap ført i resultatet	150	-8	-17	0	126
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	0	11	0	11
Utgående balanse	6 331	267	66 330	0	72 928
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	150	-8	-17	0	126

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2018-31.12.2019					
Inngående balanse	6 471	279	56 859	4	63 614
Investeringer i perioden	1 608	2	30 858	0	32 468
Salg/innløsning i perioden	-1 297	0	-27 851	-4	-29 152
Gevinst eller tap ført i resultatet	-18	18	-3	0	-3
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	0	1	0	1
Utgående balanse	6 765	299	59 865	0	66 929
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-18	18	-3	0	-3

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

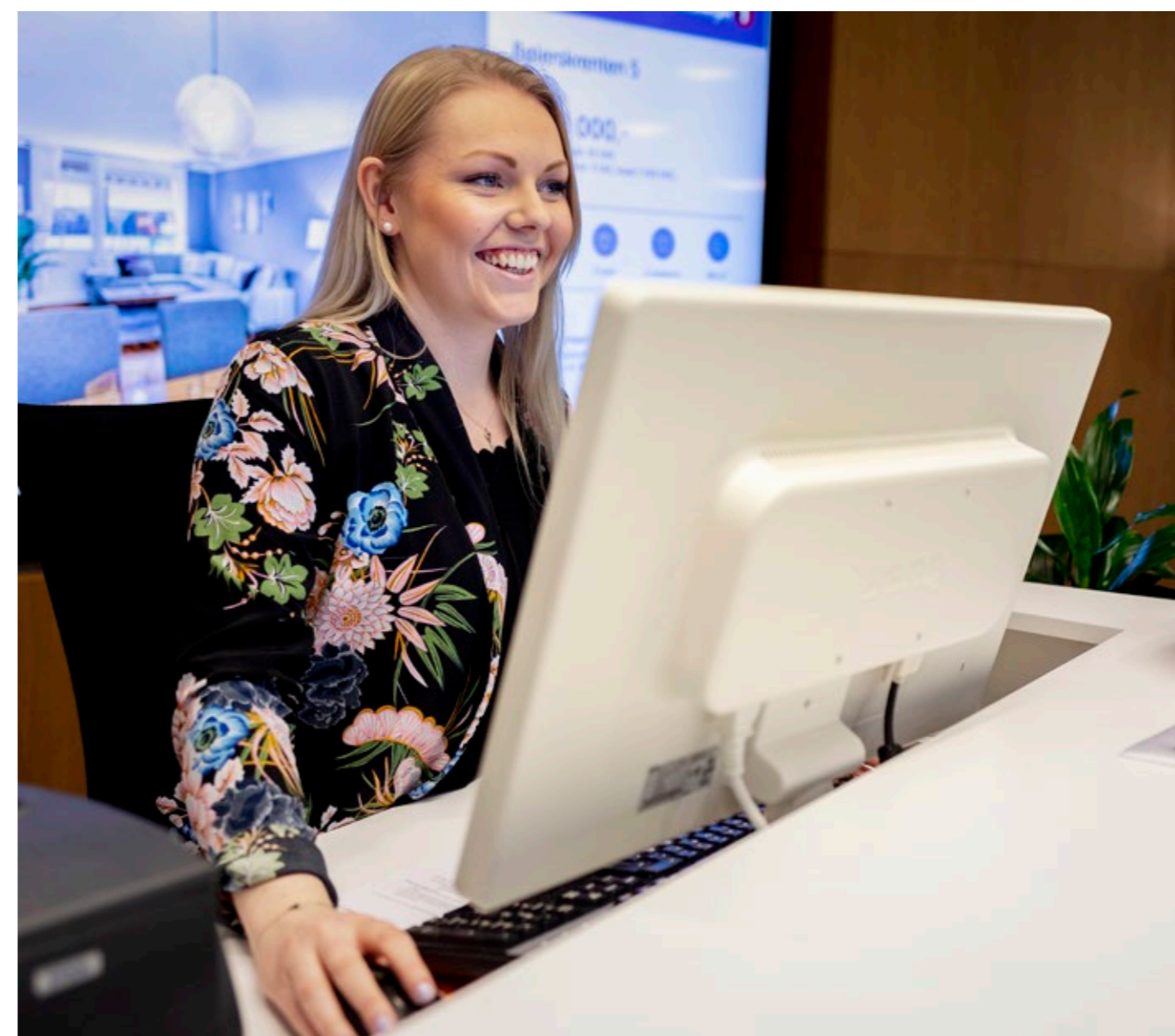
	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
2020					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	6 198	200	66 381	0	72 779
Virkelig verdi justering	133	67	-52	0	148
Balanseført verdi	6 331	267	66 330	0	72 928
2019					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	6 782	209	59 911	0	66 902
Virkelig verdi justering	-17	90	-46	0	27
Balanseført verdi	6 765	299	59 865	0	66 929

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markedspåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på 16 mill. kroner.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus AS (57 mill. kroner), Eksportfinans ASA (73 mill. kroner), SpareBank 1 Markets AS (40 mill. kroner) og VN Norge AS (27 mill. kroner). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdier. Basert på takst fra 2010 og senere eksterne verdsettelses er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus AS (P/B 3,7). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende egenkapitaltransaksjoner er det vurdert å være noen mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,85). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på emisjonsprising. Verdien på aksjeposten i VN Norge (tidligere Visa Norge FLI, omdannet til aksjeselskap medio 2018) er basert på verdsettelse av underliggende eiendeler, hvor preferanseaksjer i Visa Inc. er mest vesentlig. Preferanseaksjene i Visa Inc. vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdien bestemmes av balansedagens aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer på NYSE og valutakurs USDNOK samt avtalt konverteringsfaktor for preferanseaksjene. Bruttoverdier er redusert med en likviditetsrabatt og latent skatt. Preferanseaksjene prises av en ekstern part.

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) blir verdsett basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Med gjeldende forutsetninger knyttet til beregning av forventet tap utgjør virkelig verdijusteringen -52 mill. kroner. Endring vil hovedsakelig knytte seg til estimater på sannsynlighet for tap (PD) og tilhørende konsekvens (LGD), både på porteføljnivå og for enkeltengasjementer.

Finansrådgiver Tonje Sirevaag. Tveita.

Note 27 – Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi						Totalt
	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over utvidet resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost ¹⁾		
2020							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	0	0	683	683	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	8 887	8 887	
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	6 331	66 330	0	31 250	103 911	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	20 999	0	0	0	0	20 999	
Finansielle derivater	2 212	0	0	0	0	2 212	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	616	0	0	0	0	616	
Sum eiendeler	23 828	6 331	66 330	0	40 820	137 308	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	5 129	5 129	
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0	85 643	85 643	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	3 050	31 902	34 952	
Finansielle derivater	697	0	0	0	0	697	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	1 302	1 302	
Sum gjeld	697	0	0	3 050	123 976	127 723	

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi						Totalt
	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over utvidet resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost ¹⁾		
2019							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	0	0	1 325	1 325	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	8 273	8 273	
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	6 765	59 910	0	31 366	98 041	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	17 252	0	0	0	0	17 252	
Finansielle derivater	878	0	0	0	0	878	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	675	0	0	0	0	675	
Sum eiendeler	18 805	6 765	59 910	0	40 963	126 444	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	3 647	3 647	
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0	78 534	78 534	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	4 036	29 696	33 732	
Finansielle derivater	373	0	0	0	0	373	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	1 303	1 303	
Sum gjeld	373	0	0	4 036	113 180	117 589	

¹⁾ Inkluderer utstedt verdipapirgjeld underlagt sikringsbokføring.

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi						Totalt
	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over utvidet resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost ¹⁾		
2020							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	0	0	683	683	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	1 576	1 576	
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	6 331	66 330	0	40 224	112 885	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	20 999	0	0	0	0	20 999	
Finansielle derivater	2 212	0	0	0	0	2 212	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	616	0	0	0	0	616	
Sum eiendeler	23 828	6 331	66 330	0	42 483	138 971	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	5 090	5 090	
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0	85 613	85 613	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	3 050	31 902	34 952	
Finansielle derivater	697	0	0	0	0	697	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	1 302	1 302	
Sum gjeld	697	0	0	3 050	123 907	127 654	

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi						Totalt
	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat	Pliktig regnskapsført til virkelig verdi over utvidet resultat	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost ¹⁾		
2019							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	0	0	1 325	1 325	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	1 199	1 199	
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	6 765	59 910	0	40 043	106 718	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	17 252	0	0	0	0	17 252	
Finansielle derivater	878	0	0	0	0	878	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	675	0	0	0	0	675	
Sum eiendeler	15 859	6 471	56 859	0	42 567	128 047	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	3 650	3 650	
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0	78 494	78 494	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	4 036	29 696	33 732	
Finansielle derivater	373	0	0	0	0	373	
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	1 303	1 303	
Sum gjeld	354	0	0	4 831	113 142	117 551	

¹⁾ Inkluderer utstedt verdipapirgjeld underlagt sikringsbokføring.

Note 28 – Opplysninger om virkelig verdi

Morbank	Bokført verdi 2020	Virkelig verdi 2020	Nivå i verdsettelses-hierarki	Bokført verdi 2019	Virkelig verdi 2019	Nivå i verdsettelses-hierarki
Eiendeler						
Utlån til- og fordringer på kredittinstitusjoner	8 887	8 887	2	8 273	8 273	2
Utlån til- og fordringer på kunder:						
-PM	69 129	69 129	2,3	63 505	63 505	2,3
-BM	34 782	34 782	2,3	34 536	34 536	2,3
Verdipapirer	21 616	21 616	1,2,3	17 927	17 927	1,2,3
Derivater	2 212	2 212	2	878	878	2
Sum finansielle eiendeler	136 626	136 626		125 119	125 119	
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 129	5 129	2	3 647	3 647	2
Innskudd fra- og gjeld til kunder	85 643	85 643	2	78 534	78 534	2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34 952	35 152	2	33 732	33 934	2
Derivater	697	697	2	373	373	2
Ansvarlig lånekapital	1 302	1 319	2	1 303	1 315	2
Sum finansielle forpliktelser	127 723	127 940		117 589	117 802	

Konsern	Bokført verdi 2020	Virkelig verdi 2020	Nivå i verdsettelses-hierarki	Bokført verdi 2019	Virkelig verdi 2019	Nivå i verdsettelses-hierarki
Eiendeler						
Utlån til- og fordringer på kredittinstitusjoner	1 576	1 576	2	1 199	1 199	2
Utlån til- og fordringer på kunder:						
-PM	73 265	73 265	2,3	67 514	67 514	2,3
-BM	39 620	39 620	2,3	39 204	39 204	2,3
Verdipapirer	21 616	21 616	1,2,3	17 927	17 927	1,2,3
Derivater	2 212	2 212	2	878	878	2
Sum finansielle eiendeler	138 289	138 289		126 723	126 723	
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 090	5 090	2	3 650	3 650	2
Innskudd fra- og gjeld til kunder	85 613	85 613	2	78 494	78 494	2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34 952	35 152	2	33 732	33 934	2
Derivater	697	697	2	373	373	2
Ansvarlig lånekapital	1 302	1 319	2	1 303	1 315	2
Sum finansielle forpliktelser	127 654	127 871		117 552	117 765	

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres til amortisert kost. Se note 26 for oversikt over finansielle instrumenter til virkelig verdi samt nærmere beskrivelse av regnskapsprinsipper i note 2. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalt kontantstrømmer, eventuelt justert for nedskrivninger.

Vurdering av virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser ført til amortisert kost

Utlån til kunder og kredittinstitusjoner prises på ulike måter. Her følger en oversikt over ulike prismetoder fordelt på de ulike kategoriene:

- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner prises med utgangspunkt i NIBOR.
- Utlån til kunder prises med enten flytende- eller fast kundefrente, samt at en del lån prises med utgangspunkt i NIBOR.

Etter bankens vurdering har utlån til kunder med flytende rente en riktig markedspris på balansetidspunktet. Begrunnelsen for dette er at den flytende renten kontinuerlig vurderes og justeres i henhold til rentenivået i kapitalmarkedet, samt at endringer i kredittrisiko justeres ved avsetninger for forventet tap. Samlet sett har denne porteføljen etter bankens vurdering en riktig markedspris. De øvrige NIBOR-lånene kan reforhandles kontinuerlig. Banken tilstreber at disse lånene har rett markedspris til enhver tid.

For innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner estimeres virkelig verdi lik bokført verdi siden disse i all hovedsak har flytende rente.

For gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost, herunder ansvarlig lånekapital, beregnes virkelig verdi etter samme metode som verdipapirgjeld målt til virkelig verdi, jf note 2 og 26.

Basert på overnevnte vurderinger blir det ingen vesentlig forskjell mellom bokført verdi og virkelig verdi i tabellen over.

Note 29 – Sertifikater, obligasjoner og rentefond

Morbank og konsern

Sertifikater, obligasjoner og rentefond fordelt på utstedersektor	2020	2019
Stat		
Pålydende verdi	400	350
Virkelig verdi	416	359
Annen offentlig utsteder		
Pålydende verdi	4 377	2 492
Virkelig verdi	4 413	2 500
Finansielle foretak		
Pålydende verdi	15 719	14 199
Virkelig verdi	15 964	14 326
Ikke-finansielle foretak		
Pålydende verdi	203	66
Virkelig verdi	205	67
Sum rentepapirer, pålydende verdi	20 699	17 107
Sum rentepapirer, virkelig verdi	20 999	17 252

Virkelig verdi presenteres inklusive påløpte renter. Påløpte renter i morbank og konsern utgjør 53 mill. kroner i 2020 og 62 mill. kroner i 2019.

Note 30 – Finansielle derivater

Morbank og konsern

	2020		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Til virkelig verdi over resultatet		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 872	26	21
Valutabytteavtaler	2 257	14	84
Sum valutainstrumenter	4 129	40	104
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	49 293	2 171	593
Andre rentekontrakter	3 985	1	0
Sum renteinstrumenter	53 279	2 172	593
Sum valutainstrumenter	4 129	40	104
Sum renteinstrumenter	53 279	2 172	593
Sum finansielle derivater i mill. kroner	57 408	2 212	697

	2019		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Til virkelig verdi over resultatet		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 562	15	18
Valutabytteavtaler	1 712	5	18
Sum valutainstrumenter	3 275	20	36
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	46 793	858	336
Andre rentekontrakter	2 958	0	0
Sum renteinstrumenter	49 751	858	336
Sum valutainstrumenter	3 275	20	36
Sum renteinstrumenter	49 751	858	336
Sum finansielle derivater i mill. kroner	53 026	878	373

Note 31 – Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
675	616	Til virkelig verdi over resultat (VV)	616	675
331	349	-Av dette børsnoterte	349	331
344	267	-Av dette unoterte	267	344

Spesifikasjon

Børsnoterte selskaper	Klassifisering	Eierandel (%)	Beholdning (antall)	Ansk.kost	Markedsverdi/bokført verdi
Visa Inc. (aksjer, NYSE)	VV	0,0 %	73 400	8	134
Totens Sparebank (egenkapitalbevis, OSE)	VV	24,6 %	1 503 661	101	215
Sum børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis				109	349

Unoterte selskaper	Klassifisering	Eierandel (%)	Beholdning (antall)	Ansk.kost	Markedsverdi/bokført verdi
Eksportfinans ASA	VV	1,3 %	3 499	45	73
NorgesInvestor Proto AS	VV	16,9 %	150 000	15	22
Oslo Kongressenter Folkets Hus AS	VV	13,9 %	70 638	7	57
SpareBank 1 Markets AS	VV	6,0 %	191 562	58	40
Visa Inc. preferanseaksjer	VV	0,1 %	1 913	9	22
VN Norge AS (antall aksjer i milliarder)	VV	2,8 %	28 071 986	40	27
Øvrige aksjer og andeler	VV			25	26
Sum unoterte aksjer og andeler				200	267
Sum aksjer, andeler og egenkapitalinteresser				309	616

Note 32 – Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Morbank 2020				Konsern 2020		
Immaterielle eiendeler	Goodwill	Totalt		Totalt	Goodwill	Immaterielle eiendeler
163	22	185	Anskaffelseskost 01.01	527	329	198
-3	0	-3	Korrigerings mellom anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger per 01.01.2020	-3	0	-3
0	0	0	Omklassifisering mellom goodwill og immaterielle eiendeler	0	3	-3
24	0	24	Tilgang	33	0	33
0	0	0	Avgang til kostpris	0	0	0
184	22	206	Anskaffelseskost 31.12	557	331	226
96	0	96	Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 01.01	121	24	97
-3	0	-3	Korrigerings mellom anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger per 01.01.2020	-3	0	-3
0	0	0	Akkumulerte avskrivninger på årets avganger	0	0	0
16	0	16	Årets avskrivning og nedskrivning	29	0	29
110	0	110	Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12	147	24	123
74	22	96	Balanseført verdi 31.12	410	306	104

Fordeling av balanseført verdi

0	0	0	Kjøp av økonomi og rådgivningsselskapet TheVIT AS, 2018	43	40	2
25	22	47	Overtakelse kundeportefølje Bank 1 Oslo Akershus AS avdeling Hamar, 2006	47	22	25
0	0	0	Overtakelse av SpareBank 1 Regnskapshuset AS, 2011	0	0	0
0	0	0	Kjøp av aksjer i Bank 1 Oslo Akershus AS, 2016	151	151	0
9	0	9	Overtakelse kundeportefølje SpareBank 1 Ringerike Hadeland, 2011	9	0	9
9	0	9	Overtakelse av kundeportefølje Bank 1 Oslo Akershus AS Årnes, 2012	9	0	9
0	0	0	Oppkjøp av virksomheter Eiendomsmeidler Innlandet AS	12	12	0
0	0	0	Oppkjøp av regnskapskontorer TheVit AS (tidligere SpareBank 1 Regnskapshuset AS)	78	78	0
0	0	0	Goodwill og immaterielle eiendeler øvrige datterselskaper	30	4	27
31	0	31	Egenutviklet programvare	31	0	31
74	22	96	Balanseført verdi 31.12	410	306	104

2019				2019		
Immaterielle eiendeler	Goodwill	Totalt		Totalt	Goodwill	Immaterielle eiendeler
156	22	178	Anskaffelseskost 01.01	506	329	178
7	0	7	Tilgang	21	0	21
0	0	0	Avgang til kostpris	0	0	0
163	22	185	Anskaffelseskost 31.12	527	329	198
82	0	82	Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 01.01	106	24	82
0	0	0	Akkumulerte avskrivninger på årets avganger	0	0	0
14	0	14	Årets avskrivning og nedskrivning	15	0	15
96	0	96	Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12	121	24	97
67	22	89	Balanseført verdi 31.12	406	304	102

Fordeling av balanseført verdi

0	0	0	Kjøp av økonomi og rådgivningsselskapet TheVIT AS, 2018	44	40	3
28	22	50	Overtakelse kundeportefølje Bank 1 Oslo Akershus AS avdeling Hamar, 2006	54	26	28
0	0	0	Overtakelse av SpareBank 1 Regnskapshuset AS, 2011	0	0	0
0	0	0	Kjøp av aksjer i Bank 1 Oslo Akershus AS, 2016	151	151	0
11	0	11	Overtakelse kundeportefølje SpareBank 1 Ringerike Hadeland, 2011	11	0	11
11	0	11	Overtakelse av kundeportefølje Bank 1 Oslo Akershus AS Årnes, 2012	11	0	11
0	0	0	Oppkjøp av virksomheter Eiendomsmeidler Innlandet AS	12	10	3
0	0	0	Oppkjøp av regnskapskontorer TheVit AS (tidligere SpareBank 1 Regnskapshuset AS)	78	78	0
0	0	0	Immaterielle eiendeler øvrige datterselskaper	30	0	30
16	0	16	Egenutviklet programvare	16	0	16
67	22	89	Balanseført verdi 31.12	406	304	102

Goodwill fremkommer som differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at anskaffelseskost er fordelt på identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, forpliktelse og betingede forpliktelser. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste

nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Negativ goodwill inntektsføres umiddelbart. Negativ goodwill knyttet til investeringen i TS/FKV ført etter egenkapitalmetoden inntektsføres umiddelbart sammen med resultatandelen fra selskapet. Andre immaterielle eiendeler avskrives lineært over beregnet levetid for den immaterielle eiendelen.

Note 33 – Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank			Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
432	391	823	767	369	1 136
18	2	20	25	25	50
11	1	12	11	1	12
439	392	831	781	393	1 174
189	296	485	299	294	593
11	40	52	27	57	84
0	0	0	0	0	0
5	1	6	5	1	6
195	335	530	321	350	671
214	0	214	169	0	169
458	57	515	628	43	672
439	392	831	781	393	1 174
-22	-8	-30	-22	-8	-30
8	12	21	9	26	35
2	45	48	2	45	48
423	351	774	765	366	1 132
195	335	530	321	350	671
5	-34	-29	5	-34	-29
13	35	48	21	50	72
0	0	0	0	0	0
2	45	47	2	45	47
212	292	503	346	322	668
192	0	192	156	0	156
404	59	463	575	45	620

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2020 utgjør 159 mill. kroner. I 2019 utgjorde dette 197 mill. kroner.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift.

Konsernet har ikke anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31.12.2020.

Investerings eiendommer (1 000 kr)

Morbank					Konsern				
Verdi 01.01.2020	Tilg./avg./avskr.	Verdi 31.12.2020	Leieinnt.	Utleid per 31.12.2020	Verdi 01.01.2020	Tilg./avg./avskr.	Verdi 31.12.2020	Leieinnt.	Utleid per 31.12.2020
5 357	90	5 447	385	93 %	5 357	90	5 447	385	93 %
				Brugata 7 - Brumunddal					
5 357	90	5 447	385	Totalt	5 357	90	5 447	385	
		8 391		Virkelig verdi			8 391		

Morbank					Konsern				
Verdi 01.01.2019	Tilg./avg./avskr.	Verdi 31.12.2019	Leieinnt.	Utleid per 31.12.2019	Verdi 01.01.2019	Tilg./avg./avskr.	Verdi 31.12.2019	Leieinnt.	Utleid per 31.12.2019
5 747	-390	5 357	425	100 %	5 747	-390	5 357	224	66 %
				Brugata 7 - Brumunddal					
5 747	-390	5 357	425	Totalt	5 747	-390	5 357	224	
		8 391		Virkelig verdi			8 391		

Virkelig verdi av investerings eiendommen er basert på takst foretatt av uavhengig takstmann.

Note 34 – Leieavtaler

Bruksretten

Morbank			Konsern	
2019	2020	Bruksrett bygninger	2020	2019
224	214	Bruksrett bygninger 01.01	169	170
0	4	Indeksregulering av bruksretten	4	0
7	5	Tilgang bruksrett	9	26
22	9	Justering av diskonteringsrente og opsjoner	10	8
38	39	Avskrivninger	37	35
214	192	Balansført bruksrett 31.12	156	169

Forpliktelsen

Morbank			Konsern	
2019	2020	Udiskontert leieforpliktelse og forfall av betalinger	2020	2019
-42	-40	Mindre enn 1 år	-35	-36
-38	-36	1-2 år	-29	-31
-34	-34	2-3 år	-24	-25
-32	-31	3-4 år	-20	-20
-28	-23	4-5 år	-17	-16
-69	-51	Mer enn 5 år	-54	-74
-243	-215	Totale udiskonterte leieforpliktelse per 31.12	-179	-202

Morbank			Konsern	
2019	2020	Leieforpliktelse bygninger	2020	2019
224	216	Leieforpliktelse 01.01	170	170
0	4	Indeksregulering av leieforpliktelsen	4	0
7	5	Nye leieavtaler i perioden	9	26
22	9	Justering av diskonteringsrente og opsjoner	10	8
42	41	Leiebetalinger i perioden - avdrag	36	39
4	5	Renter på leieforpliktelsen	4	4
216	198	Balansført leieforpliktelse per 31.12	161	170
41	39	Kortsiktige leieforpliktelser	35	35
175	159	Langsiktige leieforpliktelser	126	134
42	41	Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	36	37

Resultat

Morbank			Konsern	
2019	2020	Resultateffekter	2020	2019
4	5	Rentekostnad	4	4
38	39	Avskrivninger	37	33
43	44	Sum kostnader IFRS 16	41	37

Morbank			Konsern	
2019	2020	Andre leiekostnader innregnet i resultatet i perioden	2020	2019
0	0	Driftskostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkl kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	1	0
1	1	Driftskostnader knyttet til eiendeler av lav verdi (eks kortiktige leieavtaler over)	2	1
1	1	Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	2	1

Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på konsernets utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter. Konsernet har ikke restverdigaranti knyttet til sine leieavtaler.

Konsernet har ikke inngått leieavtaler som starter etter 31.12.2020.

Konsernet har ikke kjøpsopsjoner på noen av sine leieavtaler.

Konsernet har ikke benyttet seg av hasteendringene som ble gjort i IFRS 16 som følge av Covid-19.

Note 35 – Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
273	273	Kapitalinnskudd pensjonskasse	273	273
33	35	Opptjente ikke mottatte inntekter	36	34
70	91	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	158	144
0	24	Uoppgjorte handler	24	0
144	82	Øvrige eiendeler	255	336
520	505	Andre eiendeler	746	787

Note 36 – Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
2019	2020	Innskudd fra og gjeld til kunder	2020	2019
68 387	77 162	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	77 132	68 347
10 147	8 481	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	8 481	10 147
78 534	85 643	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	85 613	78 494
		Av totale innskudd utgjør:		
4 634	3 523	Fastrenteinnskudd, bokført verdi	3 523	4 634
10	10	Termininnskudd, bokført verdi	10	10

2019	2020	Innskudd fordelt på sektor og næring	2020	2019
43 884	48 689	Lønnstakere o.l	48 689	43 884
7 106	6 798	Offentlig forvaltning	6 798	7 106
1 039	1 140	Primærnæringer	1 140	1 039
302	454	Trebearbeidende industri	454	302
801	1 153	Annen industri	1 153	801
1 964	2 186	Bygg og anlegg	2 186	1 964
244	105	Kraft- og vannforsyning	105	244
1 814	2 199	Varehandel	2 199	1 814
319	369	Hotell- og restaurantdrift	369	319
3 966	3 958	Eiendomsdrift	3 958	3 966
15 924	17 244	Forretningsmessig tjenesteyting	17 214	15 884
1 173	1 348	Transport og kommunikasjon	1 348	1 173
78 534	85 643	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	85 613	78 494

2019	2020	Innskudd fordelt på geografiske områder	2020	2019
37 876	40 110	Innlandet	40 080	37 836
12 685	15 355	Viken	15 355	12 685
23 599	25 328	Oslo	25 328	23 599
3 152	3 428	Landet for øvrig	3 428	3 152
1 222	1 423	Utland	1 423	1 222
78 534	85 643	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	85 613	78 494

Note 37 – Verdipapirgjeld

Morbank og konsern	2020	2019
Obligasjonsgjeld		
- pålydende verdi	30 199	32 964
- bokført verdi	32 450	33 732
Etterstilt senior obligasjonsgjeld		
- pålydende verdi	2 500	
- bokført verdi	2 502	
Tidsbegrenset ansvarlig lån		
- pålydende verdi	1 300	1 300
- bokført verdi	1 302	1 303
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	32 699	32 964
Sum ansvarlig lånekapital, pålydende verdi	1 300	1 300
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	34 952	33 732
Sum ansvarlig lånekapital, bokført verdi	1 302	1 303
<i>Pålydende verdi er omregnet til NOK med valutakurs ved innregning.</i>		
Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld (inkludert tilhørende rentederivater)	1,6 %	2,2 %
Gjennomsnittlig rente etterstilt senior obligasjonsgjeld	1,4 %	
Gjennomsnittlig rente tidsbegrenset ansvarlig lån	2,3 %	3,0 %

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2020	2019
2020		3 750
2021	5 471	7 536
2022	4 851	3 700
2023	7 422	7 422
2024	7 089	7 089
2025	5 297	897
2026	520	520
2027	761	761
2028	141	141
2029	142	142
2030	146	146
2031	0	0
2032	715	715
2033	1 055	1 055
2034	390	390
Sum verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital, pålydende verdi	34 000	34 264

Forfall på ansvarlig lånekapital er satt til første call tidspunkt.

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	2020	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	2019
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	30 199	3 081	-4 992	-853	32 964
Etterstilt senior obligasjonsgjeld, nominell verdi	2 500	2 500	0	0	0
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 300	0	0	0	1 300
Opptjente renter	184	0	0	-51	235
Verdijusteringer	2 070	0	0	1 533	537
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	36 254	5 581	-4 992	629	35 036

Endring i verdipapirgjeld	2019	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	31.12.2018
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	32 964	6 677	-4 150	-729	31 165
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 300	400	-200	0	1 100
Opptjente renter	235	0	0	4	231
Verdijusteringer	537	0	0	-54	591
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	35 036	7 077	-4 350	-778	33 087

Andre effekter

Endring i forpliktelse fra finansiering	2019	Kontantstrøm	Påløpt rente	Valuta-effekter	Verdijusteringer	2020
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	33 732	-264	-49	1 067	467	34 952
Ansvarlig lånekapital	1 303	0	-1	0	0	1 302
Sum	35 037	-264	-51	1 067	467	36 255

Andre effekter

Endring i forpliktelse fra finansiering	2018	Kontantstrøm	Påløpt rente	Valuta-effekter	Verdijusteringer	2019
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31 984	1 799	4	-146	92	33 732
Ansvarlig lånekapital	1 102	200	1	0	0	1 303
Sum	33 087	1 999	4	-146	92	35 037

Verdipapirgjelden presenteres netto egenbeholdning og bokført verdi inkluderer påløpte renter.

En andel av verdipapirgjelden, 3 050 mill. kroner per 31.12.2020, var øremerket til virkelig verdi over resultatet. Den delen av endringen i virkelig verdi som kan henføres til endringer i forpliktelsens kredittrisiko, føres over andre inntekter og kostnader. Akkumulert effekt av endret kredittrisiko på verdipapirgjeld til virkelig verdi var ved utgangen av 2020 et urealisert tap på 23 mill. kroner. Ved utgangen av 2019 var det tilsvarende et urealisert tap på 33 mill. kroner. Endring i virkelig verdi på verdipapirgjelden som skyldes

endring i egen kredittrisiko, 10 mill. kroner, ble ført over utvidet resultatregnskap i 2020. Differansen mellom forpliktelsens balanseførte verdi, 3 050 mill. kroner, og forpliktelsens pålydende verdi, 2 866 mill. kroner, var 184 mill. kroner. Herav utgjorde agio 75 mill. kroner og påløpte renter 23 mill. kroner.

Konsernet estimerer beløpet for endring i forpliktelsens virkelige verdi som kan henføres til endringer i forpliktelsens kredittrisiko med tilnærmet lik metode som beskrives i veiledning til anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter, jf. B5.7.18.

Note 38 – Sikringsbokføring

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observertbare markedsvariabler. Markedsrisiko knyttet til renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer, og fastsettes årlig gjennom revisjon av markedsrisikostategien med tilhørende policy. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse. Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til parallellskift i rentekurven og vridning i rentekurven (rentekurverisiko). Renterisikoen holdes tilfredsstillende lav gjennom å matche rentebindingen på bankens forpliktelser med rentebindingen på bankens eiendeler.

Kupongen på utstedt verdipapirgjeld består av en markedsrente-komponent og et utstederspesifikt kredittrisikopåslag. For verdipapirinnlån med fast rente sikrer banken seg mot verdiendringer som

skyldes endringer i markedsrenter (IBOR). Både IBOR og kredittrisikopåslaget er vesentlige komponenter ved beregning av virkelig verdi på fastrenteinnlån, men IBOR-komponenten vurderes å være den dominerende.

Banken benytter virkelig verdi-sikring, hvor verdipapirutstedelsene inngår i et sikringsforhold med individuelt tilpassede sikringsderivater. I alle bankens sikringsforhold per 31.12.2020 har sikringsobjektet og sikringsinstrumentet samme hovedstol samt lik løpetid og kupong på det faste benet (1:1 sikring). Den faste renten byttes til flytende rente på tre måneders basis. Netto kontantstrømmer for verdipapirutstedelser med fast rente i sikringsforhold blir følgelig lik kontantstrømmen for en tilsvarende verdipapirutstedelse med flytende tre måneders IBOR-rente.

Opplysninger om sikringsinstrumentene

2020	Nominelt beløp på sikringsinstrumentet	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Forpliktelser		
Verdipapirgjeld i NOK	6 831	323	0	Finansielle derivater	275
Verdipapirgjeld i EUR	13 073	1 146	0	Finansielle derivater	656
Sum	19 904	1 469	0		931

2019	Nominelt beløp på sikringsinstrumentet	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Forpliktelser		
Verdipapirgjeld i NOK	7 181	76	27	Finansielle derivater	-51
Verdipapirgjeld i EUR	13 215	517	63	Finansielle derivater	133
Sum	20 396	593	90		82

Opplysninger om sikringsobjektene

2020	Nominelt beløp på sikringsobjektet	Balanseført beløp på sikringsobjektet	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
Verdipapirgjeld i EUR	13 073	14 594	1 112	Verdipapirgjeld	-649
Sum	19 904	21 750	1 346		-920

2019	Nominelt beløp på sikringsobjektet	Balanseført beløp på sikringsobjektet	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
Verdipapirgjeld i EUR	13 215	13 676	463	Verdipapirgjeld	-122
Sum	20 396	20 935	426		-70

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

2020	Ineffektivitet innregnet i resultatet	Regnskapslinje i resultatet
Virkelig verdi sikring		
Verdipapirgjeld i NOK	4	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
Verdipapirgjeld i EUR	6	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
Sum	11	

2019	Ineffektivitet innregnet i resultatet	Regnskapslinje i resultatet
Virkelig verdi sikring		
Verdipapirgjeld i NOK	1	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
Verdipapirgjeld i EUR	11	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
Sum	12	

Informasjon om løpetid og rentebetingelser på sikringsinstrumentene

2020	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Verdipapirgjeld i NOK, nominelt beløp	0	1 000	4 250	1 581	6 831
Verdipapirgjeld i NOK, gjennomsnittlig rente på fast ben		2,4 %	2,4 %	2,8 %	2,5 %
Verdipapirgjeld i EUR, nominelt beløp	481	195	10 108	2 289	13 073
Verdipapirgjeld i EUR, gjennomsnittlig rente på fast ben	0,0 %	0,3 %	0,6 %	1,6 %	0,7 %

2019	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Verdipapirgjeld i NOK, nominelt beløp	0	1 350	3 450	2 381	7 181
Verdipapirgjeld i NOK, gjennomsnittlig rente på fast ben		4,1 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %
Verdipapirgjeld i EUR, nominelt beløp	0	142	10 687	2 385	13 215
Verdipapirgjeld i EUR, gjennomsnittlig rente på fast ben		0,2 %	0,5 %	1,6 %	0,7 %

Ineffektivitet i bankens sikringsforhold oppstår hovedsakelig på grunn av virkelig verdjusteringer av det flytende benet i sikringsinstrumentet samt bruk av ulike rentekurver for diskontering av sikringsinstrument og sikringsobjekt på grunn av kredittspreadkomponenten. Etter innregning endres rentekurvene for sikringsinstrument og sikringsobjekt likt.

I sikringsforhold av verdipapirgjeld i EUR er det benyttet sikringsinstrumenter (rente- og valutaswapper) som inkluderer en basismargin på valuta. Basismarginen holdes utenfor sikringsforholdet i samsvar med nr. 6.5.16 i IFRS 9 og verdiendringer som skyldes endringer i basismarginen innregnes på separate linjer i utvidet resultat og i oppstilling over endringer i egenkapitalen. I 2020 har basismargiendringer på 13 mill. kroner medført en skattejustert økning av totalresultatet og egenkapitalen med 9 mill. kroner.

IBOR-reformen

Referanserenter spiller en kritisk rolle i det globale finansielle systemet. Store verdier er knyttet opp mot disse rentene gjennom ulike finansielle produkter og låneavtaler. Som respons på avsløring av forsøk på manipulasjon av dagens internasjonale referanserenter og en nedgang i aktiviteten i det usikrede interbankmarkedet i etterkant av finanskrisen, har G20-landene, gjennom Financial Stability Board (FSB), tatt initiativ til å reformere referanserentene, samt å finne alternative nær risikofrie referanserenter. Som en respons på anbefalingene fra FSB har det blitt opprettet arbeidsgrupper for alternative referanserenter i en rekke land.

Sammen med andre SpareBank 1-banker deltar SpareBank 1 Østlandet i flere prosjekter med hensikt å forberede konsernet på overgangen til alternative referanserenter. Allianceprosjektet har levert en analyse som beskriver potensielt viktige konsekvenser for banken som følge av overgang fra dagens IBOR-renter til alternative referanserenter, samt identifisert hvilke operative, juridiske, regnskapsmessige og tekniske tilpasninger som må iverksettes for å håndtere overgangen. I tillegg har SpareBank 1-alliansen hatt god representasjon i arbeidsgruppene for alternative referanserenter etablert av Norges Bank og følger således videre utvikling tett. Lokalt er det etablert et bredt sammensatt prosjektteam som skal sørge for hensiktsmessig videre prosesshåndtering i egen bank.

Referanserentene som er del av bankens sikrede risiko er NIBOR og EURIBOR. Eksponeringen fremkommer over, fordelt på NIBOR-relatert verdipapirgjeld i NOK og EURIBOR-relatert verdipapirgjeld i EUR. Det er ikke kjent om eller når inngåtte avtaler med anvendte IBOR-renter skal over på alternative referanserenter. Endringene IASB har implementert gjennom "IBOR reform - Phase 2" sikrer imidlertid at inngåtte sikringsforhold kan videreføres uberørt av IBOR-reformen, jf. nærmere beskrivelse under regnskapsprinsipper.

Note 39 – Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern	
2019	2020	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	2020	2019
79	73	Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter	107	124
22	33	Avsetninger	33	59
79	83	Pensjonsforpliktelser (se note 23)	83	82
84	69	Leverandørgjeld	74	89
0	0	Uoppgjorte handler	0	0
216	198	Leieforpliktelser (se note 34)	161	170
182	174	Annen gjeld	281	215
663	631	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	739	739
Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)				
451	462	Betalingsgarantier	415	404
468	421	Kontraktsgarantier	329	377
170	88	Lånegarantier	88	30
274	215	Annet garantiansvar	215	274
1 363	1 186	Sum stilte garantier	1 047	1 084
Andre forpliktelser ikke balanseført				
18 609	10 267	Ubenyttede kreditter	9 132	10 578
3 108	4 306	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	4 607	3 356
21 717	14 574	Sum andre forpliktelser	13 740	13 934
23 743	16 390	Totale forpliktelser	15 526	15 758

Bygg	Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Sum	Verdipapir	Bygg
			Pantstillelse 2020			
0	13 679	13 679	Tilhørende forpliktelse 2020	13 679	13 679	0
			Pantstillelse 2019			
0	9 728	9 728	Tilhørende forpliktelse 2019	9 728	9 728	0

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Østlandet har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet i SpareBank 1 Boligkreditt AS. For detaljer se Note 9 Overføring av finansielle eiendeler.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Østlandet har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet i SpareBank 1 Næringskreditt AS. For detaljer se Note 9 Overføring av finansielle eiendeler.

Pantstillelser

Pantstillelser i verdipapirer består i sin helhet av verdipapirer stillet som sikkerhet for D-lånsadgang i Norges Bank.

Pågående rettsvister

Konsernet er part i rettsvister med et økonomisk omfang som vurderes til ikke å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det er funnet grunnlag for dette.

Note 40 – Egenkapitalbevis og eierstruktur

Bankens eierandelskapital (kapital innbetalt i egenkapitalbevis) utgjør 5 791 489 493 kroner fordelt på 115 829 789 egenkapitalbevis, hvert pålydende 50,00 kroner. Per 31.12.2020 var det 5 122 egenkapitalbevisiere (5 008 per 31.12.2019) i SpareBank 1 Østlandet.

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte (i hele kroner):

År	Hendelse	Endring eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
2015	Banken konverterte 60 prosent av grunnfondskapitalen til eierandelskapital		3 987 000 000	79 740 000
2016	Rettet emisjon	1 323 126 999	5 310 126 999	106 202 540
2017	Børsnotering og ansattemisjon	48 745 351	5 358 872 350	107 179 987
2018	Rettet emisjon	407 103 743	5 765 976 093	115 319 521
2019	Rettet emisjon og reperasjonemisjon, ansattemisjon	25 513 400	5 791 489 493	115 829 789
2020			5 791 489 493	115 829 789

20 største eiere av egenkapitalbevis	2020		2019		Type konto
	Antall egenkapitalbevis	Andel i prosent	Antall egenkapitalbevis	Endring	
Sparebankstiftelsen Hedmark	60 404 892	52,1 %	60 404 892		Ordinær
Landsorganisasjonen i Norge	11 121 637	9,6 %	11 121 637		Ordinær
Pareto Invest AS	2 762 610	2,4 %	219 162	2 543 448 ↑	Ordinær
Fellesforbundet	2 101 322	1,8 %	2 101 322		Ordinær
Geveran Trading Co LTD	1 952 005	1,7 %		1 952 005 ↑	Ordinær
Eika Egenkapitalbevis	1 854 512	1,6 %	1 399 723	454 789 ↑	Ordinær
Danske Invest Norske Institusjoner II	1 710 467	1,5 %	1 827 225	(116 758) ↓	Ordinær
Odin Norge	1 621 218	1,4 %	1 621 218		Ordinær
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	1 313 555	1,1 %	1 313 555		Ordinær
Landkreditt Utbytte	1 000 000	0,9 %	1 000 000		Ordinær
Brown Brothers Harriman & Co.	1 000 000	0,9 %	1 000 000		Nominee
The Bank of New York Mellon SA/NV	896 545	0,8 %	780 038	116 507 ↑	Nominee
Tredje AP-fonden	804 750	0,7 %	2 418 126	(1 613 376) ↓	Ordinær
State Street Bank and Trust Comp	785 311	0,7 %	1 161 076	(375 765) ↓	Nominee
Danske Invest Norsk Aksjer Institusjon	750 607	0,6 %	757 345	(6 738) ↓	Ordinær
State Street Bank and Trust Comp	627 794	0,5 %	765 177	(137 383) ↓	Nominee
Brown Brothers Harriman & Co.	568 688	0,5 %		568 688 ↑	Nominee
JPMorgan Chase Bank, London	545 030	0,5 %	545 030		Nominee
Skandinaviska Enskilda Banken AB	544 910	0,5 %	544 910		Nominee
Industri Energi	479 443	0,4 %	545 030	(65 587) ↓	Ordinær
Sum 20 største eiere av egenkapitalbevis	92 845 296	80,2 %	89 525 466	3 319 830	
Øvrige eiere	22 984 493	19,8 %	26 304 323	(3 319 830)	
Totalt antall egenkapitalbevis	115 829 789	100,0 %	115 829 789		

Eierandelsbrøk	2020	2019
Morbank		
Egenkapitalbevis	5 791	5 791
Utjevningsfond	3 269	2 740
Avsatt utbytte og annen eierandelskapital ³⁾	555	663
Overkursfond	848	848
A. Sum eierandelskapital	10 463	10 042
Grunnfond ²⁾	4 053	3 825
Avsatt kundeutbytte og gaver ³⁾	237	292
Gavefond ¹⁾	29	12
Annen innskutt egenkapital	166	166
B. Sum grunnfondskapital	4 485	4 296
Fond for urealiserte gevinster	320	334
Hybridkapital	650	300
Sum egenkapital	15 918	14 972
Sum egenkapital til utdeling:		
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering³⁾	70,00 %	70,10 %
EK-bevis utstedt 31.12	115 829 789	115 829 789
Gjennomsnittlig EK-bevis	115 829 789	115 800 431

¹⁾ Gavefondet er omklassifisert fra annen egenkapital til grunnfondskapital

²⁾ Renter på hybridkapital er omklassifisert fra annen egenkapital og fordelt på grunnfond og utjevningsfond etter eierbrøken

³⁾ Styret foreslår ovenfor bankens representantskap et utbytte på 555 mill. kroner (tilsvarende 4,79 per egenkapitalbevis), et kundeutbytte på 231 mill. kroner og avsetning til gavemidler på 6 mill. kroner. Dette gir en utdelingsgrad på 50 prosent av majoritetens andel av konsernresultatet i tråd med bankens langsiktig orienterte utbyttepolitikk. Utbetalingen av bankens overskudd fra 2020 foreslås gjennomført i to omganger. Ved ordinært tidspunkt for utbyttebetalinger (april 2021) utbetales et utbytte på 203 mill. kroner (tilsvarende 1,75 per egenkapitalbevis) og gavemidler på 6 mill. kroner. Styret ber representantskapet om en fullmakt til å vurdere og utbetale hele eller deler av resterende utbytte med inntil 352 mill. kroner (tilsvarende 3,04 per egenkapitalbevis) og kundeutbytte med inntil 231 mill. kroner etter 30. september 2021 dersom kapital situasjonen tillater det.

Beregning av resultat per egenkapitalbevis	2020	2019
Konsernets årsresultat	1 608	1 928
- renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapitalen	20	15
- ikke-kontrollerende eierinteressers andel av årsresultatet	6	4
Årsresultat som fordeles mellom egenkapitalbevisiere og grunnfondskapitalen	1 583	1 909
Resultat til egenkapitalbevisiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøken	1 108	1 338
Gjennomsnittlige antall egenkapitalbevis	115 829 789	115 800 431
Resultat per egenkapitalbevis	9,57	11,55

Note 41 – Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Firma	Type virksomhet	Ansk. tidsp.	Forretningskontor og hovedkontor ¹⁾	Eierandel i prosent ²⁾
Aksjer eid av morbanken				
Investering i datterselskaper				
Vato AS	Utleie av fast eiendom	1981	Hamar, Norge	100,00 %
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	Eiendomsmegling	1988	Hamar, Norge	100,00 %
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	Finansieringsvirksomhet	1995	Hamar, Norge	95,00 %
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern	Eiendomsmegling	2016	Oslo, Norge	100,00 %
Youngstorget 5 AS	Utleie av fast eiendom	2017	Oslo, Norge	100,00 %
SpareBank 1 Østlandet VIT konsern	Regnskap og økonomisk rådgivning	2018	Hamar, Norge	70,68 %
Investeringer i tilknyttede selskaper				
SpareBank 1 Boligkreditt AS	Kredittforetak	2007	Stavanger, Norge	22,45 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Kredittforetak	2012	Stavanger, Norge	15,15 %
SpareBank 1 Kreditt AS	Annen kredittgivning	2012	Trondheim, Norge	20,87 %
SpareBank 1 Betaling AS	Betalingsformidling	2015	Oslo, Norge	18,74 %
SpareBank 1 Bank og Regnskap AS	Rådgivning	2017	Trondheim, Norge	20,00 %
BN Bank ASA	Bankvirksomhet	2019	Trondheim, Norge	9,99 %
SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS	Innkasso- og kredittopplysningsvirksomhet	2020	Oslo, Norge	14,78 %
Investeringer i felleskontrollert virksomhet				
SpareBank 1 Gruppen AS	Finansielt holdingselskap	2006	Tromsø, Norge	12,40 %
SpareBank 1 Utvikling DA	Utvikle, drive frem og koordinere samarbeidet i SpareBank 1 Alliansen	2006	Oslo, Norge	18,00 %

¹⁾ Stemmeandel og eierandel er lik for alle selskaper

²⁾ Forretnings- og hovedkontor er det samme for alle selskaper bortsett fra SpareBank 1 Gruppen AS som har hovedsted for virksomheten i Oslo.

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringer er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

2020	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Eiendeler	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	1 520	1 444 000	9 160	85	7 429	357	104	126	1 444
Sum investering i kredittinstitusjoner	1 520	1 444 000	9 160	85	7 429	357	104	126	1 444
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	12	12 400	70	48	5	133	120	9	20
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern	1	1	150	45	48	207	190	12	58
SpareBank 1 Østlandet VIT konsern	30	212 040	134	57	14	186	192	0	80
Vato AS	1	352	13	3	2	4	1	2	9
Youngstorget 5 AS	23	231 948	133	0	9	17	11	4	148
Sum investering i andre datterselskaper									314
Sum investeringer i konsernselskap morbank									1 758

2019	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Eiendeler	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
SpareBank 1 Finans Østlandet AS Konsern	1 520	1 444 000	8 918	77	7 203	297	96	118	1 444
Sum investering i kredittinstitusjoner	1 520	1 444 000	8 918	77	7 203	297	96	118	1 444
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	12	12 400	74	51	5	124	116	5	20
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern	1	1	140	47	47	208	204	7	58
SpareBank 1 Østlandet VIT konsern	30	212 040	125	62	20	185	192	-7	80
Vato AS	0,6	352	17	1	2	4	5	-1	9
Youngstorget 5 AS	23	231 948	128	4	5	14	4	8	148
Sum investering i andre datterselskaper									314
Sum investeringer i konsernselskap morbank									1 758

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
3 635	4 323	Balansført verdi per 01.01.	4 870	4 124
693	187	Tilgang/avgang	192	694
-6	0	Nedskrivning	0	-6
0	0	EK-endringer	25	-5
0	0	Resultatandel	400	519
0	0	Utbetalt utbytte	-163	-455
4 323	4 510	Balansført verdi per 31.12.	5 325	4 870

Inntekter fra investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
422	124	Utbytte SpareBank 1 Gruppen AS	0	0
0	20	Utbytte SpareBank 1 Boligkreditt AS	0	0
8	5	Utbytte EiendomsMegler 1 Innlandet AS	0	0
119	112	Utbytte SpareBank 1 Finans Østlandet AS	0	0
0	7	Utbytte AS Vato	0	0
0	10	Utbytte BN Bank	0	0
30	0	Utbytte SpareBank 1 Kreditt AS	0	0
3	0	Utbytte andre konsernselskaper	0	0
0	0	Res.andel SpareBank 1 Gruppen AS	340	451
0	0	Res.andel SpareBank 1 Boligkreditt AS	19	27
0	0	Res.andel SpareBank 1 Næringskreditt AS	8	6
0	8	Res.andel SpareBank 1 Kreditt AS	3	16
0	0	Res.andel SpareBank 1 Betaling AS	-2	3
0	0	Res.andel BN Bank ASA	34	20
0	0	Resultatandeler andre og konserneffekter	-2	-4
-6	-6	Tap ved realisasjon eller verddivurdering	-6	0
576	282	Sum netto resultat fra eierinteresser	394	519

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

2020	Felleskontrollert virksomhet			Tilknyttede selskaper					Øvrige tilknyttede selskaper
	Sparebank 1 Gruppen AS ¹⁾	SpareBank 1 Utviklig DA	SpareBank 1 Boligkreditt AS ²⁾	SpareBank 1 Næringskreditt AS ²⁾	SpareBank 1 Kreditt AS	SpareBank 1 Betaling AS	BN Bank ASA ²⁾		
Eierandel i prosent	12,40 %	18,00 %	22,45 %	15,15 %	20,87 %	18,74 %	9,99 %		
Antall aksjer	267 394		17 506 879	2 458 952	602 643	3 498 298	1 410 221		
Omløpsmidler	10 411	61	56 036	1 818	1 173	1	3 442	6	
Anleggsmidler	3 038	134	4 868	0	44	143	99	1	
Sum eiendeler	13 449	195	60 904	1 818	1 217	145	3 541	6	
Kortsiktig gjeld	1 179	56	75	4	50	1	1 786	1	
Langsiktig gjeld	10 464	110	58 053	1 497	960	0	1 305	0	
Egenkapital	1 806	29	2 777	316	207	144	450	5	
Sum gjeld og egenkapital	13 449	195	60 904	1 818	1 217	145	3 541	6	
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av egenkapitalen	403	0	0	0	0	0	0	0	

Driftsinntekter	3 046	279	51	15	91	0	82	0
Driftskostnader (inkl. tap)	2 823	276	9	3	88	0	36	0
Driftsresultat før skatt	224	3	42	12	3	0	46	0
Andeler fra selskaper ført etter egenkapitalmetoden	2	0	0	0	0	1	0	0
Skattekostnad	51	0	7	3	1	0	11	0
Resultat for regnskapsåret	174	2	35	9	3	1	35	0
Utvidet resultat	11	0	21	0	9	0	1	0
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet	51	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi i morbank	787	19	2 628	312	191	156	414	8
Bokført verdi i konsern	1 589	19	2 574	316	218	144	458	6

¹⁾ Eierandelen på 12,40 % er i SpareBank 1 Gruppen AS

²⁾ Vår andel av resultatet vist i tabellen over avviker fra resultatandelen i konsernregnskapet. Dette skyldes endrede eierandeler gjennom året samt at resultatandelen i konsernet er korrigert for renter på hybridkapital. Resultatandel som tas inn i konsernet kan også være korrigert for endringer tidligere år.

Sum bokført verdi i morbank felleskontrollert virksomhet	807
Sum bokført verdi i konsern felleskontrollert virksomhet	1 609
Sum bokført verdi i morbank tilknyttet virksomhet	3 703
Sum bokført verdi i konsern tilknyttet virksomhet	3 717

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

	Felleskontrollert virksomhet			Tilknyttede selskaper					Øvrige tilknyttede selskaper
	Sparebank 1 Gruppen AS ¹⁾	SpareBank 1 Utviklig DA	SpareBank 1 Boligkreditt AS ²⁾	SpareBank 1 Næringskreditt AS ²⁾	SpareBank 1 Kredittkort AS	SpareBank 1 Betaling AS	BN Bank ASA ²⁾		
2019									
Eierandel i prosent	12,40 %	18,00 %	22,29 %	15,15 %	20,85 %	18,74 %	9,99 %		
Antall aksjer	242 594		16 961 710	2 458 952	602 053	3 489 049	1 410 221		
Omløpsmidler	7 932	23	51 084	1 729	1 160	0	3 090	13	
Anleggsmidler	3 123	170	3 665	0	53	145	99	0	
Sum eiendeler	11 055	194	54 749	1 729	1 213	145	3 188	13	
Kortsiktig gjeld	754	57	89	5	40	-0	1 535	0	
Langsiktig gjeld	9 201	110	52 186	1 407	959	-1	1 224	0	
Egenkapital	1 050	27	2474	317	213	-144	429	13	
Sum gjeld og egenkapital	11 005	194	54 749	1 729	1 213	-145	3 188	13	
Driftsinntekter	2 753	183	56	8	114	0	76	1	
Driftskostnader	2 585	177	8	1	94	11	32	2	
Driftsresultat før skatt	167	5	49	7	21	11	43	0	
Skattekostnad	7	0	12	2	5	0	11	-2	
Resultat for regnskapsåret	160	3	36	6	16	-11	33	-2	
Utvidet resultat	10	0	-12	0	3	0	0	0	
Bokført verdi i morbank	663	19	2 546	311	191	156	414	22	
Bokført verdi i konsern	1 236	19	2 474	317	224	144	433	22	

²⁾ Vår andel av resultatet vist i tabellen over avviker fra resultatandelen i konsernregnskapet. Dette skyldes endrede eierandeler gjennom året samt at resultatandelen i konsernet er korrigert for renter på hybridkapital. Resultatandel som tas inn i konsernet kan også være korrigert for endringer tidligere år.

Sum bokført verdi i morbank felleskontrollert virksomhet	682
Sum bokført verdi i konsern felleskontrollert virksomhet	1 256
Sum bokført verdi i morbank tilknyttet virksomhet	3 640
Sum bokført verdi i konsern tilknyttet virksomhet	3 615

Betingede forpliktelser knyttet til investeringer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede foretak er oppgitt i note 39.

Note 42 – Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter, datterselskaper og selskaper holdt for salg hvor banken har betydelig innflytelse. Spesifikasjon av disse selskapene er vist i note 41. I tillegg omfatter nærstående selskaper i denne sammenhengen våre største eiere (se note 40) og SpareBank 1 Gruppen AS med tilhørende selskaper

fordi de er underlagt den samme felleskontrollen etter vurderingsreglene i IAS 24 punkt 9.b ii-iv.

Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 22.

Datterselskap

2020	Utlån	Obl og ansv lån	Innskudd	Renteinntekter	Rente-kostnader	Provisjonsinntekter	Andre inntekter	Driftskostnader	Utstedte garantier og kausjonsansvar
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	7 311	0	2	113	0	12	4	0	0
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	13	0	4	1	0	0	3	2	45
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern	0	0	28	1	0	1	7	5	91
SpareBank 1 Østlandet VIT konsern	28	0	7	2	0	0	2	1	3
Øvrige datterselskaper	2	0	29	0	0	0	0	18	0
Sum datterselskap	7 353	0	70	116	0	13	16	25	139

2019	Utlån	Obl og ansv lån	Innskudd	Renteinntekter	Rente-kostnader	Provisjonsinntekter	Andre inntekter	Driftskostnader	Utstedte garantier og kausjonsansvar
SpareBank 1 Finans Østlandet konsern	7 088	0	2	165	0	13	6	0	140
EiendomsMegler 1 Innlandet AS	23	0	4	1	0	0	5	1	45
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern	16	0	5	1	0	2	6	2	91
SpareBank 1 Østlandet VIT konsern	31	0	7	2	0	0	1	0	2
Øvrige datterselskaper	2	0	19	0	0	0	0	17	0
Sum datterselskap	7 162	0	37	169	0	15	19	20	278

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

2020	Utlån	Obl og ansv lån	Innskudd	Renteinntekter	Rente-kostnader	Provisjonsinntekter	Andre inntekter	Driftskostnader	Utstedte garantier og kausjonsansvar
SpareBank 1 Boligkreditt AS	0	609	0	9	0	357	0	0	0
SpareBank 1 Næringskreditt AS	0	0	0	0	0	11	0	0	0
SpareBank 1 Gruppen AS	578	0	0	13	0	224	0	0	0
SpareBank 1 Kreditt AS	1 000	17	0	28	0	58	0	0	0
SpareBank 1 Utvikling DA	653	0	21	18	0	0	4	186	0
SpareBank 1 Betaling AS	0	0	0	0	0	4	0	23	0
Øvrige nærstående	0	0	6 562	0	64	1	0	0	29
Sum TS/FKV	2 232	627	6 583	68	64	655	4	209	29

2019	Utlån	Obl og ansv lån	Innskudd	Renteinntekter	Rente-kostnader	Provisjonsinntekter	Andre inntekter	Driftskostnader	Utstedte garantier og kausjonsansvar
SpareBank 1 Boligkreditt AS	0	594	0	10	0	320	0	0	0
SpareBank 1 Næringskreditt AS	0	0	0	0	0	14	0	0	0
SpareBank 1 Gruppen AS	697	0	0	18	0	195	0	0	0
SpareBank 1 Kredittkort AS	1 000	17	0	30	0	61	0	0	0
SpareBank 1 Utvikling DA	666	0	19	41	0	0	0	178	0
SpareBank 1 Betaling AS	0	0	1	0	0	1	0	21	0
Øvrige nærstående	1	0	9 462	0	200	1	0	0	21
Sum TS/FKV	2 364	611	9 482	99	200	592	0	200	21

Alle lån til og innskudd fra nærstående selskaper er bokført i morbanken.

I tillegg er det overført utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS for 46 874 mill. kroner og SpareBank 1 Næringskreditt AS for 1 018 mill. kroner per 31.12.2020.

Tilsvarende tall for 2019 var 42 630 mill. kroner for SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1 022 mill. kroner for SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Note 43 – Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som er av vesentlig betydning for det avlagte årsregnskapet.

Egenerklæring fra styret og administrerende direktør

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2020, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) og at opplysningene i halvårsberetningen gir et rettviseende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stillinger og resultat som helhet og gir en rettviseende oversikt over opplysningene nevnt i verdipapirhandellovens § 5-5.

Styret i SpareBank 1 Østlandet Hamar, 3. mars 2021

Siri J. Strømmevold
Styreleder

Nina C. Lier

Alexander Sandberg Lund

Espen Bjørklund Larsen
Ansattes representant

Guro Nina Vestvik

Marit Jørgenrud
Ansattes representant

Hans-Christian Gabrielsen

Tore Anstein Dobloug

Richard Heiberg
Administrerende direktør

Til representantskapet i SpareBank 1 Østlandet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Østlandets årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Østlandet per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 Østlandet per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
SpareBank 1 Østlandets IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon.	SpareBank 1 Østlandet har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for SpareBank 1 Østlandets overordnede styringsmodell for IT-systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen.

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering, forts.

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktet til tjenesteleverandører.</p> <p>God styring og kontroll med IT-systemene både i SpareBank 1 Østlandet og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Vi har vurdert og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevante for den finansielle rapporteringen som er knyttet til IT- drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte tredjepartsbekreftelsen (ISAE 3402-rapport) fra SpareBank 1 Østlandets tjenesteleverandør av kjernebanksystemet med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for SpareBank 1 Østlandets finansielle rapportering.</p> <p>Vi vurderte også tredjepartsbekreftelsen (ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger) knyttet til tjenesteleverandøren av kjernebanksystemet med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet knyttet til beregning av renter og gebyrer og utvalgte systemgenererte rapporter, var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT- systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktiviteter.</p>

Nedskrivninger for forventet tap på utlån til bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>SpareBank 1 Østlandet har utlån til bedriftsmarkedet, se note 3, 8, og 10 for en omtale om kredittrisiko og nedskrivninger på utlån og garantier.</p> <p>SpareBank 1 Østlandet har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger for forventet tap på utlån og garantier. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Skjønnutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap, inkludert vurderinger av hvordan forventet tap påvirkes av usikkerheten om den økonomiske utviklingen etter utbruddet av Covid-19 pandemien. SpareBank 1 Østlandet benytter modeller og informasjon fra en tjenesteleverandør i beregningen av forventet tap.</p>	<p>SpareBank 1 Østlandet har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle nedskrivninger på kredittforringede utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet utformingen av var knyttet til identifikasjon av kredittforringede utlån og vurdering av kontantstrømmer fra disse utlånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>For et utvalg av kredittforringede utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmer som banken hadde estimert fra utlånene.</p> <p>For øvrige nedskrivninger på utlån beregnet ved bruk av modeller og informasjon fra SpareBank 1 Østlandets sin tjenesteleverandør, vurderte vi tredjepartsbekreftelse knyttet til utvalgte deler av modellen som banken benytter for beregning av forventet tap og grunnlagsdata som benyttes i beregningene.</p>

Nedskrivninger for forventet tap på utlån til bedriftsmarkedet, forts.

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.</p>	<p>Vi rimelighetsvurderte utvalgte framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap.</p> <p>Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstillte kravene i IFRS 7.</p>

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 3. mars 2021
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Kunderådgiver Marianne Ekeberg. Moelv.

Finansrådgiver Morten Berntsen. Moelv.

Til Styret i SpareBank 1 Østlandet

UAVHENGIG ATTESTASJONSUTTALELSE TIL SPAREBANK 1 ØSTLANDETS RAPPORTERING OM BÆREKRAFT FOR 2020

Vi har på oppdrag fra Styret i SpareBank 1 Østlandet gjort en uavhengig gjennomgang av informasjon presentert i SpareBank 1 Østlandet – Årsrapport 2020, kapittel 3: Vesentlige temaer for oss innen bærekraft og samfunn, samt Vedlegg: Utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid, i det følgende samlet omtalt som «Rapporten». Vår oppgave er å gi styret moderat sikkerhet for de forhold vi har konkludert på nedenfor.

Styrets ansvar

Styret er ansvarlig for utarbeidelse og presentasjon av Rapporten i samsvar med GRI Standards, nivå Core, og kriterier for rapporteringen som beskrevet i Rapporten. Styret er også ansvarlig for slik internkontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide informasjon som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner med moderat grad av sikkerhet knyttet til informasjonen i Rapporten. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board.

Deloitte AS anvender International Standard on Quality Control 1 og opprettholder følgelig et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, profesjonelle standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Vi har utført oppdraget i samsvar med krav til uavhengighet og andre etiske krav i Code of Ethics for Professional Accountants utgitt av International Ethics Standards Board for Accountants, som bygger på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, profesjonell kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Handlingene utført på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, avviker i art og tidspunkt fra et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, og er mindre i omfang; og følgelig er graden av sikkerhet som fremskaffes på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som ville ha vært fremskaffet hvis det var blitt utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført møter og gjort avklaringer med ansvarlige i SpareBank 1 Østlandet for oppfølging av forhold relatert til bærekraft og samfunn.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- SpareBank 1 Østlandet har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetskontrollere informasjon om bærekraft og samfunn for 2020 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten.

- Informasjon om bærekraft og samfunn presentert for 2020 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutinene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- SpareBank 1 Østlandet sin praksis for rapportering om bærekraft og samfunn samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Standards sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRI Standards. SpareBank 1 Østlandets GRI-indeks presentert i Rapporten reflekterer på en tilfredsstillende måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRI Standards finnes i SpareBank 1 Østlandet - Årsrapport 2020.

Oslo, 3. mars 2021

Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Frank Dahl
fagekspert bærekraft

Datterselskaper

EiendomsMegler 1 Innlandet AS

2020 ble et godt år til tross for koronakrisen. Omsetningen økte med 7,7 prosent fra 123,9 mill. kroner i 2019 til 133,4 mill. kroner i 2020. Driftsresultatet endte på 13,1 mill. kroner, en økning på 5,1 mill. kroner fra 2019.

Resultatet var preget av et godt boligmarked og av at selskapet fikk uttelling for å ha investert i økt bemanning. Driftsmarginen utgjorde 9,9 prosent.

Selskapet omsatte 2 238 eiendommer i 2020. Det er 210 flere enheter enn i 2019. Den samlede omsetningen av boligeiendommer økte med 10,3 prosent. Selskapet økte sine markedsandeler fra 28,9 prosent til 29,8 prosent for bruktboliger og fritidseiendommer i eget markedsområde. Omsetningsverdien av eiendommene var samlet på 5,45 (5,0) milliarder kroner.

Eiendomsmarkedet i 2020 ble som for mange andre bransjer, preget av stor usikkerhet som følge av koronakrisen. Markedet i Innlandet ble bare kortvarig og i liten grad berørt av dette. Fra og med juni ble året preget av økt omsetningsvolum, redusert tilbudsside og stigende boligpriser både i bolig- og fritidsboligmarkedet.

I 2020 ble selskapet for femte gang kåret blant topp 10 på Great Place to Work sin liste over landets beste arbeidsplasser. Selskapet har målt en meget høy kundetilfredshet, og det er en høy anbefalingsrate blant kundene.

EiendomsMegler 1 Innlandet er bemannet for vekst og har ambisjoner om å oppnå like store markedsandeler som morselskapet har i de respektive regioner.

Selskapet vedtok i 2020 egne retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft og har implementert bærekraft i selskapets strategi. Ambisjonen er å bli oppfattet som en eiendomsmegler med en tydelig bærekraftsprofil.

Om EiendomsMegler 1 Innlandet AS

EiendomsMegler 1 Innlandet AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Østlandet og en del av EiendomsMegler 1-alliansen som er Norges største eiendomsmegler. Selskapet er markedsleder på eiendomsmegling i Innlandet. Organisasjonen har 77 ansatte fordelt på 12 kontorer som alle ligger i store byer og tettsteder i vårt markedsområde. Selskapet tilbyr alle meglertjenester innen bruktbolig, fritidsbolig, tvangssalg, nybygg, næringseiendom og landbruk.

For mer informasjon, se eiendomsmeidler1.no/innlandet

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern

Driftsinntektene i EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern var for 2020 på 206,9 (208,3) mill. kroner, en reduksjon på 1,4 mill. kroner i forhold til 2019. Selskapet har endret presentasjon av utlegg fra bruttoføring i 2019 til nettoføring i 2020. Akkumulerte utlegg nettoført i perioden er på 28,1 mill. kroner, noe som ga en reell økning i driftsinntekter mot året før på 26,7 mill. kroner.

Driftskostnadene for 2020 ble 189,7 (204,5) mill. kroner, en reduksjon på 14,7 mill. kroner. Tar man hensyn til at det var netto- ført utlegg på 26,6 mill. kroner, gir det en reell økning i driftskostnadene på 11,8 mill. kroner sammenlignet med fjoråret. Driftsresultatet for 2020 endte på 17,2 mill. kroner, 13,4 mill. kroner mer enn året før.

Selskapet hadde i 2019 en markedsandel på 8,0 prosent i Oslo og Akershus, mot 8,8 prosent i 2020. Markedsandelene har dermed hatt en sterk utvikling samtidig som det har vært en sterk vekst i volumet i markedet. Volumene gikk litt ned i første kvartal på grunn av koronapandemien, og selskapet opplevde også en svak nedgang i denne perioden. Dette ble etterfulgt av en svak oppgang i andre kvartal. I andre halvår hadde selskapet en meget sterk vekst, og det ble solgt 35 prosent flere enheter sammenlignet med samme periode i 2019. Totalt steg volumet av omsatte bruktboliger med cirka 5 prosent i selskapets markedsområde fra 2019 til 2020. Selskapet har tatt ut en solid vekst i et økende marked og endte opp nær 13 prosent målt mot 2019.

Salget av nybygg og prosjekterte bygg gikk ned med 20 prosent i første halvår 2020 målt mot første halvår 2019, men trenden snudde etter ferien. Selskapet satte nye salgsrekorder i både juli, august, september, november og desember. Totalt solgte selskapet 5,5 prosent flere nye boliger i 2020 enn i 2019. Selskapet lanserte få nye prosjekter siste halvår 2020, men porteføljen er god, og det vil kunne komme flere store lanseringer gjennom 2021.

Konkurransesituasjon i Oslo og Akershus er krevende. Vårt hovedfokus i 2021 er å møte den skjerpede konkurransen på en offensiv måte.

Planen er å vokse organisk ved å rekruttere og utvikle gode avdelingsledere og meglere til dagens avdelingsstruktur. Med mål om videre moderat vekst i 2021 har vi over noe tid jobbet aktivt for å redusere turnover og samtidig rekruttere og lære opp nye meglere. Selskapet investerer betydelige ressurser i å styrke markedsposisjonen og befeste stillingen som et ledende meglerforetak i regionen. Det er samtidig et viktig mål å styrke samhandlingen med SpareBank 1 Østlandet.

Slik jobber EiendomsMegler 1 Oslo Akershus for å være mer bærekraftig:

- Vi har kuttet ned produksjonen av trykte salgsoppgaver betydelig. Nær 80 prosent av alle salgsoppdrag har nå kun digitale salgsoppgaver. Vi har også sluttet med trykt reklame.
- Vi har fulldigitaliserte kundemøter. Meglerne bruker iPad til å presentere alt materiell og har ikke lenger trykt materiell som innsalgsbrosjyrer, produktark med mer.
- Vi har nær sluttet å skrive ut oppdragsavtalen på 11 A4-sider. Dette gjøres nå digitalt ute på kundemøter.
- Vi har sluttet med kontraktspemmer og skriver kun ut de mest nødvendige dokumentene.
- Vi har informasjon om grønt boliglån stående framme i alle våre salgssavdelinger.
- Vi har satt krav til våre leverandører om at bærekraft er en del av utvelgelseskriteriene ved innkjøp.

Om EiendomsMegler 1 Oslo Akershus

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Østlandet og en del av EiendomsMegler 1-alliansen. Selskapet har 10 kontorer i Akershus og 10 kontorer i Oslo, og i tillegg en av regionens største avdelinger for nybygg med 11 årsverk. I 2020 var det gjennomsnittlig 152 årsverk i bedriften. Målet er å vokse med 10 nye meglerårsverk i 2021.

For mer informasjon, se eiendomsmeidler1.no/oslo-akershus

SpareBank 1 Finans Østlandet AS

SpareBank 1 Finans Østlandet AS oppnådde i 2020 et resultat etter skatt på 126,3 (118,3) mill. kroner. Det ga en egenkapitalavkastning etter skatt på 7,9 (8,4) prosent. Resultatet er preget av gode marginer som følge av lavere innlånskostnader og god porteføljerente i selskapet, men også av kostnadsfokus og høye tap som følge av Covid-19.

SpareBank 1 Finans Østlandet AS er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og lån gjennom forhandlere, samarbeidende banker og direkte mot kunder.

SpareBank 1 Finans Østlandet AS hadde i 2020 et nysalg av salgspantlån på 2 426 (2 512) mill. kroner. For leasing ble nysalget 1 659 (1 822) mill. kroner. Selskapet har i løpet av 2020 avviklet sin distribusjon av forbrukslån og skal selge gjestående forbrukslånportefølje i løpet av første kvartal 2021.

Selskapets bokførte egenkapital pr. 31.12.2020 var 1 646 (1 638) mill. kroner. Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 9 160 (8 918) mill. kroner. Dette ga en vekst i forvaltningskapital på 2,7 (11,4) prosent. Veksten var svakere enn selskapet historisk har hatt, og dette knyttes til koronasituasjonen. Selskapets netto utlån og fordringer på kunder var 8 997 (8 746) mill. kroner.

Tapene utgjorde 0,93 (0,49) prosent av brutto utlån. Tapene var i stor grad preget av pandemien. Det var i 2020 økte konstaterte tap innen bedriftsmarkedet som følge av koronaen. Det var særlig økninger i individuelle tapsavsetninger innen bedriftsmarkedet og økning i modellmessige avsetninger etter FRS9 som gir høye tap. Det er fortsatt usikkert hvordan pandemien vil prege samfunnet og næringslivet framover.

Gjennom 2020 har selskapet hatt spesielt fokus på å håndtere og følge opp kunder som har kommet i en vanskelig situasjon på grunn av Covid-19. Derfor fikk cirka 30 prosent av næringskundene og 17 prosent av privatmarkeds-kundene tre måneder gebyrfrri avdragsfrihet våren 2020. Bare en mindre andel av kundene hadde behov for ytterligere avdragslettelse utover dette. Selskapet har gjennom året også jobbet strukturert med å følge opp de største næringskundene og samarbeidende aktører. Det har gitt viktig innsikt i markedssituasjonen og dessuten forsterket relasjonene.

Det har vært stabil, god drift på systemsiden og utstrakt bruk av hjemmekontor siden mars 2020. Selskapet har etablert gode, velfungerende digitale møtearenaer og vil videreføre digitale treffpunkter også når pandemien er over. Ledelsen har prioritert å følge opp medarbeiderne i en ny og krevende situasjon.

Selskapet er opptatt av hvordan virksomheten påvirker mennesker, miljø og samfunnet rundt oss. Derfor har vi satt fokus på bærekraft, noe som også står sentralt i selskapets overordnede strategi. Bærekraftsarbeidet koordineres av en intern ressursgruppe hvor alle selskapets avdelinger og ledelsen er representert. Det er også god dialog med majoritets-eier SpareBank 1 Østlandet på området. Selskapets arbeid med bærekraft tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål, og vi har valgt å fokusere spesielt på mål 9 og 13.

Selskapet har i 2020 initiert og gjennomført flere tiltak på bærekraftsområdet og vil fortsette arbeidet i 2021. Vi har blant annet lansert og markedsført et grønt billån. Videre har selskapet deltatt aktivt i Mobilitetsfoka som er et nasjonalt initiativ der ulike offentlige og private aktører jobber sammen for å skape gode, innovative og bærekraftige løsninger innenfor framtidens mobilitet. Internt har selskapet fortsatt arbeidet med å innarbeide bærekraft i relevante styrings- og rutinedokumenter. Videre har vi fortsatt arbeidet med å integrere bærekraft i kredittarbeidet innen bedriftsmarkedet. Arbeidet med å sertifisere selskapet som Miljøfyrtårn er påbegynt, og det forventes at vi er sertifisert i første halvdel av 2021.

Det er usikkert hvordan koronasituasjonen vil prege samfunnet og slå inn i vekst- og taps-situasjonen for SpareBank 1 Finans Østlandet i tiden som kommer. Med utgangspunkt i en god soliditet, en velfungerende organisasjon fokus på lønnsomhet og på markedsarbeidet, er selskapet godt rigget framover.

Om SpareBank 1 Finans Østlandet AS

Sparebank 1 Finans Østlandet har 52 ansatte og er eid av SpareBank 1 Østlandet (95 prosent) og SpareBank 1 Ringerike Hadeland (5 prosent). Selskapet har hovedkontor i Hamar i tillegg til regionkontorer i Lillestrøm, Lillehammer, Gjøvik og Fredrikstad.

For mer informasjon, se sb1fo.no

SpareBank 1 Østlandet VIT konsern

Selskapet omsatte for 186 mill. kroner i 2020 og fikk et overskudd før skatt på 0,3 mill. kroner. Den kraftige forbedringen fra et underskudd før skatt på -9,2 mill. kroner i 2019 skyldes i all hovedsak omstillingen av regnskapsførervirksomheten.

De øvrige tjenesteområdene i selskapet ble påvirket kraftigere av koronautbruddet og leverte svakere resultater enn forventet.

Omstillingen til team- og bransjeorganisering i regnskapsførervirksomheten vil bli ferdigstilt i første kvartal 2021. Vi har styrket de øvrige tjenesteområdene innen økonomi, HR og Business Intelligence-tjenester gjennom året. Selskapet har med dette etablert en framtidig rettet forretningsmodell hvor vi kan levere et bredt spekter av tjenester til næringslivet.

SpareBank 1 Østlandet eier om lag 70 prosent av aksjene i selskapet. De øvrige aksjepostene eies av administrerende direktør Stein-Ragnar Noreng og Christian Martinsen. Eiernes felles ambisjon er å skape en lønnsom og slagkraftig virksomhet innen regnskap/lønn, økonomi, HR og rådgivning med Østlandet som primært markedsområde.

I 2020 har vi fortsatt arbeidet med å utvikle en framtidrettet og bærekraftig strategi. Tjenesteområdet Regnskap & Lønn er restrukturert, alle ansatte er nå teamorganisert, og en inndeling basert på bransjer er påbegynt. Vi har stor tro på at en slik organisering sammen med digitalisering, enhetlig arbeidsflyt og automatisering vil bidra til å styrke TheVITs markedsposisjon. Ved å organisere oss på denne måten forventer vi å arbeide mer effektivt for våre kunder, yte tjenester av bedre kvalitet og danne en attraktiv arbeidsplass for høykompetente medarbeidere.

TheVIT jobber systematisk med merkevarebygging og har allerede skapt økt synlighet, kjennskap og kunnskap om merkevaren. Dette arbeidet blir videreført i 2021.

Selskapet jobber samtidig målrettet med å følge opp FNs bærekraftsmål fram mot 2030 og har valgt å jobbe med 5 av de 17 bærekraftsmålene:

Mål 5 – Likestilling mellom kjønnene

TheVIT fokuserer på at medarbeiderne har like vilkår og betingelser uavhengig av kjønn. Lønn settes utelukkende basert på erfaring, prestasjon og kompetanse. TheVIT har en høy andel kvinnelige ledere:

- Styret (60%)
- Ledergruppen (37%)
- Tjenesteledere (50%)

Mål 8 – Anstendig arbeid og økonomisk vekst

TheVIT er en ansvarlig arbeidsgiver som fokuserer på vekst og lønnsomhet til det beste for de ansatte. Vi har gjennom året involvert og hatt god dialog med ansatte i arbeidsmiljøutvalget og allmøter om problemstillinger som følge av Covid-19. Bransjen er i stadig utvikling, og vi er opptatt av å bevare arbeidsplasser gjennom å videreutdanne hver enkelt medarbeider gjennom vårt interne konsept – TheVIT Akademiet, fagdager, kurs og andre kompetansehevede tiltak.

Mål 9 – Innovasjon og infrastruktur

For å imøtekomme framtidens krav til effektivisering har TheVIT tatt i bruk robotteknologi, automatiserte prosesser og rutiner, skybaserte plattformer og ny teknologi innen Business Intelligence.

Alt dette skal sikre arbeidsplasser også i framtiden. TheVITs avdelingsstruktur dekker store deler av Østlandet og bidrar til å sikre gode og trygge arbeidsplasser også i distriktene.

Mål 13 – Stoppe klimaendringer

Økt bruk av teknologi gjør at vi vil redusere reisevirksomheten både som følge av mer digital kommunikasjon med kundene, men også med fleksible arbeidsordninger som reduserer behovet for daglige arbeidsreiser. Det er også innført tiltak for søppelsortering og redusert bruk av papir og emballasje. Framover vil vi se på hvordan vi kan redusere strømforbruket. TheVIT utvikler også konsepter for styringsinformasjon til virksomheter der kundens bærekraftsmål er inkludert i deres virksomhetsstyring.

Mål 17 – Samarbeid for å nå målene

For å lykkes med bærekraftsmålene er det behov for nye og sterke partnerskap. TheVIT tror at rettferdig engasjement og godt samarbeid med kunder, leverandører, myndigheter og andre interessenter bidrar til å oppfylle bærekraftsmålene.

Om SpareBank 1 Østlandet VIT konsern

SpareBank 1 Østlandet VIT konsern leverer tjenester til bedrifter i alle bransjer og har kompetanse innen forretningsutvikling, ledelse, økonomi, regnskap/lønn, HR og Business Intelligence. SpareBank 1 Østlandet eier 70 prosent av selskapet som har 12 avdelinger. Disse ligger på Ringebu, Lillehammer, Moelv, Hamar, Tynset, Elverum, Kongsvinger, Jessheim, Lillestrøm, Oslo (Økern og Munkedamsveien) og Fredrikstad. Selskapet hadde ved årets slutt cirka 200 ansatte.

For mer informasjon, se thevit.no

Vedlegg: Alternative resultatmål

SpareBank 1 Østlandet sine alternative resultatmål (APM) er utarbeidet i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM-er og er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene har ikke til hensikt å være et substitutt for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn disse regnskapstallene, men har blitt inkludert i den finansielle rapporteringen for å gi en fylligere beskrivelse av bankens prestasjoner. Videre representerer APM-ene viktige måltall for hvordan ledelsen styrer virksomheten.

Ikke-finansielle nøkkeltall og finansielle nøkkeltall som er regulert av IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM-er. SpareBank 1 Østlandets APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall og i styrets beretning, samt i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenlignings-tall for tidligere perioder.

Utlåns- og innskuddsmarginer for morbanken beregnes i forhold til daglig gjennomsnitt av utlån til- og innskudd fra kunder. For alle andre hovedtall og APM-er som beregnes ved hjelp av gjennomsnittlige balansestørrelser, så beregnes gjennomsnittlig balansestørrelse som gjennomsnittet av inngående balanse for den aktuelle perioden og utgående balanse for hvert av kvartalene i perioden.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Resultat etter skatt - Renteutgifter på hybridkapital	
Resultat etter skatt inklusiv renter hybridkapital	Nøkkeltallet viser Resultat etter skatt korrigert for renter på hybridkapital. Hybridkapital er ihht. IFRS er klassifisert som egenkapital og renteutgifter på hybridkapitalen føres derfor som en egenkapitaltransaksjon. Hybridkapitalen har mange likhetstrekk med gjeldsposter og skiller seg fra annen egenkapital ved at den er rentebærende og har ikke rett på utbyttebetalinger. Nøkkeltallet viser hva resultat etter skatt ville vært dersom renteutgiftene knyttet til hybridkapitalen hadde vært resultatført.
$\frac{\text{Resultat etter skatt - Renteutgifter på hybridkapital}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital - Gjennomsnittlig hybridkapital}} \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}} \right)$	
Egenkapitalavkastning etter skatt	Egenkapitalavkastning etter skatt er et av SpareBank 1 Østlandet sine viktigste finansielle måltall og gir relevant informasjon om foretakets lønnsomhet ved at den måler driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten. Resultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som ihht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og ikke har rett på utbyttebetalinger.
Res. før tap - Nto. res. fra finansielle eiendeler og forpliktelser - Ekstraordinære poster	
Underliggende bankdrift	Resultat av underliggende bankdrift gir relevant informasjon om lønnsomheten av bankens kjernevirksomhet.
Sum driftskostnader	
Sum inntekter	
Kostnadsprosent	Dette nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader, og er et nyttig måltall for å vurdere kostnadseffektiviteten til foretaket. Beregnes som sum driftskostnader dividert med sum inntekter.
Vektet gjennomsnittlig kunderente på utlån til kunder og utlån overført til kredittforetak - Gjennomsnittlig NIBOR 3 MND	
Utlånsmargin	Utlånsmargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes utlånsvirksomhet. Utlån overført til kredittforetak inkluderes i utvalget da dette inngår i den totale utlånsvirksomheten.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Gj. snittlig NIBOR 3 MND - Vektet gj. snittlig kunderente på innskudd fra kunder	
Innskuddsmargin	Innskuddsmargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes innskuddsvirksomhet.
Utlånsmargin + Innskuddsmargin	
Netto rentemargin	Netto rentemargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes samlede utlåns- og innskuddsvirksomhet. Utlån overført til kredittforetak inkluderes i utvalget da dette inngår i den totale utlånsvirksomheten.
Netto renteinntekter + Provisjonsinntekter fra kredittforetak	
Netto renteinntekter inklusiv provisjoner fra kredittforetak	Utlån overført til kredittforetak er en del av den totale utlånsvirksomheten, men inntekter og kostnader forbundet med disse utlånene inntektsføres som provisjonsinntekter. Nøkkeltallet presenteres da det gir et godt bilde på netto inntekter fra den samlede utlåns- og innskuddsvirksomheten.
Sum eiendeler	
Forvaltningskapital	Forvaltningskapital er et innarbeidet bransjespesifikt navn på sum eiendeler
Sum eiendeler + Lån overført til kredittforetak	
Forretningskapital	Forretningskapital er et innarbeidet bransjespesifikt navn på sum eiendeler med tillegg av lån overført til kredittforetak som inngår i utlånsvirksomheten.
Utlån til og fordringer på kunder + Lån overført til kredittforetak	
Brutto utlån inklusiv utlån overført til kredittforetak	Utlån overført til kredittforetak er fraregnet balansen, men inngår i den totale utlånsvirksomheten.
Innskudd fra og gjeld til kunder	
Brutto utlån til kunder	
Innskuddsdekning	Innskuddsdekning gir relevant informasjon om SpareBank 1 Østlandets finansieringsmix. Innskudd fra kunder representerer en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet og nøkkeltallet gir viktig informasjon om bankens avhengighet av markedsfinansiering.
Innskudd fra og gjeld til kunder	
Brutto utlån til kunder + Lån overf. til kred. foretak	
Innskuddsdekning inklusiv utlån overført til kredittforetak	Innskuddsdekning gir informasjon om finansieringsmix av den totale utlånsvirksomheten. Innskudd fra kunder representerer en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet og nøkkeltallet gir viktig informasjon om den totale utlånsvirksomhetens avhengighet av markedsfinansiering.
Brutto utlån til kunder	
Brutto utlån til kunder for 12 måneder siden - 1	
Utlånsvekst siste 12 måneder	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i bankens utlånsvirksomhet.
Bto. utlån til kunder + Lån overf. til kred. foretak	
Bto. utlån til kunder for 12 mnd. siden + Lån overf. til kred. foret. for 12 mnd. siden - 1	
Utlånsvekst siste 12 måneder inklusiv utlån overført til kredittforetak	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i bankens totale utlånsvirksomhet. Banken benytter kredittforetakene som finansieringskilde, og nøkkeltallet inkluderer lån overført til kredittforetakene for å synliggjøre aktiviteten og veksten i den totale utlånsvirksomheten inklusiv disse lånene.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Innskuddsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder for 12 måneder siden}} - 1$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i innskuddsvirksomheten som er en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet.</p>
Tap på utlån i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Tap på utlån og garantier}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet angir resultatført tapskostnad i forhold til brutto utlån og gir relevant informasjon om hvor store tapskostnader foretaket har i forhold til utlånsvolumet. Dette gir nyttig tilleggsinformasjon til resultatført tapskostnad da kostnaden også sees i sammenheng med utlånsvolumet og er dermed bedre egnet som et sammenligningstall mot andre banker.</p>
Utlån og forpliktelser i trinn 2 i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Utlån og forpliktelser i trinn 2})}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Utlån og forpliktelser i trinn 3 i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Utlån og forpliktelser i trinn 3})}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto misligholdte engasjement over 90 dager}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjement som ikke er misligholdt}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Netto misligholdte engasjement} + \text{Netto andre tapsutsatte engasjement}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Avsetningsgrad for misligholdte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjementer}}{\text{Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Avsetningsgrad for øvrige tapsutsatte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte engasjementer}}{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjementer}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Egenkapitalprosent	$\frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum eiendeler}}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om den uvektede soliditeten til selskapet.</p>

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern	$\frac{(\text{Sum EK} - \text{Minoritetsinteresser} - \text{Gavefond} - \text{Hybridkapital}) \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Antall utstedte egenkapitalbevis}}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital per egenkapitalbevis. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnet som egenkapitalbevisernes andel av egenkapitalen ved utløpet av perioden dividert på antall egenkapitalbevis.</p>
Pris/resultat per EK-bevis	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Resultat per egenkapitalbevis} \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis sett opp mot børskurs på det aktuelle tidspunkt, noe som gir mulighet for å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnes som børskurs per egenkapitalbevis dividert på annualisert resultat per egenkapitalbevis.</p>
Pris/bokført egenkapital	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Bokført egenkapital per egenkapitalbevis konsern}}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital per egenkapitalbevis sett opp mot børskurs på gitt tidspunkt. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnet som børskurs per egenkapitalbevis dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis konsern (se definisjonen av dette nøkkeltallet over).</p>
Gjennomsnittlig LTV (Loan to value)	$\frac{\text{Gjennomsnittlig lånebeløp på utlån til kunder}}{\text{Gjennomsnittlig markedsverdi på sikekrhetsstille eiendeler}}$ <p>Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS og som dermed er fraregnet fra balansen.</p>
Utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS}}{\text{og som dermed er fraregnet fra balansen}}$ <p>Utlån overført til kredittforetak er fraregnet balansen, men inngår i den totale utlånsvirksomheten. Nøkkeltallet brukes for beregning av andre APM-er.</p>
Act/Act	$\frac{\text{Totalt antall dager i året (365 eller 366)}}{\text{Antall dager hittil i år}}$ <p>Act/Act brukes for å annualisere resultatstørrelser som inngår i nøkkeltall. Resultatstørrelser annualiseres i nøkkeltallene for at de skal være sammenlignbare med andre perioders nøkkeltall.</p>
Ekstraordinære poster	$\text{Identifiserte kostnader som er vurdert å skyldes engangshendelser}$ <p>Nøkkeltallet brukes til å beregne underliggende bankdrift som er oppført som en egen APM.</p>
Resultat per gjennomsnittlig egenkapitalbevis	$\frac{\text{Majoritetens andel av konsernets resultat etter skatt} \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Gjennomsnittlig antall EKB i regnskapsperio}}$ <p>Nøkkeltallet viser egenkapitalbevisernes andel av resultat etter skatt fordelt per gjennomsnittlig egenkapitalbevis i regnskapsperioden.</p>
Utvannet resultat per gjennomsnittlig egenkapitalbevis	$\frac{\text{Majoritetens andel av konsernets resultat etter skatt} \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Gjennomsnittlig antall EKB i regnskapsperioden} + \text{Antall EKB utstedt etter regnskapsperiodens slutt}}$ <p>Nøkkeltallet viser egenkapitalbevisernes andel av resultat etter skatt fordelt på summen av gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret med tillegg av antall egenkapitalbevis som er utstedt etter regnskapsperiodens slutt.</p>
Sum driftskostnader korrigert for restruktureringskostnader	$\text{Sum driftskostnader} - \text{Restruktureringskostnader}$ <p>Restruktureringskostnader i forbindelse med omorganisering av virksomheten inngår i sum driftskostnader, men disse kostnadene holdes utenfor når virksomheten fastsetter mål for vekst i driftskostnader. Disse kostnadene holdes utenfor for at veksttallene skal være sammenlignbare over tid. Nøkkeltallet presenteres da det gir et godt grunnlag for å beregne underliggende kostnadsvekst.</p>

Utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid

Vedlegg

Innledning	212
GRI-indeks	214
UNEP FI-indeks	220
Miljøfyrårn-indeks	221
TCFD-indeks	222
Vedlegg til kapittel 2	
Vedlegg til kap. 2.4: Energi og klima i vår forretningsdrift	224
Vedlegg til kap. 2.6: Utdypende fakta om organisasjon og HR	226
Vedlegg til kapittel 3	
Vedlegg til kap 3.1: Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen	228
Vedlegg til kap. 3.1: Ansvarlige utlån innen likviditetsforvaltningen	234
Vedlegg til kap. 3.4: Krav til andre leverandører	236
Vedlegg til kap. 3.4: Klimagassutslipp i fond	238
Prinsipper for bærekraftsrapportering	239

Innledning

I dette vedlegget presenterer banken utdypende fakta om SpareBank 1 Østlandets bærekraftsarbeid. Sammen med bærekraftsdataene i hoveddelen av årsrapporten utgjør dette vår bærekraftsrapportering, som er i tråd med GRI-standarden og FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet.

Vedlegget er inndelt tematisk på samme måte som hoveddelen av årsrapporten. Øverst på hvert enkelt vedlegg finner du en henvisning til hvilken del av årsrapporten vedlegget tilhører. Innholdet i bærekraftsvedlegget er revidert av ekstern revisor på lik linje med hovedrapporten.

Pernille Grøndahl, seniorkonsulent analyse/rapportering og Tormod Rødshagen, fagsjef kampanjestyring. Oslo.

GRI-indeks

Global Reporting Initiative (GRI) er den ledende standarden for bærekraftrapportering. GRI-rammeverket består av prinsipper, veiledning og resultatindikatorer som kan brukes av selskaper til å måle og rapportere på økonomiske,

miljømessige og sosiale forhold. SpareBank 1 Østlandet har siden 2017 rapportert i henhold til GRI-standarden. Se globalreporting.org for mer informasjon om GRI.

GENERELL INFORMASJON				
GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftsmål (SDG), Global Compact (GC), og prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI PRB)	Delvis rapportering 2020	Rapportering 2020
Organisasjonsprofil				
102-1	Navn på virksomheten	PRB 1.1		SpareBank 1 Østlandet
102-2	De viktigste produktene og/eller tjenestene	PRB 1.1		Årsrapport, kapitlene "Kort om SpareBank 1 Østlandet" s. 4, "Vårt strategiske fokus" s. 22 og Forretningsområder og støttefunksjoner s. 42.
102-3	Lokalisering av virksomhetens hovedkontor	PRB 1.1		Årsrapport, kap. "Kort om SpareBank 1 Østlandet" s. 4.
102-4	Antall land der virksomheten har virksomhet	PRB 1.1		Årsrapport, kap. "Kort om SpareBank 1 Østlandet" s. 4.
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	PRB 1.1		Årsrapport, kap. "Eierstyring og selskapsledelse" s. 44.
102-6	Beskrivelse av de markedene virksomheten opererer i	PRB 1.1		Årsrapport, kapitlene "Kort om SpareBank 1 Østlandet" s. 4, "Forretningsområder og støttefunksjoner" s. 42 og "Virksomhetsredegjørelse" s. 56.
102-7	Virksomhetens størrelse og omfang	PRB 1.1		Årsrapport, kapitlene "Hovedtall fra konsern" s. 14, "Resultatregnskap" s. 118 og "Styrets årsberetning" s. 103.
102-8	Antall ansatte etter ansettelsestype, ansettelseskontrakt og region, fordelt på kjønn			Årsrapport, kapitlene "Hovedtall fra konsern" s. 14, "Våre medarbeidere" s. 76 og vedlegg "Utdypende fakta om organisasjon og HR" s. 226.
102-9	Beskrivelse av selskapets leverandørkjede			Årsrapport, kap. "Krav til finansielle leverandører" s. 96. Vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" s. 236.
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur eller eierskap			Ingen vesentlige endringer knyttet til størrelse, struktur, eierskap eller leverandørkjede. For detaljert informasjon, se årsrapport, kapitlene "Kort om SpareBank 1 Østlandet" s. 4 og "Eierstyring og selskapsledelse" s. 44, samt note 40 "Egenkapitalbevis og eierstruktur" s. 190, note 36 "Innskudd fra og gjeld til kunder" s. 184, note 37 "Verdipapirgjeld" s. 185.
102-11	Beskrivelse av om og hvordan «føre-var»-prinsippet anvendes i organisasjonen	GC 7		Viser til Global Compact prinsipp 7, samt beskrivelsene av aktsomhetsvurderingene i årsrapporten, kap. "Ansvarlige utlån" s. 84.
102-12	Eksterne initiativer, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnmessige området som organisasjonen støtter eller har gitt sin tilslutning til	SDG 17		Årsrapport, kap. "Vår del av det globale ansvaret" s. 72.
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	SDG 17		Finans Norge. Årsrapport, kap. "Vår del av det globale ansvaret" s. 72.
Strategi				
102-14	Uttalelse fra administrerende direktør	PRB 1.2		Årsrapport, "Konsernsjefen har ordet" s. 8.
Etikk og integritet				
102-16	Virksomhetens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	SDG 8 og 16, GC 10, PRB 5.2		Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22 og "Etikk og anti-korrupsjon" s. 94. Lenke til etiske retningslinjer .
Styring og kontroll				
102-18	Virksomhetens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger på økonomiske, miljømessige og samfunnmessige temaer	PRB 5.1		Årsrapport, kapitlene "Eierstyring og selskapsledelse" s. 44, "Styrets årsberetning" s. 103 og "Vårt strategiske fokus" s. 22.

Interessentanalyse				
102-40	Interessenter som virksomheten er i dialog med	SDG 17, PRB 4.1		Årsrapport, kap. "Interessentdialog" s. 75.
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler	SDG 8, GC 3, PRB 4.1		100 % er dekket av kollektive tariffavtaler, årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76.
102-42	Beskrivelse av hvordan virksomheten velger relevante interessenter	SDG 17, PRB 4.1		Årsrapport, kapitlene "Interessentdialog" s. 75 og "Vår del av det globale ansvaret" s. 72.
102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid, inkludert hvor ofte interessentene involveres, fordelt på type og interessentgruppe.	SDG 17, PRB 4.1		Årsrapport, kapitlene "Interessentdialog" s. 75 og "Vår del av det globale ansvaret" s. 72.
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter, og selskapets respons.	SDG 17, PRB 4.1		Årsrapport, kapitlene "Interessentdialog" s. 75, "Vår del av det globale ansvaret" s. 72 og alle kapitlene under "Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn" s. 80.
Rapporteringspraksis				
102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av organisasjonens årsregnskap eller tilsvarende dokumenter			Årsrapport, note 1 "Generell informasjon" s. 126, samt note 41 "Investeringer i datterselskap s. 192, "tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet".
102-46	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold og avgrensninger samt implementering av rapporteringsprinsippene			Årsrapport, kapitlene "Hvordan lese vår rapport" s. 3 og "Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn" s. 80, samt figur "Rammeverket for vår bærekraftsatsing" s. 82.
102-47	Oversikt over alle tema som er identifisert som vesentlige			Årsrapport, figur "Rammeverket for vår bærekraftsatsing" s. 82 og kap. "Vesentlige temaer innen bærekraft og samfunn" s. 80.
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter			Ingen.
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport med hensyn til innholdets omfang, avgrensning av rapporten eller målemetoder			Ingen.
102-50	Rapporteringsperiode			2020
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport			Mars 2019.
102-52	Rapporteringsfrekvens			Årlig.
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten eller innholdet			karoline.hjerto@sb1ostlandet.no
102-54	Rapporteringsnivå			GRI-standardnivå "Core".
102-55	GRI-indeks			Årsrapport, vedlegg.
102-56	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen			Rapporten er eksternt verifisert av Deloitte.

SPESIFIKK INFORMASJON				
GRI-indikator	Beskrivelse	Andre rammeverk, bærekraftsmål (SDG), Global Compact (GC), og prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI PRB)	Delvis rapportering 2020	Rapportering 2020
ØKONOMI				
Overordnet økonomisk rapportering				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Eierstyring og selskapsledelse" s. 44, kap. "Rammeverket for vår bærekraftsatsing" s. 82, vedlegg kap. "TCFD-indeks: Klimarisikorapportering" s. 222. Årsrapport, kap. "Bankens samfunnsrolle" s. 68.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Økonomiske resultater				
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert	SDG 8.5 og 9.4		Årsrapport, kapitlene "Hovedtall fra konsern" s. 14, "Resultatregnskap" s. 118 og "Bankens samfunnsrolle" s. 68.
201-2	Finansielle konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer	GC 7, 8 og 10. SDG 13.3.		Årsrapport, vedlegg, kapitlene "TCFD-indeks: Klimarisikorapportering" s. 222 og "Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen" s. 228.
Økonomisk kriminalitet og anti-korrupsjon				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Eierstyring og selskapsledelse" s. 44, "Etikk og anti-korrupsjon" s. 94, og "Arbeid mot økonomisk kriminalitet" s. 92.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Anti-korrupsjon				
205-1	Transaksjoner som er risikovurdert	GC 10. SDG 16.5	Ikke brutt ned på forretningspartnere og regional tilhørighet.	Årsrapport, kap. "Etikk og anti-korrupsjon" s. 94.
205-2	Kommunikasjon og opplæring om poliser og prosedyrer knyttet til anti-korrupsjon			
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak			
Økonomisk kriminalitet				
SB1Ø-1	Arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering.	SDG 16.4		Årsrapport, kap. "Arbeid mot økonomisk kriminalitet" s. 92.

MILJØ				
Utslipp og etterlevelse av miljøregelverk				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Rammeverket for vår bærekraftsatsing" s. 82, kap. "Energi og klima i vår forretningsdrift, samt vitenskapsbasert klimamål (SBT)" s. 224, "TCFD-indeks: Klimarisiko" og "Klimagassutslipp i fond" s. 222.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Utslipp				
305-1	Direkte utslipp av klimagasser (Scope 1)	GC 7, 8 og 9. SDG 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a og b		Årsrapport, vedlegg, GRI 305-1, 2, 3, 4, 5: kapitlene "Energi og klima i vår forretningsdrift, samt vitenskapsbasert klimamål (SBT)" s. 224, GRI 305-3, 4, 5: "Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen" s. 228 og "Klimagassutslipp i fond" s. 238.
305-2	Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (Scope 2)			
305-3	Andre indirekte utslipp av klimagasser (Scope 3)			
305-5	Reduksjon av klimagasser			
Etterlevelse etter miljølovgivning				
307-1	Brudd på lover og regler knyttet til miljø	GC 7 og 8. SDG 13.3 og 16.6		Ingen manglende etterlevelse som banken er kjent med.
Oppfølging av leverandører - miljø				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Rammeverket for vår bærekraftsatsing" s. 82, vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" s. 236.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Miljøvurdering av leverandører				
308-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier	GC 7, 8 og 9. SDG 13.3		Årsrapport, vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" s. 236.
308-2	Negativ påvirkning på miljø i leverandørkjeden og iverksatte tiltak			
SAMFUNN				
Ansatte				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Styrets beretning" s. 103, "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Våre medarbeidere" s. 76, og vedlegg "Utdypende fakta om organisasjon og HR" s. 226.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Arbeidsforhold				
401-1	Antall nyansettelser og turnover	GC 1 og 6. SDG 8.5, 8.8 og 16.b		Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76 og vedlegg, kap. "Utdypende fakta om organisasjon og HR" s. 226.
401-2	Fordeler gitt til fulltids-ansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte.			
401-3	Foreldrepermisjon			

Opplæring				
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt	SDG 4.4, 4.7 og 8.5		Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76. I vårt Learning Management System har hver ansatt i gjennomsnitt har brukt ca 11 timer i 2020 på å gjennomføre opplæring. I tillegg har banken flere opplæringsaktiviteter som det ikke registreres timer på, blant annet klasseromskurs, webinarer, fadderprogrammer, introduksjonsprogrammer, studiepoengbaserte kurs/emner på ulike høyskoler/universiteter, lederopplæring mm.
404-2	Programmer for videreutdanning og overgangen til pensjonistilværelsen			Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76.
404-3	Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler			Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76.
Mangfold og like muligheter				
405-1	Kjønns sammensetning i styrende organer og ansatte	GC 6. SDG 8.5 og 16.b	Vi har ingen registrerte data på annen form for mangfold (som minoriteter og sårbare grupper) for ansatte.	Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76.
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner			Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76 og vedlegg, kap. "Utdypende fakta om organisasjon og HR" s. 226.
SB10-2	Sparing og kjønn			Årsrapport, kap. "Virksomhetsredegjørelse" s. 56 og figuren "Sparing og kjønn" s. 59.
Ikke diskriminering				
406-1	Antall tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak som er iverksatt	GC 1, 2 og 6. SDG 8.8 og 16.b		Årsrapport, kap. "Våre medarbeidere" s. 76 og vedlegg kap. "Utdypende fakta om organisasjon og HR" s. 226.
Oppfølging av leverandører - sosialt				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Rammeverket for vårt bærekraftsatsing" s. 82, vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" s. 236.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Sosial vurdering av leverandører				
414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier	GC 1, 2, 3, 4, 5 og 6. SDG 12.6 og 16.6		Årsrapport, vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" vedlegg, kap. "Krav til andre leverandører" s. 236
414-2	Negativ påvirkning på sosiale forhold i leverandørkjeden og iverksatte tiltak.			
Markedsføring og personvern				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Rammeverket for vårt bærekraftsatsing" s. 82, "Etisk markedsføring av produkter og tjenester" s. 98 og "Arbeid mot økonomisk kriminalitet" s. 92.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Markedsføring og produktmerking				
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon og merking av produkter og tjenester	GC 2. SDG 9.4, 12.6, 12.8, 13.3 og 16.5		Årsrapport, kap. "Etisk markedsføring av produkter og tjenester" s. 98.
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til kommunikasjon og markedsføring			
Personvern				
418-1	Dokumenterte klager angående brudd på kundenes personvern og tap av kundedata	GC 2. SDG 16.4		Årsrapport, kap. "Arbeid mot økonomisk kriminalitet" s. 92.

Produktansvar og aktivt eierskap				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema			Årsrapport, kapitlene "Vårt strategiske fokus" s. 22, "Rammeverket for vårt bærekraftsatsing" s. 82, "Egenkapitalinvesteringer og bærekraftsoppfølging" s. 54, "Ansvarlige utlån" s. 84 og "Krav til finansielle leverandører" s. 96.
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	PRB 5,1		
103-3	Evaluerings av styringssystemet	PRB 5,1		
Produktansvar				
FS7	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å gi en spesifikk samfunnsmessig / sosial fordel.	GC 1. SDG 8.10, 9.4 og 12.6		Årsrapport, kap. "Ansvarlige utlån" s. 84,
FS8	Rapportere pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig fordel	GC 8 og 9. SDG 9.4, 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a og b		Årsrapport, kap. "Ansvarlige utlån" s. 84,
Aktivt eierskap				
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som det rapporterende selskapet har samhandlet med om miljømessige eller samfunnsmessig / sosiale forhold.	GC 8. SDG 8.10, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a og b	PM har ikke tall på dette da det ikke er relevant.	Årsrapport, kap. "Ansvarlige utlån" s. 84, "Krav til finansielle leverandører" s. 96, vedlegg, kapitlene "Ansvarlige utlån innen likviditetsforvaltningen" s. 234 og "Krav til andre leverandører" s. 236.
FS11	Prosentvis andel av porteføljen som det rapporterende selskapet har foretatt bærekraftsanalyse på .	GC 1, 2, 4, 5, 6 og 7. SDG 8.10, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a og b		Årsrapport, kap. "Ansvarlige utlån" s. 84, "Krav til finansielle leverandører" s. 96, vedlegg, kapitlene "Ansvarlige utlån innen likviditetsforvaltningen" s. 234 og "Krav til andre leverandører" s. 236.

UNEP FI-indeks: FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift

18-måneders rapportering på FNs miljøprograms prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI, The Principles for Responsible Banking)

SpareBank 1 Østlandet var første norske bank til å signere, og vi jobber aktivt med å realisere prinsippene. GRI-indeksen inkluderer noe av rapporteringen på prinsippene. Tabellen under viser til de resterende prinsippene som ikke dekkes og inkluderes i GRI-indeksen.

Prinsipper for ansvarlig bankdrift	Henvising til hvor informasjonen er å finne i SB10s årsrapport 2020 og på vår hjemmeside
2.1 Vis at banken har identifisert områder hvor banken har størst mulighet for positiv og negativ påvirkning gjennom en påvirkningsanalyse	Årsrapport, kap. «Rammeverket for vår bærekraftsatsing» s. 82. Lenke til « Påvirkningsanalyse bærekraft – ansvarlig bankdrift »
2.2 Vis at banken har satt og publisert minimum to mål, som er spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsavgrenset.	Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84
2.3 Vis at banken har definert tiltak og milepæler for å oppnå målene. Vis at banken har fått på plass måter å måle og overvåke fremdriften for å nå målene.	Årsrapport, kapitlene «Ansvarlige utlån» s. 84 og «Vårt strategiske fokus - Bærekraft som strategisk mål» s. 25
2.4 Vis at banken har implementert tiltakene for å oppnå målene.	Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84
3.1 Gi en oversikt over retningslinjene banken har på plass og/eller planlegger å innføre for å fremme ansvarlige forhold til sine kunder.	Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84 Lenke til PM og BM sine retningslinjer.
3.2 Beskriv hvordan banken har arbeidet med og/eller planlegger å arbeide med sine kunder for å fremme en bærekraftig praksis og/eller muliggjøre bærekraftige økonomiske aktiviteter.	Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84
5.3 Vis at banken har en styringsstruktur på plass for implementering av PRB.	Årsrapport, kapitlene «Vårt strategiske fokus - Bærekraft som strategisk mål» s. 25 og «Rammeverket for vår bærekraftsatsing» s. 82
6.1 Vis at banken har hatt fremdrift på implementeringen av de 6 prinsippene over de siste 12 månedene, i tillegg til å sette og implementere mål i minimum to av bankens områder. Vis at banken din har vurdert eksisterende og fremvoksende internasjonal/regional god praksis som er relevant for implementeringen av de 6 prinsippene for ansvarlig bankdrift. Basert på dette skal banken ha laget prioriteringer og definert ambisjoner for å tilpasse seg god praksis. Vis at banken din har implementert/jobber med å implementere endringer i eksisterende praksis for å reflektere og være i tråd med eksisterende og fremvoksende internasjonal/regional god praksis og har gjort fremskritt med implementeringen av Prinsippene.	<p>1. prinsip - Samordning: Årsrapport, kap. «Vår del av det globale ansvaret» s. 72</p> <p>2. prinsip - Påvirkning: Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84</p> <p>3. prinsip - Kunder: Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84</p> <p>4. prinsip - Interessenter: Årsrapport, kap. «Interessentdialog» s. 75</p> <p>5. prinsip - Styring og kultur: Årsrapport, kapitlene «Vårt strategiske fokus - Bærekraft som strategisk mål» s. 25 og «Rammeverket for vår bærekraftsatsing» s. 82</p> <p>6. prinsip - Åpenhet og transparens: Lenke til «Påvirkningsanalyse bærekraft – ansvarlig bankdrift» Gjennom arbeidsgruppene i UNEP FIs klimaforpliktelser (CCCA), jobber banken for å tilegne og tilpasse seg beste praksis.</p>

Miljøfyrtårn-indeks: Bank og finanskriterier

SpareBank 1 Østlandet har vært Miljøfyrtårn-certifisert siden 2008. Dette er vår rapportering på Miljøfyrtårns nye bank- og finanskriterier for 2020. Se vedlegget Energi og klima i vår forretningsdrift for resten av bankens Miljøfyrtårnrapportering 2020.

Miljøfyrtårnkriterier – bank og finans	Henvising til hvor informasjonen er å finne i SB10s årsrapport 2020 og på vår hjemmeside:
Indikator 2064	Lenke til retningslinjene
Virksomheten skal ha en klima- og miljøpolicy innenfor: - Kredittgivning - Finansiering - Obligasjoner - Spareprodukter/plassering av kundenes innskudd - Forvaltning av virksomhetens egne midler	
Indikator 2065	Årsrapport, kapitlene «Ansvarlige utlån» s. 84 og «Krav til finansielle leverandører» s. 96, vedlegg, kap. «Energi og klima i vår forretningsdrift» s. 224
Virksomheten skal fastsette klima- og miljømål med tilhørende indikatorer.	
Indikator 2066	Årsrapport, vedlegg, kap. «TCFD-indeks - Klimarisiko» s. 222
Virksomheten skal dokumentere en plan for innføring av anbefalingene i TCFD (Task Force on Climate Related Financial Disclosure).	
Indikator 2067	Lenke til retningslinjene
Virksomheten skal ha kriterier og rutiner for å styre fond, kreditt- og finansieringsvirksomheten mht. klima- og miljøforhold: - Utelukke engasjementer som kan knyttes til negativ klima- og miljøpåvirkning. - Engasjere seg i klima- og miljøvennlige prosjekter.	
Indikator 2068	Årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84
Virksomheten skal utvikle produkter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd.	
Indikator 2069	For kredittgivning og finansiering, årsrapport, kap. «Ansvarlige utlån» s. 84. For obligasjoner og forvaltning av virksomhetens egne midler, årsrapport, vedlegg, kap. «Ansvarlige utlån i likviditetsforvaltningen» s. 234. For spareprodukter, årsrapport, kap. «Krav til finansielle leverandører» s. 96
Virksomheten skal gjøre klima- og miljøinformasjon tilgjengelig for offentligheten knyttet til: - Kredittgivning - Finansiering - Obligasjoner - Spareprodukter /plassering av kundenes innskudd - Forvaltning av virksomhetens egne midler.	
Indikator 2070	Lenke til retningslinjene
Virksomheten skal ha rutiner for å vurdere: - Hvorvidt klima- og miljømålene er oppnådd. - Om planlagte tiltak er gjennomført og har gitt forventede effekter. - Om screening blir gjennomført i henhold til gjeldende retningslinjer.	Årsrapport, kapitlene «Ansvarlige utlån» s. 84, «Krav til finansielle leverandører» s. 96, «Vårt strategiske fokus» s. 22 og «Rammeverket for vår bærekraftsatsing» s. 82
Indikator 2071	Se under indikator 2069.
Virksomheten skal rapportere på de fastsatte klima- og miljøindikatorer knyttet til: - Kredittgivning - Finansiering - Obligasjoner - Spareprodukter/plassering av kundenes innskudd - Forvaltning av virksomhetens egne midler.	
Indikator 2072	Se under indikator 2069.
Virksomheten skal årlig evaluere sitt klima- og miljøarbeid knyttet til: - Kredittgivning - Finansiering - Obligasjoner - Spareprodukter/plassering av kundenes innskudd - Forvaltning av virksomhetens egne midler.	

TCFD-indeks: Klimarisiko

SpareBank 1 Østlandets klimarisikorapportering er basert på kravene i TCFD (Task Force on Climate Related Financial Disclosure). Bankens forståelse og håndtering av klimarisiko omtales også i Styrets beretning og kapitlet Eierstyring og selskapsledelse. I teksten er det ellers gjort henvisninger til hvor ytterligere informasjon er å finne.

Styring

Beskriv virksomhetens styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.

a) Styrets innsikt i klimarelaterte risikoer og muligheter:

Styret behandler primært klimarisiko gjennom årlig revidering av konsernets risikostراتيجier og retningslinjer, samt ved behandling av konsernets ICAAP-prosess hvor klimarisiko er en integrert del. ICAAP er en vurdering av samlet kapitalbehov.

I tillegg behandler styret en egen rapport om konsernets bærekraftsarbeid i forbindelse med årsrapporten.

I 2020 vedtok styret oppdaterte generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft 2019 – 2021.

Se også Styrets beretning.

b) Ledelsens rolle i vurderingen og håndteringen av klimarelatert risiko og muligheter:

Konsernledelsen har gjennom bankens strategi lagt ambisjonsnivået for arbeidet med klimarisiko, som igjen er vedtatt at styret.

Det er nedsatt et bærekraftsråd med medlemmer fra sentrale funksjoner. Rådet koordinerer klimarisikoarbeidet og fungerer som et rådgivende organ for forretningsenheterne og konsernledelsen.

Konsernledelsen behandler separate saker knyttet til klimarisiko, herunder alle saker som skal styrebehandles. I tillegg er klimarisiko en integrert del av faste virksomhetsstyringsmøter.

Klimarisiko er for øvrig integrert i arbeidet risikodivisjonen gjør med å påse at bankens risiko er behørig håndtert. Ansvar for dette ligger hos konserndirektør risikostyring og compliance.

Strategi

Beskriv faktisk og potensiell påvirkning av klimarelatert risiko og muligheter på virksomhetens operasjoner, strategi og finansiell planlegging.

a) Hvilke klimarelaterte risikoer og muligheter virksomheten har identifisert på kort, medium og lang sikt:

Personmarkedet (PM)

Det er identifisert relativt lav klimarisiko i personmarkedsporteføljen på både kort, medium og lang sikt. Det er identifisert noe klimarisiko knyttet til at ca. 85 prosent av boligporteføljen er bygget før 2007 og derfor ikke er å regne som "grønn," både etter egen definisjon og antakelig også i tråd med EUs taksonomi (ikke vedtatt p.t.). For å bidra til mindre klimarisiko i PM er det satt mål om å skape insentiver og produkter som bidrar til å oppgradere eldre boliger, for å gjøre disse mer energieffektive og derfor mer klimavennlige. Les mer i kapitlet Ansvarlige utlån.

Bedriftsmarkedet (BM)

Det er identifisert relativt lav klimarisiko i bedriftsmarkedsporteføljen på både kort, medium og lang sikt, blant annet fordi banken ikke låner ut penger til fossil energiproduksjon. Banken har heller ikke stor utlånsportefølge innen utslippstung industri eller industri som i dag er avhengig av fossil energi. BMs største bransjer, landbruk og nærings-eiendom, er bransjer som også har en viktig plass i et nullutslippssamfunn. Begge bransjene er imidlertid vurdert til å kunne ha noe overgangsrisiko.

Banken har identifisert klimarelaterte muligheter innen følgende bransjer:

- Skogbruk og treindustri, knyttet til evne til karbonopptak.
- Landbruk, hovedsakelig innen til grønne lån til omstilling til mer klimavennlig drift.
- Næringsseiendom, spesielt ved utlån til tiltak som reduserer utslipp og forbedrer energiokonomien.

Treasury

Bankens likviditetsforvaltning gjennomgås i henhold til Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen. Dette innebærer blant annet at plasseringene risikokategoriseres og kontrolleres peri-

Fortsettes neste side >

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

Mål

Beskriv beregninger og mål som brukes for å vurdere og håndtere relevante risiko og muligheter.

a) Rapporter på beregninger og mål som brukes av virksomheten for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi og risikohåndteringsprosesser:

For fullstendig oversikt over våre mål og tiltak innen klimarisiko, se: Retningslinjer og handlingsplan for klima og klimarisiko i fanen Samfunnsansvar og bærekraft under området Om oss på vår hjemmeside sb1ostlandet.no.

Virksomheten er Miljøfyrtårnsertifisert og har som mål å være klimanøytral innen 2050, se mer informasjon i kapitlet Energi og klima i vår forretningsdrift, samt vitenskapsbasert klimamål (SBT), i vedlegget til årsrapporten.

I utlånsporteføljen

For PM og BM sine mål for å redusere klimarisiko, se kapitlet Ansvarlig utlån i årsrapporten.

For utslipp i vår utlånsportefølge (scope 3), jobber banken med å utvikle metoder for beregning. BM offentliggjør en foreløpig beregning i denne årsrapporten, men erkjenner at metoden er mangelfull og at vi ikke har tilstrekkelig med data på bransje- og virksomhetsnivå for å gjøre en tilfredsstillende beregning. Dette jobber vi videre med i samarbeid med de bankene som leder an i arbeidet med klima internasjonalt, gjennom UNEP FIS arbeidsgrupper innen de kollektive forpliktelsene for klima.

b) Rapporter på scope 1, scope 2, og, dersom relevant, scope 3 klimagassutslipp (GHG), og relatert risiko:

For scope 1, 2 og 3 utslipp fra vår drift se kapitlet Energi og klima i vår forretningsdrift, samt vitenskapsbasert klimamål (SBT), i vedlegget til årsrapporten.

For scope 3 i utlånsporteføljen se omtale under a) over.

For di vi ikke har egen fondsforvaltning, men videreformidler fond fra andre leverandører, har vi foreløpig ikke gjort en beregning av utslipp i vår fondsportefølge. Vi har imidlertid offentliggjort utslipp fra

Fortsettes neste side >

Strategi

odisk for å sikre at porteføljen tilfredsstill de kravene banken stiller til investeringer i verdipapirer. Tilsvarende gjelder også for bankens eierskap i selskaper utenfor konsernet. Ved å stille klare krav til selskaper, utstedere og tilretteleggere, søker banken å påvirke investeringsuniverset i en positiv retning. Foreløpige analyser viser at det er relativt lav klimarisiko i likviditetsporteføljen, fordi banken hovedsakelig er investert i norske obligasjoner med fortrinnsrett, kommuner og statsobligasjoner. Grundigere analyser er imidlertid planlagt i 2021.

Kapitalmarked

Klimarisikoen i kundenes verdipapirfondsporteføljer vurderes som relativt lav på både kort og mellomlang sikt. På lengre sikt vil den likevel reduseres relativt, fordi banken gjennom produktstyringen i økende grad vil anbefale fond med lav til minimal klimarisiko. Slik vil en stadig større andel av porteføljen være eksponert for lavere klimarisiko.

Fysisk/operasjonell risiko

Banken har foreløpig vurdert fysisk klimarisiko på våre bygninger og drift til å være begrenset på kort og mellomlang sikt, men vi har oppmerksomhet mot klimatilpasning der det er nødvendig. Det er noe større usikkerhet til hvordan fysisk klimarisiko vil påvirke banken på lenger sikt. Fysisk klimarisiko og klimaprognooser overvåkes, og banken vil kunne agere for å tilpasse driften og håndtere nye risikobilder.

c) Ulike scenariers potensielle påvirkning på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging, inkludert et 2°C-scenario:

Personmarked

For di klimarisikoen er vurdert til å være relativt lav har ikke PM gjennomført egne scenarioanalyser utover det som er gjennomført for banken som helhet.

Bedriftsmarked

Scenarioanalyser gjennomført i 2019 konkluderte med relativt lav klimarisiko i vårt markedsområde i internasjonal sammenheng, og at vår portefølge har et relativt lavt CO₂-avtrykk. Analysen fortalte samtidig at et RCP 2.6-scenario gir relativt høy omstillingsrisiko i vår utlånsportefølge og at et RPC 6 kan gi høyere risiko i landbrukssektoren som følge av fysiske klimaendringer.

For di vi har størst risiko og mulighet innen eiendom og landbruk, ble det i 2020 gjennomført en grundig scenarioanalyse innen disse sektorene. Analysen ble gjennomført i et samarbeid mellom bærekraft, kreditt, samt risikostyring og compliance. Kundeansvarlige ble involvert i analyseprosessene. Banken har beregnet hvordan kapitalbehovet for BM-utlånsporteføljen endres, basert på fire scenarier fra NGFS (Network for Greening the Financial System), samt to særnorske scenarier. Funn fra disse simuleringene indikerer at bankens klimarisiko vil ha begrenset innvirkning på kapitalbehov under de fire scenariene fra NGFS. De to særnorske scenariene vil kunne gi noe økte risikovekter og økt LGD (loss given default) i porteføljen. Simuleringen viste videre at ingen av scenariene ga vesentlig utslag på bankens kjernekapital og soliditet.

For å redusere overgangsrisiko skal banken arbeide for en utlånsportefølge på bedriftsmarkedet som er i tråd med Parisavtalen og Norges Klimalov. Se kapitlet Ansvarlige utlån.

Treasury

Det er ikke gjennomført scenarioanalyser for investeringsporteføljen, fordi den er vurdert til å ha lav klimarisiko.

Risikostyring

utvidet til flere bransjer enn våre to største bransjer, landbruk og eiendom. Fra Q4/20 ble krav til innhold i klimarisikodelen av bærekraftsanalysen tydeliggjort og fokus på dette intensivert. Se utdypende informasjon i kapitlet Ansvarlige utlån.

Markeds- og likviditetsrisiko

Proessen for å avdekke klimarisiko er beskrevet i Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsstyringen. I tillegg beskrives dette i retningslinjer for investeringer, med ESG-rammer for kjøp av verdipapirer. Klimarisikodelen vil styrkes framover som følge av at den får større betydning, informasjonen blir bedre og vi får mer data på sektor- og virksomhetsnivå.

Nye produkter og tjenester

Banken har implementert policy for nye og endrede produkter, løsninger og prosesser. I rutinene er det obligatorisk med vurdering av ESG-forhold, der klima er en viktig faktor, før lansering av nye produkter, prosesser og tjenester. Dette gjelder både for egenutviklede produkter, men også for produkter som banken mottar fra SpareBank 1 Utvikling.

b) Virksomhetens prosesser for å håndtere klimarelatert risiko:

I utlånsporteføljen:

Klimarisiko i PM er vurdert til å være relativt lav og håndterbar gjennom ordinære prosedyrer for risikostyring og gjennom våre mål for å redusere klimarisikoen. Men arbeidet styrkes framover i samarbeid med Boligkreditt og etter hvert i tråd med EUs taksonomi.

Det er etablert prosesser i et samarbeid mellom BM og avdeling for risikostyring for å identifisere iboende klimarisiko i porteføljen per bransje. Det er vedtatt mål for å redusere risikoen. I 2021 vil banken gå videre med detaljerte analyser av fysisk risiko porteføljen.

Operasjonell risiko

Gjennom året blir operasjonelle hendelser registrert og fulgt opp i bankens hendelsesdatabase for å sikre læring. Banken er Miljøfyrtårnsertifisert og lager eget klimaregnskap. Til sammen medfører dette at banken opplever å ha kontroll på den operasjonelle risikoen knyttet til klima.

Forretningsskikk-risiko

Banken har kvartalsvis oppfølging av uønskede hendelser på ESG-området som en integrert del av styring med forretningsskikk-risiko og oppfølging av definert risikotoleranse for forretnings-skikk-risiko.

c) Hvordan er prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko integrert i virksomhetens overordnede risikostyring:

Ansvaret for konsernets rammeverk for helhetlig risikostyring, herunder for klimarisiko, ligger hos konserndirektør for risikostyring og compliance (CRO). For klimarisiko konkret i samarbeid med bærekraft og bedriftsmarked. Bedriftsmarked fordi dette er det forretningsområdet vi i henhold til våre analyser har størst klimarisiko.

Klima er integrert i virksomhetens styringsdokumenter, både i overordnet risikostategi og på alle relevante områder. I 2020 har vi i tråd med EBA (European Banking Authority) sin "Discussion paper on management and supervision of ESG risks for credit institutions and investment firms" definert bærekraftsrisiko som den risiko som banken møter indirekte gjennom sine forretningspartnere – primært gjennom utlånsporteføljen. Mens vi i tillegg kartlegger ESG-faktorer som vi er direkte utsatt for i forbindelse med vår virksomhet.

Klimarisiko er integrert i den årlige ICAAP-rapporteringen, der vi beskriver ESG-risiko vi står ovenfor krever økning i kapitalkravet. Foreløpig ser vi ikke noen grunn til at klimarisiko krever en slik økning, men ny vurdering vil bli gjort i 2021.

Retningslinjer for håndtering av klimarisiko i avdeling for risikostyring vil bli ferdigstilt i løpet av 2021. Herunder inngår rutiner for årlige oppdateringer av ESG-risikoanalyser og krav til rapportering av ESG-risiko fra kredittporteføljen.

Banken er i dialog med datterselskaper og portefølje om klimarisiko, eksempelvis skadeforsikring og fondsportefølge.

Banken opplever derfor at prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er godt integrert i virksomhetens overordnede risikostyring, men vil fortsette å ha fokus på dette framover. Vi anser dette som et sentralt område i vår risikostyring. Vi har derfor oppmerksomhet rettet mot temaet og dedikerte ressurser til å følge det opp.

Mål

vårt deleide datterselskap ODINs portefølge.

Vi har ikke beregnet utslipp hos våre andre leverandører, fordi det er et lite vesentlig område for oss.

c) Hvilke mål bruker virksomheten for å håndtere klimarelatert risiko og muligheter, samt måloppnåelse:

Se omtale under a) og b) over.

Vedlegg til kap 2.4 Virksomhetsredegjørelse

Energi og klima i vår forretningsdrift, samt vitenskapsbasert klimamål (SBT)

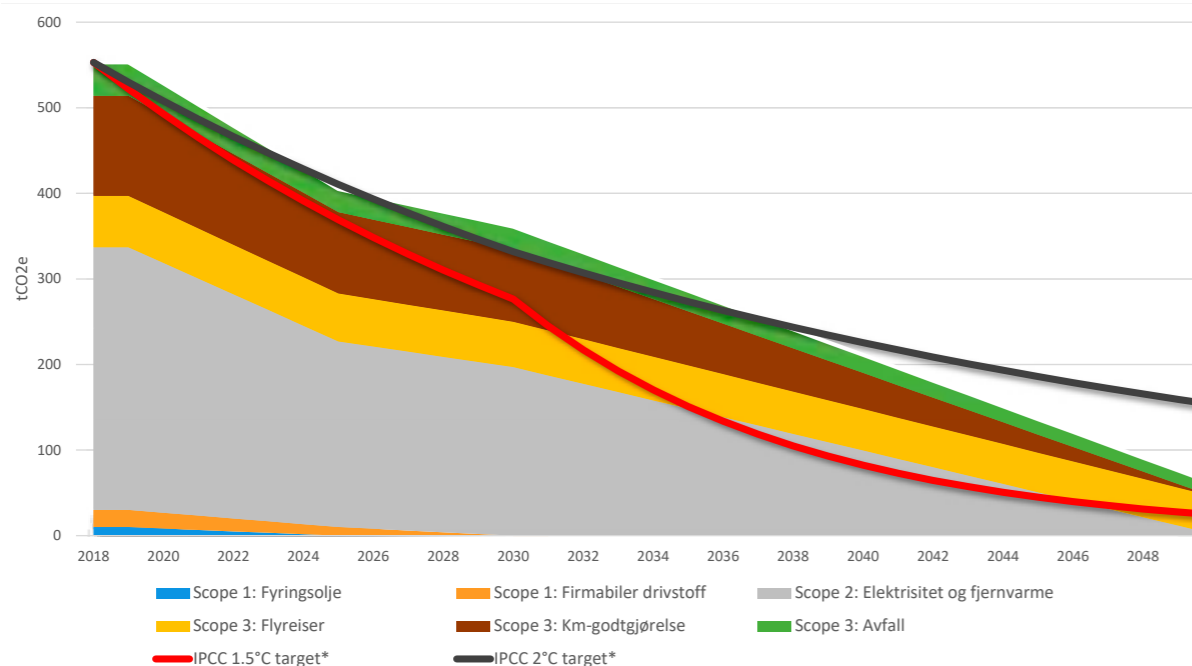
13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

SpareBank 1 Østlandet hadde et totalt klimagassutslipp på 747,58 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e) i 2020. Det var en reduksjon på 25 prosent i utslipp fra 2019 til 2020, både i scope 1, 2 og 3. I 2020 kjøpte banken klimakvoter og opprinnelsesgarantier for å kompensere for utslipp.

SpareBank 1 Østlandet har vært sertifisert som Miljøfyrtårnsbedrift i 13 år og jobber fortsatt med miljøtiltak. Miljøfyrtårn er et anerkjent og effektivt verktøy for miljøledelse (Environmental Management System). Banken har redusert sine utslipp betraktelig de senere årene. Fra 2013 til 2017 halverte vi våre utslipp, og fra 2018 til 2020 reduserte vi utslippene fra 1285 tonn til 748 tonn CO₂.¹ Klimakvoten som ble kjøpt i 2020 støttet et fornybart energiprojekt i India.

Banken har satt mål for hvordan virksomheten skal redusere sine utslipp i tråd med Parisavtalen, såkalte vitenskapsbaserte klimamål eller Science Based Target (SBT)². I tråd med SBT har vi vedtatt både kortsiktige og langsiktige mål fram mot 2050, med tilhørende tiltak. Bankens planer for utslippsreduksjon mot 2050 kan ses i grafen nedenfor. Den fullstendige rapporten med vårt vitenskapsbaserte klimamål ligger på våre hjemmesider.

Energi- og klimaregnskap 2020

Regnskapet omfatter alle registrerte utslipp fra banken, slik de er rapportert i Miljøfyrtårnportalen. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "The Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Miljøfyrtårn ønsker energiforbruk og utslipp rapportert uten at de kompenseres med klimakvoter og opprinnelsesgaranti. Denne praksis er derfor fulgt.

¹ Banken har i noen år brukt selskapet Cemasys til å lage Energi og klimaregnskap. Cemasys har brukt data fra Miljøfyrtårnportalen, men har en noe annen faktor enn Miljøfyrtårn når de omregner til CO₂-utslipp. I denne fremstillingen brukes Miljøfyrtårns faktorer. De tidligere rapporterte tallene frem til 2019 er derfor ikke sammenlignbare med tallene brukt i denne rapporten.

² Målet er ikke sendt inn til organisasjonen Science Based Target Initiative for godkjenning, fordi vi ikke har kombinert utslipp i utlånsporføljen med utslipp fra drift. For utslipp i utlånsporføljen, se kap. «Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporføljen»

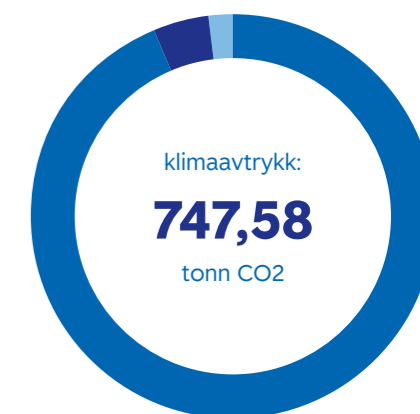
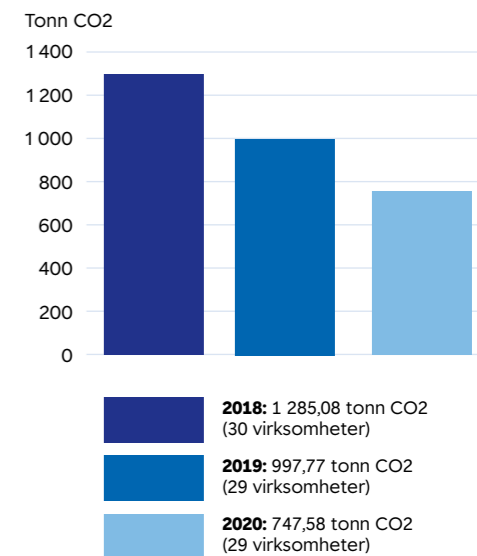
Utslippskilde	Forbruk	Utslippsfaktor	"Utslipp (tCO ₂ e)"
Scope 1			
Bensin (firmabiler) ¹	2310 liter	3,01125 kg CO ₂ /liter	6,96
Diesel (firmabiler) ¹	2120 liter	3,22644 kg CO ₂ /liter	6,84
Sum scope 1 : 13,80 tonn CO₂			
Scope 2			
Fjernkjøling	28222 kWh	0,055 kg CO ₂ /kWh	1,55
Fjernvarme	1463758 kWh	0,116 kg CO ₂ /kWh	168,8
Elektrisitet	4454002 kWh	0,119 kg CO ₂ /kWh	530,03
Sum scope 2 : 701,37 tonn CO₂			
Scope 3			
"Restavfall som ettersorteres sentralt (sentralsorteringsanlegg)"	15240 kilo	0,195 CO ₂ /kg	2,97
Restavfall (med/uten emballasjeplast)	20125 kilo	0,55 CO ₂ /kg	11,06
Antall flyreiser i Norden (tur/retur)	12	287 kg CO ₂ /reiser	3,44
Antall flyreiser i Europa (tur/retur)	7	511 kg CO ₂ /reiser	3,58
Antall reiser i resten av verden (tur/retur)	4	2838 kg CO ₂ /reiser	11,35
Sum scope 3 : 32,41 tonn CO₂			
TOTAL CO₂ UTSLIPP = 747,58 TONN			

Oversikt over mål og måloppnåelse for 2020

Scope 1: Fyringsolje	Ikke relevant – banken eier ingen bygg som forbruker fyringsolje.
Scope 1: Firmabiler drivstoff	Bankens firmabiler skal skiftes ut til elektriske biler innen 2030. Utslipp fra firmabilene vil derav være 0 tCO ₂ e fra og med 2030. I 2020 byttet vi ut én av våre eldre firma-dieserbiler med elbil.
Scope 2: Elekrisitet og fjernvarme	Banken har de siste 12 årene redusert elektrisitetsforbruket betraktelig. Vi har mål om ytterligere å redusere forbruket fram til 2025 med 3 % årlig, blant annet ved å skifte til LED-belysning i bygninger som bygges om. I 2020 reduserte vi energiforbruket med 1.319.668 kWh (-18,2 %).
Scope 3: Flyreiser	Banken legger klare begrensninger i sitt reiseregulativ om at alle reiser skal være begrunnet i et tydelig behov, og at andre alternativer som telefon-, eller videomøter skal være vurdert som alternativer til å reise. I 2020, som var et spesielt år på grunn av koronasituasjonen, reduserte vi antall flyreiser med 204 til kun 23 flyreiser totalt.
Scope 3: Km-godtgjørelse	Banken oppmuntrer de ansatte til å redusere reisevirksomheten med bruk av egen bil så langt det er mulig. Samtidig oppmuntrer det til å bruke alternativ kollektivtransport, som tog og buss. Videre oppfordrer banken de ansatte til å erstatte fossile biler med elbiler i tilfellene der ansatte skal kjøpe ny bil. Banken tilbyr grønt billån for kunder og ansatte som kjøper elbil. I 2020 reduserte banken antall kjørte km med 326.185 (-44,4 %). ¹
Scope 3: Avfall	Banken har mål om å redusere utslipp fra avfall med 50 % i perioden 2018-2050. Siden 2011 har vi vært medlem av Grønt Punkt Norge og følger deres rapportering og regler. Alle bankens kontorer kildesorterer og har fokus på å redusere avfall som går til forbrenning, noe som også er i tråd med vår Miljøfyrtårnsertifisering. Ytterligere tiltak som gjøres for å redusere avfallsmengden er å stille krav til våre leverandører og deres bruk av emballasje for å begrense mengde avfall på våre kontorer. I tråd med Miljøfyrtårns føringer skal også engangsemballasje som papp- og plastkopper, bestikk og lignende fjernes i framtiden. I 2020 reduserte vi den totale avfallsmengden med 34.067 kg (-27,7 %).

¹ Tallene for drivstoff i scope 1 er kun for bankens fire firmabiler. Antall kjørte kilometer i scope 3 er totalt for firmabilene samt ansatte på tjenestereise.

Totalt CO₂-utslipp

Vedlegg til kap. 2.6 Våre medarbeidere

Utdypende fakta om organisasjon og HR

I kapitlet *Våre medarbeidere* og i styrets beretning beskriver vi hvordan banken jobber med ulike temaer innen organisasjon og HR. Der redegjør vi for strategi og hvordan området styres, i tillegg gir vi en status for arbeidet med temaene arbeidsforhold, HMS og sykefravær, kompetanse- og organisasjonsutvikling, mangfold og likestilling, etikk og varsling. Sist i kapitlet *Våre medarbeidere* presenterer vi utvalgte nøkkeltall. Her i vedlegget finner du utdypende rapportering på forskjellige temaer innen organisasjon og HR.

Mål og måloppnåelse

Mål for området	Sykefraværet skal være under 4,5% (nasjonale tall på tvers av bransjer er på ca 6%).		
Måleparamenter	Sykefravær i prosent, sum kortids- og langtidsfravær.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	✓ 4,0	✓ 4,5	✓ 4,0

Mål for området	90% av fast ansatte skal ha gjennomført medarbeider- og utviklingssamtaler.		
Måleparamenter	Gjennomføringsgrad i %		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	✓ 97	✓ 93

Mål for området	100% av ansatte som er underlagt FinAuts autorisasjonskrav skal ha gjennomført obligatorisk kompetanseoppdatering.		
Måleparamenter	Gjennomføringsgrad i %		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	✓ 100

Mål for området	Lik lønn for likt arbeid.		
Måleparamenter	Kvinnerns lønn i % av menns lønn i sammenlignbare stillinger (rapporterte data er ikke korrigert for strukturelle forhold).		
	2018	2019	2020
Veid snitt	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	98,4
Fra-til på ulike stillingsnivåer	82-107%	90-113%	89-104%

Mål for området	45% kvinneandel i lederstillinger.		
Måleparamenter	Prosentandel kvinnelige ledere		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	39	36	36

Ansatte

Fast ansatte, fordelt på kjønn, ansattkategori og alder

Alder	2020				Antall ansatte totalt	2020				Antall årsverk totalt
	Deltid		Heltid			Deltid		Heltid		
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	
Under 30 år		2	27	23	52		0,6	27	23	50,6
30-39 år	3	.	72	69	144	1,7	.	72	69	142,7
40-49 år	5	1	87	77	170	2,95	0,5	87	77	167,45
50-59 år	11	1	109	108	229	7,1	0,5	109	108	224,6
Over 60 år	13	2	43	60	118	9,23	1,4	43	60	113,63
Totalt	32	6	338	337	713	20,98	3	338	337	698,98

Midlertidig ansatte, fordelt på kjønn og alder

Alder	2020		Antall totalt	2020		Årsverk totalt
	Kvinner	Menn		Kvinner	Menn	
Under 30 år	2	1	3	2	1	3
30-39 år	1	.	1	1	.	1
40-49 år	1	1	2	1	1	2
Totalt	4	2	6	4	2	6

Rekruttering

GRI 401-1 Nyansettelser og turnover

Alder	2020		Antall totalt	2020		Årsverk totalt
	Heltid Kvinner	Heltid Menn		Heltid Kvinner	Heltid Menn	
	21	23	44	21	23	44
Under 30 år	6	4	10	6	4	10
30-39 år	7	7	14	7	7	14
40-49 år	4	6	10	4	6	10
50-59 år	4	6	10	4	6	10
Totalt	21	23	44	21	23	44

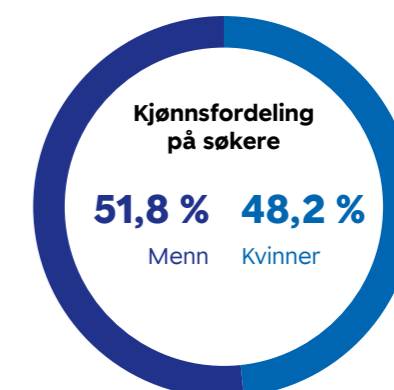
Foreldrepermisjon

GRI 401-3

Antall ansatte som returnerte til arbeid etter foreldrepermisjon	33
Gjennomsnittlig antall uker foreldrepermisjon	19,4
Andel ansatte som fortsatt var ansatt etter 12 mnd	100 %

38

Interne stillingsendringer i 2020

Vedlegg til kap. 3.1 Ansvarlige utlån

Andel grønne lån og klimagassutslipp i utlånsporteføljen

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

SpareBank 1 Østlandet ønsker å være en pådriver for klimaarbeid i finanssektoren. Banken er ikke eksponert i fossil energiproduksjon, og har derfor relativt sett lave klimagassutslipp i bedriftsmarkedsporføljen. Banken ønsker likevel å synliggjøre utslippene i utlånsporteføljen, da det er nettopp her vi har størst mulighet for å bidra til at Norge når de ambisiøse målene i Parisavtalen. Banken har rapportert på klimagassutslipp i utlånsporteføljen siden 2019 og har nå også satt et vitenskapsbasert klimamål for kredittporteføljen på bedriftsmarkedet (BM). På privatmarkedet (PM) oppgir banken her andel grønne lån i vår totale boligportefølje.

Andel grønne lån i boligporteføljen

PM jobber med å fastslå CO₂-avtrykket til boligporteføljen. Dette er et krevende arbeid. Banken bruker teknisk standard, TEK 10 og TEK 17 samt energimerkene A og B som grunnlag for å definere boliger som grønne (se vårt grønne produkt- og obligasjonsrammeverk, publisert på våre hjemmesider). Banken erkjenner at modellen som er brukt trolig ikke er i tråd med EUs klassifiseringsordning (taksonomi), der kriteriene på det nåværende tidspunkt ikke er endelig vedtatt. Rapportering i henhold til taksonomien vil bli fulgt ved senere rapporteringer.

Med disse forutsetningene lagt til grunn er 18,5 prosent av porteføljen grønn. Boligene fordeler seg som vist i diagrammet.

Andel grønne boliger av total PM portefølje

21,8 mrd.

grønne boliger

96,2 mrd.

resterende boliger

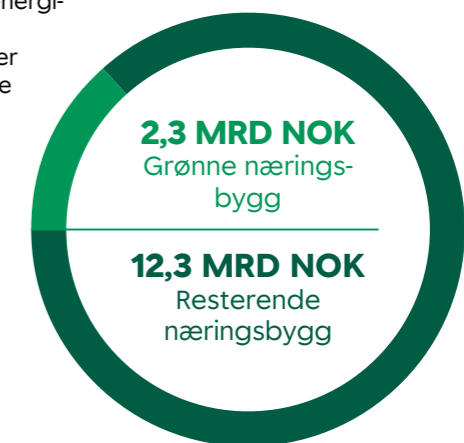
	EAD ¹⁾	Antall objekter
Andel i borettslag TEK 10+17	688 724 562	319
+ Energimerke A	14 498 960	6
+ Energimerke B	94 249 621	50
Boligeiendom under oppføring TEK 10+17	5 076 000	2
Borettslag TEK 10+17	12 121 004	4
Delt bolig TEK 10+17	2 705 314 857	846
+ Energimerke A	9 110 321	2
+ Energimerke B	109 378 298	32
Enebolig TEK 10+17	8 373 417 864	2500
+ Energimerke A	23 977 665	6
+ Energimerke B	kr 524 419 830	125
Selveierleilighet TEK 10+17	9 113 128 816	3071
+ Energimerke A	5 586 981	3
+ Energimerke B	116 906 513	47
Sum TEK 10+17+A+B	21 795 911 292	7013

1) Exposure at default (EAD) is the total value a bank is exposed to when a loan defaults.

Andel grønne næringsbygg i bedriftsmarkedsporføljen

Banken bruker teknisk standard, TEK 10 og TEK 17 samt energimerke A og B som grunnlag for å definere næringsbygg som grønne. For næringsbygg bygget fra og med 2021 er kravet 20 prosent bedre energieffektivitet enn gjeldende forskrift, som per nå er TEK17 (se vårt grønne produkt- og obligasjonsrammeverk, publisert på våre hjemmesider). Banken erkjenner at modellen som er brukt trolig ikke er i tråd med EUs klassifiseringsordning (taksonomi), der kriteriene på det nåværende tidspunkt ikke er endelig vedtatt. Rapportering i henhold til taksonomien vil bli fulgt ved senere rapporteringer.

Med disse forutsetningene lagt til grunn er 15,5 prosent av næringsbyggporteføljen grønn. Utlånsvolumet fordeler seg som vist i diagrammet.

Utslipp i bedriftsmarkedsp porteføljen: Bransjevis beregning av karbonrelatert kredittesponering

Banken er ikke eksponert i karbonintensive bransjer som utvinning av olje og gass, oljeraffineri, metallproduksjon, sjøfart eller luftfart, og har derfor en relativt lite karbonintensiv utlånsportefølje på bedriftsmarkedet. Banken ønsker likevel å synliggjøre utslippene i utlånsporteføljene, da det er nettopp her vi har størst mulighet for å bidra til å Norge når de ambisiøse målene i Paris-avtalen. Banken har rapportert på klimagassutslipp i utlånsporteføljen siden 2019 og har nå også satt et vitenskapsbasert klimamål for kredittporteføljen.

Utslipp i BM-porteføljen er på 770 tusen tonn CO₂ ekvivalenter og karbonintensiteten er på 19 tonn CO₂ ekvivalenter per mill. kroner (kundes scope 1 og 2 utslipp, for å unngå dobbelrapportering).

Dersom vi ser årlig karbonopptak i skog opp mot årlig karbonutslipp i resterende portefølje, har bankens BM-portefølje et netto positivt karbonavtrykk.

Bransje	Totale utslipp (tonn CO ₂ ekvivalenter)		Karbonintensitet (tonn CO ₂ ekvivalenter per MNOK i utlån)	
	Scope 1 og 2	Scope 3	Scope 1 og 2	Scope 1, 2 og 3
Jordbruk og tilknyttede tjenester	620.534	298.955	112,4	166,6
Skogbruk og tilknyttede tjenester	38.003	50.701	19,1	44,7
Faglig og finansiell tjenesteyting	24.207	73.120	5,4	21,7
Varehandel	19.516	136.430	13,0	104,0
Forretningsmessig tjenesteyting	14.354	79.234	12,3	80,3
Industri	14.610	256.056	9,6	177,9
Oppføring av bygninger ¹	9.190	356.676	1,6	64,4
Omsetning og drift av fast eiendom	7.439	28.431	0,5	2,3
Energiproduksjon og -forsyning	2.188	4.039	5,3	15,0
Transport og lagring	5.098	54.133	12,7	148,0
Hotell, restaurant og reiseliv	3.507	21.520	6,0	43,0
Offentlig sektor	2.695	39.495	3,0	47,6
Øvrige	9.080	30.032	14,1	60,7
Sum	770.421	1.428.822	19,0	54,3

Metode

Kilde: Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)

Banken benytter Internasjonal GHG regnskaps- og rapporteringsstandard for finans til å estimere klimagassutslipp i utlånsporteføljen.²

Forutsetninger

Analysen er basert på norske utslippsfaktorer på næringsgruppenivå (NACE-kode).

For AS benyttes utslippsfaktorer basert på omsetning, justert for bankens andel av total finansiering. For enkeltpersonforetak og personlig næringsdrivende benyttes utslippsfaktorer basert på lånevolum. Metoden skiller mellom direkte utslipp (scope 1 og 2), og utslipp oppstrøms i verdikjeden, til eksempelvis produksjon av råvarer (scope 3).

Ved beregning av totale klimagassutslipp i porteføljen begrenser vi oss til scope 1 og 2, da en summering vil bety stor grad av dobbelttelling, siden ett selskaps direkte utslipp er et annet selskaps indirekte utslipp. Vi ønsker likevel

¹ Bygg og anlegg, eiendomsprosjekt

² carbonaccountingfinancials.com/standard

å synliggjøre indirekte utslipp i bransjeoversikten siden enkelte bransjer, blant annet oppføring av bygninger, har relativt lite direkte utslipp i forhold til indirekte utslipp.

Begrensninger

Det er flere svakheter med metoden, og her påpekes noen av dem:

- Det kan forekomme feil i datagrunnlaget, ved at enkeltkunder har en næringskode som ikke reflekterer den faktiske aktiviteten i foretaket, og som derfor gir en misvisende utslippsfaktor
- Utslippsfaktorene som ligger til grunn for beregningene er grove estimater som ikke gir informasjon om utslipp på kundenivå. Denne metoden for kartlegging av utslipp i porteføljen egner seg best som, og brukes derfor i hovedsak til å se hvor vi bør rette fokuset i vårt arbeid med bærekraft.
- Etter hvert som vi øker datakvaliteten i våre beregninger, vil vi iverksette mer konkrete mål og incentiver for spesifikke bransjer og kunder.
- Vi må forvente relativt betydelig variasjon i utslippsmålinger fremover grunnet oppdatert informasjon og økt datakvalitet.

Bakgrunn

Basert på en klimarisikoanalyse av utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet gjennomført i 2019, som viste at vi har størst klimarisiko og påvirkningsmulighet i landbruk og eiendomsbransjen, har disse bransjene vært ofret størst fokus i klimaarbeidet gjennom 2020.

Beregninger av utslipp i porteføljen i 2020 har kommet et steg lengere enn for 2019, ved bruk av database med faktorer på næringsgruppenivå. Utslipptallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med fjorårets beregning.

Resultater

Totale utslipp

Analysen viser at jordbruk og tilknyttede tjenester har de største direkte utslippene i vår portefølje. Dette samsvarer med tidligere beregninger. Landbruk er vår nest største bransje etter omsetning og drift av fast eiendom, og gitt vår geografiske plassering og bransjemiks er det naturlig at jordbruk kommer høyt ut her. Norsk landbruk har høyt fokus på bærekraft og det legges ned betydelige ressurser for å kartlegge og redusere klimagassutslipp i bransjen. Samtidig har våre landbrukskunder betydelig ressurser i skog. Et aktivt landbruk sikrer vedlikehold av skog og en bærekraftig skogproduksjon. Landbruk vil fortsette å være et satsingsområde for banken, og vi vil støtte og lage incentiver for å redusere klimagassutslippene i bransjen.

Analysen viser videre at de største indirekte utslippene (scope 3) i våre næringer, kommer fra oppføring av bygninger. Dette er utslipp som typisk kommer fra materialproduksjon og transport, og vil derfor vises som scope 1-utslipp for industri og transport-sektoren i tilsvarende analyser.

Karbonintensitet

Analysen viser at landbruk også er den mest utslippsintensive bransjen om vi ser på scope 1 og 2-utslipp. Dersom vi inkluderer oppstrøms utslipp i verdikjeden (scope 3) er industri den mest utslippsintensive bransjen, etterfulgt av landbruk og transport og lagring. Industriporteføljen har relativt lave direkte utslipp, men høye scope 3-utslipp.

Utvikling

Banken publiserte for første gang klimagassutslipp fra utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet i årsrapporten 2019. Totale direkte utslipp ble da estimert til 628 tusen tonn CO₂-ekvivalenter. Estimerte utslipp i 2020 er 770 tusen tonn. Siden vi benytter en ny modell for beregning, og et mer detaljert datagrunnlag, er ikke tallene sammenlignbare. Vi vil likevel kommentere de viktigste faktorene bak økningen. Utlånsvolumet til jordbruk har økt med 7 prosent i 2020. Dette er den bransjen med de største direkte utslippene i porteføljen. I tillegg til ny beregningsmetode er dette den viktigste faktoren for rapporterte økte utslipp fra 2019.

Opptak av CO2 i skog

I Norge tar skog og arealbruk opp klimagasser som tilsvarer nesten halvparten av de totale utslippene våre, og fra 1991 til 2018 gikk netto opptak fra skog og arealbruk opp med 134 prosent. Skog dekker litt over 120 millioner dekar, hvorav 86 millioner er produktiv skog, og tar opp 27,8 millioner tonn CO2-ekvivalenter årlig.¹ Positivt bidrag fra skog er et viktig område i landbrukets klimaplan for å bli klimanøytral i 2050.

Skog i bankens portefølje

SpareBank 1 Østlandet er stolte av å finansiere en av Norges aller største bankfinansierte skogporteføljer, på totalt 3,97 millioner dekar produktiv skog, eller 4,6 prosent av Norges produktive skog. Banken antar at i tillegg til den produktive skogen vi finansierer, har vi også en representativ andel (29 prosent av totalt skogareal) uproduktiv skog, som tar opp lite CO2. Banken forutsetter at skogen i vår portefølje er representativ til Norges totale skog hva gjelder bonitet og CO2-opptak. Basert på Miljødirektoratets totalberegninger tar skogen i vår portefølje opp ca. 1,28 millioner tonn CO2-ekvivalenter årlig.

Dersom vi ser årlig karbonopptak i skog opp mot årlig karbonutslipp, har porteføljen et netto positivt karbonavtrykk.

Vitenskapsbasert mål for BM-porteføljen

Utdrag fra rapport fra CEMAsys.com. Rapporten publiseres i sin helhet på bankens hjemmeside i forbindelse med offentliggjøring av årsrapporten.

Bakgrunn

SpareBank 1 Østlandet ønsker å være en pådriver for klimaarbeid i finanssektoren. Banken satt allerede i 2019 et klimamål for reduksjon av klimagassutslipp knyttet til egen drift. Det jobbes kontinuerlig for å ha en bærekraftig kredittportefølje, og arbeidet forankres i klimamålene som er i tråd med målene satt i Parisavtalen og FNs klimapanel.

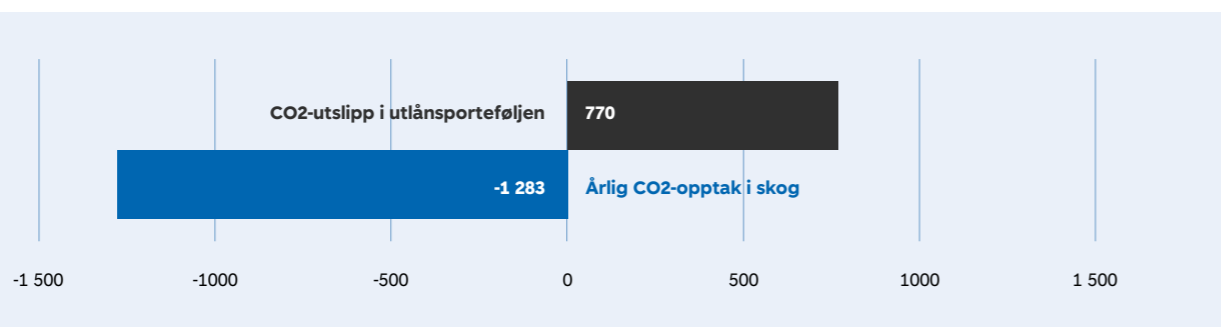
Banken fortsetter det ambisiøse klimaarbeidet og vil benytte sin påvirkningskraft til å være en bidragsyter til det grønne skiftet. For å redusere klimagassutslipp i bedriftsmarkedet (BM) har derfor banken satt et vitenskapsbasert klimamål for kredittporteføljen sin.

Vitenskapsbasert klimamål

Vi jobber kontinuerlig for å ha en bærekraftig kredittportefølje og arbeider for at den skal være i tråd med Parisavtalen samt Regjeringen sitt mål om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050.

For vår kredittportefølje innen BM har vi satt som mål at det fra 2020 til 2030 skal være en minimum 42% reduksjon i det totale utslippet fra porteføljen. Det tilsvarer en årlig reduksjon på 4,2% og er i tråd med 1,5 °C-ambisjonsnivået til Science Based Target Initiativ (SBTi). Videre støtter vi også opp under, og etterstreber, Regjeringen sine klimamål for perioden 2021-2030, der målet er å kutte utslipp med minst 50%, og opp mot 55 %, innen 2030 sammenlignet med 1990-nivået.

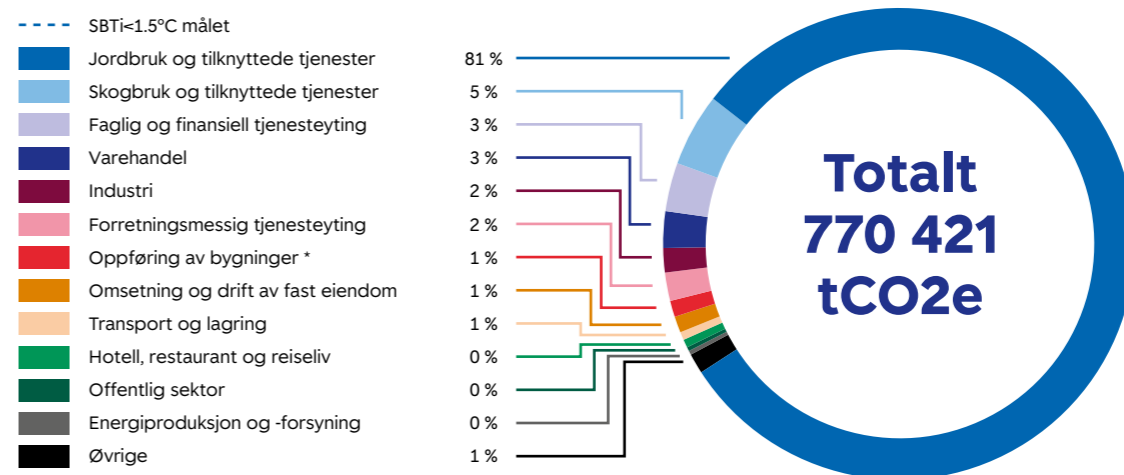
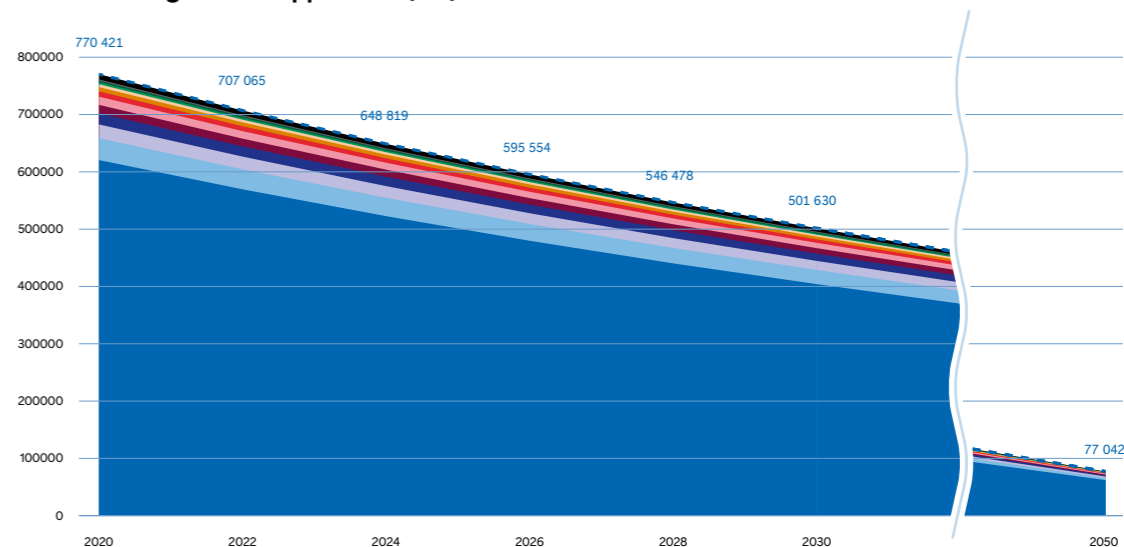
Klimapåvirkning av utlånsporteføljen (1000 tonn CO2-ekvivalenter per år)

¹ nibio.no/nyheter/nye-rekordtall-for-skogen-i-norge
miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima/norske-utslipp-av-klimagasser/utslipp-og-opptak-fra-skog-og-arealbruk/

Fremskrivninger av utslippbaner (BM)

Figur 1

Figur 1 illustrerer fremskrivninger av hvilke utslippbaner BM-porteføljen må følge for å nå klimamålet vi har satt oss for 2030 og 2050.

Figur 2: Totale klimagassutslipp (scope 1 og scope 2) i BM-porteføljen i 2020, fordelt per sektor.

Videre arbeid

Ved at banken har signert UNEP FI sine 6 forpliktelser for klima, inngår også plikten om å iverksette tiltak og arbeide med metoder som støtter opp under det å bli et lavkarbonsamfunn.

Banken vil fortsette å benytte påvirkningskraften sin til å bidra til klimagassreduksjoner i BM-porteføljen. Vi har allerede startet arbeidet med å kartlegge tiltak for næringseiendom og jordbruk. Vårt videre fokusområde vil være å fortsette denne kartleggingen, samt hvilke tiltak som kan implementeres for de resterende bransjene for å fasilitere reduksjonsbanene og målet vi har satt oss.

Jordbruk og tilknyttede tjenester

I figur 1 og figur 2 fremkommer det tydelig at hoveddelen av utslipp i porteføljen er knyttet til sektoren «Jordbruk og tilknyttede tjenester». I 2019 inngikk sektoren og Regjeringen et samarbeid for tidsperioden 2021-2030 om å

redusere klimagassutslipp fra sektoren og øke opptaket av karbon fra jorda. Forpliktelsen til jordbrukssektoren innebærer å bidra til en samlet klimagassreduksjon på 5 millioner tonn CO2-ekvivalenter (tCO2e) i perioden 2021 til 2030.

Omsetning og drift av fast eiendom

Byggesektoren er underlagt ikke-kvotepliktig sektor. Klimamålet satt av Regjeringen er en 45% reduksjon av klimagassutslipp innen 2030, sammenlignet med 2005. Banken vil bruke påvirkningskraft i form av krav til energimerking av bygg, både for nybygg og oppgradering av eldre bygg.

Kilder og referanser
 Klimaplan 2021-2030, Det Kongelige Klima- og Miljødepartementet, Regjeringen (2021)
 Landbrukets Klimaplan 2021-2030, Norges Bondelag (2020)
<https://sciencebasedtargets.org/>
 Interndokumenter fra SpareBank 1 Østlandet

Vedlegg til kap. 3.1 Ansvarlige utlån

Ansvarlige utlån innen likviditetsforvaltningen

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

15 LIV PÅ LAND

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Hvorfor er temaet vesentlig for banken?

I forbindelse med styringen av konsernets likviditetsrisiko har SpareBank 1 Østlandet en portefølje av likvide rentepapirer med høy kredittkvalitet. Det er implementert samfunns- og bærekraftsvurderinger i likviditetsforvaltningen for å vurdere og minske risikoen for at porteføljen er i konflikt med våre retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft.

Konserndirektør økonomi og finans har det overordnede ansvaret, og finanssjefen er ansvarlig for å operasjonalisere likviditetsstyringen i konsernet.

Hva fikk banken til i 2020?

Banken har i 2020 spesifisert og strammet inn på sentrale retningslinjer som styrer arbeidet med bærekraft og samfunnsansvar i likviditetsforvaltningen. Dette medfører en mer detaljert oppfølging av denne porteføljen.

Banken har gjort en generell vurdering av risikoen for at bransjene innenfor porteføljens investeringsunivers kan komme til å bryte med konsernets retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Totalt sett vurderer vi at porteføljen har lav risiko for brudd på disse retningslinjene.

Rammene for investeringer er relativt stramme, og den aller største delen av porteføljen klassifiseres med risiko som «lav/middels». Risikovurderingene gjelder for hele det aktuelle investeringsuniverset. I tillegg vurderes alle nye investeringer, og de følges opp årlig. Hvilke temaer som er mest relevante i det overordnede risikobildet knyttet til samfunnsansvar og bærekraft, er også vurdert. Bankens retningslinjer gjøres kjent overfor involverte parter i eventuelle transaksjoner.

Hva gjenstår i strategiperioden og i et lengre perspektiv?

Hele likviditetsporteføljen vil bli vurdert halvårlig, ikke årlig som tidligere. Eventuelle avvik følges opp. Banken vil i strategiperioden fortsette å styrke metodikken for samfunns- og bærekraftsvurderinger, spesielt knyttet til klimarisiko.

Opplæring

Alle ansatte som har befattning med likviditetsstyring, skal kjenne bankens strategi for samfunnsansvar og bærekraft og jevnlig gjennomgå retningslinjene på området. Alle ansatte fulgte kurs om bærekraft i 2020.

Risiko og muligheter

Muligheter: Kan påvirke investeringsuniverset positivt ved at det blir stilt klare krav og forventninger til aktuelle utstedere.

Risiko: Kan potensielt begrense investeringsuniverset.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer: *Bærekraftstrategi 2019-2021, Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft, Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen.*

Ansvarlig for området:

Konserndirektør økonomi og finans.

Mål fra handlingsplanen:

2.2.11 Hele likviditetsporteføljen skal ESG-vurderes hvert år og avvik følges opp.

GRI-indikatorer:

FS10 og FS11
Opplæring: 404-2, 404-3
SDG: 8.10, 12.3, 12.6, 13.3, 15.a, 16.4, 16.5
Miljøfyrtårn: 2069, 2071, 2072

Målet for området og når det skal nås	Alle investeringer – nye som eksisterende – skal minimum vurderes halvårlig opp mot gjeldende retningslinjer.		
Måleparameter	Andel av likviditetsporteføljen som er vurdert opp mot gjeldende retningslinjer. I prosent. Målsetting : 100 %		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	Ikke tilgjengelig	✓ 100 %	✓ 100 %

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

15 LIV PÅ LAND

16 FRED OG RETTFERDIGHET

4 GOD UTDANNING

Vedlegg til kap. 3.4 Krav til finansielle leverandører

Krav til andre leverandører

Hvorfor er bærekraft ved innkjøp et viktig område for banken?

Banken har et ansvar for å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, miljø og samfunn i alle våre leverandørkjeder. Vi skal også definere og stille krav til bærekraft i alle våre anskaffelser.

SpareBank 1-alliansen inngår sentrale avtaler som alle alliansebankene kan benytte seg av. Alliansen har stilt krav til bærekraft innen innkjøp i en årrekke. Kravene er nedfelt i anskaffelsesstrategien for SpareBank 1-alliansen 2021–2022.

Hva fikk vi til i 2020?

SpareBank 1 Østlandet følger de avtalene som Allianseinnkjøp har inngått på vegne av alle alliansebankene. I tillegg har vi fire lokale avtaler. Alle avtaler blir vurdert ut fra leverandørens holdning til miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Vi stiller krav om at alle våre leverandører har retningslinjer for en bærekraftig virksomhet, og krav til at disse retningslinjene er beskrevet i alle avtaledokumenter.

Allianseinnkjøp gjorde i 2019 en kategorivis risikovurdering (akt-somhetsvurdering) av 249 leverandører. Gjennomgangen viste at 91 av dem hadde økt risiko for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. De 91 leverandørene ble fulgt opp nærmere i første halvår 2020 og fikk spørsmål om følgende:

- Retningslinjer for miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i handel.
- Dokumentasjon for miljøledelsessystem.
- Hvilke forhold man hadde identifisert med størst negativ påvirkning av miljø og sosiale forhold.

43 av leverandørene ble identifisert som aktuelle for ytterligere oppfølging. Dersom vi avdekker forhold som bryter med våre retningslinjer blant disse 43 leverandørene, vil vi gjøre avtale om å forbedre forholdet. Dersom det ikke er mulig, eller avtale om forbedring ikke blir oppfylt, vil vi si opp avtalen.

I tillegg til allianseavtalene har vi fire egne lokale avtaler med Eidsiva AS, ISS AS, Kontorleverandøren Hamar AS og Østlandet Gjenvinning AS. Alle disse leverandørene er vurdert ut ifra miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet, og vi har vurdert at det ikke er behov for videre oppfølging med noen av dem.

Hva gjenstår i strategiperioden og i lengre perspektiv?

I perioden 2021 til 2022 vil vi fortsette arbeidet med å bevisstgjøre leverandørene om risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i egen virksomhet og hos underleverandørene. Dette innebærer å gå i dybden i de enkelte leverandørkjedene framfor å ta for seg bredden av porteføljen. Allianseinnkjøp og banken vil fortsette å stille krav i innkjøp og gjøre risikovurderinger av inngåtte avtaler. 43 leverandører skal følges opp videre i 2021.

Kategorier

Når vi prioriterer kategorier og velger ut enkeltleverandører, vil vi vektlegge følgende:

- Størst risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.

Strategisk forankring

Viktige retningslinjer:
Anskaffelsesstrategien 2021-2022, Standard vedlegg om bærekraft.

Ansvarlig for området:

Innkjøpsdirektør, SpareBank 1 Utvikling, Allianseinnkjøp og Innkjøps- og eiendomssjef SpareBank 1 Østlandet.

Mål fra handlingsplanen:

Mål for 2020:

- Fullføre oppfølgingen av leverandørene fra 2019.
- På bakgrunn av leverandør oppfølgingen identifisere leverandører og kategorier for ytterligere oppfølging.

Mål for 2021:

- Ferdigstille handlingsplan og følge opp visse kategorier i Q1.
- Følge opp øvrige leverandører Q2 – Q4.
- Innføre systemstøtte i bærekraftsarbeidet.

Mål for 2021-2023:

- Evaluere og videreutvikle arbeidet med bærekraft i innkjøp.
- Forbedre systemer og oppfølging av leverandørene.

GRI-indikatorer: 308-1, 208-2, 414-1, 414-2, 102-9
Opplæring 404-2, 404-3
SDG: 8.10, 12.6 12.8, 13.3, 15.a, 16.4, 16.5, 16.6

GC: 1-9

UNEP FI: 5.1

- Størst volum i omsetning.
- Kjernevirksomhet.
- Størst mulighet for å redusere risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.

Ut fra vurderinger som er knyttet til punktene over, vil utvalget av leverandører som skal følges opp ytterligere, i første omgang representere tre hovedkategorier av produkter og leverandører:

- IT-relaterte anskaffelser
  - IT-Hardware
- Administrative anskaffelser
  - Møbler
- Største leverandører
  - NETS
  - TietoEvry
  - Største konsultentselskap

Opplæring

Ansatte som jobber med innkjøp i SpareBank 1 Østlandet, har deltatt på Arbeidslivets klimauke og Etikukka samt kurset Bærekraft i finans. Ellers deltar vi på kompetansehevende tiltak i regi av Allianseinnkjøp.

Risiko og muligheter

Forutsatt at framgangsmåten som er beskrevet i dette kapitlet vurderes egnet, kan den videreutvikles og anvendes for å følge opp flere innkjøpsområder og enkeltleverandører senere. Allianseinnkjøp tar sikte på å teste ut metodikken på utvalgte leverandører i løpet av første kvartal i 2021.

Bankens egne innkjøp

Mål for området	Alle lokale avtaler skal vurderes ut ifra miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.		
Måleparameter	Andel lokale avtaler vurdert ut ifra miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.		
	2018	2019	2020
Måloppnåelse	✓ 100 %	✓ 100 %	✓ 100 %

Allianseinnkjøp

Mål for området	Alle allianseavtaler skal vurderes ut ifra miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.		
Måleparameter	Andel allianseavtaler vurdert ut ifra miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.		
	Mål	2019	2020
Risikovurdering av leverandører	249	100 %	Alle leverandørene vurdert i 2019
Oppfølging av leverandører med økt risiko	91	17,6 %	✓ 100 %

Oppfølging av leverandører med økt risiko for negativ påvirkning

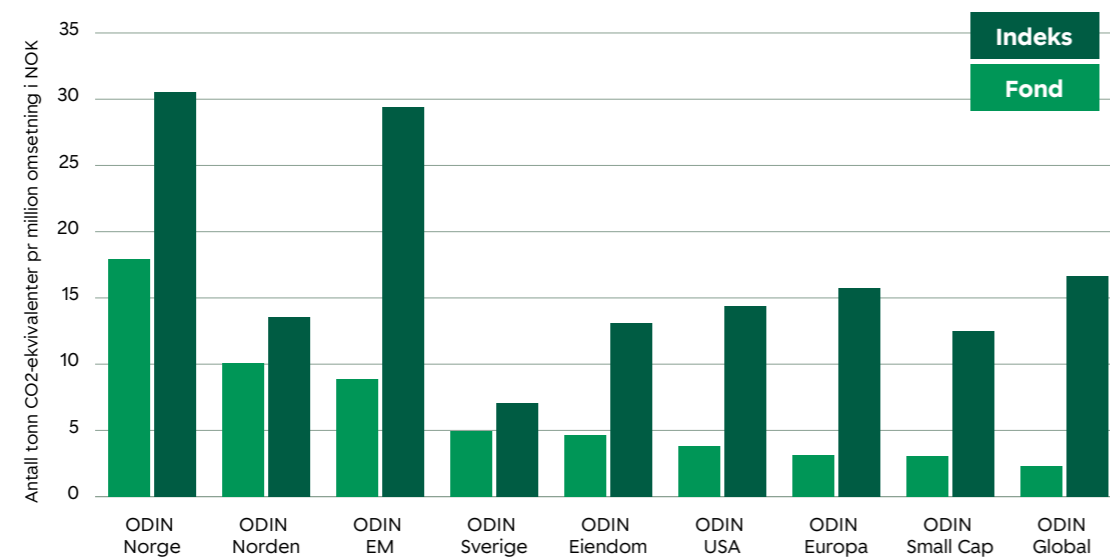
91 leverandører ble i 2020 fulgt nærmere opp med tanke på risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. 43 skal følges opp nærmere.

Vedlegg til kap. 3.4 Krav til finansielle leverandører

Klimagassutslipp i fond

SpareBank 1 Østlandet driver ikke egen fondsforvaltning, og banken har derfor ikke tilgang på data for klimagassutslipp i alle fond banken tilbyr. Banken vil likevel arbeide for å rapportere på og redusere CO₂-utslippene i fondsporteføljen framover. Banken eier indirekte 12,2 prosent av ODIN Forvaltning, gjennom SpareBank 1 Gruppen. ODINs fond er blant våre anbefalte fond i definerte kundesegmenter. ODIN startet å måle karbonavtrykk i sine fond allerede i 2017. Klimagassutslippene i ODINs fond for 2020 er som følger:

Karbonintensitet i fond

Hva viser grafen?

Karbonavtrykk er her målt ved Karbonintensitet. Det er en måte å måle fondets eksponering mot utslippsintensive selskaper. Karbonavtrykket viser porteføljeselskapenes utslipp (CO₂e over ett år) i forhold til deres omsetning (årlig omsetning i fondets valuta), justert for porteføljevekt. Beregningene er ikke utfyllende fordi de ikke inkluderer alle indirekte utslipp. Eksempelvis er det slik at selskapets utslipp forbundet med innkjøpt elektrisitet (som er et indirekte utslipp Scope 2) inkluderes, men utslipp forbundet en underleverandørs innkjøpte elektrisitet inkluderes ikke (Scope 3). Karbonintensiteten beregnes ved å bruke følgende formel:

$$\sum_n^i \left(\frac{\text{Verdi på innehav}}{\text{Total verdi på porteføljen}} \right) * \frac{\text{Porteføljeselskapets utslipp av CO}_2\text{e (scope 1 \& 2)}}{\text{Porteføljeselskapets inntekter (i fondets valuta)}}$$

Prinsipper for bærekraftsrapporteringen

SpareBank 1 Østlandet rapporterer data og informasjon om samfunnsansvar og bærekraft i henhold til regnskapslovens §3-3a og c.

Rapporteringen oppfyller kravene i den internasjonalt ledende standarden for rapportering av bærekraftdata, GRI (Global Reporting Initiative). Bærekraftsrapporteringen er utarbeidet i henhold til GRI Standards: Core option. Det innebærer at rapporteringen hovedsakelig er på de tema som anses som vesentlige for banken. GRI-indeksen viser hvor relevant informasjon er å finne.

GRI-indeksen er videre koplet mot rapportering på internasjonale initiativ banken har tilsluttet seg: FNs bærekraftsmål, FNs Global Compact, FNs miljøprogramms finansielle initiativ (UNEP FI) sine prinsipper for ansvarlig bankdrift, og bank- og finanskriteriene i Miljøfyrtårnsertifiseringen.

Banken anser at bærekraftsrapportering har verdi for ressursallokerings- og kontrollformål. For at rapporteringen skal gi nyttig informasjon om disse formålene tilstreber banken følgende kvalitetskrav fra IASB sitt konseptuelle rammeverk (IFRS), som rettesnor for vår rapportering:

- Dekkende framstilling
- Grunnleggende kvalitetskrav
  - Relevans
    - Predikasjonsverdi
    - Tilbakemeldingsverdi
    - Vesentlighet
  - Troverdige representasjon
    - Komplette
    - Nøytrale
    - Feilfrie
- Forsterkende kvalitetskrav
  - Sammenlignbarhet + Konsistens
  - Verifiserbarhet
  - Rettidighet/ aktualitet
  - Forståelighet
- Andre
  - Kostnad-nytte vurdering

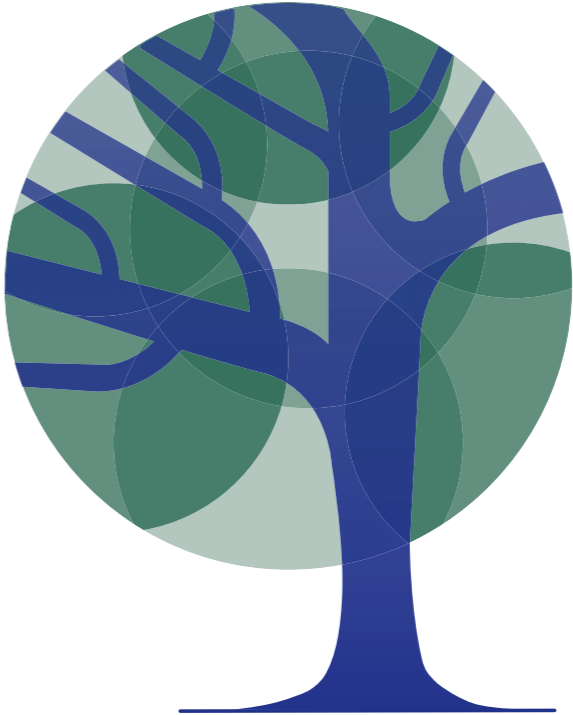
Banken arbeider systematisk for å øke rapporteringskvaliteten basert på disse prinsippene. Samtidig anerkjenner banken at dette er en utviklingsprosess over tid. Rapporteringen på bærekraftdata er verifisert av ekstern revisor, med moderat sikkerhet.

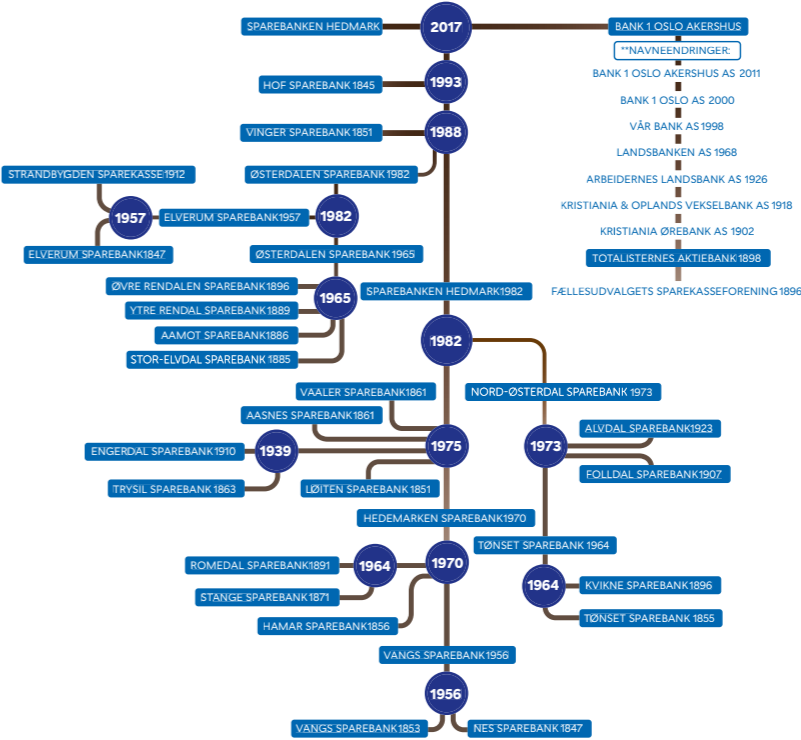

Hvordan 23 banker ble til én

SpareBank 1 Østlandet – lokalt forankret på det sentrale østlandsområdet. Det historiske treet viser fusjoner fra 1845 til dags dato, samt etableringsår* for den enkelte bank.

SpareBank 1
ØSTLANDET

* Etableringsåret er det året sparebanken åpnet utadrettet virksomhet eller ble godkjent av myndighetene.
 ** Navnendringer, oppkjøp, nedlegg og ulike samarbeidsgrupperinger er i all hovedsak utelatt. Navnendringer for Bank 1 Oslo Akershus er gjengitt i treet.

Sammen om å skape

SpareBank 1 Østlandet er en digital og moderne bank med en 175-årig historie på sentrale deler av østlandsområdet. Banken har vært og er fortsatt en bærebjelke i flere lokalsamfunn med sine mange bankkontorer i nærheten av der folk bor.

Bærekraftig vekst og utvikling sikres blant annet gjennom finansiering til privatpersoner og bedrifter som ønsker å realisere gode prosjekter og idéer. Slik bidrar banken blant annet til at folk kan bygge, bo og arbeide i distriktene så vel som i byene.

Bankens visjon er **Sammen om å skape** – *langsiktige verdier for samfunnet, våre kunder, eiere og ansatte.* Visjonen formidler at banken tar samfunnsansvar og at det er i samspill med omgivelsene og kundene at konsernets resultater blir til.

Telefon

Privat 915 07040
Bedrift 915 07050

E-post

Kundesenter privat: post@sb1ostlandet.no
Kundesenter bedrift: bedrift@sb1ostlandet.no

Nettside og nettbank

www.sb1ostlandet.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar
Organisasjonsnummer 920 426 530

SpareBank
ØSTLANDET